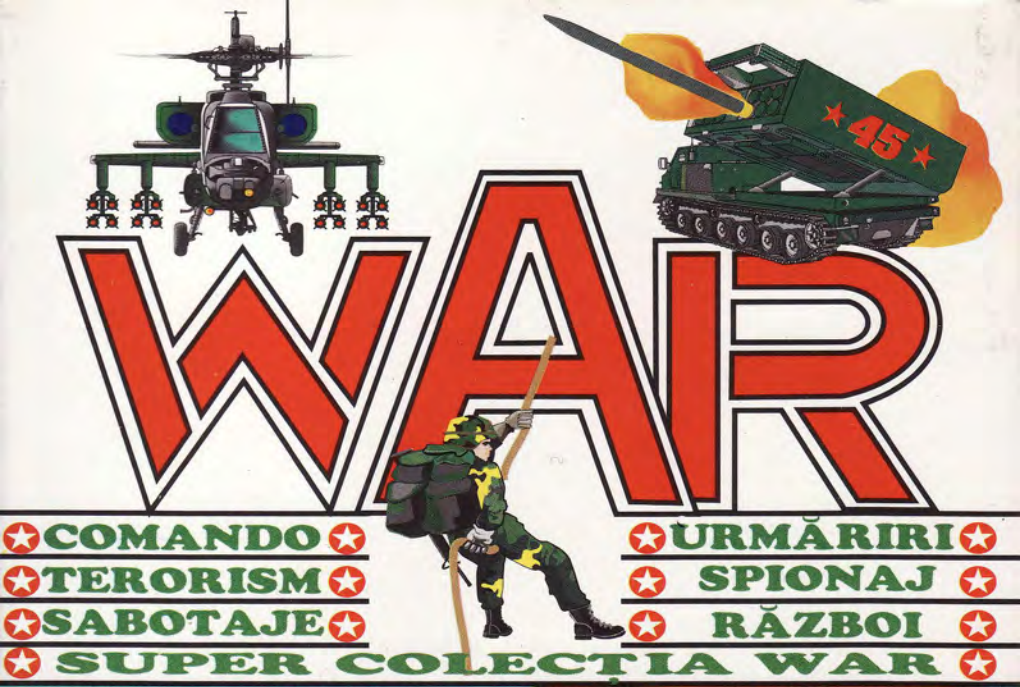

H. G. Konsalik

BATALION DISCIPLINAR

EDITURA

Soldați și unități întregi dispar, aidoma unor picături de apă într-un nisip arzător, în imensitatea stepelor rusești, infinite și însetate de sânge. Cele mai periculoase locuri, în care viața are cel mai mic preț, reprezintă decorul obișnuit al celor care alcătuiesc unitățile disciplinare.

"Tancurile porniră din nou. Imediat se declanșă un adevărat infern. Tunurile antitanc începură să bubuie și limbi lungi de foc despicară bezna nopții. Două... patru... șapte tancuri explodară ca niște torțe gigantice."

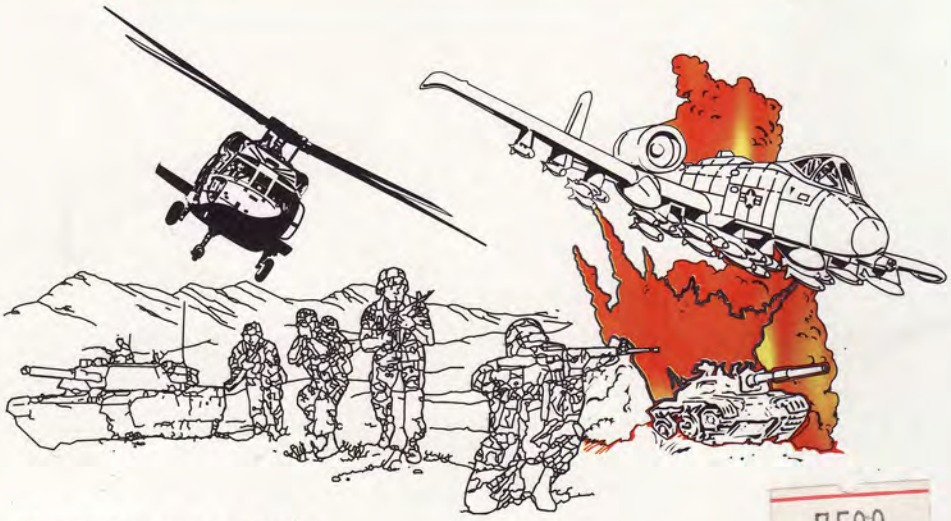

ISBN 973-9127-88-6

7500

Copyright ©. Toate drepturile asupra versiunii
în limba română aparțin Editurii Z.

H. G. KONSALIK

BATALION DISCIPLINAR

Traducere de
DAN DUMITRESCU

EDITURA Z
1997

Editor: ZAMFIR M. RUSU
Coperta: EDITURA Z

Partea întâi

I

În acea dimineață, Julia Deutschmann se îngriji mai mult ca de obicei, având convingerea că un bărbat acordă mai multă atenție unei femei aranjate. De altminteri nu trebui să facă un efort prea mare, întrucât era o femeie frumoasă, în ciuda ochilor cerniți și a obrajilor palizi. Pudra și rujul îi aduseră un plus de prospețime, în timp ce peria pe care și-o trecu de două ori prin păr îi fu îndeajuns ca buclele-i negre să-i cadă bogat deasupra umerilor. Se îmbrăcă cu un taior simplu care îi punea în evidență corpul frumos, aducându-și aminte cu nostalgie că stofa taiorului fusese aleasă chiar de către Ernst. După ce își puse niște pantofi cu tocuri foarte înalte, mai aruncă o ultimă privire în oglindă, și ieși.

La intrarea Înaltului Comandament al Wehrmacht-ului din Bendlerstrasse, santinela citi atent cele trei rânduri prin care Julia era invitată să se prezinte la generalul von Frankenstein.

În hol un sublocotenent tânăr o salută bătând din călcâie, după care o însoți pe scări până la al doilea etaj, unde se opri în dreptul unei uși masive de stejar, ce părea că dă într-o altă lume. O lume străină și ostilă, în care avea să se decidă soarta lui Ernst.

– Domnul general vă va primi cu siguranţă imediat, spuse sublocotenentul. Am să anunţ că aţi sosit. Vreţi să-mi daţi convocarea dumneavoastră, doamnă?

Julia îi dădu hârtia, iar sublocotenentul dispăru pe uşa de stejar. Peste câteva clipe apăru din nou şi-i spuse pe un ton mai reţinut:

– Doar un minut. O să fiţi chemată.

Julia observă că locotenentul nu-i mai spusese nici „doamnă" şi nici nu o mai salutase. Paşii acestuia se depărtară rapid, într-un scârţâit cadenţat al cizmelor ce răsuna în liniştea culoarului. Julia se aşeză pe una din băncile inconfortabile şi începu să aştepte. Peste o jumătate de oră, uşa de stejar se deschise şi în prag se ivi o secretară tânără care o întrebă:

– Sunteţi doamna Deutschmann?

– Da.

– Vă rog să intraţi. Domnul general vă aşteaptă.

Generalul von Frankenstein făcu trei paşi spre Julia, după care se opri brusc, de parcă ar fi fost o jucărie mecanică al cărei resort se stricase. Se înclină uşor şi o întrebă:

– Doamna Deutschmann?

– Da, domnule general, sunt Julia Deutschmann.

– Şi aţi înaintat o cerere de graţiere a soţului dumneavoastră?

– Da. domnule general.

– De ce?

Julia se gândi că vocea generalului scârţâia ca şi cizmele sublocotenentului.

– Păi...începu ea bâlbâindu-se, fiindcă a fost arestat din greşeală şi condamnat să lucreze într-un batalion disciplinar... Iar în momentul de faţă nici nu ştiu unde se află.

– N-a fost comisă nici o greşeală.

– Dar...

– Daţi-mi voie să vă întrerup, făcu von Frankenstein, înclinându-se din nou.

Era evident că generalul aparţinea vechii gărzi, învăţat ca în orice împrejurare să se poarte amabil şi curtenitor cu femeile. Iar Julia era mai înainte de toate femeie, chiar dacă îl avea drept soţ pe doctorul Ernst Deutschmann.

– Doamnă, şi dumneavoastră sunteţi medic, continuă generalul, aşa că nu ar fi nevoie să vă dau explicaţii... După cum vă spuneam, n-a fost comisă nici o greşeală. Şi asta nu este doar părerea mea, ci rezultatul unei anchete efectuate de specialişti reputaţi. Noi nu acţionăm niciodată superficial. Aşa ceva nu este în spiritul armatei germane. Cazul soţului dumneavoastră a fost examinat ştiinţific iar concluzia a fost categorică: automutilare voluntară prin injectare cu sta... cu sta...

– Stafilococi, făcu Julia.

– Exact!

Tonul lui Frankenstein fusese tranşant. Se întoarse la biroul lui, se sprijini cu pumnii de suprafaţa acestuia şi-şi aplecă corpul în faţă. O rază de soare atenuată de grosimea perdelelor făcu să îi strălucească vipuşca roşie a pantalonilor. Privirea Juliei îi fixă mâinile cu vene proeminente, se ridică apoi încet de-a lungul tunicii castanii, se opri pentru câteva clipe asupra Crucii de Fier cu frunze de stejar clasa întâi din primul război mondial, trecu peste cravată, peste cutele gâtului, peste figura osoasă şi impasibilă şi se opri asupra ochilor albaştri, străjuiţi de o frunte ridată, deasupra căreia părul tuns scurt stătea ca o perie.

– Tocmai pentru că sunt medic şi pentru că l-am ajutat în muncă sunt sigură că s-a produs o eroare regretabilă. Nimeni nu ar fi îndrăznit să facă ceea ce se spune că a făcut. Adevărul este că pentru a-i putea ajuta pe alţii, soţul meu a făcut o experienţă asupra lui însuşi. Şi drept urmare, a fost arestat ca un criminal de rând şi condamnat. Acesta a fost motivul pentru care am înaintat o cerere de graţiere.

– Lucrurile ar fi putut lua o întorsătură şi mai proastă pentru el, făcu generalul. Doamnă, soţul dumneavoastră este un savant de renume. Aşa că la început, l-am dispensat de serviciul militar, dar ulterior am fost nevoiţi să-l înrolăm. În această situaţie, şi-a inoculat... ăă..., boala asta. Indiscutabil, este vorba despre o automutilare voluntară. Şi a fost con-

damnat să lucreze într-un batalion disciplinar... care la urma urmelor, este tot o unitate a armatei germane, ca şi celelalte. Iar după ce-şi va ispăşi pedeapsa, va fi transferat în altă parte. Aşa că se poate afirma că a scăpat cum nu se poate mai bine.

Deşi Julia era convinsă că ceea ce avea de gând să-i spună se va izbi ca de un zid, îndrăzni totuşi:

– Domnule general, am auzit că batalionul acesta 999...

– Da, ce aţi auzit despre el?

– Că oamenii sunt trataţi foarte prost... ca nişte criminali...

Von Frankenstein ridică o mână poruncitoare şi spuse pe un ton rece:

– Soţul dumneavoastră este soldat. Nu trebuie să vă luaţi după zvonuri. Cei din armată luptă. Milioane de bărbaţi o fac deja de câţiva ani. Asta-i tot ce aveam să vă spun.

– Da... făcu slab Julia.

– Vedeţi, vizita dumneavoastră a fost complet inutilă. Repet, batalionul 999 este o unitate germană ca oricare alta. Nu este nici un fel de diferenţă între cei de aici şi cei din alte unităţi...

– Da, domnule general.

– Bine. Asta-i tot.

Von Frankenstein închise dosarul din faţa sa, îşi ridică privirea şi zâmbi din nou.

Julia închise în urma ei uşa de stejar, făcu câţiva paşi pe culoar şi se sprijini de pervazul ferestrei. Totul îi reveni în minte: săptămânile nesfârşite de luptă disperată şi zadarnică, nopţile albe, încercările de a-i convinge pe cei care-l condamnaseră să-şi revizuiască hotărârea, teama ce-i invada sufletul, refuzurile mai mult sau mai puţin brutale şi în sfârşit, spulberarea ultimei speranţe, lovitura de graţie pe care i-o dăduse generalul von Frankenstein. Se simţi brusc purtată parcă de o avalanşă. Privea fără să vadă, nu mai înţelegea nimic, conştiinţa i se ştergea încet...

Tânărul sublocotenent ale cărui cizme scârţâiau urcă scările fluierând. Ajuns în dreptul ultimei trepte de la etajul al doilea, încetă brusc să mai fluiere, privind îngrozit la corpul întins în dreptul uşii generalului. Începu să alerge într-acolo, mai întâi cu oarecare ezitare, apoi din ce în ce mai repede.

Julia zăcea fără simţire, cu o batistă sfâşiată între buzele pe jumătate deschise.

Tabăra „Friedrichlust", depozitul central al batalionului disciplinar 999 se găsea la ieşirea din Posen, pe şoseaua spre Kostzyn. Nimeni nu ştia motivul pentru care cazărmile masive şi monotone de piatră căpătaseră un nume ce evoca păduri calme, larma gonacilor şi a câinilor de vânătoare, sau cavaleri romantici de altădată. Însă oricare ar fi fost motivul, numele taberei figura pe o placă metalică roasă de vânturi şi de ploi, în apropierea postului central de pază şi a barierei mobile care conform uzanţelor, separa tabăra de lumea exterioară.

Era toamnă. Din cerul cenuşiu şi greu cădea o ploaie mărunţă.

În acelaşi moment în care la Berlin un sublocotenent tânăr se apleca asupra corpului fără simţiri al Juliei, plutonierul-major Krüll din compania a doua a batalionului disciplinar 999 întâmpina la postul de pază pe noii veniţi, pregătindu-se să le facă aşa cum îi plăcea să spună o „primire demnă".

Mai întâi, Krüll le adresă jandarmilor militari un salut neglijent, de parcă ar fi vrut să le spună: „Nu vă fie teamă, de acum înainte indivizii ăştia o să fie pe mâna mea şi o să fie trataţi aşa cum merită".

Cei patru nou veniţi primiră ordinul de a se alinia după înălţime, după care Krüll începu să se uite atent la ei, printre pleoapele pe jumătate deschise. Îi privi atent şi insistent, de la stânga la dreapta, începând cu cel mai înalt până la cel mai scund, după care îşi întoarse din nou privirile la stânga, examinându-i pe rând. Ceea ce văzu păru că-l umple de amără-

ciune. Figura lui rotundă, cu obrajii bucălaţi se strâmbă, după care dădu din cap, de parcă s-ar fi aşteptat la aşa ceva.

– Numele? i se adresă celui mai înalt, aflat la stânga rândului.

– Gottfried von Bartlitz.

Gottfried avea părul grizonat, ochii adânc înfundaţi în orbite, iar obrazul îi era străbătut de două riduri adânci ce porneau de la rădăcina nasului, ajungând în colţurile unei guri mici, cu buzele palide. Ploaia îi şiroia pe figură, iar vestonul era îmbibat de apă.

– Aha! făcu Krüll. Ia uită-te ce avem aici! Un *von!* General, ai?

– Soldat.

– Şi eu, tot soldat sunt, ai?

– Nu. Dumneavoastră sunteţi plutonier-major.

– Perfect. Aşa este. Eu sunt plutonier-major. Şi o să fiu mama voastră! Deci, cine eşti? Cum te cheamă?

Ultimele cuvinte le urlă, proptindu-şi pumnii în şold.

– Soldat Gottfried von Bartlitz, domnule plutonier-major, răspunse acesta, cu figura impasibilă.

– Culcat! îi ordonă Krüll, de parcă i-ar fi fost silă de cuvântul rostit.

Gottfried se întinse la pământ, în băltoaca din faţa sa. Krüll îl ocoli în tăcere, îl apăsă cu piciorul pe spate, îl privi câteva clipe, după care reveni în faţa celorlalţi.

– Şi pe tine?

– Soldat Ernst Deutschmann, domnule plutonier-major.

– Profesia?

Deutschmann ezită un moment, după care răspunse:

– Medic, domnule plutonier-major.

– Doctor, ai?

– Da, domnule plutonier-major.

Cel din faţa lui Krüll era un individ slab, cu fruntea foarte înaltă, figura pământie şi ochi neliniştiţi şi îngrijoraţi. Krüll se uită la el câteva clipe, de parcă ar fi fost dezgustat de ceea ce vedea, şi urlă din nou:

– Doctor sau nu, nu eşti decât un simplu soldat! Asta-i profesia ta! Culcat!

Soldatul Ernst Deutschmann, doctor în medicină, biochimist, savant reputat, şeful catedrei de la Universitatea din Berlin, şi autor de nenumărate articole publicate în revistele de specialitate, se întinse la pământ şi-şi lipi călcâiele.

– Soldat doctor! făcu Krüll cu dispreţ, şi trecu apoi în dreptul celui de-al treilea.

– Soldat Erich Wiedeck, domnule plutonier-major! strigă acesta, fără a mai aştepta să fie întrebat.

Deutschmann îl auzi pe Krüll urlând ceva, fără a înţelege însă cuvintele. Stătea întins la pământ, privind nemişcat în faţa sa. Picăturile de ploaie îi ropoteau pe spate, iar pe după gulerul tunicii un firişor de apă i se strecura pe ceafă, prelingându-i-se pe gât. Chiar în faţa ochilor săi se afla o piatră pe care o furnică încerca să urce. „O să mai treacă ceva timp până o să mă vindec definitiv", se gândi el, simţind cum îl luau valuri de frig, alternând cu valuri de căldură.

Erich Wiedeck se trânti la pământ alături de el, iar plutonierul-major Krüll se opri în faţa celui de-al patrulea. Individul era de statură mijlocie, aproape la fel de corpolent ca şi Krüll, doar că era făcut parcă numai din muşchi, care îi zvâcneau pe sub tunica strâmtă la fiecare mişcare. Avea fruntea îngustă, nasul turtit şi bărbia pătrată, ca de ucigaş. S-ar fi zis că fusese cioplit dintr-un bloc de piatră de o mână neîndemânatică.

– Hm... ce mutră poţi avea! făcu Krüll.

– Cu toate astea, am câştigat locul doi la un concurs de frumuseţe... după dumneavoastră, bineînţeles! Şi în afară de asta, mă numesc Karl Schwanecke şi-mi transpiră picioarele. Şi dumneavoastră sunteţi plutonier-major, iar eu o să mă culc la pământ!

Karl se pregăti să se trântească la pământ, dar Krüll stupefiat de cele auzite, strigă la el:

– Stai pe loc! Faci ce-ţi spun eu, nimic altceva!

Karl Schwanecke rămase locului în poziția de drepți, privindu-l zâmbitor pe plutonierul-major, care preț de câteva clipe, nu scoase o vorbă.

Creierul îi fusese paralizat pe moment de cuvintele lui Karl. În viața sa nu-i fusese dat să audă așa ceva. Blestematul ăla de batalion nu ducea lipsă de duri, indivizi care fie că aparțineau elitei intelectuale, fie că erau criminali de drept comun. Însă nici unul dintre ei nu îndrăznise până atunci să-i vorbească așa cum o făcuse Karl.

„Hm, auzi ce chestie, îi transpiră picioarele", își spuse el. Neștiind ce să facă, se porni să înjure. Era cea mai bună soluție, și tot continuând cu înjurăturile, avea până la urmă să-i vină o inspirație.

Repertoriul său în acest domeniu era vast. În cariera sa auzise o mulțime de înjurături, iar memoria sa excelentă le înregistrase fidel. În afară de asta, avea un fel de imaginație creatoare și o voce tunătoare, care dădeau și mai multă forță inovațiilor sale. Pe lângă aceste calități se mai adăuga zelul și rigoarea inflexibilă, care împreună îi duseseră faima, făcându-l să prindă rădăcini în batalionul disciplinar 999. Un om ca el trebuia mai mult ca oricare altul să vină de hac dușmanilor poporului și altor canalii asemănătoare. Și efectiv, plutonierul-major Krüll îndreptățea speranțele puse în el.

Cu toate astea, imaginația îl trădă, iar creierul nu-i era obișnuit să gândească. Cu indivizi ca Scwanecke trebuia dus un război total, pentru a le da ocazia să îmbrace din nou uniforma militară. Pe vremuri, cei de teapa lui erau închiși sau împușcați, după caz. Deși avea experiență, Krüll se simți dezarmat și nu-și găsi refugiul decât în niște urlete lipsite de sens, scoase cu gura larg deschisă, cu ochii închiși pe jumătate și cu fața roșie de furie. Vocea sa tunătoare umplu curtea, provocând liniștea în clădirile lungi și cenușii ale cazarmei. Însă Karl Schwanecke continua să zâmbească netulburat. În cele din urmă făcu o pauză, pentru a-și trage sufletul. Peste gâlgâitul apei ce se scurgea la rigole, se auzi din depărtare cântecul unei trupe în marș ce se apropia.

Pentru Krüll asta însemnă salvarea. Cu acea uimitoare aptitudine a soldaților vechi de a se adapta oricărei situații, își întrerupse șirul înjurăturilor, se uită la ceasul de la mână, privi apoi și la ceasul exterior de la postul de gardă și cu un semn scurt din cap îi ordonă lui Schwanecke să se culce la pământ. Apoi se apropie de barieră.

Cei patru nou veniți rămaseră întinși în noroi, sub ploaia ce nu contenea.

Ernst Deutschmann urmărea în continuare eforturile furnicii ce încerca cu încăpățânare să se cațere pe piatra alunecoasă. Corpul îi era străbătut de frisoane și lupta din răsputeri pentru a nu voma. În urechi auzi cântecul unei trupe de soldați ce se apropia.

În fruntea trupei mergea sergentul Peter Hefe, poreclit „Turbatul". Ud până la piele și murdar din cap până-n picioare, Hefe era furios la culme. Trebuia să treacă prin aceleași bălți și prin aceleași noroaie ca și cei ce îl urmau.

Drumul șerpuia fără sfârșit prin depresiunea Warthei, între câmpii mlăștinoase, prin dreptul unor mesteceni triști și ai unor fagi melancolici. În depărtare, apele cenușii ale unui râu curgeau apatic între maluri nisipoase.

Oamenii nu aveau nici un chef să cânte, dar o făceau pentru că așa le ordonase „Turbatul". Trupa înainta în pas de marș într-un decor dezolant, sub un cer dezolant, cu figurile șiroind de apă, cântând despre flori de măceș, blindate și poziții cucerite. Ploaia cădea fără întrerupere, înecând totul într-o tristețe și mai profundă.

Erau o sută cincizeci și trei de oameni...

– Companie... stai! urlă Peter Hefe.

Făcu câțiva pași spre stânga, privind la soldații epuizați, uzi leoarcă și murdari, care se uitau la el cu chipurile văduvite de orice expresie, fericiți doar că nu mai cântau.

– Ascultați-mă atenți, urlă el, bandă de cretini ce sunteți! Cântați ca niște muieri îndrăgostite, sub clar de lună! Dacă n-o să vă aud cântând ca lumea și păstrând cadența, o să vă

întorc de unde am plecat şi o să vă duc până la cazarmă în pas alergător! S-a înţeles?

Era evident pentru toată lumea că ameninţarea fusese aruncată în aer. Nimic în lume nu i-ar fi putut întoarce, mai ales că se făcuse târziu. Aşa că doar câteva zeci de glasuri îi răspunseră în silă: „Da, domnule sergent".

– Bine, făcu el. O să ajungem la cazarmă peste vreun sfert de oră... Să cântaţi să vi se spargă pieptul, ne-am înţeles? Domnul comandant o să se uite la noi şi nu vreau să am neplăceri din cauza voastră. S-a înţeles?

– Da, domnule sergent.

– Aşa...atunci, cântaţi! Cântaţi împreună cu mine *Ce frumos este să fii soldat!* Cu inimă, cu simţire!

Compania îşi reluă marşul cântând, de-a lungul Warthei, printre mlaştini şi printre fagi.

Când intrară în tabără, plutonierul-major Krüll îi aştepta furios. Starea sa obişnuită de furie trecea printr-un punct culminant, atât datorită lui Karl Schwanecke, cât şi întârzierii companiei a doua, care ar fi trebuit să fie prezentă de mai bine de şapte minute. Şi fără doar şi poate că la fereastra biroului său, comandantul se uita la ceas, zâmbind în felul său viclean.

„ O să vedeţi voi! se gândea Krüll. O să vă învăţ eu minte!..."

Bariera se ridică, iar compania a doua se îndreptă spre stânga. Sergentul Peter Hefe dădea ordinele cu o voce mai puternică decât de obicei, trecând prin faţa plutonierului-major care îi privea nemişcat, cu pumnii sprijiniţi în şold. La câţiva zeci de metri de compania ce se apropia, cei patru noi veniţi continuau să zacă în noroi, cu capetele întoarse spre cizmele ce se apropiau.

Peter Hefe îi zări şi el, după care pentru a-i evita, dădu ordin de schimbare a direcţiei de mers spre dreapta.

– Mergeţi drept înainte! urlă Krüll.

Peter Hefe intui intenţia plutonierului-major şi dădu un ordin. Cei o sută cincizeci şi trei de oameni, aliniaţi în rânduri de câte trei, se îndreptară spre noii veniţi, continuând să cânte.

Krüll apreciase din ochi că distanţa dintre cei întinşi la pământ nu era mare, dar suficientă. Cu puţină atenţie, oamenii din compania a doua puteau trece printre ei. În afară de asta, era convins că nimeni nu ar fi călcat pe vreunul dintre cei patru, la fel cum un cal nu calcă peste cineva căzut la pământ. Însă ideea era nouă şi atrăgătoare, şi avea să dea noilor veniţi o impresie clară asupra a ceea ce-i aştepta, un fel de avertisment fără echivoc. Da, trebuia neapărat s-o perfecţioneze.

Însă cei din compania a doua erau prea obosiţi şi indiferenţi. Mulţi dintre ei nu pricepură ce se întâmpla, alţii erau atât de istoviţi, încât nici nu mai avură puterea să ridice picioarele la mai mult de o palmă deasupra solului, iar restul văzură mult prea târziu pe cei întinşi la pământ. Soldatul Gottfried von Bartlitz se trezi cu un deget zdrobit, neapucând să-şi ascundă mâinile la timp sub corp.

Căpitanul Barth stătea la fereastra biroului său şi urmărea scena. După ce prin faţa sa trecu şi ultimul rând al companiei a doua, se întoarse şi-l întrebă pe locotenentul care stătea în spatele său:

– Asta-i compania ta, Obermeier, nu?

– Da, domnule căpitan. S-a întors de la muncă. Pe vremea asta mizerabilă, nu-i nici o plăcere!

– Krüll ăsta e dat naibii! făcu căpitanul.

Văzând că locotenentul nu făcu nici un comentariu, adăugă:

– Este exact omul care ne trebuie!

– Hm, nu ştiu... spuse evaziv locotenentul.

Compania se oprise în mijlocul curţii. Peter Hefe făcu câţiva paşi spre Krüll, luă poziţia de drepţi şi începu să-i dea raportul. Krüll asculta dând uşor din cap, privind cu un aer absent la cei o sută cincizeci şi trei de oameni Apoi îşi băgă degetele între nasturii de la tunică şi începu să-şi ţină discursul zilnic, în care pomeni despre importanţa muncii lor, de-

spre întârzierea cu care se întorseseră de la muncă şi despre tot felul de nimicuri, un discurs care nu se deosebea în esenţă de alte discursuri ţinute prin cazărmi de alţi plutonieri-majori, cu singura diferenţă că cei cărora li se adresa făceau parte dintr-un batalion disciplinar. Iar marea majoritate a oamenilor nici măcar nu ascultau ceea ce spunea.

După ce-şi termină discursul, Krüll dădu ordin oamenilor să înconjoare curtea de două ori în pas alergător, făcu câteva culcări la pământ, după care în sfârşit ordonă ruperea rândurilor. Cei patru nou veniţi însă rămaseră în continuare întinşi la pământ.

– Acum, or să năvălească la apă, făcu locotenentul.

– De ce? se miră căpitanul. Afară plouă destul.

– I-am văzut eu... să munceşti zece ore fără să bei apă, după care să te mai întorci şi cântând...

Căpitanul luă pachetul de ţigări de pe masă, scoase din el o ţigară, după care îl puse la loc.

– Haide, Obermeier, făcu el pe un ton uşor ironic, mă aşteptam să regăsesc aici camaradul vesel care erai odată. Şi acum, eşti tot timpul încruntat şi posomorât. La Vitebsk erai complet altul!

– Aşa este, domnule căpitan. Pe front, mă aflam în elementul meu... dar aici? Eu sunt ofiţer, nu paznic de puşcărie.

Luă şi el o ţigară din pachetul de pe masă şi şi-o aprinse cu o mână care-i tremura. Barth se uita la el cu o expresie de curiozitate.

– Îţi este cumva milă de indivizii ăştia?

– Dar dumneavoastră vă este, domnule căpitan?

– De ce mi-ar fi? Nu există nici măcar unul singur dintre ei care să nu fi meritat condamnarea.

Fritz Obermeier strivi în scrumieră ţigara abia aprinsă.

– Domnule căpitan, aţi văzu compania mea. O sută cincizeci şi trei de cadavre ambulante, pe care plutonierul-adjutant Krüll îi face cu ou şi cu oţet pentru faptul că au întârziat şapte minute. Condamnaţi pe drept, spuneţi? Ia priviţi, ăla mic şi slab de acolo, la stânga, este locotenentul

Remberg, cavaler al Crucii de Fier, a fost unul dintre primii care au ajuns în faţa Moscovei. Iar în timpul unei conferinţe militare, a declarat că armata germană va fi decimată prin stepa rusească şi că ar trebui ca înaintarea să fie oprită cât mai este timp, dacă nu vrem să se întâmple o catastrofă. „Eu nu sunt măcelar, nu pot participa la un asemenea dezastru", a spus. Şi ca urmare, a fost trimis aici. Iar acum, face muncă silnică.

– Şi ca să nu fie măcelar, a devenit un salahor. Îi convine asta decât să moară?

Locotenentul păru că nu bagă în seamă aluzia căpitanului.

– Îl vedeţi şi pe ăla chel, cu ochelari, care traversează curtea?

– Ce-i cu el?

– Este profesorul Ewald Puttkamer, şeful batalionului de rezervă. După el, cămăşile negre ar fi îmbrăcămintea celor condamnaţi la muncă silnică, şi cum a spus asta, s-a şi trezit aici.

– Hm, nu-i rău, făcu căpitanul zâmbind.

– Sunt o mulţime de asemenea oameni aici. Dar probabil că o ştiţi la fel de bine ca şi mine.

– Dar printre ei se află şi criminali, nu?

– Da, sigur.

– Şi atunci, care-i concluzia?

– Convingerea mea este că nici unui ofiţer german nu-i convine să fie în postura unui paznic de închisoare.

Căpitanul Barth se aşeză pe unicul scaun din încăpere şi suflă fumul ţigării spre tavan. Din curte, prin fereastra închisă răzbăteau urletele lui Krüll, care dirija oamenii spre locul unde se distribuia raţia de supă.

– E groaznic, făcu Obermeier.

– Eh, războiul este groaznic, spuse încet Barth. Şi pacea este şi mai groaznică, fiindcă în timp de pace, noi soldaţii suntem inutili. Dragul meu, ia lucrurile mai uşor şi poate că aşa vei avea o şansă de a supravieţui. Nu te mai gândi că un

coala 2Batalion disciplinar

locotenent-colonel, un cavaler al Crucii de Fier sau mai știu eu ce profesor eminent fac turul curții în urletele lui Krüll, semănând cu niște... cum ai spus? A, da, cu niște cadavre ambulante. Parcă așa, nu?

Locotenentul dădu din cap tăcut, în semn că da.

Barth se ridică greoi, căscă, se întinse și-și aranjă centura. Apoi se uită la ceasul de aur de la mână, și căscă din nou, fără să-și acopere gura cu mâna.

– Domnule căpitan, făcu Obermeier luând poziția de drepți, vă rog să-mi aprobați cererea de transfer într-o unitate combativă pe front.

– Ia uită-te! Un erou, va' să zică! Dacă ai mai fi așteptat un minut, te-aș fi scutit de manifestarea asta demnă de strămoșii noștri!

Își băgă mâna în buzunarul de la veston, scoase o hârtie și o aruncă pe birou:

– Compania ta o să plece foarte curând pe front, în Rusia. Tocmai a sosit ordinul ăsta.

– În Rusia?

– Exact. Iar celelalte companii o vor urma, la câteva zile interval. Iar eu voi pleca cu ultima. Ești satisfăcut?

– Nu, domnule căpitan.

– Asta-i bună! Ce nu-ți convine? Ce-ai fi vrut?

– Aș fi vrut să am sub ordine niște soldați adevărați. Ce-o să fac eu în Rusia cu ăștia, care sunt pe jumătate morți? O să câștigăm războiul cu epavele astea?

– Să câștigăm războiul? Obermeier, se vede că într-adevăr ești tânăr! Ce mai, la urma urmelor am primit o misiune foarte interesantă, în care îți vei putea desfășura întreg eroismul. O misiune cu un obiectiv de atins și cu riscul de a apărea în fața consiliului de război dacă nu o vom îndeplini. Gata, am terminat cu corvoadele astea nenorocite, cu dezamorsarea minelor, cu săparea tranșeelor, cu transportarea muniției, și cu îngroparea cadavrelor...

– Și care va fi misiunea aceea interesantă?

– O să afli la timpul potrivit.

Barth se apropie de fereastră. În curte, Krüll se ținea după un soldat, urlând la el.

– Cine-i ăla? întrebă Barth. Se pare că le cunoști povestea tuturor.

– Locotenentul Stubnitz, răspunse Obermeier.

– Soldatul Stubnitz, îl corectă căpitanul. Și ce-a făcut?

– La Dortmund, a aruncat paharul cu băutură într-un tablou al Führerului și a strigat: „În sănătatea ta, Auguste!"

– Ce idiot!

– Era beat.

– Atunci înseamnă că a fost un idiot beat! De ce nu intervii? De ce nu-i faci un raport lui Krüll pentru modul inuman în care își tratează oamenii?

– Și cu ce-o să mă aleg? Cu o anchetă rapidă. La ce unitate? La batalionul disciplinar 999. Ce ai făcut, plutonier-major? Am chemat la ordine un soldat recalcitrant, conform regulamentului. Foarte bine, plutonier-major, continuă! Iar eu mă voi alege cu toate ponoasele.

– Exact. Nu ești de loc prost. Și fiindcă tot o să mergem în Rusia, în curând o să scapi de grijile astea și de scrupulele tale filozofice.

– Ce vreți să spuneți?

– Vreau să spun că peste câteva săptămâni, n-o să mai rămână nimic din compania ta.

Barth pronunțase cuvintele pe un ton tăios, apăsând asupra fiecăruia dintre ele.

Se lăsă o liniște grea, după care căpitanul încercă să mai îndulcească efectul produs de vorbele sale și să alunge spectrul sângeros pe care acestea îl evocaseră.

– Cei patru oameni care stau culcați acolo, în noroi, îți aparțin. Sunt niște indivizi interesanți, care ne lipseau din colecție. Primul se numește..., făcu câțiva pași până la birou, luă un dosar, îl frunzări și spuse... Gottfried von Bartlitz, fost colonel, decorat cu Crucea de Fier cu frunze de stejar, fost comandant al unei divizii. După Stalingrad, a vorbit cam multe...Se pare că nici el nu avea de gând să fie măcelar. Al doilea se numește Erich Wiedeck, fost caporal, un ță-

ran din Pomerania. Pretinde că şi-a prelungit cu de la sine putere permisia, întrucât intenţionase să-şi adune recolta. Al treilea, Karl Schwanecke, are meseria de metalurgist, dar înainte de orice, este un criminal recidivist. Cât despre al patrulea, doctorul Ernst Deutschmann, s-a făcut vinovat de automutilare voluntară, foarte ingenios regizată, care însă nu i-a prea reuşit. Asta-i tot. Hei, Obermeier, ce-i cu tine?

– Cum... cum spuneaţi că se numeşte primul?

– Nu cumva îl cunoşti?

– Mai spuneţi-mi încă o dată cum se numeşte.

– Gottfried von Bartlitz. Îl cunoşti de undeva?

– Da... mi-a fost comandant de batalion.

– Hm!... Ce interesant!

Căpitanul se întoarse lângă fereastră, de parcă urletele lui Krüll nu-l deranjau câtuşi de puţin.

– Vezi, aşa se întâmplă în viaţă, spuse el pe o voce joasă, fără să-l privească pe Obermeier. Ieri te aflai sus de tot, astăzi, mult mai jos, iar mâine...sub pământ. Obermeier, important este să rămâi acolo, sus. Încearcă chiar să mai urci, dar nu foarte sus. Uită ce ar fi putut deveni oamenii ăştia. Uită, ca să nu ţi se întâmple şi ţie ceea ce li s-a întâmplat lor. Acum, nici unul dintre ei nu mai are trecut. Cu toţii sunt soldaţi într-un batalion disciplinar. Nişte soldaţi fără arme. Li s-a refuzat onoarea de a purta arme. Nu le-a mai rămas decât onoarea de a muri. Nişte soldaţi în batalionul disciplinar 999...Să supravieţuieşti, să rămâi acolo sus, şi să nu faci prostii...asta contează...

Îşi băgă mâinile în buzunarele pantalonilor şi-l întrebă pe Obermeier:

– Vrei să bei ceva?

– Mai aveţi din coniacul ăla, Hennessy?

– Sigur că da. Exact ce ne trebuie acum...

Speranţa se aseamănă de multe ori cu acele jucării la a căror bază se află o bucată de plumb, făcându-le să stea în permanenţă în picioare. Cu toate că pare complet exclus, to-

tuşi apare un germene minuscul, care la început se manifestă timid, după care prinde rapid viaţă, sfârşind prin a fi aidoma unei raze de soare. De multe ori poate înşela, născându-se mai mult din dorinţele noastre decât din raţiune, dar deseori ne ajută să ieşim dintr-o stare de resemnare, iar uneori să întrezărim sau chiar să găsim calea salvării.

Aşa se petrecură lucrurile şi cu Julia Deutscmann.

Acel mic licăr de speranţă pe care îl întrezări în urma convorbirii avute cu generalul von Frankenstein purta numele doctorului Albert Kukill.

Lucru surprinzător, întrucât doctorul Albert Kukill fusese expertul chemat de acuzare să depună mărturie în procesul intentat împotriva lui Ernst. Fără aserţiunile considerate drept infailibile, pe care acesta le pronunţase irevocabil, Ernst nu ar fi fost condamnat. Aşa că Julia se gândi că singura ei salvare era de a-l convinge pe acest expert că se înşelase. Declaraţia doctorului Kukill ar fi condus la revizuirea procesului iar Ernst ar fi scăpat din batalionul disciplinar 999.

Ştia că lucrurile nu aveau să fie uşoare. Fiind şi ea medic, îşi dădea foarte bine seama că puţini ar fi fost cei capabili să recunoască o greşeală, iar doctorul Kukill nu părea a face parte dintre aceştia. În orice caz, se gândi că nu-i mai rămăsese nici o altă posibilitate de a-i veni în ajutor lui Ernst, şi că trebuia să încerce şi această ultimă soluţie, punând în joc toată puterea ei de convingere.

În seara aceleiaşi zile în care avusese întrevederea cu generalul Frankenstein, se găsi în Dahlem, în faţa intrării vilei doctorului Kukill. Îşi adună întreg curajul şi apăsă pe butonul soneriei. Se gândise că dacă ar fi cerut în prealabil secretarei să-i rezerve o întâlnire, doctorul ar fi refuzat-o, aşa că trebuia să-l ia pe nepregătite, să-l surprindă, să-l oblige să vorbească, şi să-l pună în faţa propriei sale conştiinţe.

Doctorul Kukill era îmbrăcat într-un costum elegant. Părul cărunt îi era pieptănat pe spate, iar figura îngustă îl făcea

să semene cu o pasăre de pradă, aflată la pândă. Iar ochii săi cenuşii şi reci, întăreau şi mai mult această senzaţie.

Nu păru de loc surprins la vederea Juliei, iar dacă simţea o oarecare culpabilitate faţă de ea sau mai curând faţă de soţul ei, reuşea să şi-o ascundă perfect. Prima întrebare care-i trecu prin minte Juliei fu dacă cineva atât de calm şi liniştit se putea simţi vinovat.

Doctorul Kukill îi întinse mâna ca unei veche cunoştinţe şi-i zâmbi, expresia de duritate şi de inaccesibilitate de pe figura sa dispărând brusc.

– Vă imaginaţi motivul pentru care am venit, nu? îl întrebă Julia, fericită că semiobscuritatea vestibulului de la intrare îi ascundea tremurul mâinilor şi roşeaţa obrajilor.

– Cum să nu, dragă doamnă, sau mai curând, dragă confrate. Întrucât amândoi suntem medici, nu? Dar să nu rămânem aici. Orice aţi avea să-mi spuneţi, vă rog să poftiţi dincoace.

Şi deschise o uşă de stejar, invitând-o să intre într-un salon mobilat elegant. Printr-o fereastră mare se vedea o grădină cu arbori, rododendroni şi iasomii, dincolo de care se zărea o piscină.

Albert Kukill aprinse lumina, trase perdelele, după care indicându-i un fotoliu de piele galben închis, îi spuse:

– Vă rog să luaţi loc.

Julia se aşeză, gândindu-se cum de putea Kukill să surâdă şi să fie atât de calm, când ştia perfect de bine motivul vizitei ei.

– Aş dori să reluăm vechea discuţie, spuse fără nici o introducere Julia.

Se simţi stăpână pe ea, fiind convinsă că adversarul din faţa ei nu putea fi învins decât prin forţa raţiunii.

– Nu văd care ar fi utilitatea reluării acelei discuţii, făcu Kukill. Ce doriţi să beţi? Un coniac? Un coniac vechi din 1913? Îl păstrez pentru prieteni, să ştiţi...

Din vorbele sale nu răzbătea nici cea mai mică urmă de ironie.

– Da, aş bea cu plăcere, răspunse Julia.

Albert Kukill aprinse o lumânare, încălzi uşor două pahare la flacăra lumânării, învârtindu-le uşor, după care deschise o sticlă şi turnă în fiecare pahar un deget de coniac de culoarea ambrei.

– Să ştiţi că sunt destui care mă invidiază, spuse el. Şi din cauza casei şi din cauza coniacului, şi pentru multe altele. După ei, lucrurile astea nu s-ar potrivi cu situaţia de faţă. Dar cu ce situaţie s-ar potrivi? Companiile de asigurări estimează la şaizeci şi şase de ani durata medie de viaţă din Europa zilelor noastre, iar războiul va coborî mult această cifră. Mâine, cine ştie ce se va întâmpla...Aşa că nu trebuie trăită viaţa cât mai intens? Ce părere aveţi?

– Nu m-am gândit la aşa ceva.

– În orice caz, trebuie s-o facem cât mai puţin amară, spuse doctorul zâmbind.

Îşi ridică paharul, privi băutura din el şi spuse:

– În sănătatea dumneavoastră, doamnă!

– M-am întrebat întotdeauna ce fel de om sunteţi, făcu Julia. Poate că vă preocupaţi doar de astea – şi făcu un gest larg, în care înglobă salonul, grădina şi paharul de coniac din mâna doctorului – şi nu de ceea ce se întâmplă în jurul dumneavoastră.

– Mda, cam aşa este, răspunse Kukill, continuând să zâmbească.

– Şi cu toate astea, există şi viaţa din jurul nostru. Ieri, a avut loc un bombardament soldat cu numeroşi morţi. Probabil că va urma un altul şi astăzi. În Rusia ca şi în alte părţi, mor oameni în fiecare clipă. Însă există şi alte lucruri, în aparenţă neglijabile, care îşi au importanţa lor în viaţa fiecăruia dintre noi.

– Fără îndoială că faceţi aluzie la soţul dumneavoastră, nu? întrebă el pe un ton rece.

– Da, răspunse Julia, privindu-l fix. El este universul meu. Înţelegeţi-mă...în afară de dumneavoastră, nu ştiu cu cine aş

mai putea vorbi. Ceea ce s-a întâmplat a fost o înlănțuire de împrejurări tragice.

– Mda, așa s-ar exprima un avocat. Haideți să vorbim mai clar. Cu alte cuvinte, vreți să spuneți că s-a strecurat o eroare?

– Dar dumneavoastră ce părere aveți despre cele întâmplate?

Doctorul Kukill își coborî privirea asupra mâinii albe și mici.

– Și dacă... dacă ar fi fost într-adevăr o eroare?

Julia sări în sus din fotoliu:

– Cum ?! Sunteți în stare să afirmați asta? Expertiza dumneavoastră l-a desființat pe Ernst! Dumneavoastră l-ați condamnat! Și acum... acum declarați cu conștiința liniștită că ar fi putut fi o eroare?

– Vă rog, calmați-vă. Luați loc. Expertiza mea a avut un caracter pur științific, fiind perfect fondată și corectă pentru stadiul actual al științei. Iar în calitate de expert, în fața unui tribunal, este imposibil să te joci cu posibilitățile, cu supozițiile și cu ipotezele.

– Cu toate acestea, am obținut rezultate excelente...

– Câte serii de încercări ați făcut?

– Treizeci.

– Hm, știți foarte bine că niște rezultate excelente nu se pot baza doar pe treizeci de încercări. Bine, să lăsăm deocamdată asta la o parte. Cum vedeți dumneavoastră... sau, mai bine spus, cum se prezintă afacerea asta?

Își încrucișă mâinile și o privi pe Julia cu un aer visător. Conversația pe care o avea nu-l interesa decât pe jumătate, părându-i-se complet inutilă, întrucât nimic nu o mai putea ajuta pe Julia Deutschmann. Își spuse că femeia din fața lui își pierdea vremea. Însă era atrăgătoare, elegantă, îngrijită și curajoasă. Mai mult, era frumoasă și degaja un farmec aparte, inteligență, voință deosebită, cât și tristețe. „Oare ce și-ar putea dori mai mult un bărbat de la o femeie? se întrebă nițel gelos pe Ernst Deutschmann. Ce avea să se întâmple cu ea

după moartea lui Ernst în batalionul disciplinar?“ Și tot căutându-și cuvintele pentru a o convinge de inutilitatea eforturilor ei, se gândi că Julia avea să fie o văduvă frumoasă... Cu alte cuvinte, încă din acele momente putea fi considerată văduvă.

– Vedeți, începu el, problema trebuie privită din punctul nostru de vedere. Soțul dumneavoastră s-a îmbolnăvit chiar a doua zi după ce a primit convocarea de încorporare. Și peste puțin timp, s-a constatat că-și injectase o soluție pe bază de stafilococi, sub pretextul de a încerca pe pielea lui un antidot descoperit de el însuși. O asemenea infecție necesită o convalescență de un an, și în consecință, în tot acest interval de timp, soțul dumneavoastră ar fi fost inapt pentru serviciul militar.

Kukill pronunță ultimele cuvinte mai încet și mai rar. Văzând că Julia nu-i răspunde, continuă:

– Soțul dumneavoastră știa foarte bine toate astea. Însă și noi le știam. Infecția asta, care de cele mai multe ori este mortală, ne-a costat viețile a zeci de mii de oameni în acest război. Nu vreau să-i imput doctorului Deutschmann intenția de sinucidere. Se prea poate să fi crezut că a descoperit un... să-i zicem un ser, și ca... hm, fanaticii sau eroii științei, a ținut neapărat să-l încerce chiar pe el însuși. Iată de ce am spus că poate fi vorba despre o eroare... o eroare în sensul că nu a încercat să se automutileze pentru a scăpa de serviciul militar, ci că pur și simplu totul s-a întâmplat din greșeală, dintr-o greșeală regretabilă. Oricum, un tribunal militar consideră doar faptele, iar faptul este că soțul dumneavoastră s-a indisponibilizat pentru serviciul militar. Și doar acest lucru contează și este decisiv.

– Dar... sunt sigură că se afla pe calea cea bună, doar am fost alături de el tot timpul. Timpul pe care îl aveam la dispoziție era scurt și trebuia să acționăm rapid...

– Personal, admit această posibilitate, însă un judecător militar nu ar putea-o face. V-am mai spus-o deja: până în prezent, încă nu există vreun remediu eficace împotriva acestei

infecții. Și mă îndoiesc de faptul că soțul dumneavoastră, oricât este de talentat, să fi găsit de unul singur, fără nici un ajutor, ceea ce o lume întreagă de cercetători caută în zadar să descopere de atâția ani. Iată ce am declarat în fața tribunalului, după cum știți și dumneavoastră foarte bine. Asta a fost și rămâne convingerea mea profundă. Ce interes aș fi avut eu ca soțul dumneavoastră... apropo, ați încercat să obțineți o revizuire a procesului?

– Da.

– Și?

– Mi s-a spus că...un SS-ist mi-a spus, făcu Julia ezitând, de parcă i-ar fi fost frică să repete cuvintele ce-i fuseseră spuse, că dacă ar avea loc o revizuire a procesului, atunci sentința ar fi pedeapsa capitală.

Se lăsă o liniște grea. Doctorul Kukill își aprinse o țigară și o întrebă:

– Ce fel de SS-ist?

Julia dădu din umeri, fără să spună nimic.

– Și acum, ce aveți de gând să faceți?

Julia își ridică ochii mari și negri, privindu-l țintă pe doctor.

– Nu se poate face nimic? întrebă la rândul ei, cu o voce tremurată.

Se ridică, și se apropie de fotoliul doctorului care continua să stea așezat, emoționat de durerea și disperarea ei.

– Puteți face ceva... Cu siguranță că puteți... Vă rog... Sunt convinsă că asta depinde doar de dumneavoastră... Cui altcuiva mă mai pot adresa? Puteți spune că a fost o eroare și să-l mi dea înapoi... Doamne! Vă implor, faceți ceva!...

Doctorul Albert Kukill încercă s-o liniștească, însă își dădu seama că Julia nu l-ar fi ascultat, că nu putea crede că Ernst era pierdut și că nu mai putea face nimic pentru el, după ce acesta fusese înghițit de batalionul disciplinar. O privi în tăcere, spunându-și în sinea sa că Julia poseda acea frumusețe care nu numai că bucură privirea, dar care se cere să fie venerată și adorată, iar durerea și tristețea nu o pot

atinge, ci o fac și mai profundă. Brusc, îi trecu prin minte o idee: Deutschmann nu avea să se mai întoarcă, așa că...

Cuprins de un fel de emoție ciudată, Kukill se ridică din fotoliu.

– Ba da, făcu Julia, de parcă nu l-ar fi văzut. Ba da, mai este o ultimă posibilitate. Am asistat la toate testele pe care le-a făcut Ernst. Îi am și notele, așa că am să-i continui munca. O să continui testele chiar pe mine. Am să...

– Dumnezeule! exclamă Kukill.

– ...dovedesc că avea dreptate. Așa că i se va da drumul și i se va permite să lucreze din nou. Și atunci....

– Doamnă, vă implor, n-o faceți! Asta ar însemna moartea dumneavoastră!

II

Julia Deutschmann intră în apartament, își aruncă mantoul pe un scaun, se repezi spre laboratorul lui Ernst, își puse pe ea o bluză albă și începu să claseze notele soțului său.

La Posen, la depozitul central al batalionului disciplinar 999, locotenentul Wernher, comandantul primei companii traversa călare curtea cazărmii, ducându-se la o tânără văduvă al cărei soț murise în timpul campaniei din Polonia.

Căpitanul Barth, comandantul batalionului disciplinar 999, stătea în camera sa și citea *Aventurile lui Tom Sawyers*. În ciorapi, cu picioarele sprijinite de spătarul unui scaun, zâmbea deseori. În acele clipe, figura sa căpăta o expresie tinerească și destinsă.

Plutonierul-major Krüll mergea prin curte, pregătindu-se să-și facă rondul obișnuit prin dormitoare. La un moment dat se opri, își ridică privirea spre cer, după care porni din loc, sărind peste bălțoace.

Locotenentul Obermeier îl urmări din ochi câteva clipe din dreptul ferestrei, apoi trase perdeaua, făcu câțiva pași pe bâjbâite, aprinse lumina și închise imediat ochii, orbit. Își turnă o jumătate de pahar cu coniac și-l dădu pe gât. Se hotărâse ca în acea seară să se îmbete.

Oamenii batalionului se întrebau care va fi dormitorul pe care îl va alege Krüll pentru a-și face numărul obișnuit. După minute întregi de așteptare, acesta se hotărî să aleagă dormitorul în care se aflau cei patru nou-veniți.

Mai întâi, sub ultimul dintre paturi, Krüll găsi o pietricică, puțin mai mare decât un grăunte de nisip. O ridică de jos între degetul cel mare și cel arătător, o privi tăcut, după care îi dădu drumul, fără să spună un cuvânt.

Se apropie apoi de un scăunel din dreptul unui dulap, se urcă pe el și-și trecu degetul arătător peste marginea de sus a dulapului. Negăsind nici o urmă de praf, coborî de pe scăunel, se apropie de fereastră și își plimbă din nou degetul arătător de-a lungul ramei. Îl strigă apoi pe soldatul de serviciu, care în acea seară era ex-locotenentul Stubnitz, și începu să-l mânjească pe obraji cu praful de pe deget.

Nici de această dată nu spuse nimic.

În încăpere domnea o liniște profundă, întreruptă doar de pașii săi. Nimeni nu mișca. Cei douăzeci și doi de oameni stăteau pe spate în paturi, cu păturile jilave trase până la bărbie, cu brațele lipite de corp, cu călcâiele lipite, așteptând ca inevitabilul să se producă. Dintr-un colț se auzea respirația gâfâită a soldatului Reiner, fost avocat din München, care suferea de astm.

Krüll trecu apoi la inspecția dulapurilor. Îl deschise pe primul, aruncă afară lenjeria, trecu la al doilea din care aruncă totul afară și tot așa, până când ajunse la al șaptelea, care îi aparținea lui Karl Schwanecke.

Cum îl deschise, făcu imediat un pas înapoi. În dulapul acestuia domnea o adevărată catastrofă. Singurul lucru care se afla în ordine, erau pozele cu femei goale, prinse cu pioneze de ușa interioară.

Krüll își reprimă pe moment curiozitatea, spunându-și că avea să vină altădată să le examineze pe îndelete. Renunță și la inspecția picioarelor și ordonă oamenilor să iasă la adunare în curte, după care timp de o jumătate de oră îi puse să execute tot felul de mișcări. Cei douăzeci și doi de soldați, îmbrăcați doar în cămăși și chiloți, cu saboți de lemn în picioare, păreau niște spectre în bezna curții.

După asta, ex-avocatul astmatic, Deutschmann și von Bartlitz se aflau în pragul unei crize cardiace. Alții erau pe jumătate inconștienți, clătinându-se pe picioare, albi la față, acoperiți de sudoare și de murdărie. Toți sufereau, mai puțin Schwanecke. Cu zâmbetul pe buze, îl înjură de câteva ori pe Krüll, ceea ce-i atrase două tururi suplimentare de curte, pe care le făcu continuând să zâmbească.

După întoarcerea în dormitor, soldații își aranjară dulapurile și se spălară. Abia pe la miezul nopții se băgară din nou în paturi, cu speranța că aveau să doarmă până-n zori, fără ca nimic altceva să le mai întrerupă somnul.

Ernst Deutschmann stătea pe spate, încercând să respire adânc și regulat. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Apoi, încetul cu încetul, începu să se simtă mai bine, iar amețeala îi dispăru. Îi rămase doar un fel de paralizie dureroasă care îi transforma corpul într-o masă de plumb.

Vecinul său de pat era țăranul Wiedeck, cu care făcuse cunoștință la închisoarea militară din Frankfurt pe Oder. Wiedeck era un tovarăș de celulă taciturn, cu care abia dacă schimbase câteva cuvinte, deși lucraseră împreună la pingelirea cizmelor. Prietenia lor se născuse într-o zi în care un plutonier răsturnase mai multe lăzi cu ținte și-i ordonase lui Deutschmann să le strângă. La fel de tăcut, Wiedeck îl ajutase să-și termine treaba.

– Cum te simți? îl întrebă Wiedeck.

– Mai bine.

– Ce porc! murmură Wiedeck peste câteva clipe.

– Nu te mai gândi la asta.

Urmă o liniște de câteva minute, după care Wiedeck deschise din nou gura:

– La ce te gândești?

– La Julia.

– Și eu mă gândesc la Erna. Ai copii?

– Nu.

– Eu am doi... Ba nu, acum am trei.

– Gura! se auzi răcnind o voce.

Erich Wiedeck începu să-i povestească în șoaptă, cu pauze lungi, căutându-și cuvintele, reușind totuși să-i evoce lui Deutschmann o lume străină, de care acesta nu știa până atunci. Nici nu mai auzea respirația zgomotoasă de astmatic a lui Reiner și nici sforăitul lui Schwanecke. Tenebrele de nepătruns ale dormitorului păreau că se lărgesc la nesfârșit, aidoma câmpiilor Pomeraniei.

Wiedeck, fost caporal decorat cu Crucea de Fier clasa întâi, cu insigna de argint a infanteriștilor de asalt și cu cea a răniților, începu să-și depene povestea din ziua în care se afla pe un câmp din Melchow. Cele câteva tractoare erau conduse de indivizi tunși la piele, îmbrăcați în zdrențe, iar în urma lor veneau femei și fete tinere, cu capul acoperit de basmale multicolore. Toți erau țărani ruși luați cu forța din Ukraina, din stepele Zaporojețului sau din împrejurimile Minskului, încărcați în vagoane de animale și transportați în Germania pentru a strânge recolta ce avea să asigure victoria.

Wiedeck sfărâmă între degete câteva boabe de secară. Erau mari, umflate, coapte și mai frumoase decât anul trecut. Avea douăzeci de pogoane semănate cu secară, cu grâu, cu orz, cu cartofi și cu sfeclă de zahăr.

Privi tractoarele și rușii care se întorceau în sat de la muncă. Sâmbăta era zi de odihnă. Timpul era frumos, iar soarele avea să mai strălucească încă câteva zile bune.

„N-or să termine, își spuse el, n-au cum să termine la timp. Câteva tractoare și o mână de oameni. Recolta o să putrezească pe câmp dacă nu apuc s-o strâng." Își spuse că

nici soția sa Erna nu-l mai putea ajuta. Peste trei săptămâni avea să nască, așa că nu se mai putea apleca, iar soarele îi făcea rău.

Privi câmpia întinsă, marea spicelor vălurite de adierea vântului și încercă să aprecieze numărul de zile care i-ar fi trebuit să strângă recolta până să înceapă sezonul ploilor.

Acasă, Erna îl aștepta în pragul porții.

– Unde ai stat atâta? îl întrebă ea îngrijorată. Trenul tău pleacă peste două ore.

– Am aruncat o privire, răspunse el scurt.

– Grâul este frumos, spuse ea, scoțându-și șorțul. Hai, vino să mănânci ceva. Ți-am făcut o prăjitură, s-o iei cu tine.

– Cine o să-l cosească?

– Poftim?

– Grâul...

– Eu.

– Tu?

– Sigur că da. Cu trei ruși. După ce o să termine la Pilchow, o să vină la noi.

– O să fie prea târziu.

Wiedeck își înălță privirea spre cer. În cel mult o săptămână avea să înceapă să plouă, iar recolta avea să putrezească.

– Hai, vino, îi spuse Erna, trăgându-l de mânecă în casă. N-avem ce face. O să strângem cât o să putem. Și cu restul... O să se termine până la urmă războiul ăsta, și atunci o să te poți ocupa numai de câmp.

– Ar fi o rușine să putrezească.

Se așeză pe un scaun în bucătărie, lângă fereastră, privind gânditor afară. Mirosul cafelei turnate de Erna în cești umplu camera. Pe masă se afla o prăjitură și un buchet de flori. Flori de câmp, din câmpul său. Își întoarse din nou privirea pe fereastră.

– Rămân, spuse el îndârjit.

– Ce-ai spus? făcu Erna stupefiată. Ce-ai spus?

– Rămân. Nu mai plec.

– Aşa că am rămas, continuă Wiedeck, care vorbea pentru că era noapte şi nu i se puteau vedea ochii înlăcrimaţi. I-am spus Ernei că am obţinut o prelungire a permisiei şi că pot să rămân până termin de strâns recolta. Numai că...n-am rămas doar pentru asta, înţelegi? Doctorul mi-a spus că Erna trebuie să se menajeze înainte de naştere, însă cum să se fi menajat fără mine, trebuind să se ocupe singură de toate? Şi dacă n-ar fi strâns recolta, ce-ar fi dat copiilor de mâncare? Să-i las să moară de foame? Aşa că înţelegi de ce n-am putut pleca şi am fost obligat să rămân.

– Da, făcu Ernst Deutschmann.

– Am cosit şi am strâns recolta, muncind ca o vită. Din zori şi până noaptea eram pe câmp, după care mai trebăluiam şi acasă. Dar până la urmă am reuşit să strâng toată recolta! Toată! Îmi era frică să nu apară poliţia militară şi să mă ia cât nu terminasem treaba. Dar n-au venit. Singurul lucru pe care îl regret...

Şi Wiedeck se opri.

– Ce regreţi? îl întrebă Ernst.

– Că n-am rămas mai mult timp, până să fi născut Erna. Poate am un băiat... Tu ce crezi?

– Precis a născut un băiat.

– Poate că ar fi trebuit să mai rămân. Însă după ce am terminat cu recolta, mi s-a făcut brusc frică. Aşa că am plecat. Fetiţele mele m-au condus la gară, fiindcă Erna nu putea să facă un drum aşa de lung. Cea mai mare are cinci ani şi se numeşte Dorthe, iar cea mică, Elke, are trei ani. Le-am spus să fie cuminţi şi să nu o supere pe mama lor care este bolnavă şi o să aibă dureri. Mi-au promis că o să facă cum le-am spus....Am încredere în ele, fiindcă sunt fetiţe bune... Aş vrea doar să ştiu dacă Erna... ce crezi, totul s-a terminat cu bine?

– Categoric, îi răspunse Ernst. Mai mult ca sigur.

– Aş mai fi putut rămâne încă două sau trei zile. Şi aş fi ştiut... Dar aşa...

„Da, se gândi Deutschmann, întotdeauna există un *dar*: dacă aş fi făcut asta, totul s-ar fi petrecut altfel, *dar*... Însă astăzi ştiu. Faptul că încă mai sunt în viaţă este o adevărată minune. Sub forma actuală, serul este ineficient. Da, am greşit, n-ar fi trebuit să mă grăbesc cum am făcut-o. Trebuia să mă mai gândesc, să calculez mai mult. *Dar*..."

– Somn uşor, îi spuse cu blândeţe lui Wiedeck.

– Da, răspunse acesta, incapabil să pronunţe vreun alt cuvânt.

Wiedeck plângea pe tăcute.

A doua zi, după întoarcerea de la muncă, întreg batalionul primi permisiunea să scrie. Cei mai vechi îşi dădură seama că se petrecea ceva. Iar acest ceva nu putea fi decât frontul rusesc.

„Draga mea Julia, să ştii că sunt bine. Hrana este suficientă. Nu-mi lipseşte nimic... în afară de tine, ochii mei de gazelă! Dac-ai şti cât îmi lipseşti! Aş da orice să te pot revedea, dar deocamdată asta este imposibil. Să nu fii îngrijorată pentru mine, însă te rog să ai grijă de tine, mai ales acum, cu toate bombardamentele astea. Te implor, ai grijă de tine, ochii mei de gazelă, fiindcă vreau să te regăsesc frumoasă şi puternică. Un sărut de la al tău, Ernsti."

„Draga mea Erna, nu ştiu cum ai născut, nu ştiu dacă totul s-a terminat cu bine, nici dacă e fată sau băiat. Dacă e băiat, vreau să-i spunem Wilhelm, ca pe tata. Dacă este fată, ştii deja că se va numi Erna, ca pe tine. Eu sunt bine, însă îmi fac griji pentru tine şi pentru copii. Să ne încredem în Dumnezeu că mă va trimite în curând lângă voi. Vă sărut pe toţi. Soţul tău, Erich."

Cele două scrisori erau nițel mai lungi decât permitea regulamentul, însă dată fiind plecarea apropiată, au fost expediate.

Chiar și un orb și-ar fi dat seama că se petrecea ceva. Compania a doua a lui Obermeier nu mai ieșea la muncă, iar căpitanului Barth îi sosise un nou adjunct.

– Domnilor, le spuse el lui Obermeier și lui Wernher, o să avem un nou coleg, un locotenent, Fritz Bevern, din Osnabrüch. Se pare că este un ofițer merituos. A fost șef în Hitlerjugend, este fiul unui înalt funcționar, și a fost decorat cu Crucea de Fier clasa a doua și cu medalia clasa întâi a Meritului de Război. O să sosească chiar astăzi.

– Exact ce aveam nevoie. De mult umblam după așa ceva, nu? făcu Wernher oftând.

– Poate să fie omul de care aveam nevoie, răspunse Barth. Să vedem. Oricum, aveam nevoie de un adjunct. Minunat, nu? Omul de legătură dintre comandant și unitate. Mă tem numai să nu fie o chestie trecătoare.

– Domnule căpitan, vorbiți în enigme, făcu Obermeier.

– După câteva săptămâni pe care le vom petrece în Rusia, cu cine o să mai asigure el legătura? Între mine și cine? răspunse Barth zâmbind.

– Hm, domnule căpitan, văd că sunteți și pesimist, spuse Wernher. Îmi permiteți să mă retrag?

– Calul e înșeuat?

– De o oră.

– Bine. Distracție plăcută! Obermeier, rămâi cu mine să-mi susții moralul?

Bevern sosi într-o limuzină superbă, un Horche cu opt cilindri, care după toate probabilitățile aparținuse vreunui bogătaș.

Coborî din mașină și se îndreptă spre biroul comandantului cu un pas elastic. Era îmbrăcat într-o uniformă impecabilă, cizmele îi străluceau, mănușile din piele de mistreț cenușiu deschis i se mulau pe mâini, într-un cuvânt, părea un manechin coborât din vitrina unui croitor militar.

Barth își aprinse o țigară: „Ce dracu' o să fac cu maimuțoiul ăsta? se întrebă el îngrozit. Când o să ne înnămolim prin mlaștinile rusești, primul gând o să-i fie să-și facă manichiura".

Imediat după prezentarea oficială, cei trei ofițeri avură ocazia să-l cunoască mai bine pe Fritz Bevern, care fără nici o pregătire, trecu la atac:

– Cum am sosit, am văzut la postul de control un fel de sperietoare de ciori care-și ținea arma ca pe-o mătură. La început m-am gândit că poate este vorba de un rus. Dar nu domnilor, era un soldat german! Pe cuvântul meu! L-am strigat și l-am privit drept în față, dar degeneratul ăla nici măcar n-a catadicsit să mă salute! Pur și simplu și-a băgat degetul în nas! O adevărată rușine! L-am întrebat cum îl cheamă. Știți ce mi-a răspuns?

– Ce? făcu Barth, subit interesat.

– Ha!

– Poftim?

– Uite așa! Pur și simplu: „Ha"!

– Și până la urmă ați aflat care îi este numele? întrebă la rândul său Obermeier

Bevern își deschise porthartul, scoase un carnețel, îl răsfoi și citi:

– Karl Schwanecke, din compania a doua. Și n-a fost de loc ușor să aflu asta. Individul este de-a dreptul surd!

– Ce-ai spus? făcu Barth, neputându-se împiedica să zâmbească.

– E de-a dreptul surd.

– Mda... făcu Barth. Printre altele, este specialist în furturi prin efracție, în atacuri cu mâna înarmată și în violuri. A fost soldat de clasa întâia, și cred că are un curaj nebun.

– O să-l convoc mâine, făcu Bevern, a cărui figură se înroșise. Ce nerușinare!

– Să sperăm că o să-i vii de hac, adăugă Barth, suflând fumul țigării spre tavan.

– Și de ce nu i-aș veni? întrebă Bevern.

– Ai mai lucrat până acum într-o... unitate ca asta?

– Până acum am avut alte misiuni de îndeplinit, domnule căpitan, făcu Bevern, bombându-şi pieptul.

– Dragul meu, înseamnă că o să trebuiască să-ţi mai schimbi ideile. Şi asta în propriul tău interes. Unitatea asta nu se aseamănă cu celelalte. Este un batalion dis-ci-pli-nar. O să întâlneşti oameni ca Schwanecke, care nu recunosc absolut nici un fel de autoritate, şi cu atât mai puţin pe cea conferită de gradele militare. Pot să-ţi spun că totuşi acceptă o singură autoritate, şi anume pe aceea a idealurilor lor, care sunt opuse idealurilor tale..., hm, vreau să spun alor noastre. Adică instinctele criminale, în cazul lui Schwanecke. Şi nu cumva să te bizui pe faptul că ai putea să-i intimidezi. În afară de ăştia, mai există un grup format din cei care nu-şi dau seama cum au ajuns aici... şi probabil că ăştia formează marea majoritate. Iar printre ei, se pot observa toate nuanţele imaginabile... de la cei care par a fi nişte câini bătuţi, încercând să-ţi citească în ochi dorinţele, până la cei care sunt gata să treacă prin zid, chiar dacă ar trebui să-şi spargă capul pentru asta.

– Şi ar trebui să capitulez în faţa lor? întrebă Bevern indignat.

– Nu, ci doar să te adaptezi, îi răspunse Barth pe un ton ferm. Uită-te la locotenentul Obermeier, aici de faţă. Tatăl lui a fost ofiţer, Şi bunicul lui de asemenea. Iar străbunicul lui a fost unul dintre cei mai renumiţi grenadieri ai regelui Wilhelm. Şi el? Un ofiţer, decorat cu Crucea de Fier clasa întâi, Crucea germană de aur şi a fost citat prin ordin de front de către Wehrmacht. Ajuns aici, a fost convins că nu mai are nimic de învăţat. Dar după o săptămână, s-a făcut mititel de tot. Acum, a reînceput să crească.

– Oricum, eu tot o să-l convoc pe Schwanecke ăla şi ştiu eu cum să-i vorbesc. În orice caz, o să-l intimidez.

– O să vă trebuiască un adevărat talent oratoric, remarcă politicos Obermeier.

– Hm!... făcu încântat Barth.

Bevern tăcu părând şocat, gândindu-se că era ridicol să capituleze în faţa unei bande de ticăloşi, sau măcar să se adapteze lor. Privi pe fereastră şi văzu cum compania a doua făcea tot felul de exerciţii fizice. Oamenii aveau ochii adânciţi în orbite, figurile supte şi privirea fixă.

„Mai bine i-ar împuşca pe toţi, îşi spuse Bevern. Asta ar fi cea mai bună soluţie."

În aceiaşi seară, Bevern începu să se plimbe prin cazarmă, pentru a se familiariza cu locul. De la bun început, se întâlni cu plutonierul major Krüll.

Krüll tocmai se întorcea dintr-o inspecţie, în urma căreia îl trimise din nou pe Deutschmann la latrine, pretextând că nu erau suficient de curate. Cu mâinile la spate, Krüll îl privea pe doctor cum spăla pe jos, târându-şi găleata şi cârpele după el.

– O să mă întorc peste o oră, îi spuse el lui Deutschmann. Iar dacă totul n-o să fie ca o sală de operaţie, o să te pun să lingi pe jos cu mutra aia a ta de intelectual. M-ai înţeles?

Dând cu ochii de locotenentul Bevern, Krüll împietri într-o poziţie de drepţi impecabilă.

– Cum te numeşti, plutoniere? îl întrebă Bevern, cu un ton nepăsător.

– Sunt plutonierul-major Krüll, domnule locotenent!

– Aha!... Va' să zică, tu eşti plutonierul-major Krüll!

– Da, domnule locotenent, răspunse acesta, încântat la culme, gândindu-se că faima sa ajunsese rapid la cunoştinţa noului venit.

– Ce greutate ai, plutoniere?

Krüll ridică ochii la cer.

– Nu ştiu, domnule locotenent.

– După mine, cântăreşti vreo nouăzeci şi cinci de kilograme.

– Eu... nu prea cred că atât...

– Atunci cât?

– Ba nu, cât ați spus dumneavoastră, nouăzeci și cinci de kilograme, domnule locotenent!

– E cam mult, plutoniere. Nu crezi?

– Ba da, domnule locotenent!

– Cu cel puțin douăzeci de kilograme!

– Așa este, domnule locotenent! Aveți perfectă dreptate!

– Trebuie să cam slăbești, plutoniere.

– Am înțeles, domnule locotenent!

Krüll crezu că interogatoriul neobișnuit la care fusese supus se terminase, însă locotenentul cel nou nu părea dispus să-l lase să plece.

– Plutoniere, o să începem chiar acum cu programul tău de slăbire...Stânga-mprejur!...Înainte, fuga marș!

Krüll începu să alerge cu figura congestionată și cu gura deschisă. De cinci ani, alerga pentru prima oară. Cămașa i se lipi de corpul scăldat de sudoare. Mintea i se goli de orice gând. Până atunci fusese convins că se afla de aceeași parte a baricadei împreună cu ofițerii, dar manechinul nou apărut îl trecuse brusc de cealaltă parte. Începu să gâfâie, dar vocea mușcătoare a lui Bevern îi șfichiuia creierii:

– Mai repede, plutoniere! Hai, mai repede! Alergarea te face mai suplu! E excelentă pentru plămâni! Hai, mai repede!

În cele din urmă, Krüll ajunse în camera sa aproape inconștient.

Dar pentru Bevern nu era decât începutul. „ O să-i strivesc pe toți, își spuse el cu dinții strânși. Pe toți! Pe toată adunătura asta! Și pe soldați și pe subofițeri! Și pe ofițerii ăia doi, Obermeier și Barth!“

În dormitorul companiei a doua, Bevern descoperi ceva care îl amuți pe loc: colecția de fotografii a lui Schwanecke, care tocmai își împodobea cu ele capul și marginea patului.

Locotenentul se apropie încet de el și exclamă:

– Aha!... Până la urmă am dat de tine!

Schwanecke se întoarse zâmbind:

– Domnule locotenent, m-ați speriat, zău așa! Ce spuneți de gagicile astea, sunt mișto, nu?

– Tu... începu Bevern, dar Schwanecke îl întrerupse:

– Vă plac, domnule locotenent? Ce părere aveți de blonda asta?... Ha, ha, e din Berlin! E la fix!... Dacă vă interesează... – și se înclină spre Bevern, ca pentru a-i mărturisi ceva confidențial vă pot da adresa ei. Dacă mergeți la Berlin... O asemenea gagică poate învăța meserie pe orice bărbat!

Bevern se cutremură, abia reușind să respire, și-și trecu un deget între gulerul cămășii și gât.

– Totul e în regulă, domnule locotenent? întrebă Schwanecke, pe un ton plin de solicitudine.

Bevern îi ordonă să iasă în curte, unde îl puse să alerge timp de o jumătate de oră. În cele din urmă se sătură tot văzându-l cum alerga cu zâmbetul pe buze, și abia transpirând.

– Domnule locotenent, sunteți la fel cu instructorul meu, de când eram recrut, îi spuse acesta în timp ce trecea prin fața lui. Iar în ceea ce privește adresa blondei din Berlin, ne-am înțeles, v-o dau când doriți, da?

– Gura!

Și Bevern îl puse să facă genuflexiuni. După a cincizecea, genunchii lui Schwanecke începură să tremure ușor, dar zâmbetul nu-l părăsi. „ Nu o să mă ai tu pe mine, se gândea el. Eu o să te am. Fii atent, eu o să te am...“

Deutschmann era la capătul puterilor.

Până atunci, îl susținuse un fel de umor macabru, însă resursele i se terminaseră și se simțea prea sfârșit pentru a mai face față urletelor lui Krüll și a celorlalți subofițeri. Epuizat fizic de boala lungă și gravă de care suferea, de închisoare, de proces, zdrobit de umilințele permanente la care era supus, avea nevoie de întreaga energie care îi rămăsese pentru a se menține în universul deprimant care îl înconjura. La început simțise doar furie, apoi amărăciune, sfârșind prin a se simți slăbit și obosit.

După ce pusese găleata, mătura şi cârpele la locul lor, se spălă, se târî până în dormitor, cu gândul doar la o ţigară pe care s-o fumeze, după care să doarmă o zi întreagă, fără să se mişte din loc. Simţea o durere cumplită în mâna stângă, acolo unde îşi injectase serul cu stafilococi. Era aproape convins că mâna avea să-i slăbească până la os şi că niciodată nu avea să mai arate ca o mână normală.

Becul arunca în jurul lui o lumină crudă, aproape dureroasă. Câţiva soldaţi jucau cărţi la masa din mijlocul dormitorului, dar cei mai mulţi erau deja întinşi în paturile lor. Fostul colonel Gottfried von Bartlitz care juca cărţi, îi aruncă o privire scurtă spre mâna bandajată. Un fost plutonier, care lucrase la statul major al armatei, mătura fără nici o vigoare prin dormitor.

Deutschmann se duse la dulapul său, îşi luă tabachera de piele cu încrustaţii de argint, cu monograma sa în colţul din dreapta jos, pe care i-o făcuse cadou Julia, se aşeză apoi la masă şi o deschise.

– Krüll ţi-a cam pus pielea pe băţ, nu? i se adresă unul dintre jucătorii de cărţi, un individ slab, cu figura ca de şobolan, după care rânji, arătându-şi dinţii îngălbeniţi.

Deutschmann dădu din cap în semn că da, fiind prea extenuat pentru a-i răspunde şi chiar pentru a întinde mâna să-şi ia una dintre cele două ţigări pe care şi le păstrase pentru seară.

În acel moment Schwanecke îşi făcu apariţia, rânjind cu gura până la urechi:

– Băieţi, spuse el după ce închise uşa, jigodia aia crede că o să mă aibă. Însă se înşeală amarnic!

– Unde e acum? îl întrebă cineva.

– Dracu' ştie, s-o fi dus să se culce! Încă nu s-a născut individul care să-l aibă pe Karl Schwanecke!

– Joci? îl întrebă cel cu faţa ca de şobolan.

– Imediat.

Văzându-l pe Deutschmann cât era de abătut, Schwanecke se aşeză lângă el:

– Doctore, a fost cineva rău cu tine?

Deutschmann zări mâna musculoasă şi păroasă a lui Schwanecke, cu unghiile negre, care îi luă tabachera şi o examină pe toate părţile. Întoarse capul spre cel ce se aşezase lângă el şi-l văzu cum duse tabachera la nas, o mirosi, după care luă o ţigară din ea şi o aprinse.

– Dă-mi-o înapoi, spuse cu un glas pierdut Deutschmann.

– E foarte mişto. Ce vrei să-ţi dau pe ea?

– Dă-mi-o!

– Uite, dacă vrei, îţi dau două fotografii cu gagici pe ea. Le poţi alege pe care le vrei tu!

Deutschmann se ridică cu un efort şi făcu un gest pentru a-şi recupera tabachera, dar Schwanecke se dădu înapoi cu un pas şi şi-o băgă în buzunarul de la piept.

– O s-o păstrez până când o să te hotărăşti ce vrei în schimb, îi spuse el. Trei fotografii? Aşa da ?

Deutschmann se sprijini de masă şi strigă deznădăjduit:

– Tabachera!... Dă-mi tabachera!

Schwanecke nu-l băgă în seamă şi dădu să se aşeze la masă, când se simţi apucat de braţ şi răsucit. Erich Wiedeck se afla în faţa lui, cu figura congestionată de furie.

– Nemernicule, dă-i tabachera! făcu el.

– Hei, hei! Uşurel! i se adresă Schwanecke pe un ton zeflemitor.

Deutschmann făcu câţiva paşi spre el şi-l luă de braţ, dar Schwanecke se scutură fără să depună nici un efort, azvârlindu-l la câţiva paşi. Deutschmann se împiedică de un scaun, se izbi cu capul de un dulap şi căzu la pământ fără cunoştinţă.

– Nemernicule! mârâi Wiedeck şi-l apucă pe Schwanecke de reverele vestonului.

Însă acesta îşi repezi pumnul drept în stomacul lui Wiedeck, care se îndoi gemând de durere. Un al doilea pumn îl nimeri drept în bărbie, îi îndreptă corpul şi-l proiectă la câţiva metri de masa jucătorilor. Cu ochii sticloşi, Wiedeck rămase lat.

Schwanecke continua să zâmbească, cu ţigara în colţul gurii.

– Cine urmează? întrebă el.

Stătea cu corpul uşor aplecat şi cu pleoapele pe jumătate închise. Musculatura sa puternică degaja o energie ieşită din comun, o suplețe de felină şi o forţă de neîmblânzit.

– Hai, cine mai urmează? repetă el.

– Karl, vii să joci? îl întrebă unul dintre cei de la masă.

– Hai Karl o dată! îl invită cel cu faţa de şobolan.

Gottfried von Bartlitz se apropie de el fără să rostească vreun cuvânt şi se opri la doi paşi. Wiedeck încercă să se scoale de la pământ, dar căzu din nou cu un geamăt surd.

– Tu ce mai vrei? îl întrebă Schwanecke pe Gottfried.

– Dă-i imediat tabachera! îi ordonă acesta.

Unul dintre cei aşezaţi la masă se ridică şi privi interesat la spectacolul ce părea că avea să înceapă.

– Ah, iarăşi! oftă Schwanecke. Ascultă-mă bine, măi mare sculă de colonel degradat ce eşti. Să nu care cumva să-ţi treacă prin cap că mă intimidezi. În mintea ta îţi mai închipui poate că mai eşti cineva, dar aici, nu eşti nimic altceva decât un rahat, ca şi mine de altfel. Aşa că întinde-o, dacă nu vrei să-ţi pocesc mutra!

Fostul colonel ascultă impasibil şi după ce Schwanecke se întoarse, intenţionând să se îndrepte spre masă, spuse mai tare şi pe un ton imperios:

– Dă-i imediat tabachera doctorului Deutschmann şi cere-ţi scuze atât lui cât şi lui Wiedeck! M-ai înţeles?

Schwanecke se întoarse furios din drum, se apropie de Gottfried, îşi scoase ţigara din gură, o aruncă jos şi începu să strige la el:

– Mai tacă-ţi gura! Mai tacă-ţi gura, rahatule! M-am săturat de indivizi ca tine! Mă faceţi să vomit! Ehei, voi sunteţi nişte domni, nu? Şi altceva ce mai sunteţi? Ascultă-mă, domnule... şi Schwanecke îşi apropie figura de cea a lui Gottfried şi începu să vorbească încet, pe un ton şuierător, din care răzbătea o ură neîmpăcată Ascultă! De când mă

ştiu mi s-a făcut lehamite de indivizi de teapa ta, în faţa cărora a trebuit să mă aplec şi să spun tot timpul: „Da, domnule Cutare!“ Aş putea să te strivesc cu o singură mână, colonel al fundului meu ce eşti! Şi am s-o fac, ascultă-mă pe mine!

Schwanecke îl apucă pe Gottfried de piept, îl trase spre el şi ridică spre el mâna stângă, ca pentru a-l plesni:

– Am s–o fac, dacă n-o să-mi spui chiar acum: „Da, domnule Schwanecke! Ai înţeles? Asta vreau să-mi spui: Da, domnule Schwanecke!“

– Lasă-mă! făcu colonelul pe o voce răguşită.

– Da, domnule Schwanecke!... Spune asta, că dacă nu, te fac praf!

În cameră se lăsă o linişte de mormânt. Nimeni nu avea nici cea mai mică îndoială că Schwanecke vorbea cât se poate de serios, şi nimeni nu-l putea împiedica s-o facă. Gottfreid von Bartlitz, fostul colonel şi comandant de divizie, decorat cu Crucea de Fier cu frunze de stejar, reprezenta pentru Schwanecke tot ceea ce detestase în viaţă, toţi cei în faţa cărora fusese nevoit să se plece, toţi cei de care fusese nevoit să fugă ca un câine râios şi să se ascundă oriunde, blestemându-şi ziua în care se născuse. Cu toate acestea, instinctul său de supravieţuire fusese mai puternic decât el, împiedicându-l să ucidă pe vreunul dintre poliţişti sau moartea şi o ştia prea bine. Acelaşi instinct îl împiedica să lovească în masa aceea de carne ce purta numele de plutonier-major Krüll sau de a-i rupe oasele acelui locotenent ca scos din cutie nou venit la batalion. Asemenea oameni erau intangibili pentru el, întrucât în spatele lor se aflau alţii care puteau pune în mişcare securea călăului. Însă acelaşi lucru nu era valabil şi pentru fostul colonel Gottfried. Acesta se găsea în prezent de aceiaşi parte a baricadei cu el, aşa că-l putea zdrobi cu mâinile lui puternice, stâlcindu-i acel chip orgolios. Cui îi mai păsa acum de colonelul von Bartlitz?

– Număr până la trei. Unu...

– Gata, hai ajunge micuţule, se auzi de undeva o voce cât se poate de liniştită.

Un individ blond şi scund, încă destul de tânăr, se apropie de masă în picioarele goale.

– Doi...

– Ţi-am spus să termini! i se adresă din nou blondul.

Schwanecke păru că-l aude pentru prima oară. Întoarse încet capul, aruncă o privire asupra noului său adversar, după care îşi aţinti din nou ochii asupra colonelului.

– Hei! strigă blondul.

Şi sărind peste masă sub privirile uimite ale celorlalţi, îl smulse pe Gottfried din mâinile lui Schwanecke.

– Schwanecke, termină-l! strigă întărâtat individul cu faţa de şobolan.

Ceilalţi jucători se ridicară de la masă pentru a vedea mai bine încăierarea ce se prefigura, însă nu avură ocazia.

Ceea ce se petrecu se derulă cu atâta repeziciune, încât nimeni nu ar fi putut să spună cu exactitate cum de reuşise blondul să-i vină de hac adversarului său cu statură herculeană. Se crease brusc o învălmăşeală confuză în urma căreia masa se răsturnase, iar gâfâitul furios al lui Schwanecke culmină cu un urlet strident de durere, inuman.

Blondul rămase aplecat câteva clipe asupra corpului lui Schwanecke, apoi se îndreptă şi-şi trecu mâna prin părul tăiat scurt.

– Cam asta-i... făcu el.

Schwanecke stătea întins pe spate privind tavanul, având întipărită pe figură o expresie de suferinţă. Deschise gura şi articulă cu greutate:

– Ce... ce dracu'?

– Pentru Dumnezeu, ce i-ai făcut? întrebă Gottfried.

– N-are nimic. Peste o jumătate de oră o să-i treacă de tot. Figura asta face parte din jiu-jitsu. Hai, ridică-te! se răsti el la Schwanecke.

Acesta îl privi fără să înţeleagă nimic, după care gemând, se ridică de la pământ, rămase câteva momente în patru labe, se sprijini de un scaun şi în cele din urmă se ridică în picioare.

– Şi acum, dă-i tabachera, îi spuse liniştit blondul.

Schwanecke se îndreptă greoi spre Deutschmann, de parcă ar fi cărat o povară mult prea grea pentru umerii lui şi-i întinse tabachera.

– Şi ţigara!

Schwanecke băgă mâna în buzunar, scoase o ţigară şi i-o întinse, dar Deutschmann ezită să o ia.

– Ia-o, îl îndemnă blondul. Şi acum, cere-i scuze.

– Bine, bine... Îmi pare rău, mârâi Schwanecke, uitându-se pieziş la doctor.

– Bravo, tinere, îţi mulţumesc, făcu Gottfried.

Blondul se întoarse spre el şi-l privi în ochi.

– Nu ai de ce să-mi mulţumeşti, îi spuse pe o voce apăsată, care tremura uşor. N-am făcut-o pentru tine. Dacă ai fi fost singurul implicat, n-aş fi ridicat un deget. Din vina ta te afli aici şi tot din vina ta, indivizi ca ăsta – şi făcu un gest cu capul spre Schwanecke ce stătea prăbuşit pe un scaun te batjocoresc. Tu şi alţii ca tine aţi crescut şi educat pe indivizii care ne-au trimis aici pe toţi, şi n-aţi făcut nimic împotriva lor atâta timp cât încă se mai putea face ceva. Ba mai mult, i-aţi şi ajutat, voi... ofiţerii, adăugă el pe un ton glacial şi disprepuitor. Ştii din ce motiv mă aflu aici? Pentru că i-am administrat o corecţie unui ticălos de ofiţer, exact cum i-am făcut ăstuia. Şi ăla a meritat-o cu vârf şi îndesat! Iar pe Schwanecke l-am învăţat minte, fiindcă nu am chef ca tirania ofiţerilor sau a plutonierilor să fie înlocuită de tirania unor neisprăviţi. Pe ăştia ca el, îi putem opri în felul ăsta, pe voi ceilalţi... nu. Fiindcă tirania voastră a ofiţerilor nu va sfârşi decât atunci când veţi da ortul popii.

Şi parcă dezgustat, trecu prin faţa lui Gottfried care pălise, se apropie de Schwanecke şi-l întrebă blând, pe un ton aproape prietenesc:

– Cum îţi este?

– Bine, bătrâne, bine...răspunse Schwanecke ridicându-şi ochii spre el. Auzi, dar spune-mi şi mie, ce dracu' mi-ai făcut?

Trebuie neapărat să mă înveți figura asta. Până astăzi nimeni nu a reușit să mă doboare la pământ!

– Bine, o să te învăț, făcu blondul zâmbindu-i. Hai acum să aranjăm lucrurile pe aici. Ţicnitul ăla poate să apară dintr-un moment într-altul.

III

„Dragul meu Ernsti, știu că nu vei primi niciodată scrisoarea mea. Cu toate astea ți-o scriu, fiindcă am atâta nevoie să stau de vorbă cu tine, să-ți povestesc ce fac și ce gândesc. În fața mea se află doar o foaie de hârtie și nu te văd. Pentru a te vedea, trebuie să închid ochii, și atunci îmi apari așa cum ești, înalt, subțire, cu mâinile lungi, cu fruntea înaltă și cu ochii mirați, ca de copil. Dar chiar și atunci când cred că te țin, imaginea ta mi se șterge încet și dispari...

De câteva zile am reînceput munca noastră. Vreau să refac cât mai repede ceea ce am realizat în ultimii doi ani, mai înainte să mi te smulgă de lângă mine. Mi se întâmplă deseori să fiu absorbită de muncă, așa că uit chinurile generate de neputința mea de a te ajuta în vreun fel și disperarea că de acum înainte totul este inutil. Sunt convinsă că ceea ce fac este periculos, însă trebuie s-o fac. Numai să am timp! Și să te știu în viață, acolo unde ești!

Ernsti, când mă gândesc la tine, redevin o adolescentă îndrăgostită care se uită la stele și visează la bărbatul căruia îi va aparține. Iar eu îți aparțin cu toată ființa mea! Tu trăiești în mine. Am trăit destul de mult împreună și cu toate astea, atât de puțin...Aș vrea să ne alegem o stea, una mică, doar a noastră, la care să ne uităm amândoi. O stea foarte mică, aproape invizibilă, care să ne aparțină doar nouă și la care doar privirile noastre să ajungă.

S-a făcut târziu... Somn ușor, Ernsti... Am închis ochii și mă gândesc la tine și poate, cine știe, voi simți sărutarea ta de seară... mai întâi pe gură, apoi pe ochi, și la urmă pe vârful nasului....“

Julia puse jos stiloul, se sprijini de spătarul scaunului, închise ochii și surâse.

Lacrimi grele i se prelingeau pe obraji.

Plutonierul-major Krüll trecu prin spatele dormitoarelor plutoanelor unu și doi ale companiei a doua, cu gândul la noul locotenent Bevern și la cura de slăbire prescrisă de acesta. Era atât de preocupat de ceea ce-l frământa, încât trecu pe lângă cutia în care se afla un iepure fără să-i dea nici o atenție. Însă după ce făcu câțiva pași, realiză existența acelui lucru neobișnuit, și se întoarse intrigat din drum.

Într-adevăr, era o cutie în care se afla un iepure viu ce părea bine hrănit.

– Al cui este animalul ăsta? urlă el.

Și își roti privirea furioasă peste cei câțiva soldați ce se pregăteau să intre în infirmerie și să facă curat.

– Deutschmann, al cui este animalul ăsta?

– Nu știu, domnule plutonier-major! strigă doctorul, care învățase între timp că trebuia să răspundă pe o voce cât mai tare la întrebările puse.

– E al meu, spuse calm Schwanecke, făcând doi pași în față.

– Aha!

– Da. Domnule plutonier-major, sunt prietenul animalelor. Nu pot să trăiesc dacă nu am alături un animal de care să am grijă.

Krüll se aplecă asupra lăzii și se uită la iepure care speriindu-se, înhață morcovul pe care îl rodea și se refugie în colțul cutiei. În timp ce-l privea, Krüll se întrebă de unde provenea oare iepurele, cutia și morcovul.

– A apărut de undeva, cine știe de unde, făcu Schwanecke, parcă ghicindu-i gândurile.

Krüll plecă fără să spună nimic, dar îi raportă locotenentului Obermeier despre cele aflate. Obermeier îl privi scurt, nepărând a fi dispus să analizeze cazul mai îndeaproape.

– Krüll, profită cât mai poți de viața de aici, de la cazarmă, îl sfătui el, bătându-l pe umăr. Când o să fim în Rusia, o să plângi după zilele astea!

Krüll rămase singur, meditând la cuvintele locotenentului. Cuvântul „Rusia" îi inspira o teamă cumplită. Însă talentul său de a putea alunga imediat orice gând neplăcut îl făcu să abandoneze repede meditația în care căzuse și să revină la o problemă imediată și tangibilă, aceea a soldatului Schwanecke și a iepurelui său.

Se întoarse grăbit spre soldații din fața infirmeriei și se adresă lui Schwanecke cu un gest acuzator:

– L-ai furat!

– Ba nu, a apărut de undeva!

– Și lada tot așa, a apărut de undeva? Și morcovul? Au apărut din aer, hodoronc-tronc?

– Exact, domnule plutonier-major!

Krüll inspiră adânc:

– Hai, turul curții! Pas alergător! Și mai repede!

Schwanecke porni să alerge în jurul curții, cu zâmbetul pe buze.

– Încă o dată!

Schwanecke mai făcu un tur, după care se opri gâfâind ușor în dreptul lui Krüll.

– L-ai furat! Mărturisește!

– Domnule plutonier-major! Cum puteți spune una ca asta? Ce, sunt hoț? Ascultați-mă pe mine, a apărut de undeva!

În acel moment își făcu apariția locotenentul Bevern, atras de discuția celor doi. Krüll se pregăti să-i dea raportul, dar Bevern îl opri cu o mișcare a mâinii și se apropie de Schwanecke.

– Ești cumva specialist în iepuri? îl întrebă el pe un ton amical.

– Numai în iepuri masculi.

Deutschmann se îndepărtă, gândindu-se că după cum începuse să vorbească, pe Schwanecke avea să-l aștepte plutonul de execuție.

– Cum adică masculi? întrebă Bevern, încruntându-se ușor.

– Domnule locotenent, eu studiez comportamentul iepurilor masculi. Într-o zi, o gagicuță mi-a spus că semăn perfect cu un iepure mascul. N-am prea înțeles eu ce a vrut să spună, și de atunci studiez cum se comportă animalele astea.

– Și... iepurele ăsta a venit așa, nitam-nisam, și l-ai găsit acolo unde este și acum?

– Exact cum ați spus. Stătea așezat în fund, și așa am văzut că este vorba despre un mascul.

– Culcat!

Schwanecke se culcă pe burtă. Locotenentul Bevern începu să-i dea tot felul de comenzi, făcându-l să se târască prin praf, prin băltoace, printre latrine, impunându-i cadența mișcărilor prin fluierături scurte.

După ce Schwanecke făcu de trei ori turul curții, de la fereastra biroului căpitanului Barth se auzi un ordin scurt și clar:

– Gata!

Bevern se întoarse în direcția de unde se auzise ordinul și-l văzu pe Barth cum îi făcea semn să se prezinte la el.

– Ce înseamnă chestia asta, locotenente? îl întrebă Barth.

– Domnule căpitan, am vrut să-i demonstrez lui Schwanecke că omul se trage din broasca râioasă.

– Ce tâmpenie!

Bevern se crispă.

– Tu ce crezi, că așa o să câștigăm noi războiul?

Și făcu un gest de lehamite, prin care îl invita pe Bevern să iasă din birou. Dar mai înainte ca acesta să iasă pe ușă, căpitanul adăugă:

– În locul tău, nu mi-aș face un dușman din Schwanecke. O să mergem în Rusia, și cine știe...

Schwanecke se ridică de la pământ clătinându-se, cu hainele murdare în ultimul hal și cu figura mânjită de noroi. Respirând din greu, se sprijini de peretele clădirii și încercă să-și tragă sufletul.

Deutschmann alergă, se întoarse cu o gamelă cu apă, îi descheie vestonul lui Schwanecke și-i întinse gamela. Privindu-l cu niște ochi sticloși, acesta luă gamela, bău jumătate, iar restul și-o turnă pe cap.

– Locotenent Bevern... murmură el cu o voce de nerecunoscut.

Deutschmann tresări scuturat de un fior, gândindu-se că pentru nimic în lume nu ar fi vrut să se afle în pielea locotenentului Bevern.

– Mai vrei apă? îl întrebă el.

– Nu, prietene, mulțumesc. Mi-a ajuns. Dar tu, vrei o țigară?

În acel moment, distinsul doctor Ernst Deutschmann admiră în tăcere pe infractorul de drept comun Karl Schwanecke. Iar între cei doi, atât de diferiți unul de celălalt, se născu o afecțiune reciprocă, întărită de sentimentul că aveau un singur dușman comun.

Povestea cu iepurele se răspândi rapid în tot batalionul, ajungând și la urechile locotenentului Obermeier, care îl convocă imediat pe Bevern.

– Domnule, îi spuse el acestuia, vreau să-ți amintesc că eu sunt comandantul celei de-a doua companii și nu tu. În calitatea de adjunct a comandantului batalionului, ai cu totul alte sarcini.

– Individul ăsta face de râs specia umană și ...începu Bevern.

– Și fără a mai pune la socoteală faptul că face parte din compania mea, ți-ai permis să faci cu el o adevărată porcărie!

– Ai cumva intenția să-mi spui care îmi sunt îndatoririle și să mă înveți cum să mi le îndeplinesc? Află atunci despre compania ta că este o troacă de porci, dragă colega!

– O să dai socoteală pentru cuvintele astea în fața căpitanului, răspunse Obermeier pe un ton rece. Și să știi că nu accept să-mi spui colega. Nu sunt coleg sau camarad cu oameni ca tine.

Palid la față, Bevern nu mai scoase un cuvânt, îl dădu pe Obermeier la o parte cu o mișcare a mâinii și ieși grăbit din încăpere.

A doua zi, la apelul de dimineață, soldații aflară că peste două zile aveau să plece. Plutonierul-major Krüll aflase din seara precedentă acest lucru, și în consecință se îmbătase.

Pentru a bea, un om normal absoarbe lichidul înghițindu-l în cantități mai mici sau mai mari. Plutonierul-major Krüll constituia o excepție. Indiferent care ar fi fost lichidul înghițit, punea marginile recipientului între buze, după care lăsa lichidul să curgă pe gât, fără ca mărul lui Adam să i se miște din loc.

– Parcă ar avea o țeavă în gât, spusese într-o zi sergentul Hefe, pe jumătate admirativ, pe jumătate invidios. Tipul știe să bea, asta-i! Însă e de mirare cum de băutura nu iese imediat prin celălalt capăt al țevii!

În acea seară, Krüll era furios și înspăimântat. Furios pe Schwanecke, pe Bevern, pe Obermeier, pe soldații din compania sa, pe toți soldații de pe fața pământului, pe pământ și pe viața de câine pe care o trăia. Înspăimântat din cauza Rusiei, doar din cauza numelui acelei țări și de tot ceea ce i s-ar fi putut întâmpla acolo. Și nu numai din cauza faptului că putea fi atins de gloanțele rușilor, dar și pentru faptul că era posibil ca soldații din batalionul său să primească arme, caz în care un individ ca Schwanecke ar fi putut lua ca țintă în loc de un rus, pe plutonierul-major Krüll.

Un gând cumplit!

O adunătură de mizerabili! Ar fi trebuit ca toți să fie puși la zid și împușcați fără milă. Ăsta ar fi fost singurul mod de a scăpa de tot balamucul și de a fi liniștit.

Krüll continua să bea, privind pe geam cu ochi sticloși.

– Rahat! strigă el brusc. Rusia!...

Plutonierul-major Krüll nu avea nici prieteni, nici iubită. Se avea doar pe el, doar furia sa, doar teama sa, doar autoritatea sa... și o adunătură de soldați care îl urau. Era cam puțin. Și Krüll o știa foarte bine.

Așa că bău până când căzu lat.

– Băieți, spuse Schwanecke, peste câteva zile o roim de aici.

– Cum adică? întrebă Deutschmann.

– Mda, chestia asta se cam miroase, observă individul cu fața ca de șobolan.

– Și unde o să mergem? întrebă cineva.

– La mă-ta! răspunse un altul.

– Gura! Potoliți-vă! strigă Schwanecke. Treaba e foarte serioasă. O simt și eu. O roim, asta-i clar. Și mai mult ca sigur că în Rusia.

– Și ce-o să facem acolo? întrebă Wiedeck din patul său.

– Nu-i așa de greu de imaginat, îi răspunse Schwanecke zâmbindu-i.

– Rusia... spuse încet Deutschmann, pe gânduri.

– O țară blestemată, făcu fața de șobolan.

– Profesore, îi spuse Schwanecke lui Deutschmann, aplecându-se și lovindu-l în joacă cu pumnii ca într-un meci de box, nu-ți face griji. N-o să fie chiar așa de cumplit. Și o să-ți mai spun o chestie, adăugă el coborând vocea. Acolo există o grămadă de posibilități. Ascultă-mă pe mine!

– Ce vrei să spui cu asta? întrebă colonelul.

Schwanecke se prefăcu că nu-l aude și închizându-și ochii pe jumătate, îi spuse lui Deutschmann pe un ton conspirativ:

– O să vezi, profesore, o să vezi. Eu sunt o vulpe bătrână a frontului. Există acolo o grămadă de posibilități, le și miros de pe acum! O să te minunezi, și să nu-mi spui mie Karl Schwanecke dacă n-o să fie așa! Ce, doar nu crezi că o să mă reped să mor pe câmpul de glorie pentru Führer, Patrie și Popor?

Julia Deutschmann muncea repede, înfrigurată, dar fără să se grăbească. Își impusese să se gândească doar la munca ei, care era singurul mod de a finaliza cercetările lui Ernst.

Trăia aidoma unui dezertor în spatele frontului, presată de timpul care se scurgea prea repede și în același timp înfiorător de încet, neliniștită de pericolul ce o amenința fără încetare, așteptând îngrozită inevitabilul și sperând în același timp ca acesta să nu se producă. Muncea până noaptea târziu, dormea ziua, ajungând ca în cele din urmă să lucreze până când nu mai putea gândi iar capul îi cădea pe masă. Mânca în grabă, abia atunci când o răzbea foamea, fără să fie preocupată de ceea ce ingurgita.

Într-o seară, în timp ce spăla vasele, sirenele de alarmă antiaeriană porniră să sune lugubru. Coborî imediat în pivnița casei și peste puțin timp, zgomotele cumplite ale exploziilor bombelor și ale artileriei antiaeriene umplură întreg văzduhul. Pereții casei începură să tremure, și atmosfera se umplu de un praf înecăcios, care îi provoca tusea. Cu toate acestea, rămase neașteptat de calmă, de parcă ar fi avut certitudinea că bombele aveau s-o ocolească. Începu să se roage, mișcându-și imperceptibil buzele și ținându-și mâinile împreunate pe genunchi.

După ce bombardamentul luă sfârșit, urcă în apartament. Pălălăile incendiilor din apropiere aruncau valuri de purpură în toate direcțiile. Trase perdeaua și văzu că unele ferestre fuseseră sparte.

În timp ce strângea cioburile de sticlă, telefonul începu să sune. Pe moment nu realiză semnificația acelui zgomot, după care luă receptorul și răspunse.

– Voiam să fiu sigur că nu vi s-a întâmplat nimic, îi spuse doctorul Kukill cu o voce nesigură şi parcă gâfâind uşor.

– Dar de ce vă interesează lucrul acesta?

Julia se miră că simţea cât de bine îi făcea acea voce, şi că în lumina incendiilor şi în liniştea fantomatică ce o înconjura, faptul că auzea vorbind o făptură omenească îi dădea o senzaţie de uşurare şi de siguranţă. Nu avea importanţă că cel care vorbea era chiar persoana care îi distrusese fericirea şi o cufundase în negura unei nopţi eterne, fără cea mai mică speranţă ca într-o bună zi să răzbată vreo rază de soare.

– După bombardamentul ăsta, hm... sunt fericit să constat că nu vi s-a întâmplat nimic, dragă doamnă.

Doctorul Kukill îşi reluă tonul care s-ar fi potrivit unei discuţii cu o prietenă apropiată:

– Şi... casa a pătit ceva?

– Doar câteva geamuri sparte, atât.

– Mda, bine că nu s-a întâmplat altceva mai grav. O să vă trimit mâine pe cineva să vi le înlocuiască. Cu toate astea, cred că ar fi bine ca în asemenea situaţii, să coborâţi într-un adăpost mai sigur.

– N-o să mi se întâmple nimic.

– Aş putea să vă văd mâine?

– Nu văd ce rost ar avea.

– Cu toate astea, insist.

– Sunt foarte ocupată.

– Dar ce faceţi? Nu cumva...

Julia tăcu, fără să răspundă.

– Aha, va' să zică, am dreptate! Doamnă, vă implor, terminaţi cu o asemenea prostie, ştiţi cât poate fi de periculos. Cum aş putea să vă împiedic să mai continuaţi?

– Nimeni nu mă poate împiedica...

Şi Julia zâmbi. Discuţia pe care o avea cu doctorul Kukill avea în ea ceva ireal, absurd şi chiar ridicol. Cel la care nu se putea gândi decât cu ură, cel care se făcuse vinovat de condamnarea lui Ernst, tocmai acela o implora să fie raţională şi să renunţe la munca ei, iar toate astea pentru că... În fond, de ce oare? Nu cumva...?

Închise fără a acorda atenţie vocii de la celălalt capăt al firului, după care se întoarse în laboratorul ale cărui ferestre rămaseră din fericire intacte. Aprinse o lumânare şi se aşeză la birou. Avea în faţa ei o noapte lungă şi probabil liniştită, având în vedere bombardamentul care tocmai luase sfârşit. Iar în restul cartierelor din Berlin, incendiile continuau să facă ravagii...

Deutschmann căzu în timp ce traversa curtea cazarmei pentru a ajunge la bucătărie, unde era de corvoadă la curăţatul cartofilor. Slăbiciunea îl apucă brusc, fără nici un fel de avertisment prealabil. În faţa ochilor îi apărură tot felul de puncte şi de cerculeţe care se porniră să joace într-o sarabandă fără de sfârşit, iar întreg corpul îi fu cuprins de o slăbiciune paralizantă, care îi urca dinspre picioare. La început se întrebă surprins ce putea însemna acest lucru, după care se prăbuşi, fără cunoştinţă.

Când deschise ochii, văzu în continuare în bezna ce-l înconjura aceleaşi puncte şi cerculeţe care reîncepură să-i danseze prin faţa ochilor. La câteva degete de chipul său se afla o baltă de apă şi imediat simţi cum o umezeală rece îi scălda figura. Se întrebă unde se găsea, ce i se întâmplase şi de ce oare nu se putea ridica de la pământ.

Încercă din nou să-şi strângă picioarele sub corp, dar acestea îi fuseseră cuprinse de un tremur necontrolat.

Auzi câţiva paşi ce se apropiau rapid de el, după care Erich Wiedeck se aplecă asupra lui şi exclamă înspăimântat:

– Ernst? Ce-i cu tine?

Wiedeck îl întoarse pe spate şi-i desfăcu tunica la piept. Deutschmann îl privea nemişcat, deschise gura să vorbească, dar dintre buze nu-i ieşi nici un cuvânt.

Wiedeck nu stătu pe gânduri. Îl luă pe Deutschmann în cârcă, mirându-se în sinea lui că acesta putea fi atât de uşor, cu toate că era înalt, şi apoi îl duse la infirmerie.

La prânz, Deutschmann reuşi să se ridice din pat. Cu toate că se simţea slăbit şi picioarele încă îi mai tremurau, se ridică din pat şi se îndreptă spre grupul sanitar. Pe culoar se întâlni cu doi soldaţi ce cărau o targă, urmaţi de infirmierul Kronenberg.

Pe targă se afla un soldat cu figura vânătă. Inspira sacadat cu gura larg deschisă, mâinile îi tremurau neîncetat în dreptul pieptului, iar din când în când corpul îi era cuprins de convulsii.

– Of, Doamne, şeful nu este aici! Ce-o să mă fac cu ăsta? se lamentă Kronenberg.

– Ar trebui să ştii, doar eşti infirmier, îi răspunse unul dintre cei doi ce cărau targa.

Deutschmann intră în urma lor în sala de tratament, fără a fi văzut de Kronenberg, care de obicei veghea ca nimeni să nu-i pătrundă domeniul fără a fi şi el în cunoştinţă de cauză. Kronenberg avea la activ doar un curs rapid în urma căruia învăţase să dea primul ajutor, dar cel care se afla în prezent culcat pe canapea dădea semne că luptă împotriva asfixiei.

– Unde-i şeful? întrebă unul dintre soldaţi.

– E plecat, răspunse Kronenberg.

– Ce s-a întâmplat? interveni Deutschmann, aplecându-se asupra bolnavului.

– Te pricepi la medicină? îl întrebă Kronenberg, care întrezări o salvare.

– Mda, niţel... Ce a păţit?

– De unde vrei să ştiu?

– Doar eşti infirmier, ce naiba, făcu unul dintre soldaţi.

– Şi i-ai făcut şi o injecţie, remarcă celălalt.

– Ce fel de injecţie? întrebă Deutschmann.

– Una antitetanos. S-a rănit cu un fier ruginit.

– Aduceţi-mi adrenalină şi o seringă! strigă Deutschmann la Kronenberg. Repede, este într-o situaţie critică!

Deutschmann se regăsi în elementul său, într-o sală ce mirosea a medicamente şi dezinfectante, alături de cineva

care lupta cu moartea. Şi brusc, starea de slăbiciune şi neîndemânarea îi dispărură ca prin farmec. Se simţea din nou în acel spital din Berlin, unde începuse să opereze cu ani în urmă şi unde o cunoscuse pe Julia.

Kronenberg îl privi stupefiat, dar îi aduse imediat ce i se ceruse. Deutschmann ridică mâneca bolnavului şi-i luă pulsul, care abia dacă se simţea, iar bătăile neregulate dădeau senzaţia că în curând se va opri.

– Spirt! făcu Deutschmann.

Cei doi soldaţi îl priveau nemişcaţi, abia îndrăznind să respire, cu acel amestec de admiraţie şi de curiozitate pe care îl au profanii faţă de un medic care îşi exercită profesia.

Deutschmann făcu bolnavului un garou la nivelul braţului, tamponă pielea cu spirt, după care înfipse acul seringii.

– Un şoc nervos, spuse el.

– Cum adică un şoc nervos? întrebă Kronenberg.

În timp ce injecta lichidul din seringă, Deutschmann îi explică:

– Nu oricine poate suporta o injecţie antitetanos.

– O să scape? întrebă unul dintre soldaţi.

– Da, cred că da.

Peste câteva minute, culoarea vânătă de pe figura bolnavului începu să dispară, iar acesta începu să respire regulat.

– Mda, făcu Deutschmann, acum este în afară de orice pericol.

– Dar de unde naiba ştii toate astea? îl întrebă Kronenberg uimit.

– Hm, uite aşa... zâmbi Deutschmann. Sunt medic.

– Medic?...

Şi Kronenberg fluieră a mirare. Era clar că se gândea la ceva anume, numai că nu spuse nimic. Kronenberg nu spunea niciodată nimic până când nu cântărea în sinea lui totul.

După ora stingerii, Kronenberg veni în dormitorul lui Deutschmann, îl trezi şi îl luă cu el în cămăruţa pe care o avea la infirmerie, alături de sala de tratament.

– Ascultă, îi spuse el lui Deutschmann, după ce-l invită pe acesta să se aşeze pe unicul scaun din încăpere, am o idee. Dar mai întâi, vrei să bei o tărie?

Deutschmann dădu din cap în semn că da. Kronenberg deschise uşiţa unui dulăpior şi scoase din el o sticlă de coniac franţuzesc.

– Asta e de la medicul şef, îi explică Kronenberg zâmbind. Un om de treabă! Pot face ce vreau aici!

Deutschmann bău o înghiţitură, iar coniacul îl făcu să uite şi de plutonierul-major, şi de boala şi leşinul său, şi de el, de Julia, de Kronenberg, de Wiedeck, de Bartlitz şi de Schwanecke... Se instală comod pe scaun şi aşteptă ca Kronenberg să înceapă să vorbească.

– Ascultă-mă bine, spuse acesta. Ştiu foarte bine că viaţa de acolo e cât se poate de nasoală şi făcu un semn cu degetul spre fereastra întunecată. Te-ai prins?

Deutschmann înclină de câteva ori din cap.

– Aşa că îţi fac o propunere. Am nevoie de un ajutor, m-ai înţeles? În felul ăsta, o să scapi de toţi tâmpiţii ăia, de Krüll şi de tot restul. N-or să mai poată face nimic împotriva ta? Iar noi o s-o ducem împărăteşte!

– Dar cum o să reuşeşti? întrebă Deutschmann ezitând.

Ideea i se părea absurdă, de nerealizat. El, doctorul Ernst Deutschmann, conferenţiar universitar, să ajungă ajutorul unui infirmier!... Cu alte cuvinte, la ultima treaptă a ierarhiei medicale.

– O să mă descurc eu, nu-ţi fă griji, făcu Kronenberg cu un gest de siguranţă. Ţi-am spus doar, eu şi şeful... Te-ai prins?

– Şi ce-o să trebuiască să fac?

– Eh! Pentru început, să ai grijă de bolnavi. Să goleşti plosca unuia, să-i înfigi un termometru în fund altuia şi toate rahaturile astea, pe care cu siguranţă că le ştii. Însă după asta, în Rusia... cine ştie ce se mai poate întâmpla? De acord?

– Să golesc plosca?

– Ehei, nu ţi se pare o chestie mişto, aşa-i? În cazul ăsta, n-ai decât să pleci. Krüll te aşteaptă cu braţele deschise!

– Poţi să-mi mai dai puţin coniac?

Kronenberg îi mai turnă încă o jumătate de pahar, pe care Deutschmann îl dădu imediat peste cap.

– E în regulă, făcu el. Sunt de acord.

Începând de a doua zi de dimineaţă, îl ajută pe Kronenberg să ia temperatura bolnavilor, după care goli plosca fiecăruia dintre cei internaţi la infirmerie. Cât stătu pe lângă Kronenberg, constată că acestuia îi plăcea mult să vorbească, dar nu şi în aceeaşi măsură să muncească. Însă oricum, individul era amabil şi dădea impresia că se poate trăi convenabil alături de el.

Chiar în aceeaşi seară, Kronenberg îi povesti doctorului Bergen despre cele întâmplate, dar mai întâi examină prudent situaţia generală.

– Domnule doctor, sunt convins că starea bolnavului de la camera trei s-a îmbunătăţit.

– Poftim? A, da... făcu doctorul Bergen, ridicându-şi ochii de deasupra raportului pe care îl întocmea seară de seară şi pe care nu-l citea nimeni. Foarte bine, continuă să-i dai myocadon.

– Am înţeles, domnule doctor... Şi mai am ceva să vă spun...

– Spune...

– Soldatul Ernst Deutschmann este foarte priceput în medicină. Iar noi avem nevoie de aşa ceva la infirmerie, un fel de ajutor. Din cauza corvezilor, nu mai pridídesc cu îngrijirea bolnavilor. Şi asta o ştiţi foarte bine şi dumneavoastră, domnule doctor. Adică, vreau să spun că mă descurc, dar în situaţii urgente... Mai ales acum, când vom pleca în Rusia.

– Bine, bine, o să vorbesc cu comandantul batalionului. Din ce companie face parte Deutschmann ăsta?

– Din compania a a doua, domnule doctor.

– Bine, notez... Va' să zică compania a doua, soldatul Deutschmann...

– Exact, domnule doctor. Ernst Deutschmann.

– Bine, acum lasă-mă să lucrez.

Şi doctorul Bergen se aplecă din nou asupra raportului său, iar Jakob Kronenberg pocni din călcâie, făcu stânga-mprejur, după care ieşi satisfăcut din încăpere, îndreptându-se spre dormitorul companiei a doua.

– Trebuie să ştii cum să-i iei pe oameni, îi spuse el lui Deutschmann. I-am spus lui Bevern chiar aşa: „Doctore, ori Deutschmann vine la noi, la infirmerie, ori eu plec". – şi îl privi atent pe Deutschmann, să vadă dacă acesta remarcase cuvintele sale. – Şi bineînţeles că a fost imediat de acord.

A doua zi de dimineaţă, companiile a întâia şi a doua începură să se pregătească de plecare. Ordinea iniţială fusese schimbată, urmând ca acestea să plece primele, după care trebuia să plece şi companiile a treia şi a patra, infirmeria şi statul major al batalionului, la o distanţă de cinci zile. Iar Ernst Deutschmann fu numit infirmier auxiliar, ataşat companiei a doua.

– Aha, şmechere, făcu plutonierul-major Krüll, ţi-ai găsit o ascunzătoare, nu? Însă tot n-ai scăpat de mine, să ştii!

– Domnule plutonier-major, vreau să vă aduc la cunoştinţă că de acum înainte, răspund numai în faţa mediculuişef şi a comandantului batalionului.

– Gura! răcni Krüll.

Însă nu se răzbună în nici un fel împotriva lui Deutschmann, mai întâi pentru faptul că acesta avea dreptate şi apoi pentru că batalionul avea să plece în Rusia. Şi era foarte posibil ca tocmai Deutschmann ăsta, care-şi dădea aere de intelectual, să fie cel care să-i dea primul ajutor, sau să-i facă o injecţie anti-tetanos...

În dormitor, Schwanecke sări în sus de bucurie aflând vestea de la Deutschmann:

– Ai tras un număr norocos, îi spuse el. Te-ai descurcat la fix. Ascultă-mă pe mine, în felul ăsta, şansele noastre cresc şi mai mult!

– Ce vrei să spui cu asta? îl întrebă Deutschmann uimit.

Însă Schwanecke nu-i răspunse, mulţumindu-se doar să-i zâmbească şi să-i facă cu ochiul.

La ora şapte seara, subofiţerii primiră câte un pistol, iar fiecare companie primi câte două mitraliere şi câteva lăzi cu grenade. Subofiţerul însărcinat cu distribuirea armamentului, rănit de patru ori şi decorat de două ori cu Crucea de Fier, singurul om din batalion care avea experienţa frontului din Rusia, împărţea armele şi muniţiile, punându-i pe toţi să semneze de primire. Peter Hefe, care fusese detaşat din Franţa, privea neliniştit la armele strălucind de curăţenie şi de unsoare.

– Nouă nu ni se dau mitraliere? întrebă el.

– Doar două pe companie, însă sub cheie. Dar ce naiba vrei să faci cu mitralierele, când o să mergem pe front pe post de gunoieri?

– Cum adică, gunoieri? Adică ce, o să...

– Exact, o să facem cele mai împuţite treburi, care altora le-ar muta nasul din loc. Ce, te aşteptai la altceva?

Peter Hefe şi ceilalţi de faţă tăcură, simţindu-se jigniţi. În încăpere intră şi Krüll, care întrebă imediat:

– Eu ce armă primesc?

– Un pistol şi cincizeci de gloanţe.

– Doar cincizeci de gloanţe? Asta e o tâmpenie! Ce dracu' să fac doar cu cincizeci de gloanţe?

– Ascultă, Krüll, făcu subofiţerul, punându-i pe masă un pistol, două încărcătoare şi o cutie cu cartuşe, mai înainte ca să apuci să tragi cele cincizeci de cartuşe, partizanii ăia din Rusia o să te prefacă în îngeraş... Aşa că nu are nici un rost să primeşti mai multe!

În acest timp, locotenentul Obermeier studia planul de deplasare împreună cu Wernher, comandantul companiei a întâia.

– Mai întâi, o să ajungem la Varşovia, spuse el, urmărind itinerarul cu degetul pe hartă. Apoi, o să continuăm până la Bialistok şi Baranovici. Acolo o să rămânem două zile pentru odihnă şi transbordare, după care o să ne continuăm drumul spre Minsk şi Borrisov.

– Hm, Borrisov, pe Berezina, făcu gânditor Wernher. Napoleon a trecut peste Berezina la 26 noiembrie 1812. De când mă ştiu am fost bun la istorie.

– Batalionul 999 o să treacă peste Berezina la 10 noiembrie 1943. Mai târziu, în memoriile tale, o să scrii despre această zi că a fost un moment hotărâtor în viaţa ta. Pe urmele lui Napoleon...

– Să sperăm că n-o să avem şi soarta lui, oftă Wernher.

Obermeier se aplecă din nou asupra hărţii:

– Şi de la Borrisov, o să ajungem la Orşa. Capul liniei.

– Cu condiţia să ajungem acolo!

– De ajuns, o să ajungem, de asta să fii sigur. Câteva trupe bulgăreşti asigură securitatea întregului traseu. Abia de la Orşa lucrurile se înrăutăţesc. Ruşii infiltrează în permanenţă partizani prin liniile noastre. Prin pădurile din apropiere de Gorki, am aflat că se află un întreg batalion de partizani, înarmat până-n dinţi. Apropo... ai auzit ceva despre misiunea asta misterioasă care ne aşteaptă?

– Absolut nimic. Barth e mut ca un peşte. Mă întreb dacă chiar şi el ştie ce avem de făcut în Rusia.

Wernher se ridică de pe scaun, îşi aranjă uniforma elegantă şi declamă teatral:

– Amână cât poţi ştirile rele! Şi când plecăm?

– Mâine dimineaţă la ora şapte. Asta-i ultimul ordin. Aşa că eu zic să-i dai bătaie la văduva ta, adăugă el zâmbind.

– Mda, aşa o să şi fac. Cu siguranţă că o să fie ultima femeie pe care am s-o văd pentru o bună bucată de timp.

La ora opt seara, plutonierul-major Krüll se afla în faţa companiei a doua. Purta pantaloni pană, cizmele îi străluceau, iar la cingătoare îşi pusese pistolul de curând primit. Oamenii erau echipaţi în ţinută de campanie, cu sacul individual în spate şi cu pătura şi pânza de cort rulate. Drept armă, aveau o lopăţică de infanterie. Pe epoleţi şi pe gulerul vestoanelor nu se zărea nici un grad. O masă cenuşie de oameni, aliniată pe trei rânduri.

– Domnule locotenent, compania a doua cu un efectiv de douăzeci şi patru de subofiţeri şi o sută cincizeci şi şapte de oameni, s-a adunat la ordinul dumneavoastră. Sunt plutonier-major Krüll, anunţă acesta cu o voce tunătoare.

Obermeier comandă pe loc repaos, după care trecu să-şi inspecteze oamenii.

În primul rând, colonelul von Bartlitz avea figura palidă, dar era calm şi impasibil ca întotdeauna. În spatele lui, Wiedeck şi Schwanecke păreau indiferenţi, aidoma majorităţii celorlalţi soldaţi. Ca vechi soldaţi, nu puteau fi minţiţi. Ştiau unde aveau să meargă şi nu-şi făceau nici o iluzie, cu toate că în sufletul fiecăruia dăinuia eterna speranţă, eternă ca viaţa însăşi... Poate că... poate că am să scap...

În ultimul rând, se afla Ernst Deutschmann, niţel adus de spate, cu brasarda Crucii Roşii pe o mânecă şi cu trusa sanitară într-o mână. „Hm! îşi spuse Obermeier. Un medic pe post de ajutor de infirmier! Şi infractori de drept comun ca soldaţi! Iar noi vrem să câştigăm războiul în condiţiile astea... Doamne, Dumnezeule!..."

Obermeier se scutură scurt, alungându-şi din minte gândurile care îl năpădiseră şi începu să strige:

– Soldaţi! Cred că ştiţi deja că o să mergem în Rusia. Nu trebuie să vă spun mai mult. Noi ne vom face datoria oriunde şi oricând! Plecarea va avea loc mâine dimineaţă la ora şapte. Plutonul trei va pleca primul pentru a pregăti vagoanele la gara de mărfuri. Am nevoie de doi oameni pentru bucătărie. Bartlitz şi Vetterling, doi paşi în faţă!

Căpitanul Barth care observa apelul companiei a doua de la fereastra biroului său, îşi îndreptă privirile spre cealaltă parte a curţii, în care locotenentul Wernher făcea acelaşi lucru cu compania a întâia. În ţinuta sa elegantă, Wernher vorbea mai tare decât Obermeier, şi cu mai multă autoritate.

„ Mda, a fost format mai bine, se gândi Barth. Obermeier gândește prea mult. Ce prostie și chestia asta cu colonelul Bartlitz și cu profesorul Vetterling! La bucătărie! Ca și cum le-ar putea salva viața în felul ăsta! Ce prostie!..."

Deja, primele camioane încărcate cu material ieșeau pe poarta taberei, îndreptându-se spre gară.

IV

Mișa Serkonovici Starobin stătea nemișcat în zăpadă, îmbrăcat într-o șubă mițoasă. Soarele strălucea, zăpada scânteia, iar frontul era calm. Era o zi frumoasă. Cât se vedea cu ochii, se întindeau nesfârșitele păduri rusești. Chiar și lupii se retrăseseră mai spre est, către Urali, izgoniți de exploziile obuzelor, lăsând în urma lor pădurile în care mușca frigul neiertător și în fața cărora până și furtunile păreau învinse. În locul lupilor apăruseră oamenii, la fel de înfometați ca și ei, însă cu mult mai periculoși.

Din când în când, dinspre pădurile de lângă Gorki și Bolșoi Șaripi răzbătea câte un murmur, transmis de fiecare dintre cabanele îngropate în pământ spre celelalte. Și o dată cu venirea nopții, umbre asemănătoare unor fantome se furișau dinspre liziera pădurii spre câmpie, către drumul spre Babinici și spre râul Gorodnâi. Bezna nopții era sfâșiată de fulgere ce semănau moartea, în timp ce liniștea era întreruptă de țipete de durere și de ordine disperate. Proiectoarele bâjbâiau prin tenebre, însă gloanțele le stingeau rapid. Și umbrele se topeau din nou, de parcă nu ar fi existat niciodată. Iar zăpada care cădea, ștergea orice urmă. Iar în dimineața următoare, soarele strălucea asupra unor troiene din care mai răsărea câte o mână sau un picior. Câteodată, o formă umană încerca să străbată întinderile nesfârșite, strigând după ajutor.

– Anușka, a mai sosit un batalion, spuse Mișa, scuturându-și șuba. Locotenentul a aflat?

Anna Petrovna Nikitevna ieși dintr-o gaură și începu să pună zăpadă într-un ceaun. Anna avea statura suplă a țărăncilor din Rusia centrală și părul lung și negru al mongolilor.

– Serghei este deja la Orșa, spuse ea.

– Fir-ar a naibii de treabă! Nemții or să pună mâna pe el!

Se ridică și-și dădu jos șuba. Mișa era înalt și puternic ca un urs, cu ochii ușor oblici, și cu o mustață stufoasă, pe oală.

– S-a dus la Tania, la porumbița lui! făcu Anna, râzând.

– Ăștia care au sosit acum nu poartă nici un număr, continuă Mișa, privind-o pe Anna cum punea în ceaunul de deasupra focului aripile și pieptul unei ciori. Dumnezeu să-l aibă în paza lui pe Serghei. Noii veniți par a fi al naibii de răi.

Anna zâmbi întrucât Mișa îl pomenise pe Dumnezeu, asta la el însemnând o mare neliniște. „ Cum naiba i-ar putea fi frică lui Mișa ăsta, cât un munte? se întrebă Anna, în timp ce mesteca în ceaun. Nemții n-or să intre niciodată în pădurea Gorki, deși au încercuit-o de două ori. Oamenii sunt în cea mai deplină siguranță acolo unde trăiesc și lupii."

Un individ cu picioarele crăcănate, îmbrăcat cu o șubă din piele de oaie și cu o căciulă acoperită de zăpadă își făcu apariția în luminișul pădurii. Zărindu-i pe Mișa și pe Anna le făcu un gest și continuă să se apropie de ei.

– Hei, frățioare Piotr! exclamă Mișa. Ce mai face colhozul tău? Nemții ți l-au ocupat, așa-i?

Piotr Sabaiev Tartukin clipi des din ochii oblici. Cu pielea sa galbenă, aidoma unui pergament, cu figura sa rotundă în mijlocul căreia nasul mic semăna cu un nasture, Piotr avea aspectul unui mongol get-beget. Brațele prea lungi îi atârnau de-a lungul corpului, de parcă n-ar fi fost ale lui, iar umerii îi erau exagerat de largi.

– Nemții dau târcoale pe-aici! strigă el gâfâind, când ajunse lângă cei doi.

Şi luând ceaunul de pe foc, aruncă zăpadă deasupra vreascurilor aprinse. Flăcările se stinseră imediat, şuierând uşor.

– Se vede lumina flăcărilor! Mâncaţi-o rece.

Anna Petrovna luă ceaunul, se aplecă la marginea găurii şi-i dădu drumul înăuntru.

– N-o să îndrăznească ei să intre în pădure, spuse ea. Sunt mulţi?

– Nu. Dar văzând fumul, ne-ar putea descoperi. Locotenentul a spus că diseară o să ne adunăm.

– Chiar diseară? întrebă Mişa, gândindu-se că trebuia să-şi ia adio de la mâncarea pe care începuse s-o pregătească Anna.

– Da, fiindcă trebuie să punem neapărat mâna pe un neamţ. N-au nici numere de înmatriculare şi nici grade. S-ar putea să fie vorba de un comando însărcinat special să ne prindă.

– Asta-i o tâmpenie! Cine ar îndrăzni să încerce măcar să ne prindă?

– Ăştia vin direct din Germania. Sunt de tot felul, şi tineri şi mai în vârstă. Serghei spune că ar fi vorba de o trupă cu totul specială. Abia dacă sunt înarmaţi.

– Şi ăştia să încerce să ne prindă pe noi? Ha, ha! făcu Mişa, izbucnind într-un hohot de râs răsunător.

– Cretinule, poate că au nişte arme secrete! Serghei a spus să veniţi neapărat, adăugă el, suflându-şi în pumni şi ridicându-şi gulerul şubei. Unde sunt ceilalţi?

– Unde ai vrea să fie? În pădure, bineînţeles! O să dai de ei, frăţioare, n-avea grijă.

Tartukin se întoarse şi o porni înjurând printre nămeţi. Preţ de câteva minute se mai auzi încă zăpada căzând de pe crengile pe care le lovea în drumul său, după care orice zgomot se stinse.

– În noaptea asta, Anuşka, spuse Mişa Serkonovici pe o voce joasă, de parcă s-ar fi temut să nu tulbure liniştea deplină ce se instaurase, cu nitel noroc, poate că o să punem mâna pe câteva conserve şi biscuiţi.

La Orşa, locotenentul Serghei Petrovici Denkov stătea lângă vatră şi frunzărea hârtiile pe care i le dăduse Tania. De statură mijlocie, zvelt, cu tenul închis la culoare ca un caucazian, era îmbrăcat sărăcăcios, ca un ţăran. Alături de el, Tania Sosnavskaia, părea coborâtă dintr-o veche icoană rusească. Părul lung şi strălucitor şi pometii obrajilor uşor proeminenţi dădeau figurii ei fine un farmec oriental. Era îmbrăcată într-un pulover de lână care i se mula pe piept şi în pantaloni groşi, băgaţi în cizme. Serghei Denkov o privi fix câteva clipe.

– Eşti frumoasă, Taniuşka...

– Seriojka, lasă asta, citeşte hârtiile.

Se aplecă asupra vreascurilor din foc, suflă asupra lor înteţind focul, ascultă apa cum începuse să fiarbă în ceaun, după care îşi ridică ochii. Lumina flăcărilor se reflecta pe chipul ei îmbujorându-i-l şi făcându-i-l şi mai frumos.

– Îţi fac un ceai tare. Când trebuie să pleci?

– Peste două ore. De unde ai hârtiile astea?

– De la Kommandantur. M-am angajat acolo ca femeie de serviciu. Un plutonier s-a dat la mine şi a vrut să mă ia la el în cameră. S-a dus să caute nişte băutură, aşa că am rămas singură şi am avut timp să copiez hârtiile astea. Le-am ascuns aici, adăugă ea râzând, arătându-şi pieptul. După care am plecat, fără să-l mai aştept să se întoarcă. E ceva interesant în ele?

– Încă nu-mi pot da seama. Din ele reiese că trupa asta nouă care a venit este batalionul 999, însă de ce oare oamenii ăştia nu au gradele pe epoleţi, ca toţi soldaţii? Hm, e curios... Asta trebuie s-o afli tu, făcu el apropiindu-se de Tania. Însă fără ajutorul plutonierului!

– Seriojka, rămâi aici în noaptea asta?

– Imposibil. Mă aşteaptă oamenii în pădure.

Peste o oră, avea să traverseze unităţile de aprovizionare germane, sub înfăţişarea unui ţăran sărac în drum spre casa sa. La capătul podului de peste Nipru, santinela urma să-l oprească şi să-l întrebe:

– Stai! Unde mergi?

– Domol, frăţioare, domol... la mine acasă, avea să-i răspundă el umil.

Iar santinela urma să-l lase să treacă ca de obicei. La câţiva kilometri de Orşa, Fedia avea să-l aştepte într-o sanie trasă de doi cai, în care aveau să zboare ca vântul, trecând de Babinici şi ocolind Gorki. Rusia era nesfârşită, iar nemţii nu se puteau afla peste tot. După care se ivea pădurea, ca un zid negru, de nepătruns, „ţara lupilor" cum îi mai spuneau ţăranii din Gorki şi Bolşoi Şaripi. Pe acolo încă mai sălăşluiau lupii. Lupii lui Stalin, a doua companie de partizani, condusă de locotenentul Serghei Petrovici Denkov.

Mişcarea Taniei îl făcu să-şi revină din gânduri.

– Uite ceaiul, spuse ea cu duioşie.

Şi-i turnă o cană, după care se aşeză lângă el, privindu-l cum bea cu înghiţituri mici ceaiul fierbinte şi verde.

– Nemţii ar vrea să mă folosească şi ca interpretă, fiindcă ştiu puţin germana. Să accept, Seriojka?

– Sigur că da! În felul ăsta, o să afli şi mai multe lucruri.

– O să mai vii?

– Poate...

Şi privindu-i ochii mari şi negri, aproape pierduţi în semiobscuritatea camerei, Serghei adăugă:

– Ştii că eşti frumoasă. Trebuie mereu să te aperi de ei.

– Seriojka, îi urăsc!

– Da, dar ei nu te urăsc...

– N-or să obţină nimic de la mine, niciodată!

Şi privirea i se îndreptă spre vatră. Serghei îi urmări ochii şi văzu cum fixară locul din perete, din spatele hornului, în care se afla un pistol încărcat, cu piedica de siguranţă ridicată.

– În şase luni, vom elibera Vitebskul şi Orşa, spuse Serghei cu vocea vibrând de emoţie. Şi atunci, Taniuşka, o să ne putem căsători. Încă şase luni... O să rezistăm până atunci, aşa-i?

Tania dădu din cap, îşi şterse ochii cu dosul palmei şi zâmbi.

– Acum o să pleci?

– Da.

Serghei o sărută, simţind cum buzele îi erau reci.

– Dumnezeu să te aibă în pază! murmură ea.

Serghei ieşi şi se pierdu imediat în bezna de afară. „Ce-o fi apucat-o să pomenească de Dumnezeu?" se întrebă el. Un adevărat bolşevic ca el nu ştia de Dumnezeu şi nici nu avea de gând să afle. Dumnezeul lui era Partidul, Rusia şi ura neîmpăcată împotriva agresorilor nemţi. Iar Dumnezeul ăsta avea o cu totul altă putere decât Dumnezeul în care credeau femeile şi bătrânii...

Căpitanul Barth se prezentă comandantului garnizoanei din Orşa, un comandant de batalion în rezervă, cu vechi state de serviciu, care se simţea complet depăşit în izolarea din Rusia. Îi examină hârtiile lui Barth, după care îl privi pe deasupra ochelarilor.

– 999? Ce regiment şi ce divizie?

– Domnule comandant, batalionul disciplinar 999 constituie o unitate independentă.

– Un batalion disciplinar?

– Exact, domnule comandant.

– Hm...

Şi îl privi mai cu atenţie pe Barth, pe figura sa instalându-se o expresie de neîncredere.

– Şi dumneata îl comanzi?

– Da. Unitatea mea a fost transferată la Orşa, pentru a se reabilita pe front.

– Pentru a se reabilita pe front?... Ah, da, bineînţeles... Şi ai vreo misiune specială? îl întrebă el, examinându-l pe Barth din cap până-n picioare.

– Da, domnule comandant. Unitatea mea trebuie să se angajeze în cadrul luptei din spatele frontului, având ca scop principal executarea unor misiuni speciale care nu intră în

atribuţiile celorlalte unităţi, răspunse Barth pe un ton uşor ironic.

– Aha, am înţeles...

Şi după ce privi fix câteva clipe la decoraţiile purtate de Barth, îl întrebă:

– Văd că ai mai fost pe front, nu?

– Încă de la început, domnule comandant. În Polonia, în Franţa şi în Rusia, până în 1943. Am făcut parte din avangarda de blindate care au ajuns primele în apropierea Moscovei.

– Şi acum, iată-te la comanda unui batalion disciplinar!

– Da, domnule comandant. M-am oferit voluntar.

– Cum adică voluntar?

Şi comandantul garnizoanei din Orşa puse ceremonios hârtiile lui Barth deoparte, ca şi cum ar fi vrut să-şi ascundă surprinderea.

– Mi-ar plăcea să discut mai pe îndelete într-o seară cu dumneata, căpitane, adăugă el. La un pahar de grog. O să-l trimit pe aghiotantul meu să te înştiinţeze.

– Vă mulţumesc, domnule comandant.

În acele clipe, Deutschmann îi scria Juliei într-o căsuţă ţărănească, pe jumătate dărâmată, la lumina a două lumânări. De fiecare dată când se deschidea uşa, flăcările lumânărilor pâlpâiau, ameninţând să se stingă, făcând să danseze tot felul de umbre pe pereţii înnegriţi şi pe hârtia pe care cuvintele se înşiruiau cu greutate:

„Draga şi iubita mea Julia, de mult nu ai mai primit de la mine o scrisoare, ochii mei iubiţi de gazelă. În orice caz, mi se pare că a trecut o eternitate din ziua în care ţi-am scris ultima scrisoare. Acum ne aflăm în Rusia, adică în Europa. E o lumea nouă şi atât de străină încât mă întreb de multe ori dacă este reală şi dacă nu cumva visez. Ca să zic aşa, pentru mine parcă nu mai există trecut. Imaginile care-mi vin în minte parcă şi-au pierdut forma şi conturul... Doar tu rămâi de-a pururi aceeaşi în faţa ochilor mei. Şi chiar mai mult, parcă ai devenit şi mai reală, încât de multe ori am senzaţia că-ţi aud vocea şi că-ţi simt răsuflarea în ceafă..."

Deutschmann se întrerupse privind iritat la uşa care se deschisese scârţâind. Sergentul Peter Hefe, poreclit „Turbatul", se repezi înăuntru.

– Wiedeck, Schwanecke şi contele Hugo, hai, rapid! Plecăm să reparăm linia telefonică!

– La fix, bombăni Schwanecke.

Schwanecke juca cărţi cu Wiedeck şi cu contele Hugo von Siemsburg-Wellhausen, căruia toată lumea îi spunea Hugo.

– Ce dracu' s-a mai întâmplat? Ce avem de făcut? întrebă acesta.

– Linia telefonică s-a întrerupt, îi răspunse Hefe.

– Ca de obicei, făcu Schwanecke, căscând. Mă întreb dacă în ţara asta blestemată, o linie telefonică rămâne vreodată întreagă.

Plutonierul-major Krüll fu primul care observă că linia telefonică cu compania întâia, instalată la Babinici, se întrerupsese.

– Care mama naibii sunt cretinii care au instalat linia asta? urlă el.

Cămăruţa din casa ţărănească, destul de bine întreţinută, în care furierii îşi stabiliseră biroul, răsună de urletele lui Krüll.

– Uşa, tâmpitule! se răsti el, simţind un curent de aer rece care îl izbi în ceafă.

Însă imediat sări în picioare, întrucât cel care intrase era locotenentul Obermeier.

– Domnule locotenent, legătura telefonică cu compania întâia a fost întreruptă, raportă el. Văd că lucrurile au început bine!

Obermeier luă telefonul, învârti manivela, dar nu auzi nimic.

– Cu batalionul ai încercat să iei legătura?

– Da, domnule locotenent, dar tot degeaba.

– Mda, înseamnă că trebuie să meargă o echipă să repare linia.

Krüll respiră uşurat, întrucât comanda unei echipe îi revenea unui sergent.

Aşa că Peter Hefe împreună cu şase oameni porniră pe drumul acoperit de zăpadă dintre Gorki şi Babinici.

Schwanecke, cel mai robust dintre ei, căra în spate bobinele de fir telefonic. Wiedeck ducea telefonul de control, iar Ligmann, fost plutonier, care în momentele de beţie înjura întreaga lume, inclusiv pe superiorii şi conducerea Reichului, căra cei doi saci cu scule. La coadă se afla Hugo, conte von Siemsburg-Wellhausen, un individ tăcut, gata oricând să sară în ajutorul cuiva şi care îşi suporta soarta cu stoicism. În arhivele batalionului 999 se consemnase faptul că fusese condamnat pentru înaltă trădare şi pentru incitare la acte de sabotaj împotriva Wehrmachtului. În realitate, începând din 1943, din timpul sacrificiului fără sens al armatei a şasea la Stalingrad, în jurul său se formase un mic cerc de ofiţeri în scopul de a organiza o rezistenţă împotriva conducătorilor Germaniei şi pe cât posibil, de a încheia pacea cât timp mai era încă posibil. Hugo îi datora viaţa fratelui său care trăia în Spania şi lucra pentru Abwehr, având relaţii importante la New York şi putând povesti lucruri neplăcute în cazul în care Hugo ar fi dispărut.

În fruntea echipei mergea Peter Hefe, cu mitraliera în mână.

Întunericul nopţii era de nepătruns, iar frigul le ajungea până la oase. Cei doi oameni care verificau firul se opreau din când în când pentru a ţopăi încercând să-şi încălzească picioarele ameninţate de a degera, în ciuda cizmelor îmblănite. În multe locuri, zăpada ascundea drumul şi doar indicatoarele depărtate mai indicau direcţia corectă de urmat.

Mişa Starobin şi Piotr Tartukin stăteau în tufişuri, unde îşi construiseră un adăpost din crengi împotriva zăpezii. Mestecau boabe de grâu şi stăteau la pândă.

– Ai tăiat bine linia aia? întrebă Tartukin cu voce joasă. Trebuiau să apară aici de mult timp. O companie germană fără telefon este ca un bebeluş fără mamă.

– Ia mai taci! Îi auzi?

Amândoi ciuliră urechea. Vântul sufla încet printre tufişurile stepei dezgolite de orice altă vegetaţie. Mişa scuipă boabele de grâu din gură şi se ridică pe vine. La urechile lor ajunse zgomotul bobinelor telefonice din spatele lui Schwanecke, care se ciocneau una de alta. La început zgomotul fusese aproape imperceptibil, dar apoi se auzi cât se poate de distinct. Mişa Starobin întinse mâna în spate şi apucă un pistol mitralieră.

– De unde vin? Dinspre Gorki sau Babinici?

– Încă nu-mi dau seama...

– Îi auzi?

– Da... Taci!

Tartukin se întinse pe burtă în zăpadă şi rămase nemişcat. Mişa îi dădu cel de-al doilea pistol mitralieră.

– Uite-i! şopti Tartukin. Vin dinspre Gorki.

– Câţi sunt?

– Nu ştiu... nu se vede bine...

Tartukin vorbea foarte încet, ca pentru el însuşi, de parcă ar fi uitat de Mişa, de vânt, de frig, de zăpadă, de parcă pe lume nu ar mai fi existat nimic altceva decât el şi acei oameni pe care-i ura aşa cum nu mai urâse pe nimeni altcineva. Era singur cu pistolul său mitralieră, cu ura şi dorinţa sa de a-i ucide fără milă.

În curând se auziră voci. Sergentul Hefe striga în urmă:

– Totul e în regulă?

– Totul e în regulă, răspunse Hugo, de la coada şirului.

Pe figura îngheţată a lui Tartukin apăru un zâmbet care se transformă imediat într-o grimasă crudă.

Nemții se apropiaseră de locul unde linia fusese tăiată. Starobin își fixă pistolul mitralieră pe o ridicătură de pământ, îl propti bine de umăr și ochi grupul de oameni care tocmai se oprise.

– Uite ruptura!

Unul dintre cei doi oameni din față ridică mâna. Schwanecke lăsă jos bobinele grele și-și șterse fața de transpirație.

– Firul a fost tăiat?

– Mda, așa se pare...

Lingmann se apropie cu uneltele. Wiedeck îngenunche și începu să conecteze telefonul de control.

– Hai mai repede, mor de frig! făcu Hugo.

– Bătrâne, fac tot ce pot, dar mi-au înghețat degetele! îi răspunse Wiedeck.

– Bine, bine, hai mai repede!

Schwanecke răsufla ca un taur. Privi în jur neliniștit, cele întâmplate părându-i-se suspecte.

– Ce s-a întâmplat cu firul? întrebă el.

– A fost tăiat, îi răspunse Wiedeck.

Conectă apoi telefonul, învârti manivela, ascultă și pe fața lui apăru o expresie de satisfacție.

– Hei, ați terminat? Ce naiba ați făcut până acum, adunătură de neisprăviți ce sunteți? Ce avea firul? se auzi vocea furioasă a lui Krüll.

– Firul a fost tăiat, îi răspunse Wiedeck.

Hefe îi luă receptorul din mână.

Tartukin și Starobin se priviră scurt.

– Tu, îi iei de la dreapta la stânga, iar eu de la stânga la dreapta, spuse Tartukin... nu avem cum să-i ratăm. Ochește la mijloc, în burtă...

Karl Schwanecke îngenunchease lângă Wiedeck și ridicând firul la înălțimea ochilor, începu să-l răsucească între degete. Brusc, se întoarse spre ceilalți, se aruncă în zăpadă și urlă:

– La pământ!

Toți se trântiră în zăpadă exact în momentul în care cele două pistoale mitralieră începură să clănțăne furioase. În timp ce se arunca în troienele de lângă el, Hugo simți șocul unei izbituri puternice și avu senzația că nu-și mai simte umărul stâng. Se întrebă surprins ce i se întâmplase. Apoi simți cum un lichid cald îi curgea pe spate și abia atunci își dădu seama că fusese rănit.

– M-au atins, Doamne Dumnezeule! gemu el cu o voce în care i se ghicea surpriza.

– Unde? îl întrebă Wiedeck, care se trântise alături de el.

– În umăr.

– Și ce naiba o să facem acum? Doar Hefe are o armă! strigă Wiedeck disperat.

Peter Hefe trăgea în direcția din care se părea că fuseseră atacați. Dar Tartukin și Mișa stăteau întinși pe burtă, în timp ce gloanțele treceau inofensive pe deasupra lor, așa că redeschiseră nestingheriți focul.

Schwanecke se târî până ajunse în dreptul lui Hefe.

– Firul a fost tăiat, îi spuse el sergentului.

– Fără tine am fi fost morți, recunoscu acesta.

Și ridică precaut capul, dar fu nevoit să și-l retragă imediat sub ploaia de gloanțe ce se abătuse asupra lor. Apăsă pe trăgaci și lansă o rafală lungă în direcția tufișurilor, fără să ochească.

– Dă-mi mie arma, habar n-ai să tragi, făcu Schwanecke.

Sergentul îi întinse arma, de parcă ar fi fost fericit că scăpase de ea. Imediat ce Schwanecke simți între degete răceala metalului, în el se produse o transformare subită. Se făcu una cu arma, de parcă s-ar fi născut împreună cu ea. Simțurile îi reacționau aidoma unui animal, cu rapiditatea fulgerului și cu o siguranță ucigașă. Nu se gândea la pericol. Și el simțea setea de a ucide.

Trase câteva rafale scurte, după care se opri și schimbă încărcătorul. În fața sa nu se vedea nimic altceva decât

pădurea care bara orizontul ca un zid misterios şi amenințător.

Tartukin şi Mişa aşteptau şi ei , ținându-şi respirația. Ultimele rafale trase de către nemți fuseseră mai precise, ceea ce însemna că se schimbase trăgătorul.

– Eu zic să ne retragem, propuse Tartukin, simțind pericolul cu instinctul unui animal. Precis că or să primească întăriri.

În liniştea nopții, soneria telefonului sună aproape strident, rupând tensiunea devenită aproape de nesuportat. Tartukin ridică precaut capul pentru a repera locul.

Erich Wiedeck, culcat lângă aparat, ridică receptorul şi imediat se auzi vocea furioasă a lui Krüll:

– Hei, adunătură de idioți! Când dracu' o să-mi faceți legătura cu compania întâia?

– Suntem atacați de partizani! Siemsburg a fost rănit!...

La celălalt capăt al firului, Krüll nu înțelese pe moment ce se întâmplase. Apoi, încetul cu încetul, realiză că se afla într-o țară blestemată de care îi era frică ca de infern, lucru de care se ferise până atunci şi refuzase să-l recunoască, pentru a nu deveni o epavă umană, tremurând de spaimă.

– Trag! se bâlbâi el, auzind în receptor rafalele armelor automate.

Apoi se auzi un pârâit puternic şi legătura se întrerupse. Krüll aruncă îngrozit telefonul din mână, de parcă s-ar fi ferit de gloanțe.

– Partizanii trag asupra alor noştri... Siemsburg este rănit...

– Ăsta-i războiul, plutoniere, făcu Obermeier. Sergent Kentrop, i se adresă el acestuia făcându-i un gest scurt, ia doi oameni şi du-te după ei. Fii prudent. Fără pierderi inutile. Ia-l şi pe Deutschmann cu voi.

Între timp, Schwanecke înjura de mama focului:

– Jigodiile naibii! Vă găuresc eu pielea până la urmă!

Şi trase din nou o rafală scurtă spre cele două umbre care apăreau din când în când preț de o fracțiune de secundă, pentru a dispărea din nou printre tufişuri.

Mişa gâfâia. Lătratul automatului nemților îl îngrozea. Se aruncă la pământ, zgâriindu-şi fața de crengile înghețate, după care se prăbuşi în zăpadă, respirând din greu.

– Sfântă Fecioară din Kazan! exclamă el. Ăsta-i diavolul, nu alta!

Tartukin nu-i răspunse. Îşi desfăcu ajutându-se de dinți un pachet de pansamente şi începu să-şi înfăşoare mâna stângă. Mişa îl privi mirat:

– Ce, te-a nimerit?

Nici de această dată Tartukin nu-i răspunse. În ochi i se citea o ură cumplită, ce-l împiedica să simtă durerea din braț.

– O să-l ucid, şuieră el printre dinți. Este primul care m-a atins... pe mine... N-o să am liniște până când n-o să-l ucid! Ori el, ori eu!

Partea a doua

V

– Am impresia că nu ați mai ieșit de mult din casă. Sau mă înșel cumva? întrebă doctorul Kukill.

– Nu, nu vă înșelați, îi răspunse Julia.

– Ah!... Seara asta este foarte frumoasă... Cunoașteți restaurantul *Pivnița bosniacă*?

– Nu.

– O să vă placă. Nu este mare, dar este intim și plăcut, îi explică el conducând mașina prin traficul destul de redus. Am reținut o masă, fiindcă m-am gândit că nu v-ar plăcea să luați masa într-un restaurant mare, în care se vânzolesc uniformele militare. Am dreptate?

Julia dădu din cap în semn că da.

– Îl cunosc bine pe patron. Ca să zic așa, suntem într-un fel prieteni... mă rog, cât de prieten poți fi cu patron de restaurant. Se pare că are niște relații foarte vaste... e de undeva, din Balcani. Tot ceea ce nu se găsește în alte părți, frecventate chiar de către lumea bună, se găsește la el. Bineînțeles, toate rezervele le păstrează doar pentru prietenii lui. O să vedeți, este un original în felul lui.

Din când în când, Kukill întorcea capul spre Julia și-i zâmbea. Rarele felinare aprinse pe drum își reflectau lumina albăstrie de ochelarii lui.

Julia stătea ghemuită în scaunul ei și abia dacă îl asculta. Cuvintele lui Kukill nu-i produceau nici un efect, făcând doar un zgomot comparabil cu apa unui pârâu lângă care ai stat mai mult timp. În decursul zilelor trecute, Kukill îi telefonase de mai multe ori, câteodată chiar și de două ori în aceeași zi, iar ea se repezise de fiecare dată spre telefon, sperând să fie Ernst sau cineva care să-i dea o știre despre el. Știa foarte bine că era o speranță deșartă, dar continua să se hrănească cu ea.

Julia trăia într-o așteptare permanentă. Nu se putea ca totul să continue nedefinit așa cum se întâmpla zi de zi, ceva trebuia să se petreacă, un cuvânt salvator care să ajungă la urechile ei pentru a o elibera de acea tensiune intolerabilă.

Însă nu-i telefona nimeni altcineva decât doctorul Kukill. S-ar fi zis că nimeni nu le călcase pragul mai înainte de a fi arestat Ernst și că n-au avut niciodată prieteni. Prieteni... De fiecare dată când se gândea la acest cuvânt, zâmbea amar... Într-adevăr, se părea că cel lovit de o nenorocire, sau și mai rău, înscris pe lista dușmanilor regimului, nu mai avea nici un prieten. Refuzase până atunci să creadă acest lucru, întrucât atât ea cât și Ernst rămăseseră fideli celor vitregiți de soartă în împrejurări similare. Numai că fusese nevoită să constate cu amărăciune și tristețe că aceștia o părăsiseră.

Iar doctorul Kukill tot încercase s-o convingă să iasă într-o seară împreună cu el:

– Dragă doamnă, trebuie neapărat să mai schimbați decorul, îi tot repeta el la telefon. Nu puteți rămâne închisă între patru pereți... gândindu-vă la lucruri pe care nu le mai puteți schimba. O să vă ruinați și sănătatea și sufletul, ascultați-mă pe mine.

În cele din urmă, Julia acceptase, cu toate că doctorul Kukill ar fi fost ultimul om din lume cu care ar fi acceptat să iasă dintre cei patru pereți. Însă se hotărî să treacă peste

antipatia şi ostilitatea pe care o simţea faţă de el, întrucât era în continuare convinsă că el era singurul om care ar fi putut obţine o revizuire a procesului şi reabilitarea lui Ernst. Aşa că nu trebuia să-l respingă complet. Problema pe care şi-o punea era cât de mult să-l respingă pe Kukill. La început, prezenţa lui îi era dezagreabilă, provocându-i un fel de rău fizic, dar cu timpul, fu nevoită să admită cu surprindere că-i aştepta telefonul. Şi asta nu pentru că atitudinea ei faţă de el s-ar fi schimbat, ci dimpotrivă, pentru că teama se adăugase repulsiei, întrucât îşi dăduse perfect de bine seama că doctorul Kukill nu acţiona în urma unei simpatii dezinteresate. Kukill o dorea, asta era cât se poate de clar.

Doctorul parcă maşina pe o străduţă laterală din Kurfürstendamm, în faţa unei clădiri ca oricare alta. Pe trotuar, treceau oameni prost îmbrăcaţi. Berlinul după patru ani de război nu mai semăna nici pe departe cu oraşul vesel, scăldat de lumini de altădată.

Garderobiera părea că-l cunoaşte bine pe Kukill, arătându-se amabilă şi plină de solicitudine. Cei doi fură întâmpinaţi de un şef de sală în vârstă, care îi primi într-un hol luminat sărăcăcios, după care îi conduse de-a lungul unui culoar până într-o încăpere rezervată după toate aparenţele prietenilor. De dimensiuni mici, încăperea avea pereţii acoperiţi cu covoare în culori vesele, feţele de masă erau de o albeaţă impecabilă, iar pe mese se găseau chiar şi şerveţele.

– Să luăm un aperitiv, îi propuse Kukill şi făcu semn unui chelner.

Acesta sosi aproape imediat cu două pahare pline cu un lichid gălbui, de parcă ar fi ştiut dinainte preferinţa doctorului.

– Dragă doamnă, băutura aceasta nu este alcool, sau cel puţin, nu alcool obişnuit, îi explică Kukill, ducând paharul la nas şi mirosindu-i aroma. Se pare că ţăranii din Balcani care o pregătesc au găsit secretul de a îngloba în ea culoarea soarelui, mirosul pământului, al ierbii şi al prunelor. Gustaţi, gustaţi şi spuneţi-mi cum vi se pare!

Figura sa îşi pierduse duritatea obişnuită, părând destins şi fericit. Până atunci, încă nu pronunţase nici un cuvânt despre Ernst, despre munca Juliei şi despre hotărârea acesteia de a continua munca soţului ei, experimentând asupra ei însăşi, ceea ce el considera o adevărată sinucidere. Însă Julia ştia că Kukill avea să facă tot ce-i va sta în putinţă pentru a o împiedica, nedându-se înapoi de la nimic pentru a-şi atinge scopul. Aşa că trebuia să se grăbească, în loc să stea alături de el, ascultându-i disertaţiile despre virtuţile ţăranilor din Balcani care reuşiseră să facă cine ştie ce băutură.

Deşi Julia depunea un efort pentru a-şi ascunde nerăbdarea, Kukill îşi dăduse seama de aceasta şi în interiorul său zâmbea mulţumit. „Acum bea împreună cu mine, se gândea el. Deja nu mai vede în mine un monstru, ca mai înainte. O s-o aduc chiar mai departe de asta, şi o să-i izgonesc din suflet imaginea blestematului ăluia de Deutschmann. E foarte frumoasă, deşi a mai slăbit nitel, sau poate tocmai din acest motiv... sau poate din cauza expresiei ei triste şi a surâsului ei enigmatic..."

– Încercaţi să uitaţi, o sfătui el. Sau cel puţin pentru o perioadă scurtă. Şi să nu credeţi că încerc să vă conving să renunţaţi la ceea ce v-aţi propus...

– Cu toate astea, altceva nu faceţi.

– Nu şi acum. Ceea ce vreau să vă fac să înţelegeţi, este că veţi lucra mai bine dacă veţi uita câteva ore de toate preocupările dumneavoastră. Şi veţi constata că veţi avea forţe noi.

– Poate că aveţi dreptate. Într-adevăr, poate că ar trebui să încerc...

– Bravo! Acum, să bem! O să vă placă, cu siguranţă. Şi imediat, o să mâncăm. Ce vreţi dumneavoastră, fără cartele şi alte stupizenii din astea. După care... aţi accepta să dansăm?

– Să dansăm? Cum să dansăm? Credeam că este...

– Da, oficial este interzis, dar încă se mai poate. V-ar plăcea?

– Nu, nu cred.

– În sănătatea dumneavoastră! Oricum, mai vedem noi...

Soldatul Hugo Siemsburg, primul rănit al batalionului 999, fu trimis la spitalul de campanie din Orşa. Glonţul îi zdrobise omoplatul stâng.

– Exact ce-i trebuia ca să fie trimis acasă, comentă plutonierul-şef Krüll. Cum a scos nasul din cazarmă şi... bum!... gata, înapoi în Germania!

– Data viitoare poţi să vii împreună cu noi, îi spuse ironic Peter Hefe. Şi dacă vrei, poţi să-ţi fac rost oricând de o rană asemănătoare.

Cu această ocazie, Deutschmann intră pentru prima oară în acţiune. Krüll îl privi neîncrezător cum îi îngrijea umărul lui Hugo, căruia îi dăduse pe câmp doar primul ajutor. După ce-i dezinfectă rana, i-o pansă cu patru feşe pe care i le legă cu îndemânare într-un mod complicat. Alături de Deutschmann, Krüll se simţea nefolositor.

– Patru feşe? întrebă el, mai mult pentru a nu tăcea. Nu cumva faci risipă?

– Dacă o să fiţi rănit în acelaşi mod, dumneavoastră o să vă pun doar două, îi răspunse Deutschmann, în timp ce-i făcea lui Hugo şi o injecţie anti-tetanos.

Krüll se îndepărtă bombănind de zor.

Compania a doua se afla în spatele frontului, în apropiere de oraşul Gorki, fără ca cineva să cunoască misiunea pe care urma s-o îndeplinească. Linia frontului se întindea cu vreo şapte kilometri mai la est, prin faţa pădurii. În acele zile, frontul părea calm, ca şi cum frigul îngheţase oamenii şi împreună cu ei şi războiul. Cei din compania a întâia şi a doua făceau treburi de rutină sau degajau cu lopeţile căile de acces blocate de zăpadă, iar în restul timpului se odihneau,

aşteptând ordine. Însă ceva se pregătea, iar Schwanecke, mai mult ca oricine, simţea acest lucru.

– Calmul ăsta nu-mi miroase a bine, îi spuse el lui Deutschmann. Am impresia că se pregăteşte o misiune nasoală pentru noi, ascultă-mă pe mine. A sosit timpul să facem şi noi ceva...

Soldatul Siemsburg fu transportat la Orşa cu o sanie cu motor. Deutschmann primi misiunea să-l însoţească şi să transporte şi nişte documente pe care i le dăduse căpitanul Barth.

– Hai, întinde-o! îi spuse Krüll. Şi dacă ţi se întâmplă ceva pe drum, să ştii că n-o să mă prăpădesc de dorul tău!

Drumul cu sania cu motor se efectuă fără nici un incident. Ici şi colo se mai vedeau câţiva ţărani zdrenţăroşi, însă sergentul care conducea sania le spuse:

– Sunt nişte amărâţi care mai încearcă să-şi salveze câte ceva din gospodărie... ca şi cum ar mai fi ceva de salvat! Însă au fost controlaţi cu toţii. Se pare că sunt fericiţi că nu mai sunt obligaţi să muncească în colhoz. Mulţi dintre ei lucrează la serviciile noastre auxiliare. Partizanii arată altfel, nu ca ăştia!

Când intrară în Babinici, un individ în zdrenţe le făcu semne prieteneşti de la marginea drumului.

– Salut, tăicuţă, salut! îi strigă sergentul.

Locotenentul Serghei Petrovici Denkov zâmbi larg:

– Salut, frăţioare! şi făcu din nou un gest amical.

Şi apoi îşi urmă drumul, trecând prin faţa punctului de control al locotenentului Wernher, spre satul din depărtare, de la marginea orizontului, dincolo de care se întindea pădurea fără de sfârşit.

La Orşa, căpitanul Barth îi dădu lui Deutschmann un dosar voluminos:

– Vezi că aici sunt ordinele de operaţii. Să ai grijă de ele ca de ochii din cap!

Deutschmann salută și plecă. Până la căderea nopții, când avea să plece următoarea sanie, mai avea destul timp. Mai întâi se duse să-l viziteze pe contele von Siemsburg, internat în spitalul de campanie dintr-o veche școală, una dintre puținele clădiri rămase intacte din localitate. Siemsburg urma să plece la Borrisov cu următorul tren, întrucât la Orșa nu exista aparatură radiologică.

– Dacă o să am baftă, o să-mi repare umărul, spuse Hugo râzând. Totul depinde de chirurgul în ale cărui labe o să nimeresc. Se spune pe aici că la Sokolov există un medic nemaipomenit, fost director al unei clinici universitare. Însă n-o să ajung eu, un soldat din batalionul 999, tocmai la el...

– Dar dacă este vorba de un conte, cine știe? făcu Deutschmann, zâmbind.

Siemsburg căscă, simțind efectul injecției ce i se făcuse.

– Eh, vremea conților a cam trecut, murmură el. Dar ia spune-mi, că doar și tu ești medic, crezi că mi se poate repara umărul?

– Nu prea am încredere în chirurgie, dar cred că nu e nici o problemă cu umărul tău. O să ți-l aranjeze încât nici n-o să-ți mai amintești că ai fost rănit.

– Să sperăm! În orice caz, îți urez noroc... și cine știe, poate că ne-om mai revedea într-o zi...

Deutschmann porni de-a lungul străzilor acoperite în întregime de zăpadă, până ajunse la malul Niprului și se opri în dreptul podului de lemn unde urma să se întâlnească mai târziu cu sergentul și cu sania cu motor. Pe fluviu alunecau încet sloiuri enorme de gheață ce se spărgeau de grinzile metalice care protejau podul.

O femeie tânără trecu podul, cărând un coș mare cu lemne de foc pe care îl punea din când în când jos pentru a se mai odihni. Deutschmann o privi câteva clipe, după care se luă după ea s-o ajute. O ajunse din urmă și-i puse mâna pe braț.

Femeia se întoarse tresărind de spaimă și imediat roși, punându-și mâna pe piept.

– Te-am speriat? o întrebă Deutschmann. Nu trebuie să-ți fie frică! Vreau doar să te ajut. Coșul ăsta este prea greu pentru tine.

– Niet! făcu ea hotărâtă, dând din cap, în timp ce expresia de teamă îi dispăru, făcând loc unui zâmbet. Pot să-l duc și singură.

– Vorbești nemțește? o întrebă Deutschmann mirat.

– Puțin.

Tania privi mai atentă la soldatul german și observă că acesta nu avea grade pe epoleți. Se întrebă pe loc ce să facă, amintindu-și că Serghei îi spusese că nemții urmau să încerce un fel de armă secretă.

– Ești de mult la Orșa? îl întrebă ea.

Deutschmann se aplecă și ridică de la pământ coșul cu lemne.

– Hai, ia-o înainte și arată-mi drumul, îi spuse el.

– Mulțumesc, soldatule...

Și Tania o luă înainte, ondulându-și ușor corpul. Era zvelță, și avea o talie extrem de îngustă. Deutschmann își făcuse până atunci o cu totul altă idee despre rusoaice, ca de altfel aproape toți camarazii săi. Credea că sunt mici de statură și grase. Însă cea din fața lui era cu totul altfel...

– E greu? îl întrebă ea.

– Nu cine știe ce.

– Da, pentru un bărbat nu e greu! făcu ea zâmbind din nou și dezvelindu-și dinții albi ca zăpada din jur.

În mintea lui Deutscmann apăru brusc imaginea Juliei, văzând-o în fața sa parcă aevea, după care aceasta i se șterse la fel de brusc. Nefiind obișnuit să care greutăți, umărul începuse să-l doară.

Femeia deschise ușa unei căsuțe și intră. Deutschmann o urmă și gâfâind ușor, puse coșul cu lemne lângă o vatră în care ardea focul.

– Nu te uita în jur, îi spuse ea blând. E război și războiul este murdar.

Vocea Taniei era melodioasă iar accentul slav o făcea și mai plăcută. I se spusese că rușii vorbeau germana într-un mod foarte agreabil, ceea ce constată și el. Se așeză pe scaunul pe care stătuse în ajun Serghei și privi la o icoană înnegrită de fum și vreme, atârnată lângă vatră.

– E Sfânta Fecioară din Kazan, spuse el.

– O știi, soldatule?

Deutschmann zâmbi.

– Câți ani ai? o întrebă el în rușește.

Tania se întoarse cu o expresie de uimire pe chip.

– Douăzeci, îi răspunse ea, tot în rușește.

– Ești tânără și... foarte frumoasă.

Un imbold lăuntric de a filtra, nemaisimțit până atunci, îl făcu să se întrebe cu curiozitate cum avea să se deruleze aventura lui.

– Vorbești rușește? îl întrebă ea.

– La fel cum vorbești și tu germana... Cum te cheamă?

– Tania.

– Tania?... E un nume frumos. Și ce faci aici? Trăiești singură?

– Da.

– Și nu-ți este frică de război?... De noi, nemții?

– Ba da, îmi este frică. Și de război și de voi. De ce mi-ai cărat coșul?

– Ca să te ajut. Fiindcă era prea greu pentru tine. Și acum Tania, făcu el ridicându-se, sau Taniușka, cum spuneți voi rușii... trebuie să plec.

– Unde?

– La camarazii mei.

– Lângă pădurea Gorki?

De această dată fu rândul lui Deutschmann să se întoarcă surprins și s-o privească bănuitor. Însă Tania îi zâmbea aidoma unui copil inocent. Pe figura-i suavă și pe părul negru, lumina flăcărilor arunca reflexii roșiatice.

– De unde știi asta?

– Toată lumea o știe, nu mai este un secret. Trupele care trec pe aici merg la Babinici și la Gorki.

– Tu nu ești din Orșa?

– De ce mă întrebi?

– Fiindcă după înfățișare, nu-mi pari a fi de aici. De unde ești?

– De pe Volga... Știi pe unde vine Volga?

– Nu.

– Dac-o vezi, n-o s-o uiți niciodată. E minunată... este...

– Și tu ești minunată, făcu Deutschmann.

– Vrei să mănânci ceva?

– Tu n-ai mâncare nici măcar pentru tine. Și în afară de asta, nici nu-mi este foame.

– Ăsta-i un obicei rusesc. Ești în Rusia, așa că ești oaspetele meu... am niște carne și niște vin.

Deutschmann dădu din cap în semn că accepta, incapabil să scoată un cuvânt. I se părea că trăiește un vis din care îi era teamă să se trezească. Tania se apropie de el și-și trecu vârfurile degetelor peste chipul lui. Deutschmann îi luă mâna mică și îngustă și i-o sărută cu duioșie. Tania nu spuse nimic, lăsându-l pe Deutschmann să-și trăiască visul, în care ea însăși părea a fi o creatură dintr-un vis, mâna ei părea a fi un vis și asemenea degetele ei de sub buzele sale.

– Cum te cheamă? îl întrebă ea.

– Deutschmann... adică neamțul.

– Oh!... ce nume urât! Un nume rău! Aș vrea să-l uit! Tu ești Michael, marele erou Michael...

– Da... așa este, făcu el scuturându-se de un fior ce-i străbătu corpul.

Simțea un fel de sfârșeală ce-l cuprindea și în fața căreia se lupta în van. O vrajă îl învăluia și știa că nu o putea rupe în nici un fel.

– Eşti frumoasă, eşti neînchipuit de frumoasă... murmură el.

Mâncă apoi carnea, pâinea, ouăle prăjite şi untul pe care i le dădu Tania. Afară, se lăsase noaptea. Sloiurile de gheaţă continuau să se ciocnească de stâlpii podului.

Tania stătea lângă el, privind prin fereastră fluviul. Deutschmann o luase de umeri, iar Tania se cuibărise la pieptul lui, de parcă ar fi încercat să caute protecţie la străinul înalt, ciudat şi atât de diferit de Serghei şi de ceilalţi bărbaţi pe care îi cunoştea, cât şi de soldaţii germani pe care îi întâlnea zi de zi. Stătea cu capul lipit de chipul lui şi nu spunea nimic.

– Trebuie să plec, spuse brusc Deutschmann, rupând liniştea.

– Sărută-mă... şopti ea.

Deutschmann îi simţi buzele calde şi moi.

– Tania... murmură el... Tania...

Se întrebă dacă ceea ce i se întâmpla era aievea. În inima Rusiei, ţinea în braţele sale un corp tânăr, suplu, pătruns de un uşor freamăt, iar în liniştea tandră şi complice ce-i învăluia, se aflau doar ei doi.

Dinspre pod, proiectoarele începură să măture apele fluviului. O coloană de maşini, cu motoarele uruind, trecea prin pădure. Trebuia să plece, să se smulgă de lângă ea. Nu, era imposibil... Julia...

Se scutură din tot corpul:

– La revedere...

– La revedere, Michael...

Şi Tania îl petrecu cu privirea tristă în timp ce Deutschmann se pierdea în beznă.

Sania îl aştepta. Fără să spună un cuvânt, se aşeză pe scaunul incomod lângă sergentul care înjura de zor. Numai că el nu auzea nimic. Privirea îi era goală şi absentă. Nici măcar nu mai simţea frigul muşcător şi hurducăturile drumului. Se gândea la Tania... la Julia... şi din nou la Tania...

Între Gorki şi Babinici ajunseră din urmă o sanie veche ţărănească. Calul slab şi costeliv înhămat la sanie mergea la trap de parcă niciodată n-ar fi cunoscut altceva decât furtunile de zăpadă şi întinderile nesfârşite ale stepei.

Serghei Denkov le făcu din nou un semn amical cu mâna, dar Deutschmann nici nu-l văzu: Se gândea la ochii negri ai Taniei, având în urechi vocea ei melodioasă şi întrebându-se dacă vântul dinspre sud avea acelaşi sunet în timp ce mângâia apele Volgăi.

Locotenentul Obermeier citi ordinele aduse de Deutschmann din Orşa. Le citi de trei ori, după care ceru să i se facă legătura telefonică cu conducerea batalionului din Orşa.

– Ce-i locotenente? se auzi vocea amabilă a căpitanului Barth.

Obermeier îşi drese glasul. Cu Barth nu se ştia niciodată dacă amabilitatea lui era adevărată sau doar o cursă.

– Domnule căpitan, tocmai am primit ordinele, spuse Obermeier.

– Foarte bine. Şi? Îţi plac?

– Nu ştiu dacă a plăcea este termenul cel mai potrivit. Voiam să vă cer lămuriri în legătură cu săparea acestor tranşee despre care se pomeneşte, între Gorki şi Babinici, conform planului anexat. Din câte văd eu, este vorba despre un sistem fortificat, iar dumneavoastră mi-aţi spus că urmează să facem altceva...

– Da, Obermeier, ştiu, dar s-au schimbat ordinele.

– Şi când trebuie să începem?

– Chiar de mâine.

– Domnule căpitan, pământul este îngheţat ca piatra la mai mult de un metru adâncime. Şi în afară de asta, după cum ştiţi şi dumneavoastră, este acoperit de zăpadă cu cel puţin şaptezeci de centimetri.

– Da, Obermeier, ştiu şi eu toate astea. N-ai decât să foloseşti explozive.

– Domnule căpitan, iar pe o distanţă de peste doi kilometri, terenul este în bătaia inamicului. O să săpăm sub ochii ruşilor?

– Ascultă, Obermeier, făcu Barth cu o voce brusc seacă şi dură. Gândeşti prea mult şi vorbeşti la fel de mult. Ordinul spune clar că trebuie săpat un sistem de tranşee între Gorki şi Babinici. Asta presupune şi acea parte expusă vederii inamicului. Aici se va săpa doar noaptea. Înaltul comandament prevede că la sfârşitul perioadei geroase, adică începând de la sfârşitul lui februarie, ruşii vor lansa o ofensivă pentru a anihila ameninţarea Smolenskului. Aşadar, Witebskul este în pericol. Acolo practic nu este zăpadă, iar pământul este îngheţat tun, ceea ce înseamnă un teren ideal pentru blindatele ruşilor. La sud, în jurul Kievului şi dinspre marea buclă a Niprului, ruşii au început deja să se mişte pentru a ne încercui. Obermeier, întreg frontul nostru este în pericol! Trebuie neapărat să construim aici o poziţie de repliere. Multe lucruri depind de asta, şi-ţi poţi da seama şi tu de acest lucru întrucât ne aflăm foarte aproape de linia frontului. Dragul meu, este vorba despre o arteră mare de aprovizionare. Trupele care se retrag dinspre Smolensk trebuie să găsească aici o poziţie întărită. Iată motivul pentru care trebuie săpat în neştire, zi şi noapte! Chiar sub ochii inamicului...

– O să lăsăm aici jumătate din compania mea, spuse Obermeier, vădit emoţionat.

– Mai curând trei sferturi. Pe front, există în prezent batalioane formate dintr-un sublocotenent şi douăzeci de oameni. Am impresia însă că nu prea realizezi cum stau lucrurile!

– Domnule căpitan... cu alte cuvinte, este vorba despre o condamnare la moarte, făcu Obermeier cu o voce ce-şi dorea să fie ironică, dar care era doar îngrijorată şi disperată.

– Ei, o condamnare la moarte! Zău, eşti cam prea romantic! Hai, renunţă la cuvintele astea mari! Ai primit un ordin clar şi precis, nimic altceva. Să nu crezi că Wernher o duce mai bine. Compania lui trebuie să construiască de-a lungul drumului spre Orşa un parapet din trunchiuri de copaci, pentru a împiedica vântul să troienească zăpada. Şi în fiecare noapte, partizanii distrug ceea ce ai noştri construiesc în timpul zilei. Ieri seară au fost atacaţi de către partizani. Paisprezece oameni au fost ucişi iar treizeci şi patru au fost răniţi. Partizanii, foarte bine conduşi, i-au atacat cu arme automate şi cu mortiere. Obermeier, mai vrei să-ţi dau şi alte lămuriri?

– Nu, domnule căpitan.

Locotenentul închise şi privi fix la lumânările lipite pe o cutie metalică, ce pâlpâiau în semiobscuritatea încăperii.

Krüll spumega de furie. Tocmai îi prinsese pe Schwanecke, Wiedeck şi Deutschmann care fierbeau apă cu un praf concentrat de supă.

– Logodnica mea mi-a trimis un pachet, îi explică Schwanecke plutonierului-major.

Însă ştia la fel de bine ca şi acesta că nu primise nici un pachet, iar mâncarea o furase de la un centru de Cruce Roşie din Orşa, unde stătuse două ore.

– Sunteţi o adunătură de haimanale! urlă Krüll la ei. Iar moartea voastră pe câmpul de onoare o să fie o uşurare pentru mine!

Obermeier ieşi din birou şi-l întrerupse:

– Krüll, în seara asta douăzeci şi cinci de oameni vor pleca la Babinici să ia nişte materiale. Trei sănii vor fi suficiente. De mâine începem să săpăm.

– Să săpăm? întrebă Krüll uluit. Unde? Aici?

– Dar unde vrei?

– Doamne Sfinte! Dar este imposibil!

– Plutoniere, scuteşte-mă de comentariile tale, m-ai înţeles? Executarea!

În decursul serii, un detaşament compus din douăzeci şi cinci de oameni sub ordinele sergenţilor Kentrop şi Bortke plecară cu trei sănii la Babinici pentru a lua uneltele aduse de o unitate de genişti din Orşa.

În prima sanie, Schwanecke stătea în spatele unei mitraliere supraveghind atent tufişurile pentru a descoperi cea mai mică mişcare suspectă. Trecură prin faţa locotenentului Serghei Denkov îmbrăcat într-o şubă şi a lui Tartukin, a cărui mână era bandajată, fără să-i observe.

Cele trei sănii ajunseră fără probleme la Babinici, unde muncea compania întâia. Pe marginea drumului se îngrămădeau trunchiuri de brazi, pe care tractoarele îi târau prin zăpadă. Câţiva oameni îi fixau în găuri săpate în prealabil, şi puneau alţii peste ei, construind parazăpezi pentru protejarea drumului abia curăţat de troiene.

În căsuţa sa ţărănească ce-i servea drept punct de comandă, locotenentul Wernher scria rudelor celor dispăruţi, printre care se afla un fost maior, doi juristi reputaţi şi un scriitor ale cărui opere fuseseră interzise de către Goebbels. Fiindu-i jenă să termine scrisorile cu formula consacrată „Mort pentru Marea Germanie", încheie cu fraza „Prin moartea lor şi-au găsit consolarea". Într-adevăr, cuvântul „consolare" era cel mai potrivit. Scăpaseră de la ceva cumplit, se gândi Wernher.

Cu materialul încărcat, cele trei sănii porniră înapoi spre Gorki. Trecând ca nişte năluci şi lăsând în urma lor o dâră lungă de zăpadă, se apropiară de punctul în care Serghei şi Tartukin le păndeau sosirea.

– Gata, se apropie! făcu Tartukin cu un rânjet crud, zărindu-le cum se apropiau.

Cei doi îşi aţintiră privirile asupra unui anumit punct din drum. Prima sanie trecu de el, apoi şi a doua.

– Dumnezeii mă-si! şuieră Tartukin.

Serghei strânse din dinţi, fără să spună nimic.

A treia sanie trecu şi ea, fără să se întâmple nimic. Tartukin, cu faţa congestionată de furie, izbi cu pumnul în zăpadă.

Brusc, destul de departe în urma celei de a treia sănii, izbucni o flacără, după care se auzi o detunătură puternică. O bucată din drum se ridică în aer aidoma unui gheizer, după care căzu într-o cascadă de pietre şi de pământ.

– Porcăria naibii de detonator! făcu Serghei, scuipând de ciudă.

Preţ de câteva clipe, întreg infernul păru că se revarsă asupra pământului, după care foarte rapid, peisajul îşi regăsi pacea şi zăpada ce înăbuşea zgomotele. Suflul exploziei ajunse totuşi până la ultima sanie în care se găsea Kentrop, răsturnând-o.

Soldaţii se împrăştiară care încotro, aruncându-se la pământ. Sergentul Bortke se târî până la Schwanecke, care îşi înşfăcase mitraliera uşoară şi-i spuse gâfâind:

– O mină!

– Şi ce mină! îi răspunse acesta.

Cei doi priviră de jur împrejur, examinând câmpia ce se întindea până la marginea pădurii.

– Staţi pe loc! strigă Schwanecke celorlalţi.

Aidoma unei fiare sălbatice urmărite, adulmecase primejdia. Privirea i se opri asupra tufişurilor de la liziera pădurii, iar instinctul îi spuse că cei ce puseseră mina se aflau ascunşi acolo. Îşi fixă mitraliera în scobitura umărului, trase o rafală scurtă asupra tufişurilor, după care coborî tirul, trăgând razant cu pământul. Lătratul armei fu pentru ai săi o adevărată uşurare. Oamenii începură să se adune, târându-se spre sanie.

Tartukin şi Serghei stăteau culcaţi la pământ, auzind gloanţele şuierând la numai câţiva centimetri deasupra capetelor lor. Mongolul închise ochii pe jumătate.

– Tot ăla este, făcu el. Îl simt. Trage la fel ca data trecută.

Gloanţele retezară câteva ramuri, acoperindu-i cu gheaţă.

– Nu mai e nimeni! strigă Bortke. V-am spus eu că s-au cărat! Hai, adunarea! La sănii!

Oamenii se ridicară şi alergară ca nişte umbre spre săniile din faţa lor care se opriseră şi-i aşteptau la câteva sute de metri.

Kentrop şi Schwanecke încheiau şirul, acesta din urmă având arma pregătită pentru a interveni în orice clipă.

– Am avut o baftă teribilă! făcu Kentrop, uitându-se pentru ultima oară în urma lor, unde se vedea pâlnia lăsată de explozie pe toată lăţimea drumului.

În acest timp, Tartukin privea nemişcat la neamţul ce ducea mitraliera. Serghei îl simţi cum clocotea de furie şi-i puse mâna pe umăr, încercând să-l liniştească:

– Linişteşte-te! Fii calm!

– El este, tovarăşe locotenent!

– O să-i venim de hac, Piotr, îmi pun gâtul pentru asta!

Săniile se îndepărtaseră şi în curând, zgomotul motoarelor se stinse.

– Mă întorc la Orşa, spuse Serghei. Spune-le tovarăşilor să nu întreprindă nimic până nu mă întorc. O să vin peste vreo trei zile cu noi ordine. Sper să-l pot vedea pe tovarăşul general.

– Şi unde o să dormi în timpul ăsta?

– La Tania.

Tartukin zâmbi şi imită din buze zgomotul unui sărut. Serghei îl privi furios, dar nu spuse nimic. Se ridică în picioare şi începu să-şi rotească braţele pentru a se încălzi.

Deasupra pădurii se vedeau apărând zorii.

O luă prin câmpie până ajunse în dreptul pâlniei făcute de explozie, o privi câteva clipe, după care dădu din umeri:

– *Nicevo!* O să fie altă dată!

După care o luă spre Babinici. Peste un sfert de oră, conform înţelegerii, apăru sania condusă de sergentul Fedia.

– Ceva nou? îl întrebă pe Fedia, urcându-se în sanie.

– Nimic, tovarăşe locotenent.

– Bine, du-mă la Orşa.

Ajunseră la malul Niprului, fără a întâlni nici urmă de soldat german.

– Stepa asta o să-i termine, făcu Serghei, zâmbind crud.

Wernher se trezi din somn, nevenindu-i să-şi creadă ochilor. În faţa sa se afla locotenentul Fritz Bevern, care părea coborât dintr-o altă lume.

– Bună dimineaţa, domnule Wernher! îi spuse Bevern, salutându-l regulamentar.

Wernher se uită la ceasul de la mână şi constată cu stupoare că era patru dimineaţa.

– Bună dimineaţa, făcu el morocănos, după care se ridică din pat şi îşi trase rapid uniforma pe el.

– Şeful batalionului m-a însărcinat să-ţi inspectez sectorul, spuse Bevern.

– La fix! Tot ce-ţi pot spune este că acum trei ore pierderile noastre erau de un mort şi trei răniţi. La ora asta însă nu ştiu care pot fi.

– Partizanii?

– Nu, de data asta nu au fost partizanii. Dacă ar fi fost ei, cu siguranţă că nu m-ai fi găsit în pat. Au fost trupele regulate. Oamenii mei lucrează pe o întindere de mai mulţi kilometri, în văzul inamicului, iar chestia asta se pare că i-a cam iritat pe ruşi. De două sau trei ori ne-au bombardat poziţiile.

– Mda, cam neplăcut, făcu Bevern. Ai o hartă a sectorului tău?

– Sigur că am o hartă. Dar ce să facem cu ea? Hai să inspectăm la faţa locului. În curând se face zi.

– Să inspectăm la faţa locului? În văzul inamicului?

– Şi de ce nu? Aşa cum oamenii mei pot lucra în văzul inamicului, nu văd de ce n-am putea şi noi să aruncăm o privire.

– Nu uita că ... oamenii ăştia au fost condamnaţi.

– Şi ce-i cu asta? Noi suntem ofiţerii lor şi trebuie să le dăm exemplu. Hai te rog.

Ieşiră din Babinici şi examinară cu binoclurile grupele de soldaţi la muncă. Majoritatea erau îmbrăcaţi cu hainele groase şi căciulile soldaţilor ruşi morţi, care constituiau un permanent subiect de dispută printre soldaţii germani.

– Care a fost rezultatul zilei de ieri? se interesă Bevern.

– Conform planului stabilit, răspunse laconic Wernher.

Şi simţind vântul tăios care-i trecea prin haine şi-i ajungea la piele, îşi ridică gulerul mantalei.

Bevern privea cu satisfacţie la întinderea nesfârşită a stepei. Va' să zică, ăsta era frontul! Ce sentiment minunat să fii pe front! Şi să fii soldat al Führerului! Ca apărător al Germaniei în faţa hoardelor de asiatici!

Bevern nu avea de unde să ştie că avea să mai fie doar trei zile soldat al Führerului şi că în ultimele clipe ale vieţii sale nu avea să invoce nici numele Führerului, nici pe al Marii Germanii şi nici al gloriei, ci pe cel al mamei sale. Al sărmanei sale mame, pe care o considera ca făcând parte din burghezie, şi care spre mâhnirea sa şi a tatălui lui, nu le împărtăşea convingerea.

Partea a treia

VI

„Dragul meu Ernsti, aceasta este a cincea scrisoare dintr-o serie pe care nu ţi-o voi trimite niciodată. Tinerele fete îşi ţin un jurnal al lor. Iar dacă sunt întrebate motivul, răspund că datorită faptului că sunt singure, sau că lucrul acesta le amuză. Iar când sunt mai inteligente, afirmă că pentru a-şi pune ordine în gânduri. Pentru toate însă, un jurnal intim constituie un scop în sine, ceea ce este fals. Fiecare rând scris este dedicat bărbatului care nu are un contur precis, acelui prinţ din basme pe care îl aşteaptă şi care va veni într-o bună zi pentru a le duce într-o ţară fericită.

Eu nu sunt o tânără fată şi eu nu aştept prinţul din poveşti. Pe el, aşa cum mi l-am imaginat eu când aveam vreo şaisprezece ani, ştiu acum că nu există. Cu toate astea, încă mai am ceva în comun cu acea Julia de şaisprezece ani şi anume faptul că inima mea este plină de dragoste şi de aşteptare. Prinţul meu din poveşti eşti tu, iar jurnalul meu intim este format din toate scrisorile pe care ţi le scriu.

Vreau să vorbim acum despre altceva, încât îmi este frică să nu încep să plâng, pentru că în ultimele săptămâni am plâns prea des. Tu ai avut întotdeauna convingerea că sunt o femeie energică şi hotărâtă. S-ar putea să fie adevărat câte-

dată. Însă în prezent, sunt dezorientată, şi întotdeauna îmi este teamă de ora pe care o trăiesc şi de ziua care va veni...

Doctorul Kukill, cel care ţi-a dat lovitura de graţie, m-a invitat acum câteva zile la restaurant. Cred că-şi dă seama că-l urăsc şi că-l disprețuiesc, însă se preface şi se comportă ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Cu toate astea, sunt aproape convinsă că-şi dă seama de rolul pe care l-a jucat în procesul tău.

La *Pivniţa bosniacă* m-a invitat la dans, dar evident, am refuzat. Chiar l-am întrebat cum de poate avea ideea să danseze cu soţia cuiva care din cauza lui, este obligat să-şi ducă zilele într-un batalion disciplinar cumplit. L-am refuzat fără să mă gândesc nici o clipă, neputându-i suporta figura politicoasă şi nici conversaţia pe care o ducea. Şi ţin să-ţi spun că nu-i puteam suporta nici pe cei din jurul nostru, care se comportau de parcă nu ar fi existat un masacru în care sunt angrenaţi milioane de oameni şi care parcă nu ar fi avut cunoştinţă de ororile acestui război. La fel, nu m-am gândit vreo clipă că el, doctorul Kukill, ar fi fără îndoială singura persoană care ne-ar putea ajuta. Recunosc că a fost o prostie din partea mea, dar nu m-am putut împiedica să-l întreb cum de se poate comporta de parcă ar fi pace, cum de poate face curte unei femei în scopul clar de a-i înăbuşi ura şi de a o poseda în cele din urmă, în timp ce datorită expertizelor lui, atâţia oameni au fost condamnaţi şi asasinaţi de o justiţie inumană.

Recunosc că nu reuşesc să-l înţeleg pe omul ăsta. M-am întrebat de multe ori dacă într-adevăr, este plin de el şi independent cum pare a fi, sau este de fapt un instrument în mâinile altora, suspuşi.

Indiferent cine ar fi, vreau să te asigur că singurul meu gând este de a te scăpa din infernul unde te afli acum şi să fii transferat într-o unitate normală. Nu este adevărat, aşa cum mi-am reproşat de multe ori, că am uitat de femeile ale căror bărbaţi se află pe front. Nu vreau să fiu considerată o excep-

ţie şi ca toate aceste femei, nu doresc altceva decât ca războiul ăsta blestemat să ia sfârşit, iar ca tu să te afli din nou alături de mine. Şi ceea ce nu pot suporta, este ca tu să fii tratat ca un criminal de rând, când de fapt ai vrut să vii în ajutorul umanităţii.

În decursul ultimelor săptămâni am lucrat mult. Am reluat toate experienţele tale asupra culturilor de bacili, reuşind să evit toate nereuşitele tale care ţi-au dat atâta bătaie de cap. Şi acum, sunt aproape pregătită să izolez „microbicilul" nostru secret. Şi imediat ce voi putea obţine suficientă substanţă actinică, mai multă decât cea pe care ai folosit-o în acele nefericite experimente asupra ta, voi face aceleaşi încercări pe mine. Sunt sigură că de data asta voi reuşi, iar din acel moment va dura foarte puţin pentru a se pune la punct o terapie eficientă. Am convingerea că ai reuşit să descoperi un remediu sigur împotriva germenilor de infecţie cărora în timp de război le cad victime sute de mii de oameni. Şi nu cred acest lucru doar pentru că te iubesc. Asta ar fi o greşeală. În privinţa asta, sunt de neclintit. Însă cu cât mă gândesc mai mult, cu atât îmi dau seama că ne aflăm pe calea cea bună. Iar dacă experimentele astea pe mine vor avea succes, atunci condamnarea ta va fi revocată.

Pe aici, totul este neschimbat: bombardamente, cozi interminabile la magazinele alimentare, figuri subnutrite, disperare, şi puţină, foarte puţină din acea „dorinţă de a învinge", despre care s-ar zice că este animat „poporul german". Între ceea ce se citeşte în ziare sau se spune la radio şi realitate există o uriaşă diferenţă.

Şi nici în mine nu s-a schimbat nimic: aşteptare, aşteptare plină de pasiune şi dragoste. Ernsti, mă gândesc în permanenţă la tine, fiindcă acest gând îmi dă puteri, mă ajută să depăşesc momentele de disperare. Dacă ai fi aici, mi-aş plimba mâna peste chipul tău... Chiar mi-aş lipi obrazul de barba ta nerasă, ceea ce nu-mi plăcea altădată... Şi nici n-ar mai fi nevoie să te bărbiereşti... Ţi-ai putea lăsa hainele peste

tot în casă şi ceaşca cu cafea unde ai vrea tu. Ai avea dreptul să faci tot ceea ce nu-mi plăcea altădată, numai să fii aici... numai să fii aici... Somn uşor, Ernsti..."

La opt zile după sosirea batalionului la Orşa, sosi şi ambulanţa sanitară. Jakob Kronenberg care primise ca întăriri patru infirmieri, îl căută mai întâi pe Ernst Deutschmann şi află că acesta se găsea la Gorki, împreună cu compania a doua. Prezentându-se căpitanului Barth, acesta exclamă:

– Aha! Ai apărut, în sfârşit! Foarte bine! Spitalul de campanie se va instala la Barsdovka, pe malul Niprului, şi va îngriji pe toţi răniţii batalionului. Până în prezent, am avut şaptesprezece morţi şi treizeci şi şase de răniţi.

Kronenberg plecă de la punctul de comandă al căpitanului Barth într-o dispoziţie sumbră. Faptul că spitalul de campanie avea să fie instalat într-un loc expus nu era o ştire îmbucurătoare, şi ca de obicei în asemenea situaţii, simţi un gol în stomac. Iar când apăru şi doctorul Bergen cu un tren sanitar, îi expuse şi acestuia temerile sale.

Contrar temerilor sale, doctorul Bergen reuşise să i se repartizeze ca adjunct un chirurg foarte tânăr, care nu avea nici un fel de experienţă a frontului şi care lucrase până atunci într-un spital din Varşovia. Chirurgul avea gradul de locotenent, era o fiinţă cu aspect fragil, cu gene lungi, ce-i dădeau o înfăţişare aproape feminină, iar în rest părea destul de şters. Prima impresie pe care şi-o făcu Bergen despre el fusese destul de nefavorabilă. Noul venit se integră foarte discret în serviciul medical al batalionului şi nu ieşi din acest anonimat decât o singură dată. În timpul unei călătorii spre front, echipa de medici se opri într-o zi la Borrisov, unde se produsese un accident de circulaţie între un camion de muniţii şi un jeep. Victimă a accidentului de circulaţie căzuse un sublocotenent, al cărui picior stâng, zdrobit sub genunchi, nu se mai ţinea decât în câteva tendoane, iar prin artera secţionată, sângele izbucnea la fiecare pulsaţie. Tânărul chirurg ampută

piciorul sublocotenentului pe loc, chiar alături de jeepul distrus. Începând din acea zi, doctorul Bergen nutri o consideraţie mută faţă de adjunctul său cu înfăţişare efeminată.

Jacob Kronenberg reveni la gara din Orşa, unde trenul sanitar fusese garat pe o cale secundară. Doctorul Hansen, adjunctul lui Bergen, instalase un post de prim ajutor într-un vagon de animale, pentru a-i trata pe cei accidentaţi.

– Ai făcut rost de maşini? îl întrebă el din vagon pe Kronenberg, în timp ce bandaja mâna zdrobită a unui soldat.

Kronenberg se oprise la marginea şinei şi privea încruntat la ceea ce făcea Hansen.

– O să vină după lăsarea nopţii, îi răspunse el, ştergându-şi fruntea de transpiraţie. Comandantul a spus că este imposibil ca cei câţiva kilometri care ne despart de poziţiile ruşilor să fie străbătuţi în timpul zilei, chiar dacă maşinile au semnul Crucii Roşii pe ele. Nemernicii ăştia trag în tot ceea ce mişcă.

Îşi şterse din nou faţa de transpiraţie şi înjură cu năduf:

– Mama mă-sii de loc blestemat!

Trăsăturile ca de copil ale lui Hansen fură luminate de un zâmbet scurt:

– Şi eu care credeam că aici, în Rusia, te simţi în largul tău, Kronenberg!

– Şi de ce aţi crezut asta?

– Pentru că eşti un obişnuit al frontului. Pentru a câta oară te afli în Rusia?

– Pentru a patra oară.

– Din câte mi s-a povestit, soldatul german care a fost o dată pe front, nu se mai simte în largul său în spatele liniei frontului. Şi cum se apropie din nou de front, renaşte. Aşa este?

Jakob Kronenberg îşi aprinse o ţigară, petrecând cu privirea pe soldatul cu mâna bandajată care sări jos din vagon şi se îndrepta spre camarazii săi ce reparau şinele bombardate.

– Habar n-am, făcu el. Tuturor le îngheaţă sângele în vine la gândul să se întoarcă în Rusia. Dar apoi, ţi se pare că eşti acasă la tine. Curios, nu? Să te simţi acasă la tine aici, în Rusia!

– Şi de ce nu?

– Ei, oricum!... În ţara asta blestemată, în care în timpul zilei, prizonierii ruşi ne încarcă muniţiile în camioane, iar noaptea, ai lor ne aruncă camioanele în aer!

Hansen îl privi fără să spună nimic.

– Comandantul a spus că o să ne instalăm pe Nipru, la Barsdovka, adăugă Kronenberg. Hm, cel mai mizerabil loc care poate exista în tot sectorul ăsta împuţit!

O rafală de vânt încărcat cu zăpadă îl făcu să-şi ridice gulerul mantalei. Aruncă ţigara, îl privi în ochi pe Hansen şi-i spuse:

– Doctore, vii tocmai de la Varşovia şi nu poţi realiza toate astea... dar o să-ţi dai seama în curând. Băieţii noştri parcă sunt ţintele alea din poligon pe care ruşii învaţă să tragă. Şi slavă Domnului, aici e de muncă, nu glumă!

– Dar şi ai noştri trag, nu?

Kronenberg se uită uimit la Hansen.

– Bineînţeles! Doar de asta-i războiul! Noi vrem să-i distrugem pe bolşevici, iar ei vor să-i distrugă pe fascişti. Şi unii şi alţii afirmă că ei au dreptate...

– Şi până la urmă, de partea cui este dreptatea?

– Evident că de partea noastră, doctore. Cine ai vrea să aibă dreptate? făcu Kronenberg scuipând pe roata vagonului.

Doctorul Bergen se apropie, sărind peste nişte traverse de lemn. Hansen coborî din vagon şi-l întâmpină:

– Domnule medic-şef, aţi obţinut maşinile?

– Constat că avem parte de o administraţie model, ca în timp de pace, răspunse acesta. Adică, vreau să spun că toată lumea este incompetentă. O mulţime de ofiţeri, o mulţime de servicii... şi degeaba! Căpitanul Barth ne-a promis nişte camioane pentru seara asta. Iar dacă totul o să meargă bine, de mâine după-amiază o să putem lucra la Barsdovka.

După ce se lăsă întunericul, două camioane vechi opriră în dreptul trenului sanitar şi un plutonier major se prezentă la doctorul Bergen.

– Cu vechiturile astea ai de gând să ne transporţi? întrebă acesta.

– Şi de ce nu, domnule căpitan? Cu vechiturile astea, cum le spuneţi dumneavoastră, am transportat atâtea alte lucruri!

Kronenberg îl trase pe plutonierul-major deoparte şi-i spuse încet:

– E pentru prima oară când vine în Rusia. Ţine-ţi gura şi fă aşa cum îţi spune. Până la urmă, o să fie fericit dacă o să ajungem la Barsdovka.

– Măcar dacă am ajunge!

– Partizanii?

– Da. În sectorul Gorki treaba merge rău de tot.

Plutonierul dădu ordin şoferilor să tragă camioanele până în dreptul rampei, după care soldaţii începură să încarce paturile pliante şi lăzile cu pansamente şi medicamente.

– Cât timp o să rămâneţi la Barsdovka? îl întrebă plutonierul pe Kronenberg.

– Până la victoria finală, făcu acesta zâmbind amar.

Ajutorul de infirmier Ernst Deutschmann împreună cu câţiva soldaţi din compania a doua aşteptau la Barsdovka. Drumul care traversa satul distrus de bombardamente fusese curăţat de zăpadă, iar liniile telefonice instalate.

Depozitul sanitar avea să fie instalat într-un hambar, iar spitalul de campanie propriu-zis într-o casă ţărănească, ce scăpase ca prin minune de bombe. În clipa în care camioanele îşi făcură intrarea în sat, un ţăran cu umerii largi şi cu picioarele crăcănate le ieşi în întâmpinare, agitându-şi mâinile, după care le însoţi indicându-le drumul până la hambarul unde aştepta Deutschmann.

Kronenberg sări din cabina primului camion și începu să sară pe loc pentru a-și dezmorți membrele anchilozate. Țăranul ridică prietenos mâna spre el.

– *Dobrâi vecer!* făcu el.

– Mda, bună seara, făcu morocănos Kronenberg. Du-te și dă o mână de ajutor. Ai înțeles?

– Da.

– Bine, atunci dă-i drumul!

Piotr Tartukin se îndepărtă zâmbind spre cel de-al doilea camion care se apropia de hambar. Kronenberg dădu mâna cu Deutschmann și privind la barba nerasă de două zile a acestuia, plină de cristale de gheață, îl întrebă ușor îngrijorat:

– Cum te mai simți?

Și deschizându-și mantaua, scoase nelipsita sticlă cu coniac pe care i-o întinse.

– E-n regulă, mă simt bine, răspunse Deutschmann. Se pare că aerul rusesc îmi prieste de minune.

– Fiindcă este plin de vitamina F, făcu Kronenberg.

– Cum adică?

– Păi, din cauza fierului!

Cei doi râseră după care băură pe rând.

– Ce mai face javra aia de Krüll?

– Abia dacă scoate nasul pe afară.

– Și ceilalți? Bartlitz, Schwanecke, Wiedeck?

– Bartlitz a devenit un bucătar perfect, iar ceilalți rezistă cât se poate de bine.

– Obermeier?

– Ei, Obermeier este un individ a-ntâia! exclamă Deutschmann entuziasmat. Se plimbă tot timpul printre soldații care lucrează, de parcă nu i-ar păsa de nimic. Și mereu le dă oamenilor câte o sticlă cu coniac, să se mai încălzească. Zău, nu știu cum ne-am descurca fără el, dacă i s-ar întâmpla ceva...

Vocea doctorului Bergen care-l striga pe Kronenberg se auzi imperioasă. Acesta mai bău o înghițitură de coniac, își

șterse gura cu dosul palmei și arătând în direcția din care se auzise strigat, spuse:

– Îl auzi? Cum nu sunt eu lângă el, parcă este neajutorat!

Doctorul Bergen se oprise în fața unei lăzi pe care Tartukin o scăpase și care se spărsese, împrăștiind pe jos pachete cu pansamente, cu vată și pungi cu ghips

– Grea! făcu mongolul, dând din umeri cu un gest de regret.

Și cu coada ochiului se uită la ceea ce se răspândise prin zăpadă, gândindu-se că totul putea fi folositor în pădurea din Gorki, unde partizanii tremurau din cauza febrei neavând medicamente și unde în loc de pansamente se foloseau fâșii rupte din cămăși vechi.

Kronenberg își făcu apariția și văzând cele întâmplate strigă furios la Tartukin:

– Cară-te de aici! Nu-i nimic pentru tine în toate astea! Hai, duceți paturile în hambar, strigă el la ceilalți soldați. Și să fiți atenți cu lăzile din cel de-al doilea camion. Acolo sunt instrumentele medicale!

La lumina torțelor, soldații descărcară cele două camioane. Doctorul Hansen instală o masa pliantă în căsuța țărănească ce avea să servească drept sală de operații și aranjă în jurul său instrumentele chirurgicale necesare intervențiilor uzuale. După ce totul fu aproape terminat, se auzi un zgomot de motor dinspre Gorki.

– Pare a fi motorul unei sănii, făcu Kronenberg, care stătea la intrarea hambarului împreună cu Deutschmann.

– Da, cei de la compania a doua ne-au promis niște lemne să ne facem niște etajere, spuse Deutschmann

Sania apăru din noapte aidoma unui păianjen uriaș, ocoli camioanele și se opri în fața hambarului. Din ea sări un individ cu un pistol mitralieră în mână, și se îndreptă alergând spre Kronenberg.

– Mamă doamne, ce mai palat!

Kronenberg zâmbi larg:

– Hei, Schwanecke, tot mai trăiești?

– N-avea grijă, nu mor eu cu una cu două!

Tartukin care stătea mai la o parte, simți cum un fior îi parcurse trupul la vederea lui Schwanecke. Figura sa rotundă și galbenă păru că se împietrește. Își ascunse instinctiv mâna rănită sub șubă, simțind că cel ce coborâse din sanie era soldatul german ce trăsese în două rânduri asupra lui.

„Va' să zică, se numește Schwanecke, își spuse el, închizând ochii pe jumătate. Sfântă Fecioară din Kazan, parcă un suflu dogoritor îmi pârjolește sufletul! Trebuie să mă prefac că nu s-a întâmplat nimic. N-o să mai am liniște cât timp nu va fi mort. Acum o știu foarte bine: dacă am să-l ucid, măicuța Rusie va fi salvată."

Simți cum îi tremurau genunchii și închise ochii complet de teamă să nu i se citească în ei ura fără margini. Se întrebă de ce simțea o astfel de ură. Din cauza rănii de la mână sau din cu totul alt motiv?

Brusc, simți cum o lovitură puternică îl clătină din loc. Deschise iute ochii și îl văzu pe Schwanecke la luminii unei lanterne ținute de Kronenberg, la doi pași de el. Din toată ființa acestuia emana o sălbăticie, o brutalitate și o cruzime ieșite din comun. Figura sa, era ca o imagine prevestitoare a distrugerii, iar ochii mici și scrutători păreau că zâmbesc, fără ca totuși să existe în ei nici cea mai mică umbră de veselie. Tartukin începu să respire greoi, făcând un efort pentru a nu se arunca asupra lui Schwanecke, a-l sugruma și a face să-i dispară acel zâmbet.

– Ascultă, maimuță galbenă! se răsti la el Schwanecke. Mișcă-te la sanie și descarcă lemnele din ea! Rapid!

Și luându-l de reverul șubei, îl smulse de lângă peretele hambarului și trăgându-i un șut puternic în spate, îl aruncă în zăpadă, de cealaltă parte a drumului. Mongolul se ridică de la pământ cu suplețea unei feline, și fără să spună un cuvânt, se îndreptă spre sanie.

„O să-i vin eu de hac până la urmă, își spuse el în sinea lui, indiferent cum. Iar Dumnezeu o să mă ierte pentru asta."

Până atunci nu mai simțise niciodată o astfel de furie care aproape că-i întuneca mințile.

Schwanecke izbucni într-un râs gălăgios văzându-l pe Tartukin cum zburase prin aer pe deasupra drumului. Kronenberg își stinse lanterna și-i spuse:

– Individul ăsta n-o să-ți fie niciodată prieten.

– Prieten? Dar ce, eu am vreun prieten?

Întinse mâna, luă sticla de coniac pe care i-o întinsese Kronenberg, îi scoase dopul, bău o înghițitură zdravănă, după care îl întrebă:

– În fond, ce-i cu rusul ăsta?

Și făcu un gest din cap spre Tartukin care descărca niște scânduri din sanie. Instinctul său sesiza ostilitatea și ura mongolului.

– E un țăran ca atâția alții, îi răspunse Deutschmann. Locuiește pe-aici, într-o dărăpănătură de bordei și toată ziua îl înjură pe Stalin și pe sovietici. Dacă primește de la noi o lingură de mâncare, e fericit. Habar n-are pentru ce se află pe lumea asta, în care nu primește decât șuturi în fund... ca ăla pe care i l-ai dat tu adineaori.

– Probabil că știi mai bine ca mine, făcu Schwanecke ironic, acum ești și tu o deșcă bătrână. Și să știi că te aduc înapoi. La noi, lucrurile nu merg deloc bine.

– Și când o să plecăm?

– În orice caz, nu în timpul zilei.

Schwanecke se prezentă doctorului Bergen și doctorului Hansen, după care dădu o mână de ajutor soldaților pentru a termina instalarea spitalului de campanie. Deja se vedeau zorii, luminând vârfurile copacilor. Pe timp de zi, întoarcerea la Gorki era imposibilă, întrucât pe o distanță de șapte kilometri drumul se afla în bătaia rușilor.

Schwanecke rămase la Barsdovka. Neavând ce face, începu să dea o raită prin casele țăranilor, ajungând în cele din urmă la locuința lui Piotr Tartukin.

Căsuța era aproape dărăpănată. Lângă ea se afla un hambar, iar în curte un puț a cărui roată era pe jumătate putrezită. Schwanecke împinse ușa și se trezi în fața lui Tartukin care stătea ghemuit lângă vatră și fuma. La vederea soldatului neamț, mongolul nici nu tresări, părând că-l aștepta să apară. Schwanecke se opri în mijlocul încăperii, cu căciula atingând tavanul.

– Fumezi mahorcă, nu? îl întrebă Tartukin.

– Da.

– Cu hârtie din ziare germane?

– *Niet*. Din *Pravda*

Schwanecke închise ușa cu călcâiul, fără a-l pierde pe mongol din ochi.

– Aha, va' să zică ziarele germane nu-s bune pentru țigări, nu? Îți trag șuturi în fund, sau de ce nu sunt bune?

Tartukin ridică mâna zâmbind, fapt care îl puse pe gânduri pe Schwanecke. „ L-am lovit și cu toate astea îmi zâmbește" își spuse el. Dar văzând ura ce se citea în ochii mongolului, înțelese imediat că nu era vorba de ura soldatului rus împotriva soldatului neamț și nici de ura pe care o simte un patriot față de cel ce i-a invadat țara, ci de o ură personală, o ură mortală, implacabilă, pe care doar moartea unuia sau celuilalt ar fi putut-o stinge. Moartea mongolului cu figura galbenă, sau moartea sa, a lui Schwanecke...

Involuntar, acesta făcu un pas înapoi.

– Înțelegi? făcu el.

– Da.

– Atunci, dă-i drumul, șuieră printre dinți Schwanecke. Știu ce-ți trece prin cap.

– *Niet*. Acum... tu o să mă ucizi.

– Chiar așa. Asta o să fac.

Tartukin zâmbi, iar în acele clipe figura sa părea a fi aidoma cu trăsăturile vechilor divinități chinezești.

– De ce frățioare? întrebă el blând. De ce să mă ucizi? Doar sunt un țăran sărac, un nimeni...

– Așa este, ești țăran, ești sărac, ești murdar, dar nu ești un nimeni.

Tartukin se ridică de pe băncuța pe care stătea și făcu câțiva pași. Schwanecke își îndreptă arma spre el. „Acum e momentul, se gândi el. Pot să-l ucid. Iar dacă o să fiu întrebat, pot spune că am fost atacat și că m-am aflat în legitimă apărare. Însă mai mult ca sigur că n-o să mă întrebe nimeni. Un partizan mai puțin, fiindcă sunt sigur că este partizan. Foarte bine, Schwanecke, o să mi se spună. Bravo, Schwanecke. Continuă să mai ucizi dintre câinii ăștia, Schwanecke!"

Tartukin ajunse lângă masă, luă de pe ea o cutie cu tutun și i-o întinse lui Schwanecke.

– De ce nu tragi? îl întrebă el.

Schwanecke tăcu fără să-i răspundă.

– Vrei niște tutun?

– Ia dă-o încoa'.

Și precaut, fără să-l slăbească pe mongol din ochi, Schwanecke își răsuci o țigară din hârtie de ziar. Apoi îi aruncă cutia mongolului și așteptă ca și acesta să facă același lucru. Între ei, masa stătea ca un fel de baricadă.

Începură amândoi să fumeze.

Cămăruța mizeră se umplu în curând de fum și de mirosul hârtiei arse. „De ce naiba nu sunt în stare să trag în el? se întrebă în sinea sa Schwanecke. Dacă n-o s-o fac acum, o s-o facă el într-o zi. Și câinele ăsta știe să tragă. De ce naiba nu-l ucid acum?"

Schwanecke era convins că cel din fața sa era inamicul său de moarte. Atâta timp cât acel mongol cu ochii oblici avea să trăiască, el, Schwanecke nu mai putea avea nici un moment de liniște, acolo, în Gorki. Cu toate astea, nu apăsă

pe trăgaciul armei. Ceva absolut inexplicabil îl împiedica s-o facă. Să fi fost oare indiferența mongolului în fața morții, sau fatalismul pe care acesta îl afișa? Nu, hotărât lucru, nu avea să tragă, cu toate că era cel mai ușor lucru din lume s-o facă și să elimine pentru totdeauna pe acest mongol. Brusc, își dădu seama că mâna ce ținea țigara tremura ușor. Furios pe el însuși, furios împotriva paraliziei de neînțeles ce-i blocase pe moment instinctele, aruncă țigara în vatră.

– Hai, cară-te! se răsti el la Tartukin cu o voce tăioasă.

– Unde? întrebă acesta, iar ochii săi, până atunci parcă fără viață, se animară.

– De unde vrei să știu eu? Dispari pur și simplu! Întoarce-te de unde ai venit, la ai tăi! Hai, nu mai întreba atâtea!

– La ai mei?

– Nu fă pe prostul cu mine! Ce, crezi că nu știu că ești partizan?

– Știi? Atunci de ce nu mă ucizi pe loc?

– O să te ucid, n-avea grijă! Dar nu aici.

Și întinzând mâna cu iuțeala fulgerului, Schwanecke îl înșfăcă pe Tartukin de piept, îl smulse de la pământ cu o forță supraomenească, îl trecu pe deasupra mesei și-l aruncă de ușă.

– Cară-te! M-ai înțeles? O să ne mai întâlnim noi! Hai, cară-te!

Mongolul se ridică de la pământ fără să-și întoarcă privirea, deschise ușa și ieși afară. Un vânt înghețat răbufni în încăpere, lovindu-l pe Schwanecke drept în față. Mai avu timpul să-l vadă pe Tartukin cum își fixa de cizme un fel de încălțări ce-i permiteau să străbată nămeții de zăpadă, aidoma cu cele folosite de locuitorii Asiei Centrale în coborârile lor din Himalaia sau Pamir, pe vreme de furtună.

Apoi, acesta dispăru.

Sosirea lui Kronenberg îl scoase pe Schwanecke dintr-un fel de vis în care acesta căzuse. Infirmierul intră cărând după el un sac cu cartofi.

– Hei, ce naiba s-a întâmplat? întrebă acesta. Ce i-ai făcut lui Ivan? A trecut pe lângă mine ca o nălucă, fără să-mi spună un cuvânt și a întins-o de parcă ar fi văzut moartea cu ochii!

Lăsă sacul cu cartofi lângă ușă și abia atunci simți mirosul din încăpere.

– Aha, ați fumat! Pipa păcii, nu?

Schwanecke trecu prin fața lui Kronenberg fără să scoată un cuvânt, dădu la o parte cu piciorul sacul cu cartofi și ieși afară. Zăpada și soarele palid îl orbiră. Închise din reflex ochii, privind doar printre gene. O sanie cu motor se apropia, aducând probabil câțiva răniți pentru noul spital.

Kronenberg ieși și el din căsuța lui Tartukin, continuând să târască sacul cu cartofi și se luă după Schwanecke.

– Hei, ce-i cu tine? îi strigă el din urmă.

În loc de răspuns, Schwanecke dădu din mână a lehamite, mări pasul și dispăru printre colibe.

– Chiar dacă este ciudat, e totuși un tip de treabă, spuse mai mult pentru el Kronenberg.

Doctorul Hansen opera ajutat de Deutschmann. Cei doi lucrau iute și tăcuți, de parcă ar fi format o echipă de ani și ani. După ce-i scoaseră ultimului rănit schija unei mortiere din pulpă, se așezară pe două lăzi, își întinseră picioarele și își aprinseră câte o țigară.

Hansen încercase de câteva ori să-l întrebe ceva pe Deutschmann, dar nu reușise să-și învingă timiditatea naturală.

Văzându-i stânjeneala, Deutschmann se hotărî să-l ajute și-l întrebă surâzând:

– Doctore, vrei să afli ceva despre mine?

– Păi... hm... văd că ești și tu...

– Da, doctor.

– Și... hm... cum de ai ajuns aici?

– Îmi dai ordin să-ți răspund?

– Nu, bineînțeles că nu!

– Atunci, eu zic să ne limităm la faptul că sunt aici.

Se lăsă o tăcere stingheritoare, pe care Hansen o rupse peste câteva minute.

– Văd că eşti... hm... ajutor de infirmier, nu?

– Da.

– Dacă vrei... şi cred că ar fi mai bine pentru noi toţi, pentru spitalul ăsta provizoriu... aş putea vorbi cu doctorul Bergen... La operaţiile astea, ai fost mâna a doua aşa cum n-am m-ai văzut până acum... Ei, ce spui? întrebă din nou Hansen, pe un ton aproape rugător. O să fii mult mai de folos aici, la spital... Eu personal, aş fi încântat...

– Îţi mulţumesc, doctore, răspunse rar Deutschmann, dar cred că ar-fi mai bine să rămân acolo unde am fost pus. Să nu-mi porţi pică pentru asta. Eu nu sunt chirurg. Şi sunt convins că şi Kronenberg este la fel de capabil ca şi mine... Cred că locul meu este acolo...

Şi făcu din cap un gest spre fereastra dincolo de care se auzea canonada îndepărtată a artileriei ruseşti. Vorbise pe un ton hotărât, fără să ştie nici el prea bine motivul pentru care refuzase oferta făcută. Era evident că la acest spital improvizat avea mult mai multe şanse de a supravieţui, dar brusc, acest lucru i se păru fără importanţă. Se întrebă mirat oare ce anume să-i fi inspirat refuzul făcut lui Hansen. O acceptare ar fi fost un lucru cât se poate de natural, şi totuşi...

– Nu, mulţumesc, reluă el. Probabil că mă înşel, dar nu în totalitate. Camarazii mei se află acolo... Şi s-ar putea să mai fie şi altceva în afara lor...

Îşi căuta cuvintele, negăsindu-le pe cele potrivite.

– S-ar putea să te înţeleg, făcu gânditor Hansen.

– În cazul ăsta, totul e în regulă.

Deutschmann simţi că-şi găsise un nou prieten de nădejde. Se ridică şi începu să facă ordine prin aşa numita sală de operaţii.

Afară, în zăpada ce continua să fie spulberată de vânt, la liziera pădurii din Bardovska, Schwanecke privea spre un punct ce se depărta în câmpie, dispărând din ce în ce. Imaginea lui Tartukin se şterse în cele din urmă. Schwanecke scuipă şi se întoarse în sat. Era timpul să se gândească la plecare.

În faţa spitalului provizoriu, îl zări pe Deutschmann ce stătea sprijinit de poartă, fără manta pe el, cu aerul absent, părând că nu simte frigul muşcător.

– Trebuie să ne cărăm, îi spuse Schwanecke.

Deutschmann dădu din cap în semn că da, dar nu făcu nici o mişcare.

– S-a întâmplat ceva? îl întrebă Schwanecke.

– Nu.

– Prietene, gândeşti prea mult, ăsta-i necazul tău. Mult prea mult. Şi asta-i rău pentru tine.

– Au murit trei, şi la doi a trebuit să le amputez picioarele.

Schwanecke dădu din umeri:

– Şi ce-i cu asta? În timpul asaltului Orelului, schija unui obuz l-a lovit pe un tip care se găsea lângă mine, despicându-i capul pe jumătate. Şi individul a continuat să alerge, urlând cât îl ţinea gura, în timp ce sângele îi ţâşnea din creieri. Te-ai prins, tipul murise deja, dar culmea e că totuşi alerga! Bătrâne, nu prea avem mult timp la dispoziţie să ne spunem tot ce ne stă pe suflet. Aşa şi cu tine, nici tu nu ai suficient timp să gândeşti cât ţi-ar trebui. Prietene, las-o baltă, ascultă-mă pe mine!

– Oare este posibil?

– Ascultă bine ce-ţi spun. E pentru prima oară când te afli pe front şi toate chestiile astea te frământă, deşi nu ar trebui, fiindcă eşti medic. Dar aici, nu-i acelaşi lucru ca într-un spital, cu asta sunt de acord şi te înţeleg. Însă, ascultă-mă pe mine, dacă aş începe să mă mai şi gândesc, mi-ar lua creierii foc. Acum câteva minute am trecut şi eu prin asta şi am simţit că este mai cumplit decât un baraj de artilerie. E cel mai rău lucru din lume care ţi se poate întâmpla. Aşa că mi-am impus să nu mai gândesc. Hai, prietene, fă şi tu la fel. Şi

acum, hai să ne cărăm, să mergem la noi acasă, ca să zic așa...

Și Schwanecke se îndreptă spre sanie. Corpul său masiv, cu umerii largi, părea și mai mare decât în realitate în mantaua îmblănită. Deutschmann îl petrecu din ochi și pe buze îi apăru un zâmbet. „ La noi acasă... își spuse el. Când o voi regăsi pe Julia, voi spune că am ajuns acasă. Acum, îl voi regăsi pe Krüll și tot acasă pot spune că am ajuns. Să nu mă mai gândesc. S-o las baltă. Cum naiba să faci ca să poți realiza astea? Cineva aleargă cu capul despicat pe jumătate și continuă să strige. Schwanecke s-a gândit și spune că a fost mai cumplit ca un baraj de artilerie. Cum de or putea oamenii să mai trăiască fără picioare? Cum de se mai poate trăi dacă nu te poți duce singur acolo unde dorești? Să te întorci la tine acasă, alături de Julia, alături de Krüll. Ce tâmpenie!"

Și intră din nou în casă, pentru a se pregăti de plecare.

Plutonierul-major Krüll muncea de zor.

În fața sa se afla harta zonei Gorki, cu amplasamentul tranșeelor ce urmau să fie săpate. Krüll colorase în roșu pe cele terminate și calculase că oamenii companiei a doua erau în întârziere față de termenul prevăzut cu mai bine de cincizeci de metri, deși aveau la dispoziție târnăcoape și explozive și munceau câte zece ore pe zi. Pentru el, situația prezentă constituia o abatere militară gravă, care avea să-i fie imputată. Cu cincizeci de metri mai puțin! Calculă din nou, dar ajunse la același rezultat. Mai mult ca sigur că locotenentul Obermeier nu era la curent cu aceasta. Krüll începu să se frământe, întrebându-se în ce mod să-i anunțe dezastrul.

Pentru început, recurse la metoda obișnuită a plutonierilor, convocând pe șefii grupelor de lucru. Și întrucât avea de gând să facă observații severe asupra delăsării și abaterilor disciplinare, le ordonă să se prezinte în ținută de lucru, cu cascheta și centura.

Înainte de a intra la Krüll, sergentul Peter Hefe se ciocăni cu degetul în frunte într-un gest semnificativ, spunându-le lui Kentrop și Bortke:

– Ce mama mă-sii i-a mai trecut prin căpățână? Fiți atenți, ne paște ceva nasol!

Cei trei intrară în biroul lui Krüll, luară poziția de drepți și priviră nemișcați la acesta cum continua să stea absorbit în fața hărții sale.

Kentrop își drese glasul, ceea ce-l făcu pe Krüll să-și ridice privirea spre ei.

– Aha, ați venit! făcu el, de parcă nu ar fi auzit când intraseră. Compania a doua a devenit cumva un azil pentru cei neputincioși? Să știți că starea asta de lucruri nu poate continua la nesfârșit! Rușii n-o să aștepte ca domnii noștri să-și termine treaba! Tocmai am calculat – și izbi cu pumnul în masă – că suntem în întârziere cu cincizeci de metri!

– Nu cumva ai greșit prin calculele alea? întrebă Bortke nepăsător.

Krüll deveni stacojiu la față.

– Sergent Bortke, suntem în armată, așa că...

– Ia mai slăbește-ne! făcu Peter Hefe, și scoțându-și cascheta, se așeză pe o ladă de lângă masa lui Krüll, luă harta și se uită la ea. Uite, asta-i porțiunea pe care trebuie s-o săpăm în timpul nopții. Ziua, nici măcar un șoarece nu poate trece pe acolo fără ca rușii să nu-l vadă.

– Și ce-i cu asta? se răsti Krüll la el, smulgându-i harta. Și cei care se află în prima linie stau față-n față cu inamicul! Și nu fac în izmene pentru asta!

– Așa o fi, numai că ei stau în pământ, în timp ce noi stăm deasupra lui și-l săpăm.

– Și suntem ca niște ținte de tir la bâlci, adăugă Bortke, scoțându-și și el cascheta după exemplul lui Hefe. Ia spune, ce-ar fi să vii și tu cu noi, să vezi cum se petrec lucrurile în realitate?

– Ce-ai spus? Şefii de grupe răspund pentru toată lucrarea asta! răspunse Krüll pe un ton mai nesigur. Când comandantul batalionului va afla de întârzierea asta, o să ne trimită în prima linie!

– N-are decât să vină să vadă, făcu Hefe.

– Aiurea! interveni şi Kentrop. Când oare s-a deplasat vreun comandant de batalion să vadă la faţa locului chestii de-astea? Fiţi serioşi! Mai bine hai să vedem ce-i de făcut să îndreptăm lucrurile!

Dintre toţi, doar Kentrop îşi păstrase cascheta pe cap şi rămăsese în picioare, privindu-l cu calm pe Krüll. Aşa că atitudinea acestuia îl făcu pe Krüll să i se adreseze:

– Trebuie să încercăm să săpăm şi în timpul zilei. În felul ăsta, putem recupera cei cincizeci de metri. Camarazii noştri îşi riscă pielea în prima linie, aşa că noi nu ne putem permite să ne jucăm de-a baba-oarba.

– Bine zis! făcu locotenentul Obermeier, care intrând, auzise ultimele cuvinte ale lui Krüll.

Cei patru săriră în picioare, dar Obermeier le făcu semn să stea jos, după care se îndreptă spre masa lui Krüll, luă harta şi-şi aruncă ochii pe ea.

– Bună treabă, plutoniere!

– Toate schiţele sunt la scară, domnule locotenent! În felul ăsta, putem observa în fiecare zi cum progresăm cu lucrările.

– Serios?

– Sigur că da, domnule locotenent.

– De aici, din biroul ăsta? întrebă Obermeier punând harta la loc pe masă. Determinările nu au fost făcute la faţa locului, aşa că de unde poţi fi sigur că cei cincizeci de metri nu se datorează unei erori? Cel mai bine ar fi să verifici personal, chiar de mâine, dacă nu cumva s-a strecurat vreo greşeală în calcule. O să pleci cu compania şi o să faci măsurătorile cu metrul. În felul ăsta, vei obţine un rezultat absolut sigur. Bineînţeles, zona care se află în dreptul inamicului are importanţa cea mai mare.

Krüll nu îndrăzni să răspundă. Nu se aştepta la una ca asta din partea locotenentului. Simţi cum inima începuse să-i bată mai repede şi cum se albise la faţă.

– Ne-am înţeles, plutoniere?

– Da, domnule locotenent.

Şi începu să respire greu. Cu toate că simţea o teamă cumplită, disciplina militară era pentru el mai presus de orice.

– Aşadar, vei pleca chiar mâine, spuse Obermeier. La ce oră pleacă grupa ta, Hefe?

– La cinci şi jumătate, domnule locotenent.

– O să-l luaţi cu voi şi pe plutonierul-major Krüll.

– Am înţeles, domnule locotenent. Cu plăcere.

– Scuteşte-mă de remarcile astea ridicole, Hefe! Războiul nu este un motiv de plăceri! Imaginează-ţi că sunteţi bombardaţi şi i se întâmplă ceva plutonierului. Poţi să-mi garantezi că acest lucru nu este posibil?

– Nu, domnule locotenent.

– Vezi?

Krüll auzea replicile din faţa sa de parcă s-ar fi aflat departe, fără a le înţelege sensul. Simţind cum îl cuprinde o slăbiciune, se sprijini de marginea mesei şi privi spre hartă, fără a distinge nimic din ea. Auzi apoi vocea lui Kentrop:

– Domnule locotenent, să fiţi sigur că ne-am risca viaţa pentru a-l aduce pe plutonier la adăpost dacă i s-ar întâmpla ceva. Iar în cazul în care n-am reuşi pe loc, am aştepta căderea nopţii.

Obermeier nu răspunse şi se îndreptă spre telefon, ridică receptorul, învârti maneta şi ceru să i se facă legătura cu compania întâia. Krüll îşi ridică încet ochii şi întâlnind privirile ironice ale celor trei sergenţi, le spuse:

– Bine... În noaptea asta o să ies împreună cu voi. Iar în zori, o să măsor poziţiile. Dar dacă lipsesc într-adevăr cincizeci de metri, să ştiţi că vă ia mama naibii!

Şi ieşi brusc din birou, fără să mai spună o vorbă.

– Hai, voi ce mai căscaţi gura? făcu Obermeier spre cei trei. Au venit nişte lemne de la Babinici. Duceţi-vă şi descărcaţi-le!

Sergenţii ieşiră şi dădură cu ochii de Krüll care ajuta nişte soldaţi să descarce dintr-o sanie o ladă voluminoasă.

– Ia uitaţi-vă la el! făcu Hefe uimit. Pune osul la treabă!

– Nu l-aş fi crezut capabil de aşa ceva, recunoscu Bortke.

– Ia nu vă mai prefaceţi! îi luă Kentrop la zor. Ce, vouă nu v-a fost niciodată frică? Hai, recunoaşteţi că aşa este!

– Nimeni nu poate spune că nu i-a fost frică, admise Hefe. Toată lumea face în izmene mai mult sau mai puţin. Numai că la Krüll, chestia asta pute mai mult ca la ceilalţi. O să vedem dacă a rămas aşa sau nu.

Erich Wiedeck şi soldatul Katzorki, individul cu figura ca de şobolan, lucrau la consolidarea unui adăpost construit din cincizeci în cincizeci de metri în sistemul de tranşee, când îl văzură pe Deutschmann care alerga spre ei cu corpul îndoit. Ajuns în dreptul lor, se lăsă la pământ gâfâind.

– Ia uită-te! Avem un vizitator de marcă! făcu Katzorki.

– S-a întâmplat ceva? îl întrebă Wiedeck.

– Nu, răspunse Deutschmann, trăgându-şi sufletul. Am fost trimis aici pentru eventualitatea că s-ar întâmpla ceva.

– N-avea grijă, chestia asta n-o să întârzie, spuse Katzorki.

Din când în când pământul tremura, zgâlţâind şi oamenii o dată cu el. La intervale scurte, prin văzduhul îngheţat se auzea câte un şuierat, iar oamenii se aruncau la pământ, lipindu-se de peretele tranşeei şi cu capul îngropat în zăpadă, aşteptau exploziile. Suflul deflagraţiilor îi făcea una cu pământul, sau dimpotrivă, îi ridica în aer, în timp ce trombe de pietre şi de gheaţă se prăvăleau asupra lor, iar schijele dogoritoare se înfundau prin nămeţi sfârâind ciudat.

– E al naibii de aproape! remarcă Wiedeck.

– Să sperăm că o s-o ţină tot aşa şi n-o să se apropie, făcu Katzorki.

După ce canonada se opri, se ridicară, alergară spre adăpostul următor, coborâră gâfâind treptele şi se aşezară pe o grămadă de scânduri. Wiedeck îşi aprinse o ţigară şi-i întinse pachetul lui Deutschmann. Katzorki nu fuma şi-şi schimba ţigările primite pe pâine şi unt.

– Dacă o să continue tot aşa, ăştia sunt în stare să ne demoleze poziţiile mai înainte să le terminăm, spuse Wiedeck.

– Ca proasta aia care desfăcea noaptea tot ceea ce tricota în timpul zilei, făcu Katzorki.

– Ei, nici chiar aşa, răspunse Deutschmann.

– Sau ca germanul ăla din antichitate care se încăpăţâna să urce o piatră pe vârful unui munte, continuă Katzorki.

– Ăla n-a fost german, ci regele Corintului şi se numea Sisif.

– Da' deştept mai eşti! N-ai pierdut vremea de pomană la şcoală!

Deutschmann se lipi cu spatele de peretele adăpostului. Faţa sa nebărbierită părea şi mai alungită decât era în realitate. Nu purta brasarda Crucii Roşii, întrucât nici ruşii şi nici germanii nu aveau scrupule, trăgând cu toţii asupra infirmierilor, cu sau fără brasarde.

– Părerea mea e că tranşeele astea trebuiau săpate mai la vest, spuse el. La ce naiba foloseşte o poziţie de retragere situată la nici un kilometru de prima linie? Într-o ofensivă, un kilometru nici nu contează!

– Trebuia să fii general, nu un amărât de soldat!

Wiedeck fuma în grabă, inspirând adânc fiecare fum. De când i se născuse copilul, nu mai primise nici o veste de la soţia sa, toate scrisorile pe care le trimisese rămânând fără răspuns. Dar oare fuseseră expediate într-adevăr, în acele puţine ocazii în care li se permisese să scrie? Căci cei din batalionul disciplinar nu aveau nici un drept, nici să scrie, nici să primească scrisori sau pachete şi nici să meargă la po-

pota celorlalți soldați, unde se mai putea cumpăra câte ceva. Ei erau niște renegați, niște criminali sortiți morții, autorizați să trăiască doar atâta timp cât mai erau în stare să muncească. Și nimeni nu le putea schimba soarta, nici măcar locotenentul Obermeier sau căpitanul Barth. Într-o zi, Obermeier îi telefonase căpitanului Barth, pentru a se interesa de corespondența primită.

– Corespondență? se mirase Barth. Așteptați vreo scrisoare?

– Nu numai eu. Oamenii mei nu mai știu nimic despre ceea ce se întâmplă acasă. Iar pentru cei cu familie, situația asta este cumplită.

– Băftoșii! Mai bine le-ai spune să se simtă fericiți că nu știu ce se întâmplă acasă. De altminteri, corespondența trece prin punctul de control din Posen, unde este comandant un anume maior Kratzner. Iar ăsta are insigna de aur a Partidului. Din câte am auzit eu, la Posen este frig al naibii, așa că pun pariu că Kratzner folosește scrisorile pentru a face focul!

Așa că la întrebarea pe care Wiedeck i-o pusese lui Obermeier cu privire la scrisori, acesta îi răspunse să aștepte. Încetul cu încetul, Wiedeck căzu într-un fel de fatalism, aidoma marii majorități dintre ei. Nimic nu-l mai putea emoționa, nici bombardamentele de artilerie, nici morții și nici munca.

– Ce importanță are un kilometru sau zece? îi răspunse el lui Deutschmann. O să săpăm și gata...

– Amin, încheie Katzorki.

– O să ne lăsăm cu toții pielea pe aici, reluă Wiedeck.

– Imposibil, făcu Deutschmann.

– Zău? Imposibil spui? Chiar crezi în reabilitarea frontului? Sau într-o grațiere? Asta poate fi valabil doar pentru Schwanecke sau ăsta – și arătă cu o mișcare din bărbie spre Katzorki – adică pentru criminalii de drept comun...

– Așa, așa, îmi place ce spui! își frecă Katzorki mâinile de bucurie.

– ... pe ăștia o să-i grațieze ca să-i spânzure mai târziu. Poate că și eu am o șansă cât de mică, pentru găinăria pe care am făcut-o. Dar tu, sau colonelul Bartlitz și ceilalți arestați politici? Pe voi o să vă grațieze după ce-o să crăpați, ascultă-mă pe mine!

– Eu o să mă descurc, făcu Katzorki convins.

– Nimeni n-o să se descurce din iadul ăsta.

– Ia mai slăbește-mă cu teoriile tale! izbucni Katzorki, îndreptându-se spre ieșirea adăpostului. Dacă-ți spun că o să mă descurc, atunci așa o să fie. O să mă dau peste cap și în scurt timp o să ajung la Berlin. Facem pariu? Și când o să stau la cafeneaua Kranzler, o să-ți scriu de acolo o carte poștală.

Zâmbi peste umăr, urcă scările și dispăru din vedere.

– Până la urmă o să mă convingă și pe mine, făcu Wiedeck.

Deutschmann privea cum ningea prin mica deschizătură dintre două bârne. De afară se auzea tirul artileriei ușoare, un tir de hărțuire.

– Ascultă, Erich, începu Deutschmann pe un ton șovăielnic, ți-ai înșelat vreodată nevasta?

– Poftim? făcu acesta stupefiat.

– Te-am întrebat dacă ți-ai înșelat vreodată nevasta.

– Ce întrebare! De ce s-o fi înșelat?

– Ai făcut-o sau nu?

– Nu.

– Nici măcar cu gândul?

– Ce tâmpenie! Așa, toți bărbații o fac! Dar de ce mă întrebi?

– Așa...

– Dar tu?

– Până acum câtva timp, nici măcar cu gândul.

– Bravo, bătrâne, ești fidel, n-am ce zice!

– Dar în ultima vreme, am înșelat-o.

– Ai înșelat-o? Cum adică? Cu cine? Nu cumva cu o... rusoaică? Unde naiba ai dat de ea?

– La Orșa.

– Zău? Nu-mi vine să cred! Am crezut că-mi îndrugi minciuni!

– E adevărat. Mi-a spus că ar trebui să rămân aici, să nu mă mai întorc în Germania... și acum, nu mai știu ce să fac, dacă să...

Și făcu un gest din mână, de parcă nici el nu ar fi știut ce înseamnă acel *dacă*. Dacă pacea ar surveni brusc, dacă ar fi posibil să se instaleze unde ar vrea, dacă ar putea să vadă clar în adâncul sufletului său, să decidă între Julia și Tania, dacă...

– Trădarea asta, înțelegi, s-a petrecut, reluă el. Și acum, ce să fac? Ce să fac?... Batalionul, Julia, Tania, amintirile mele... Niciodată nu am dormit prea bine, dar acum, chiar că nu mai pot dormi.

De afară se auzi clănțănitul furios al unor mitraliere. Mortierele își reluară și ele tirul, parcă întărâtate de mitraliere.

– Văd că au reînceput, spuse Wiedeck... Dar tu, dacă chiar ești obosit, poți să stai aici și să dormi.

Explozia unui obuz din apropiere îi aruncă pe amândoi la pământ. Prin vacarmul de nedescris răzbătu până la ei un strigăt inuman de durere, după care se auzi o voce urlând:

– Sfântă Fecioară!... Ce?... Sfântă fecioară!...

– Ăsta-i Katzorki! exclamă Wiedeck.

Și sărind peste Deutschmann, se năpusti spre ieșirea adăpostului.

Deutschmann îi văzu tălpile cizmelor și remarcă faptul că lipseau câteva ținte. Se ridică și el de la pământ, alergă spre ieșire, căzu în genunchi, dar continuă să urce scările în patru labe. Trusa de prim ajutor îl jena în mișcări. Îi făcu vânt pe spate și reuși în cele din urmă să ajungă la suprafață.

Katzorki stătea sprijinit de peretele tranșeei. Așa cum era alb la față, nasul îi părea mai galben și mai ascuțit. Buzele îi dezveleau cioturile înnegrite ale dinților ca într-o grimasă provocată de durere, și fără ca să se miște, din gură îi ieșea un geamăt:

– Sfântă Fecioară... Sfântă Fecioară...

Ochii îi rămaseseră fixați asupra unui lucru însângerat, aflat la câțiva pași de el. Deutschmann se uită în direcția în care privea Katzorki și constată că era vorba de mâna stângă a acestuia, ce-i fusese retezată din umăr. Sângele țâșnea din rana enormă curgându-i pe uniformă, pătând zăpada din jurul cizmelor și lăbărțându-se într-o pată de un roșu strident. Genunchii lui Katzorki cedară și acesta se prăbuși, continuând să-și privească mâna desprinsă de corp, cu degetele îndoite. Își ridică mâna dreaptă, ca pentru a găsi un punct de sprijin, dar imediat aceasta îi căzu fără vlagă. Se întoarse pe-o parte, continuând să geamă:

– Sfântă Fecioară... Sfântă Fecioară...

Deutschmann îl dădu la o parte pe Wiedeck, care rămăsese împietrit locului, alb la față ca zăpada din jur, și-și deschise iute trusa de prim ajutor, căutând pe bâjbâite un pansament, fără a-și dezlipi privirea de la Katzorki. Dar peste câteva clipe se opri, înțelegând că totul devenise inutil și că în fața sa nu se afla altceva decât un cadavru.

Soldatul Werner Katzorki, poreclit și „Față de șobolan", a fost îngropat în spatele unei colibe, în apropierea punctului de comandă al companiei a doua, lângă un pâlc de mesteceni. Chiar în ziua în care fusese omorât, un obuz rătăcit căzu lângă mesteceni, aducând un sprijin prețios prizonierilor ce săpau.

Înmormântarea se desfășură fără nici un fel de ceremonial, în timpul nopții. Oamenii din compania a doua se aflau la muncă, așa încât asistară doar câțiva care lucrau în timpul zilei. Corpul deja înghețat, cu gura deschisă, parcă rânjind, zăcea pe o foaie de cort, alături de groapă. Brațul smuls de explozie îi fusese pus pe abdomen. Pe stratul de zăpadă înghețată, rana enormă de la umăr părea trandafirie.

– Hai, daţi-i drumul, spuse Wiedeck celor câţiva soldaţi de lângă el.

Aceştia apucară foaia de cort de aceeaşi parte şi rostogoliră corpul în groapă. Regulamentul interzicea îngroparea morţilor cu foi de cort, întrucât acestea constituiau o raritate, şi cei vii aveau nevoie de ele, nu cei morţi. Un soldat coborî în groapă, întoarse corpul cu faţa în sus, spre cerul întunecat, după care urcă la suprafaţă şi începu împreună cu camarazii săi să astupe groapa.

Nu se pronunţă nici un discurs de adio şi nu se trase nici o salvă de arme. Şi chiar mai înainte ca corpul să fie acoperit în întregime cu pământ, soldaţii se îndepărtară. Deutschmann făcu tot ce se mai putea face. Luă o scândură pe care o bătu de un ţăruş, o înfipse lângă groapă şi scrise pe ea

Soldat Werner Katzorki
1912-1943

Apoi, cu litere mai mici, adăugă:

Precis că se simte mai bine aici.

Locotenentul Bevern îşi făcu din nou apariţia la Babinici. Nici Wernher şi nici Obermeier, căruia Wernher îi telefonă imediat pentru a-l anunţa de vizita neaşteptată a acestuia, nu cunoşteau motivul pentru care Bevern se deplasase la ei.

Bevern coborî din sanie, îi făcu observaţie unui subofiţer pentru faptul că nu purta caschetă, după care se uită după Wanda, interpreta lui Wernher. În ciuda mantalei groase pe care aceasta o purta şi a cizmelor îmblănite, era imposibil ca cineva să nu remarce faptul că era o femeie frumoasă.

– O târâtură! mormăi el furios.

Şi se gândi imediat la discursul pe care trebuia să-l ţină în faţa întregii trupe, legat de perverti moralului soldaţilor germani datorită femeilor ruse.

Wernher închise telefonul, privi pe fereastră la Bevern şi zâmbi:

– Precis că în noaptea asta o să aibă un somn agitat! Vederea Wandei o să-l facă să viseze numai femei, doar dacă nu cumva e homosexual! îi spuse el adjunctului său.

– Tot ce-i posibil, domnule locotenent, făcu acesta.

Adjunctul lui Wernher purta ochelari, ceea ce-i dădea un aer de intelectual, iar atunci când nu era furios, se exprima întotdeauna într-un limbaj cât se poate de corect. Când Bevern îşi făcu apariţia, salută şi ieşi din încăpere.

Cei doi locotenenţi se salutară, după care îşi strânseră mâinile.

– Aşadar, iată-mă, domnule Wernher, făcu Bevern. Nu vă miră lucrul acesta?

– Să mă mire? Nu. De ce m-ar mira? făcu Wernher, dând din umeri. În război, trebuie să te aştepţi în orice clipă la surprize din cele mai neplăcute.

– Mulţumesc, spuse Bevern, încasând lovitura.

Însă nu ripostă, gândindu-se chiar să facă primul pas, nu pentru o reconciliere, întrucât nu se certase niciodată cu Wernher, ci pentru restabilirea unor relaţii de bună înţelegere, fiind convins de această necesitate între ofiţeri, mai ales în momentele grele.

– De ce manifestaţi ostilitatea asta faţă de mine, domnule Wernher? întrebă el. Îmi daţi senzaţia că sunteţi convins că existenţa mea pe pământ s-ar datora unicului scop de a vă produce necazuri. Cu toate astea, noi ar trebui să ne înţelegem. La urma urmelor, ne aflăm cu toţii în aceiaşi barcă!

– Da, numai că dumneavoastră vâsliţi împotriva curentului, remarcă Wernher.

– Nu aveţi dreptate. Îmi fac doar datoria.

– Zău? Doar datoria? Foarte bine. De exemplu, acum trei zile i-aţi adunat la Orşa pe toţi cei care au fost evacuaţi din spital şi i-aţi pus să facă un marş forţat. Asta a fost datorie, nu, domnule Bevern? Nişte răniţi, care într-o unitate normală, ar fi fost trimişi acasă pentru cel puţin două luni. Da, ştiu, noi nu constituim o unitate normală, şi la noi nu există

permisii. Ci doar o convalescenţă la Orşa! Mă faceţi să râd! Acolo, convalescenţii care abia se ţineau pe picioare, şi mulţi cu rănile încă deschise, au fost puşi de dumneavoastră să mărşăluiască ca într-o cazarmă, în pas de defilare!

Locotenentul Bevern privea pe fereastră, cu o expresie de dispreţ pe figură.

– Călire, spuse el în cele din urmă. Războiul nu este o joacă de copii, şi la urma urmelor, mişcarea nu a făcut niciodată rău nimănui.

– Eu zic să vă informaţi mai bine la cineva calificat. De exemplu, la un doctor! Doar avem doctori pe aici!

– Ei, asta ar fi culmea!

– Ba nu! Culmea este ceea ce faceţi dumneavoastră, domnule Bevern! Şi poartă numele de sadism!

– N-aveţi decât să-i spuneţi cum vreţi! În nici un regulament nu scrie că cei convalescenţi nu pot fi trataţi ca nişte militari. Doar sunt soldaţi, nu? Domnule Wernher, de ce nu înţelegeţi? Avem nevoie de soldaţi duri, necruţători faţă de ei înşişi, ca să fie necruţători şi faţă de inamic. Doar sunteţi ofiţer şi trebuie să ştiţi lucrul acesta! Lupta pe care o ducem noi aici este extrem de dură, iar victoria finală este încă departe...

– Ia schimbaţi placa! Asta s-a uzat şi repetă mereu aceleaşi cuvinte: duri, necruţători, victoria finală... victoria finală...

Bevern se întoarse brusc cu faţa spre Wernher, cu figura scăldată de satisfacţia faptului că în sfârşit îl avea la mână cu ceva pe acesta.

– Aşadar, nu credeţi în victoria finală? îl întrebă el pe un ton glumeţ.

– Poftim? făcu Wernher, privindu-l inocent.

– Aţi spus că...

– Bevern, aş putea să-ţi fac un raport în doi timpi şi trei mişcări. Cauţi să-mi atribui cuvinte pe care nu le-aş pronunţa nici măcar în vis. Iar dacă nu ai înţeles ceea ce am vrut să

spun, ásta înseamnă că facultăţile dumitale intelectuale nu sunt la înălţime! Am vrut să spun că nu are rost să repetăm mereu un cuvânt, care nu poate fi înlocuit cu altul, întrucât acest lucru îi răpeşte din forţă. Iar expresia „ victoria finală" este ceva sacru, pe care trebuie s-o protejăm prin toate mijloacele.

Furios, Bevern îşi strânse pumnii în buzunarele mantalei şi se mărgini să întrebe:

— Bine, atunci, dacă suntem de acord în privinţa asta... de ce trebuie să existe între noi ostilitate?

Wernher se apropie de el, îl privi adânc în ochi şi-i spuse:

— Domnule Bevern, orice concept filozofic include şi respect faţă de personalitatea umană. Dumneata eşti un membru care nu face cinste partidului Naţional-Socialist. Eu nu fac parte din acest partid, dar voi avea grijă să nu permit niciodată ca ceea ce aveţi de gând să mai poată fi pus în aplicare. Ceea ce aţi făcut cu acei oameni ce aveau dreptul la câteva zile de repaus, fiindcă fuseseră răniţi şi-şi vărsaseră sângele pentru Germania, chiar dacă fac parte dintr-un batalion disciplinar, se numeşte mârşăvie! Îmi este ruşine să port aceeaşi uniformă ca dumneata! Şi nu numai că nu faci cinste partidului Naţional-socialist, dar eşti pe deasupra şi un porc, un porc sadic!

Locotenentul Bevern ieşi din colibă alb la faţă, fără să mai spună un cuvânt. Afară, se opri pentru câteva clipe şi rămase pe gânduri. Oare într-adevăr Wernher fusese cel care îi vorbise aşa, ca şi Obermeier şi ca toţi ceilalţi laşi, pentru care Wehrmachtul nu mai constituia aceeaşi forţă irezistibilă şi invincibilă din primii ani ai războiului? De ce oare îndrăznise Wernher să-l acuze? Că nu făcea cinste partidului Naţionalist-Socialist? El! Tocmai el! El care îşi dedicase întreaga viaţă marilor idealuri ale partidului ! Şi toate astea, pentru că le luase nitel mai tare pe canaliile alea din Orşa!

Bevern se îndreptă încet spre sania cu care venise, hotărât să-şi consacre şi în viitor viaţa cauzei drepte în care credea cu toată fiinţa lui. Ştia că nu era singur, alături de el aflându-se mulţi care asemenea lui n-ar fi pregetat să se arunce cu trup şi suflet în luptă pentru a obţine victoria finală, nu numai împotriva duşmanilor din afară, ci şi a celor dinăuntru, care se strecuraseră în armată.

– La batalion! îi strigă el şoferului.

În acest timp, Wernher îi telefonă lui Obermeier şi-i spuse despre cele întâmplate.

– Ai înnebunit de-a binelea! exclamă Obermeier.

– Fritz, m-am săturat de toate porcăriile astea!

– Ascultă ce-ţi spun... Trebuie să rezistăm, şi să nu ne lăsăm doborâţi. Ce-ar deveni oamenii noştri, dacă dintr-o dată, am ajunge şi noi, la rândul nostru... nişte simpli soldaţi într-o unitate disciplinară?

– Mă rog, ai dreptate, dar nu mă pot gândi mereu la asta!

– Trebuie să încerci!

– Am încercat să rezist să nu-l pocnesc. Asta am încercat!

– Şi mie mi-a venit să-i trag una în bot. Dar trebuie să ne stăpânim... Poţi trece să mă vezi astăzi?

– O să încerc.

– Bine. Atunci, pe curând. Găsim noi un mijloc de a-l face inofensiv pe porcul ăsta!

Wernher închise telefonul şi privi gânditor pe fereastră la sania ce se depărtase deja în imensitatea stepei.

Ningea. Fulgii mari de zăpadă cădeau din cerul plumburiu, acoperind în linişte pământul, şi creând vârteje sub tălpicile saniei. Zidul sumbru al pădurii forma un baraj în calea orizontului, ascunzându-l privirilor. Pe marginea drumului, ţăruşii ieşiţi din zăpadă indicau traseul liniilor telefonice, pe care patrulele le verificau zi de zi.

Schwanecke se ţinea cu ambele mâini de volan, trăgând din când în când câte o înjurătură. Hârtoapele drumului şi

blocurile de zăpadă îngheţată făceau ca sania să-l zgâlţâie în permanenţă, iar pistolul mitralieră ce-i atârna de gât îl izbea cu regularitate în stomac. Sub el, motorul saniei urla turat la maximum.

Brusc, Schwanecke zări o siluetă ce apăru în mijlocul drumului, parcă pierdută în imensitatea spaţiului. În timp ce sania se apropia, silueta ridică mâinile. Schwanecke frână. Vehiculul derapă, mai alunecă câţiva metri, după care se opri. Schwanecke îşi luă arma de la gât, opri motorul, coborî şi se îndreptă spre cel din mijlocul drumului.

Făcu câţiva paşi şi brusc, recunoscu pe cel din faţa sa, îmbrăcat într-o şubă miţoasă. Se opri şi îndreptă arma spre el.

Piotr Tartukin îşi ridică din nou ambele mâini pentru a arăta că nu este înarmat. Îl examină câteva clipe pe Schwanecke printre pleoapele pe jumătate deschise, prin care nu i se vedeau decât pupilele, după care spuse:

– Aha, tu eşti!

Schwanecke simţi cum un fior îi străbătu şira spinării. Se uită rapid în dreapta şi-n stânga, ceea ce-l făcu pe mongol să zâmbească:

– Frăţioare, suntem singuri. După cum observi, nimeni nu ne vede, adăugă el, făcând un gest larg cu mâna.

– Bine, făcu Schwanecke.

Rămase şi el uimit de timbrul pe care îl avea vocea sa. O rafală a armei ar fi fost suficientă să-l scutească de orice griji, dar soluţia asta i se păru mult prea facilă. Avea sentimentul că ocazia cerea o cu totul altă rezolvare.

– Ei bine, atunci să-i dăm drumul! făcu el pe un ton uşor batjocoritor, din care răzbătea o nuanţă de triumf.

Mongolul scoase din buzunarele şubei două pumnale curbate. În ciuda întunericului, Schwanecke observă că mânerele erau lucrate artistic.

– Mda, sunt frumoase... le vinzi?

– O să rămână în viaţă doar unul dintre noi!

– Nu crezi că ceri un preţ prea mare pentru ele?

– Alege pe care vrei, sunt la fel.

Schwanecke îşi scoase mănuşa, le încercă tăişul şi constată că erau ascuţite ca şi o lamă.

– Mda, frumuşele, n-am ce zice, făcu el.

– Trec şi prin blană, îi spuse mongolul.

Schwaneche apucă unul dintre pumnale, îl aruncă în aer, îl prinse cu îndemânare de mâner şi făcu doi paşi în urmă. Apoi îşi scoase mantaua îmblănită şi o aruncă pe zăpadă:

– Ascultă, maimuţă galbenă, ce rost mai are să stăm cu blănurile astea pe noi?

Trase piedica armei, o puse peste manta şi-l invită pe mongol:

– În infern, n-o să mai avem nevoie de ele. Hai, fă ca mine!

Tartukin ezită o clipă, apoi îşi scoase şi el şuba şi o aruncă în zăpadă. Tremurând de frig, cei doi se înfruntară. Spre răsărit, pe deasupra pădurii, cerul începea să se lumineze.

– Hai, pui de căţea! şuieră Schwanecke, îndoindu-şi corpul şi întinzând în faţă mâna cu pumnalul.

Tartukin îşi îndoi uşor genunchii. Cei doi rămaseră câteva clipe nemişcaţi, pândindu-se, după care mongolul ţâşni cu rapiditatea unui fulger şi lovi. Zăpada de sub picioarele sale scârţâi scurt. Schwanecke se feri aplecându-se într-o parte şi-l izbi pe Tartukin cu genunchiul în abdomen.

Mongolul scoase un strigăt animalic de durere. Corpul i se frânse în două, dar ochii continuau să privească înainte. Schwanecke încercă să-i tragă o directă în figură, dar Tartukin evită la rândul său, pivotă, iar când Schwanecke îi apăru în faţă, lovi din nou.

Schwanecke nici măcar nu văzu lovitura venind pentru a o evita. Simţi imediat o durere arzătoare în şoldul drept iar ceva cald începu să i se prelingă pe pulpă.

– Câine! urlă el, sărind într-o parte.

Piciorul drept îi devenise fără viaţă, parcă nemaifiind în stare să suporte de unul singur greutatea întregului corp.

Tartukin avansă încet spre el. Îşi aruncă iute ochii asupra pumnalului şi văzu că era plin de sânge. Zâmbi. Sângele rusului! Îl cuprinse o ameţeală dulce şi şuieră uşor:

– Am să te ucid! Am să te ucid!

Schwanecke tăcea. Şoldul drept îl ardea cumplit. Nu mai simţea acea ură neîmpăcată, ci doar hotărârea rece de a ucide. Durerea pe care o resimţea era ceva exterior fiinţei sale, întrucât în el nu mai exista nimic în afară de acea hotărâre de a ucide. Văzu figura galbenă şi contractată a mongolului cum dansa prin faţa lui şi se întoarse pe loc, pentru a fi mereu cu faţa la el. Şi brusc, ţâşni. Saltul său fu atât de neaşteptat şi atât de sălbatic, încât Tartukin nu fu în stare să-l evite şi se lăsă pe spate în zăpadă, ridicându-şi pumnalul. În fracţiunea de secundă următoare, Schwanecke se prăvăli asupra lui. Mongolul îi văzu figura îndeaproape, impasibilă şi neclintită, care nici măcar nu tresări când îşi lovi adversarul pentru a doua oară.

În acel moment, totul se prăbuşi în jurul mongolului. Simţi cum lama pumnalului îi străpunse o dată corpul, apoi încă o dată. Începu să se zbată şi să strige cu o voce ce exprima teroarea sa în faţa morţii, de acum atât de aproape şi dorinţa imensă de a trăi. Cu un ultim efort disperat, reuşi să-l azvârle pe Schwanecke într-o parte şi se ridică în acelaşi timp cu el. Dar văzând din nou lama pumnalului îndreptându-se asupra sa, îşi pierdu capul.

O luă la fugă, încercând să se îndepărteze cât mai mult de demonul al cărui hohot de râs nebunesc răzbătea din urmă. Apoi, cu figura însângerată şi cu corpul străbătut de mai multe ori de lama pumnalului, nu reuşi să mai înainteze decât clătinându-se.

– E mai tare ca mine... mult mai tare... îmi este frică... e ca un lup, solitar şi înfricoşător...

Nici măcar nu-şi dădu seama că se afla la pământ şi că înainta în patru labe în direcţia pădurii, lăsând în urma sa o dâră roşie.

– Lasă-mă să mor, se gândi el. Mi-ai luat toată puterea, curajul şi sufletul...

Însă continua să înainteze, oprindu-se din când în când şi punându-şi zăpadă pe rănile ce-i ardeau chipul.

În momentul în care Tartukin o luase la fugă, Schwanecke căzuse şi el. Izbucnise într-un hohot de râs, dar încetul cu încetul, râsul său îşi pierdu accentul de triumf, devenind sacadat şi nervos. Partea dreaptă a corpului îi era ca şi paralizată, iar rana îl ardea de parcă cineva ar fi presărat sare pe ea. Îşi înfundă capul în zăpadă, primindu-i muşcătura rece pe frunte cu recunoştinţă... Dar nu trebuia să sfârşească aşa... Se târî în patru labe până la sanie, se urcă cu greu în ea şi căzu greoi în faţa volanului. trebuia să pornească motorul. Fiecare clipă pierdută îl apropia de moarte, iar el nu avea de gând să moară... Bâjbâi după cheia de contact, o întoarse şi apăsă demarorul. Motorul porni tuşind din cauza temperaturii scăzute, după care începu să meargă regulat.

Schwanecke conducea ca în vis, aproape culcat asupra volanului. Ieşi din drum, făcu un cerc larg, reveni şi se îndreptă spre Barsdovka.

Ajunse în sat, oscilând dintr-o parte în cealaltă a drumului, ca un om beat şi în cele din urmă se izbi de un troian de zăpadă chiar în faţa spitalului de campanie.

Făcu un ultim efort de voinţă, se ridică de la volan să coboare, dar forţele îl lăsară şi se rostogoli din sanie.

Jakob Kronenberg îl descoperi după câteva minute, fără cunoştinţă.

Partea a IV-a

Berlin.

Doctorul Franz Wissek, chirurg la spitalul Municipal, afirma despre el însuşi că este un băftos fără pereche. Alţii în locul său ar fi spus contrariul, întrucât Wissek era infirm, neavând decât un picior, iar din 1941, corpul său avea o mulţime de cicatrice.

Cu toate acestea, din punctul său de vedere, optimismul pe care îl arăta părea a fi fondat. Fiind tânăr chirurg şi după părerea multora, cu perspective strălucitoare, se înrolase în 1939. Polonia... Franţa... Balcanii... şi apoi Rusia. În 1941, ruşii trecură de spitalul de campanie unde lucra, repliindu-se în urma unui contraatac. Wissek fusese găsit într-o groapă de obuz, unde chiar el însuşi îşi pusese un garou la piciorul grav lovit, care i-a fost amputat chiar în aceeaşi zi. Avea toate motivele să se descurajeze, numai că acest cuvânt nu făcea parte din vocabularul său. Marea majoritate a camarazilor săi fuseseră ucişi de artileria sovietică, iar în fiecare zi, alte mii le urmau. Aşa încât avea toate motivele să se considere băftos, întrucât supravieţuia. Cu sau fără piciorul acela, nu mai avea importanţă, esenţial era faptul că trăia. Chiar şi cu un picior putea continua să opereze, mai ales că existau proteze minunate, construite de confraţii săi. Iar soarele strălucea pentru cei cu un singur picior la fel ca şi pentru cei-alţi. Ba chiar femeile păreau că nu prea acordă atenţie acestui lucru, aşa după cum auzise vorbindu-se despre el.

Wissek manifesta aceeași indiferență față de suferințele lui – care de multe ori deveneau insuportabile în perioadele în care era obligat să stea mult timp în picioare la operații – cât și față de prejudecățile epocii, și față de pericolele reale pe care o asemenea atitudine le-ar fi putut genera. Mai înainte de trimiterea lui Deutschmann la un batalion disciplinar, fusese prietenul lui și al Juliei. Și rămăsese în continuare. Așa că el fu acela căruia i se adresă Julia când consideră că sosise momentul de a începe experimentarea pe ea însăși.

De statură înaltă, ușor aplecat de spate, cu ochii cenușii și surâzători, și cu părul mereu în dezordine, Wissek se arătă încântat când o întâlni pe unul din culoarele spitalului municipal.

– Cam de mult timp nu te-am mai văzut, fetițo, îi spuse el cu prietenie.

Julia, care devenise între timp extrem de sensibilă, își dădu seama că Wissek era într-adevăr încântat că o revedea, ceea ce-i mai remontă moralul. Se întrebă chiar de ce nu venise până atunci să-l vadă, să mai stea cu el la taclale, sau să iasă cu barca pe lacul Wannesee. Apoi își spuse că poate că era mai bine așa, întrucât pe vremuri, fusese pe punctul de a-și dărui inima acelui tânăr cu capul în nori..., așa cum făcuseră câteva zeci de femei înainte și după ea. Wissek chiar îi pomenise de căsătorie, dar ea se gândise că tuturor femeilor le spunea același lucru. Și nu era ea femeia să se căsătorească cu cineva care se uita în permanență după fuste. Apoi îl cunoscuse pe Ernst, iar problema căsătoriei cu „Franzl" nici nu se mai pusese.

– Voiam să-ți cer un serviciu, pe care mi l-ai putea face, îi spuse ea.

Tânărul medic o luă de braț.

– Fetițo, știi doar că poți obține orice de la mine, făcu el. Hai, vino, am câteva clipe libere. Putem bea un pahar și să ne aducem aminte de vremurile de altădată. A fost frumos, nu?

– Foarte.

Piciorul de lemn al lui Franzl răsuna pe dalele culoarului. „Probabil că infirmitatea asta îl face să sufere, deși nu arată, se gândi Julia. Doar este tânăr, sănătos, seamănă cu un sportiv și este deosebit de întreprinzător." Însă imediat se concentră asupra lucrurilor pe care avea de gând să le discute cu el.

Cu toate că spitalul era foarte aglomerat, doctorul Franz Wissek reușise să obțină o rezervă la unul dintre etaje, deși avea o vilă foarte elegantă în Dahlem.

– În viață trebuie să știi să-ți faci rost de un cămin... mai ales împotriva șefilor prea sâcâitori, îi spuse Juliei în timp ce urca împreună cu ea scările. Și pe de altă parte, fiecare are nevoie de câte un colțișor liniștit, unde să se retragă și să mai stea din când în când singur cu el însuși, să mai mediteze.

Însă toată lumea știa că doctorul Wissek „medita" la spital nu de unul singur, ci în doi.

După ce intrară în rezerva sa, Wissek îi oferi Juliei singurul scaun din încăpere, luă dintr-un dulap o sticlă de coniac și două pahare de apă și apoi se așeză pe pat.

– Chestia asta dezleagă limbile, spuse el zâmbind, arătând spre sticla de coniac.

Julia simți din nou că puține femei îi puteau rezista lui Wissek, într-atât era de fermecător.

După ce goliră paharele în tăcere, doctorul le umplu din nou.

– Nu, nu, protestă Julia râzând. Doar n-ai de gând să mă îmbeți! adăugă ea, simțind cum alcoolul o încălzea și-i îmbujora obrajii.

– Ești frumoasă... chiar mai frumoasă ca altădată, spuse Wissek blând, privind-o cu duioșie.

– Hai să vorbim de lucruri serioase, replică ea, cu toate că se simțea fericită că se afla acolo și că bea împreună cu el, fiind în același timp sigură că pe paharul ei își puseseră buzele numeroase alte femei.

– Bine, hai spune. Despre ce-i vorba?

– După cum știi, Ernst se ocupa cu studiul ciupercilor microscopice... Chiar avansase, când s-a întâmplat... ăă...

– Da, porcăria aia, poți să-i spui exact așa.

– Mda... Nu prea am avut timp la dispoziție să efectuăm toată seria de experiențe, dar ne-am convins că ne aflam pe calea cea bună.

– Din câte îl cunosc eu pe Ernst... se pare că așa a și fost.

– Da... Dacă am mai fi avut ceva timp, am mai fi întreprins experiențe și cu streptococi, stafilococi și germeni de tifos. Ar fi fost ceva cu totul nou... Dar am reușit să izolăm o substanță care într-un timp foarte scurt, distruge microbii... Pur și simplu îi face să dispară... Dacă ai fi văzut și tu!

– Stai, stai! Ce tot spui acolo? Ați izolat o substanță care distruge microbii?

– Da, chiar așa.

– Îți dai seama ce spui?

– Sigur că da!

– Dar... dar este de-a dreptul formidabil! Fetițo, dacă este adevărat ceea ce spui, este chiar mai mult decât formidabil! Dacă ai ști cât ne chinuim cu blestematele astea de răni care supurează, fac puroi și apoi cangrene... Stai puțin să beau o gură ca să-mi mai revin... Așa... Hai, continuă.

După ce goli paharul, Wissek își mai turnă încă unul.

– Franz, doar mă cunoști... în orice caz, suficient ca să știi că nu-mi place să exagerez.

– Bineînțeles, deși te cunosc foarte, foarte puțin.

– Hai, fii serios! Deci, așa cum îți spuneam, am izolat substanța aceea, iar Ernst a făcut încercări pe el însuși.

Julia vorbea rar, cântărindu-și cuvintele, atentă să nu greșească și hotărâtă să obțină ceea ce voia, chiar dacă era nevoită să și mintă.

– N-ar fi trebuit s-o facă, adăugă ea, întrucât era prea devreme. Dar acum mi l-au luat, și iată-mă singură... Ce să fac? Am reluat cercetările și am reușit să mai obțin o cantitate mică din substanța despre care ți-am pomenit. Noi am botezat-o *actinină*. Aș vrea să fac niște experimente pe animale, așa că ceea ce vreau de la tine este o probă de stafilococi, de preferință niște stafilococi aurii. Mai mult ca sigur că ai aici niște bolnavi cu piodermite sau furunculoze...

– Ca să faci experiențe pe animale? o întrebă Wissek cu o privire inchizitorială.

– Da, îi răspunse Julia, susținându-i privirea.

Deși inima îi bătea să-i spargă pieptul, reuși să adauge cu acea ușurință specifică femeilor când vor să obțină ceva:

– Bineînțeles. Dar ce altceva? Spune-mi, ai asemenea cazuri?

Franz Wissek știa foarte bine că Julia era un medic prudent, dar care își punea intențiile în practică cu multă energie. Deși cercetările pe care le făcea comportau un risc destul de mare, era sigur că Julia știa ceea ce făcea și că era hotărâtă să ducă la bun sfârșit ceea ce întreprinsese. Oare de ce să n-o ajute? Nimic nu-l oprea s-o facă. Pe de altă parte, avea sentimentul de satisfacție că i se ceruse ajutorul, nu numai pentru faptul că sperase să-i devină soție, ci și pentru că în prezent era soția doctorului Deutschmann, al acelui doctor căruia în prezent mulți dintre confrați se temeau să-i pronunțe numele, cu toate că înainte se lăudau că sunt prieteni cu el.

– Bine, în regulă, spuse el în cele din urmă. O să-ți fac rost de culturile astea de microbi. În prezent, chiar am un asemenea caz, un furuncul pe obraz. Nici măcar nu sunt foarte sigur că o să-l pot vindeca.

– Exact ce-mi trebuie! Hai, du-te! făcu Julia, ridicându-se de pe scaun.

– Stai, stai, ce-i cu graba asta? Bea-ți întâi coniacul. Nu ți-ai dat seama? Am impresia că este un adevărat nectar. Am primit două sticle de la un membru al Partidului, pe care l-am vindecat de o chestie foarte urâtă... Da, da, e vorba de chestia aia la care te gândești, dacă ne gândim amândoi la același lucru.

– Ai și clientelă particulară?

– Nu, asta-i interzis... Însă cum poţi rezista la foame, doar cu cartelele astea nenorocite? Şi din când în când, mai pică câte cineva, vreun ştab sau vreo damă din lumea bună. Şi tot ce ţi se oferă trebuie luat.

– Mda, chestia asta este o maximă foarte răspândită în zilele noastre. Însă tu o cam practicai şi mai înainte... Hai, vino să mergem, făcu Julia.

– Bine, hai.

Figura pacientului, un bărbat la vreo patruzeci de ani, era acoperită în întregime cu un bandaj. Doctorul Wissek i-l desfăcu cu grijă, fără să scoată o vorbă. După ce termină, Julia tresări. Chipul bolnavului era atât de umflat, încât ochii abia i se mai vedeau, iar puroiul îi ieşea dintr-un abces de pe o nară.

– Se pare că merge mai bune, făcu Wissek.

Julia înţelese că Wissek nu i se adresase ei, ci bolnavului, care îşi mişcă buzele imperceptibil, fără să se audă altceva decât nişte sunete de neînţeles. Era evident că individul suferea cumplit.

– Stai liniştit, îi spuse Wissek, o să fac doar o prelevare de puroi. Ai un furuncul atât de frumos, încât ar fi păcat să nu fie studiat mai îndeaproape, la laborator.

Vocea îi era calmă şi dătătoare de linişte. Julia îşi dădu seama că Wissek era un medic înnăscut, conştient de suferinţa împotriva căreia lupta, iar atitudinea sa indica faptul că se afla în acel loc pentru a ajuta şi a consola.

Luă puroiul cu o spatulă şi îl depuse într-un vas mic.

– E suficient cât este aici, făcu el spre Julia. Bacteriologul nostru a determinat că într-adevăr este vorba de *staphylococus aureus*. Acum, intri tu în joc. O să operezi pe cobai?

– Da.

– Pot să te văd într-una din zilele astea?

– Bineînţeles, numai să termin cu pregătirile.

– Şi când o să termini? Fiindcă, după cum îţi dai seama, chestia asta mă interesează enorm.

– Peste câteva zile. Cred că cinci sau şase. O să te sun eu.

– Neapărat.

Erich Wiedeck stătea într-un adăpost pe jumătate terminat şi-şi fuma ultima ţigară din raţie, când, lumina din dreptul intrării adăpostului dispăru. Cineva intra. Ţigara rămase la jumătatea drumului spre gură. Wiedeck crezu mai întâi că vederea îi joacă o festă, dar într-adevăr era Krüll.

„O să mă ţicnesc", îşi spuse el ridicându-se greoi.

– Aha, bandă de ticăloşi ce sunteţi! exclamă plutonierul. Staţi frumos cu burta la soare, nu?... Eşti singur? Unde sunt ceilalţi?

– Care ceilalţi? întrebă Wiedeck.

– Cum care? Restul! Doar nu construieşti adăpostul ăsta de unul singur!

– Sunt pe-aici, prin jur şi eu am intrat nitel fiindcă aveam ceva de făcut.

Însă adevărul era altul. Wiedeck intrase în adăpost cu jumătate de oră mai devreme de a se schimba echipele, simţindu-se sleit de puteri. În adăpost era mai cald ca afară şi în orice caz era ferit de vântul care şuiera prin stepă şi-i biciuia obrajii cu cristalele de gheaţă la fel de ascuţite ca acele.

– Da, da, ăsta-i un locşor cât se poate de confortabil, continuă Krüll. E o adevărată plăcere să te joci de-a soldaţii, nu? Acum înţeleg şi eu de ce suntem în urmă cu cincizeci de metri de tranşee! În loc să munciţi, staţi la căldurică, de aia! Venise şi timpul să mă ocup de chestia asta!

Erick Wiedeck îşi stinse ţigara, băgă cu grijă mucul în buzunarul de la piept şi se aşeză. Krüll îl privi de parcă nu-i venea să-şi creadă ochilor, după care se porni să urle la el:

– Drepţi!... Afară! La muncă!

– Nu, îi răspunse Wiedeck liniştit. S-au schimbat echipele, iar eu am ieşit din schimb. Sunt aici de zece ore. Fără să bag nimic în gură şi fără o clipă de odihnă.

– Odihnă? Da' ce, tu crezi că Wehrmacht-ul este un sanatoriu?

Krüll se simţea stăpân pe el. În zori sosise împreună cu Hefe şi Kentrop de la Gorki şi trecuse cu săniile prin faţa rușilor care nu reacţionaseră în nici un fel, aşa că trăsese concluzia că toate relatările cu privire la tunurile ce trăgeau în tot ceea ce mişca erau cel puţin nişte exagerări, dacă nu chiar nişte minciuni, dar în orice caz, erau nişte pretexte comode. Mai rămânea de explicat doar de unde provenea numărul mare de morţi şi de răniţi. Poate că se automutilau... în orice caz, trebuia să deschidă ochii.

Cum sosise în zona în care se săpau tranşeele, hotărâse să facă o inspecţie, dar în loc să-i găsească pe soldaţi la muncă, dăduse peste ei prin adăposturi, aşteptând venirea schimbului. Aşa ajunsese şi la adăpostul pentru un cuib de mitraliere grele, unde se afla Wiedeck.

La prima vedere, locul nu părea chiar foarte rău. Adăpostul fusese construit pe un cofraj de scânduri, avea stâlpi zdraveni de susţinere şi două nişe unde se puteau instala saltele de paie. Într-adevăr, un loc confortabil. Krüll se gândi că avea tot timpul să examineze mai pe îndelete adăpostul, însă pe moment, trebuia să-l trimită la muncă pe chiulangiul de Wiedeck. Deschise gura să tragă una din înjurăturile lui de expert, dar în aceeaşi clipă o bubuitură îndepărtată şi ameninţătoare îi opri cuvintele în gât. În fracţiunea de secundă următoare, văzduhul se umplu de şuierături, după care urmară patru... şase... opt explozii, iar pământul şi pereţii adăpostului vibrară uşor, de parcă ar fi fost scuturaţi de un frison. Krüll se sprijini de o grindă şi-şi trase capul între umeri. Se albise la faţă şi picături mari de sudoare îi apăruseră pe frunte.

– Ce naiba a mai fost şi asta? întrebă el când zgomotul exploziilor se stinse.

– Ce să fie, rușii... răspunse laconic Wiedeck, care nu se mişcase de la locul său.

– Rușii? A fost... ăă...

– Artileria. Credeam că ştiţi. N-aţi mai auzit până acum niciodată explozii de artilerie?

– Gura! răcni Krüll.

Cuvintele lui Wiedeck îl atinseră unde îl durea cel mai mult. Aşa după cum arăta livretul său militar, luase parte la două campanii, în Polonia în 1939 şi în Franţa, în 1940. Însă nimeni nu avea nevoie să ştie că de fapt unitatea sa rămăsese în rezervă, la mai mulţi kilometri în spatele trupelor care înaintau, ocupându-se în principal de asigurarea cu hrană. Şi servind în permanenţă în spatele frontului, învăţa recruţii şi apoi soldaţii batalionului disciplinar cum să se comporte sub focul inamic, deşi nu auzise niciodată proiectilele căzând atât de aproape.

– Şi artileria rusă trage des? îl întrebă el pe Wiedeck pe un ton mai puţin autoritar.

– Rușii v-au văzut când aţi venit, aşa că acum n-or să vă mai lase să plecaţi, răspunse acesta indiferent. Aţi venit împreună cu echipele de schimb?

– Bineînţeles!

– Oh, fir-ar să fie! Înseamnă că trebuie să mă grăbesc!

Şi Wiedeck se ridică, îşi agăţă bidonul de centură şi-şi puse casca pe cap. În timp ce-şi fixa plasa de camuflaj peste cască şi şi-o lega sub bărbie, îl întrebă pe Krüll:

– Domnule plutonier major, rămâneţi aici?

– Sigur că da.

Vocea lui Krüll îşi pierduse siguranţa de sine. Uitând că Wiedeck încălcase grav regulamentul disciplinar şi că trebuia pedepsit, îl invidia pentru faptul că pleca şi căuta un motiv să-l mai reţină. Comandantul de companie îi ordonase să măsoare lungimea tranşeelor care fuseseră săpate, iar el îi răspunsese acestuia că o va face în plină zi.

„Ce tâmpit am fost de i-am spus una ca asta!" se gândi el. Cum naiba de am putut s-o fac?"

Nu avea de gând să rămână singur. Nu i se putea cere una ca asta. O să se alăture celorlalţi împreună cu Wiedeck, iar după aceea, avea să vadă el. Însă în ruptul capului nu trebuia să rămână singur!...

Un obuz izolat trecu pe deasupra adăpostului şi explodă în apropiere. Nu, în nici un chip nu trebuia să rămână singur!

– Wiedeck, şi unde pleci? îl întrebă el.

– La punctul de adunare. Probabil că ceilalţi deja mă aşteaptă.

Ieşi din adăpost, iar Krüll îl urmă îndeaproape. Zorii se ridicau deasupra unei zile cenuşii, încărcate de zăpadă.

– Am întârziat, murmură Wiedeck, ca pentru el. De n-ar fi plecat fără mine...

Se temea ca schimbul în care lucra el să nu fi plecat şi să rămână astfel ţintuit locului toată ziua, fiindcă nici nu se punea problema să traverseze pe lumină, de unul singur, câmpiile înzăpezite.

În acel moment, cerul se lumină brusc deasupra liniilor ruseşti, iar văzduhul se umplu de şuierături, vâjâieli şi bubuituri, într-un vacarm de infern. O perdea de foc se abătu asupra pământului, spre locul unde se găseau poziţiile germane.

Wiedeck privi peste marginea tranşeei şi-i strigă lui Krüll, care tremura din toate mădularele:

– Dacă vreţi să veniţi, acum e momentul! Văd că ruşii au început să declanşeze un baraj de artilerie şi n-o să ne mai putem mişca de aici!

Era evident că ruşii declanşaseră un baraj de artilerie pentru a pregăti un atac de tancuri sau de infanterie, pregătind o zi aducătoare de moarte, de suferinţe şi de groază, aşa cum mai fuseseră multe altele.

Bombardamentul nu se dovedi în mod special mai puternic decât altele ce serveau drept preludiu unor ofensive mari, însă pentru soldaţii care nu aveau altceva de făcut decât să se

lipească de pământul îngheţat şi să aştepte lovitura mortală, era un adevărat infern.

Era un infern şi pentru infanteriştii din primele linii şi o mostră din infernul de care aveau să aibă parte în curând soldaţii batalionului disciplinar. Un infern şi pentru Krüll care se dovedi brusc confruntat cu o situaţie de care nu mai avusese niciodată parte. Era convins că în război se moare, dar pentru el, această moarte era mereu învăluită de glorie, reprezentând sfârşitul glorios al soldatului... sfârşit de care el va fi întotdeauna scutit. Dar ceea ce vedea cu ochii săi lua un cu totul alt aspect, care nu avea nimic comun cu ceea ce citise până atunci prin cărţi. Un fel de masacru înspăimântător, anonim, impersonal, terifiant, care ameninţa să-l înghită, să-l înmormânteze şi să facă din el o biată fiinţă terorizată care nu avea altă dorinţă decât să trăiască cu orice preţ.

În clipa în care câteva obuze explodară în apropierea tranşeei unde se găsea şi când ridicându-şi privirea , îl văzu pe Wiedeck, singurul lui tovarăş în infernul în care se găsea, cum se pregătea să plece, îşi pierdu şi ultimele rămăşiţe de stăpânire de sine. Nici nu se putea mişca din loc de frică, şi cu atât mai mult nu putea rămâne singur. Îl luă de braţ pe Wiedeck şi strigă la el:

– Stai!... Stai!... Nu pleca!... Nu!...

– Lasă-mă în pace! îi răspunse acesta, încercând în zadar să-şi smulgă braţul.

– Nu vreau să rămân singur!

– Păi atunci vino cu mine!

– Wiedeck!... gemu Krüll. Ce naiba, doar suntem camarazi... ajută-mă să măsor tranşeele astea. Mă auzi?

– Doamne sfinte, mă iei drept idiot?

– Wiedeck!... Erich!...

– Lasă-mă naibii în pace!

Reuşi să se smulgă din încleştarea lui Krüll, dar acesta se năpusti în urma sa şi-l prinse din nou. Gâfâind, se lipiră amândoi de peretele tranşeei.

– Ascultă... îți spun pentru ultima oară... lasă-mă în pace! Dacă nu, să știi că te pocnesc! îi spuse Wiedeck pe un ton hotărât.

Krüll nu era primul om pe care îl vedea prăbușindu-se moral, însă ceilalți fuseseră prieteni și camarazi de-ai săi, nu un nenorocit de plutonier care făcea viața amară soldaților din cazarmă. Se hotărî să scape de el prin orice mijloc.

– Nu poți să-ți abandonezi camaradul... Rușii trag întruna, se bâlbâi Krüll, cu figura descompusă și cu saliva curgându-i pe bărbie.

Wiedeck ridică mâna și-l lovi peste față cu toată puterea de două ori, de trei ori. Krüll se prăbuși, dar Wiedeck îl ridică de la pământ și continuă să-l lovească.

– Eu, camaradul tău? șuieră el. Eu, camaradul tău? N-au decât să tragă, așa-i la război! Iar tu, camarade, n-ai decât să faci pe tine de frică! O să mori pe câmpul de onoare, nenorocitule! O să te omor cu mâna mea, asta am să fac!

Dar brusc, îl cuprinse un sentiment de dezgust. Îl mai lovi încă o dată, iar capul plutonierului se lovi de peretele tranșeei. Apoi, Wiedeck o luă la fugă. După câțiva pași, auzi șuieratul unui obuz, se trânti la pământ, și după ce acesta explodă la câțiva zeci de metri de el, își reluă cursa.

Reuși să ajungă la punctul de adunare, dar acolo nu se mai găsea nimeni. Zăpada era răscolită de urme de cizme și o lopată rămăsese aruncată pe o movilă de pământ. Din depărtare, se auzea zgomotul făcut de noul schimb de soldați care săpau. Din când în când, se vedea prin aer străfulgerarea aruncată de un târnăcop. Pământul și zăpada se acumulau în afara tranșeelor, de parcă ar fi fost rodul muncii unei cârtițe uriașe. Artileria rusă stabilise un baraj de foc în spatele primelor linii germane și era de presupus că în curând avea să-și lungească tirul. Wiedeck se gândi cu groază că avea să fie prins exact la mijloc.

Își șterse fruntea de sudoare. Ceilalți fiind plecați, era condamnat să-și petreacă acolo toată ziua. Cel mai bun adăpost era tot cel din care plecase, numai că acolo se afla Krüll...

Se hotărî pe loc și se întoarse alergând.

Plutonierul major se afla în același loc în care îl lăsase, ghemuit și acoperit de pământ. Auzind zgomot de pași, își ridică privirea și-l văzu pe Wiedeck.

– Te-ai întors? făcu el cu o voce spartă, de parcă nu-i venea să creadă că nu se mai afla singur în acea tranșee cumplită și în acea lume ce amenința să-l înghită.

– Ceilalți au plecat, așa cum mi-am închipuit că o să se întâmple. Am ajuns prea târziu și asta din cauza ta, ticălosule! Acum sunt nevoit să stau aici toată ziua! Hai, mișcă-te, să mergem în adăpost!

Din ura pe care o simțise față de Krüll și din furia care i se stinsese, nu mai rămăsese decât indiferența și o oarecare milă disprețuitoare.

– Toată ziua! șopti Krüll intrând în adăpost, în urma lui Wiedeck.

Era conștient de faptul că se purtase lamentabil, dar nu resimțea nici un sentiment de rușine. Eroismul nu se capătă la comandă, iar el nefiind un erou, nu avea nici un rost să ascundă acest lucru. Scoase cu o mână tremurătoare un pachet de țigări, îl desfăcu și-l întinse spre Wiedeck. Acesta luă una fără să-și îndrepte privirea spre el, neputând suporta aspectul jalnic al plutonierului.

– Și zi, ai venit să măsori tranșeele? îl întrebă el ironic. Hefe mi-a spus că ai calculat și ai ajuns la concluzia că lipsesc cincizeci de metri, nu? Mda, să știi că nu te-ai înșelat. Ascultă, uite ce este, am să-ți fac o propunere. După ce Ivan o să se mai calmeze nițel, o să ieșim amândoi din adăpostul ăsta, tu o să măsori, iar eu o să notez... Asta dacă n-o s-o mierlim până atunci.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Da' ce, ai urechile înfundate? Eşti surd? Nu-i auzi pe ruşi că atacă?

De afară începuse să se audă clar lătratul mitralierelor şi bubuiturile mortierelor, însoţite de exploziile scurte ale grenadelor, în timp ce din depărtare se revărsa uruitul surd al unor motoare puternice.

– Tancuri, făcu Wiedeck. De n-ar reuşi să treacă pe aici!

Krüll îl privea cu ochii mari şi înspăimântaţi, în care se citea o expresie copilărească, aproape mişcătoare, pe care Wiedeck nu o remarcă. Dar chiar dacă ar fi remarcat-o, tot n-ar fi produs cine ştie ce impresie asupra lui.

– Să sperăm că băieţii noştri o să-i ţină la respect. Şi după aia, o să mergem să măsurăm. Obermeier ţi-a ordonat să faci asta, nu?

– Obermeier mă otrăveşte cu ordinele lui!

– Extraordinar! Aşa ceva nu se poate! Dar cine pomenea de disciplină, tu sau eu?

Zgomotul violent al unei explozii răsună din apropiere.

– Asta a fost foarte aproape de noi, făcu Wiedeck calm.

Krüll se ghemui şi mai mult. Avea gura plină de secreţia amară a bilei care-i pârjolea gâtul. Se gândi brusc că nu mai putea rămâne locului aşteptând din clipă în clipă moartea inevitablă şi că trebuia să întreprindă neapărat ceva. Trebuia să iasă din cursa de şoareci în care se afla şi să fugă cât mai departe! Ţâşni în sus şi se năpusti spre ieşirea din adăpost.

– Hei! Unde naiba te duci? Tâmpitule, unde fugi? strigă Wiedeck la el.

Şi făcând doi paşi, reuşi să-l prindă de mânecă.

– Lasă-mă! urlă Krüll, zbătându-se să scape. Lasă-mă! Vreau să ies de aici!... Tancurile!... Vreau să plec de aici!...

Wiedeck reuşi cu greu să-l întoarcă din drum şi luptându-se cu el, îl întinse pe un vraf de scânduri.

– Încearcă să-ţi revii, îi spuse Wiedeck. Te porţi mai rău ca o femeie!

– Vreau să ies de aici... vreau să ies... gemu Krüll.

Wiedeck îl văzu cum îşi duse brusc mâna la etuiul pistolului, dar fu mai rapid decât el. Îi trase un pumn în bărbie, ceea ce-l făcu pe Krüll să se răstoarne şi aruncându-se asupra lui, îi smulse arma.

Pământul începu să tremure zgâlţâit de o serie de explozii violente, care se contopiră într-una singură, colosală.

Wiedeck nepăsător la ceea ce se întâmpla afară verifică dacă pe ţeava pistolului nu se afla vreun glonţ, după care puse siguranţa şi-l întrebă pe Krüll:

– Unde sunt cartuşele?

– De ce? Ce vrei cu ele?

– Hai, dă-mi-le!

Krüll scoase din buzunarul vestonului cartuşele şi i le dădu. Wiedeck le introduse în încărcător şi bagă pistolul pe după centură. Dacă veneau ruşii, avea măcar o armă cu care să se poată apăra.

– Krüll, acum o s-o roim!

– Unde?

– La aer curat! Hai!

Ieşiră din adăpost şi începură să alerge printre explozii. Wiedeck alerga fără să se uite înapoi, fiind convins că Krüll se ţinea după el ca o umbră, ceea ce era adevărat. Plutonierul gâfâia, se arunca la pământ, se năpustea din nou înainte, făcând exact ceea ce făcea şi Wiedeeck, şi fără să-i pese că-şi pierduse casca. În cele din urmă, ajunseră la săpăturile de unde începea sistemul de tranşee germane.

În decursul celor câtorva minute cât durase cursa, Krüll cunoscu un adevărat botez al focului, care reuşi să-l transforme pe loc, aşa cum se întâmplă de obicei în asemenea situaţii cu marea majoritate a soldaţilor. Rămase acelaşi subofiţer fără scrupule şi mărginit care fusese până atunci, dar îi dispăru încetul cu încetul frica animalică ce făcuse din el o zdreanţă. Îşi căpătă stăpânirea de sine, iar în jurul său lumea îşi recăpătă dimensiunile obişnuite, acea lume pe care o cunoscuse şi pe care o revedea acum printre exploziile obu-

zelor, printre gheizerele de pământ și șuierăturile aducătoare de moarte ale schijelor...Evident, mai avea un sentiment de frică, dar acea frică normală a tuturor soldaților, frica lui Wiedeck, a lui Hefe, Kentrop sau Deutschmann...

Astfel că, deși purta uniforma de mult timp, plutonierul major Krüll deveni în sfârșit soldat. Înțelese brusc că panica conduce direct la moarte, așa cum s-ar fi întâmplat dacă Wiedeck nu l-ar fi împiedicat să fugă sub ploaia de proiectile inamice. Într-un fel, îi datora viața, dar importanța faptului respectiv nu i se păru cu totul ieșită din comun. Wiedeck făcuse doar ceea ce și el, Krüll, avea să facă de acum înainte dacă s-ar fi ivit o astfel de situație, pentru oricine ar fi purtat aceeași uniformă și care s-ar fi aflat în aceeași barcă cu el. Fără să-și piardă nici unul dintre defectele anterioare, Krüll se văzu brusc integrat în masa oamenilor conduși de același destin periculos.

Așteptară amândoi sfârșitul atacului rusesc într-un adăpost mai bine amenajat, situat într-o poziție retrasă. De această dată, frontul german rezistă, iar ofensiva rusească respinsă.

După ce luptele se mai liniștiră, Krüll ieși din adăpost să măsoare tranșeele, așa cum îi ordonase Obermeier, dându-i dispoziție lui Wiedeck să rămână în adăpost. Peste vreo jumătate de oră, Wiedeck se pomeni în adăpost cu un soldat ce-i aduse o bucată de pâine, niște cafea caldă și câteva degete de băutură, spunându-i că fusese trimis de plutonierul major Krüll. La început stupefiat, Wiedeck înțelese în cele din urmă. Avea o experiență îndelungată a frontului și mai văzuse suficiente cazuri de acest fel.

„Doar de nu i-ar da prin cap lui Krüll să câștige Crucea de Fier, se gândi Wiedeck. Mai mult ca sigur că de acum înainte o să încerce să semene tot mai mult cu eroicul soldat german descris în toate ziarele, însă un Krüll de felul ăsta riscă să aducă alte pericole decât celălalt."

În plină noapte, sania avansa spre Orșa hurducându-se. Deutschmann stătea alături de șofer, căznindu-se din toate puterile să nu adoarmă. Doctorul Bergen îl trimisese pe el să aducă material sanitar, întrucât numărul mare de răniți îi făcea indisponibili pe Kronenberg și pe ceilalți infirmieri. Pe timpul absenței sale, Deutschmann avea să fie înlocuit de un auxiliar.

– Știi foarte bine materialele de care ducem lipsă, îi spusese Bergen. Cu toate astea, ți-am făcut și o listă. Fă pe dracu-n patru să obții toate lucrurile astea de la administrația spitalelor și să nu te întorci fără ele. Bag mâna-n foc că magaziile gem de așa ceva.

Deutschmann se temea de misiunea primită, pentru simplu motiv că trebuia să meargă la Orșa. Se întrebă dacă avea puterea de a nu intra în căsuța de lângă podul de peste Nipru și să evite astfel o întâlnire cu Tania, cu toate că dorea din adâncul sufletului această întâlnire, să-i revadă chipul blând, corpul grațios, ochii de un cenușiu verzui, să-i resimtă căldura și abandonul pe care le iradia ființa ei.

Sania se hurduca cumplit, ceea ce-l obliga pe Deutschmann să se țină cu amândouă mâinile de scaunul în care stătea. Șoferul saniei era un caporal în vârstă de la o unitate de geniu, care fuma o pipă bavareză, umplută cu mahorcă. Tutunul rusesc mirosea urât și fumul care bătea spre figura lui Deutschmann îi înțepa ochii, încât acesta întoarse capul spre stepa înzăpezită prin care curgea Niprul.

Un cot primit în coaste îl făcu să tresară.

– Hei! făcu spre el caporalul.

– Ce-i? îi răspunse Deutschmann.

– Ești din 999? O adevărată porcărie, nu?

– Mda, cam așa ceva.

– Măcar aveți ceva de haleală?

– Ceva, ceva.

– Înseamnă că nu te poți îngrășa, așa-i?

– Da' ce, tu te-ai îngrășat?

– Nu! Asta e adevărat! Auzi, se pare că voi toți de acolo ați fost condamnați la moarte și apoi grațiați. E adevărat sau e o vrăjeală?

– Așa-i, câțiva au fost grațiați.

– Și tu?

– Da, și eu.

Caporalul tăcu câteva clipe, trăgând din pipă.

– Dar ce-ai făcut? își reluă el seria de întrebări.

– Hm, n-are nici o importanță... făcu Deutschmann.

– Eh, am întrebat și eu doar așa, din simplă curiozitate.

Și tăcu, oarecum vexat, dar după câteva clipe deschise din nou gura:

– Am și eu un văr într-un batalion din ăsta. Și-a deschis gura mare de tot exact în momentul în care trebuia să și-o țină închisă.

– Atunci văd că știi.

Caporalul scuipă în zăpadă și tăcu. Peste câteva clipe apăru din negura nopții primele clădiri ale orașului. Pe malul fluviului, în spatele podului de lemn, se afla căsuța Taniei, din care se vedea ieșind o dâră de fum. Inima lui Deutschmann începu să bată mai puternic. Ar fi putut să coboare din sanie, întrucât Tania era acasă. Ar fi bătut la poartă, sau mai curând ar fi mers în liniște pe potecă și ar fi intrat fără să bată. Tania s-ar fi găsit lângă vatră și nu l-ar fi auzit venind. El i-ar fi pus mâna pe ochi, din spate, fără să spună nimic, iar ea s-ar fi întors și l-ar fi îmbrățișat...

– O să ajungem imediat, îi spuse caporalul.

– Și când plecăm?

– Mâine dimineață, devreme de tot.

– Nu azi?

– Doar un cretin ar traversa noaptea o zonă controlată de partizani! îi răspunse caporalul.

„Abia mâine dimineață" se gândi Deutschmann. Avea toată noaptea în fața sa. Ar putea merge la ea și să rămână acolo. Ar putea să...

Sania o luă printre șirurile de căsuțe sărăcăcioase.

– Mai avem mult? întrebă Deutschmann.

– Nu... vreo sută de metri și am ajuns.

Lui Deutschmann îi trebuiră câteva ore pentru a obține materialele sanitare de care avea nevoie și de a le încărca în sanie, întrucât batalionul disciplinar 999 nu avea prioritate pe listele administrației spitalelor. Abia după ce Deutschmann luă legătura telefonică cu adjunctul căpitanului Barth și după intervenția energică a acestuia obținu ceea ce voia.

După ce terminară cu încărcatul, caporalul îi spuse lui Deutschmann:

– Eu mă duc la Clubul Soldaților. Vii și tu?

– Nu.

– Hai, vino, ce naiba! La urma urmelor, doar suntem împreună! Acolo există și vreo două trei gagicuțe și se bea și bere.

– Nu, mulțumesc. O să bem împreună altădată.

Deutschmann se hotărâse să nu meargă împreună cu caporalul, sau mai bine spus, nu luase nici o hotărâre, întrucât știa de la bun început că dorința de a o revedea pe Tania avea să fie mai puternică. Iar în timp ce mergea pe străzile pustii din Orșa, dorința îi devenise atât de violentă, încât în cele din urmă începu să alerge.

Trecuse puțin de zece și jumătate seara când ajunse în dreptul porții Taniei. Fumul continua să iasă din coș, demonstrând că focul din vatră nu se stinsese. Frigul de afară devenise și mai mușcător, făcându-l pe Deutschmann să se zgribulească în manta.

Un fior îi străbătu corpul, făcându-l să tresară. Din casa Taniei nu răzbătea nici o rază de lumină. Sloiuri de gheață se adunau din ce în ce mai mult pe apele fluviului, scrâșnind lugubru și prevestind înghețul total ce avea să pună a doua zi de dimineață geniștii la muncă. Apăsă pe clanța porții și împinse ușor. Poarta nu era închisă cu zăvorul și se deschi-

se imediat. Deutschmann se gândi că în Rusia nu se prea obișnuia să se închidă porțile, așa cum exista convingerea în Germania că se practică în acea țară nesfârșită.

Ușa se deschise scârțâind ușor, iar din întunericul încăperii răzbătu pâlpâirea roșiatică a lemnelor din vatră, printre care mai scăpăra din când în când câte o flăcăruie. Ușa de la camera Taniei era deschisă larg. Deutschmann intră, o închise cu grijă în urma sa și se opri locului, cu inima bătându-i puternic. Și aproape imediat, auzi o respirație regulată.

Făcu câțiva pași în direcția dinspre care se auzea respirația, își scoase mănușile, mantaua și boneta, simțind imediat cum o căldură îmbietoare îi învăluia corpul.

Primul lucru asupra căruia i se opri privirea după ce ochii i se mai obișnuiră cu întunericul, fu patul din fața sa. Încet, cu grijă, de parcă s-ar fi temut să n-o trezească din somn și să nu-i tulbure ritmul profund al respirației, îngenunche și-și apropie figura de cea a Taniei. Gura tinerei fete era ușor întredeschisă, iar părul negru îi era răvășit pe pernă.

Brusc, Tania se mișcă și se trezi.

– Tania... murmură el.

Tania deschise ochii larg, în timp ce lui Deutschmann i se păru că deslușește umbra unui surâs pe buzele ei. Oare acest surâs exprima bucuria revederii? În secunda următoare se convinse că într-adevăr, așa era.

– Michel, murmură Tania. Și scoțându-și de sub plapumă brațele goale, îi înlănțui gâtul și-l trase spre ea...

Cum se trezi, Deutschmann își aruncă ochii la ceas. Era aproape șase dimineața.

– Trebuie să plec, spuse el.

– Când? îl întrebă Tania.

– Într-o oră.

– Este absolut obligatoriu?

– Bineînțeles. Dacă rămân aici, vor da de urma mea în doi timpi și trei mișcări.

– Ai putea rămâne totuși... te-aș ascunde... ai putea rămâne pentru totdeauna, războiul ăsta tot o să se termine cândva.

Cuvintele Taniei se agățau de el cu disperare, de parcă i-ar fi fost frică să nu-l piardă definitiv dacă s-ar fi despărțit chiar și pentru o clipă.

– Te iubesc, adăugă ea hotărâtă. Te iubesc mai mult decât iubesc Rusia, mai mult decât îmi iubesc părinții, mai mult decât orice... Nu știu cum de s-a întâmplat, efectiv nu știu, dar nu are nici o importanță... Te iubesc...

Deutschmann nu răspunse nimic, emoționat și înspăimântat în același timp de explozia sentimentală a tinerei rusoaice. După câteva secunde de tăcere, Tania începu din nou să vorbească ca în vis, de parcă s-ar fi aflat într-un viitor ce nu putea exista, așa după cum și Deutschmann era perfect conștient:

– După ce se va sfârși războiul ăsta, o să plec împreună cu tine, Michel. O să merg acolo unde vei merge și tu... Îmi iubesc țara, însă de acum înainte, tu ești țara mea, oriunde vei fi...

Deutschmann se îmbrăcă având un sentiment ireal. Nimic din ce trăia nu părea a fi posibil. Oare cum ajunsese în căsuța în care se afla în acele momente? Era oare nimerit să fie iubit de acea fată minunată? Doamne, Dumnezeule, oare cum au ajuns toate astea să se întâmple? A fost o eroare, o iluzie, fiindcă realitate sunt doar uniforma sa, batalionul disciplinar, Obermeier, Krüll, Schwanecke, Wiedeck, corpurile însângerate, mutilate și groaza nesfârșită din fața morții. Orice altceva nu poate fi decât un vis, unul din acele vise pe care le ai într-o groapă de obuz sau într-un adăpost obscur și mizerabil, în timp ce moartea dă târcoale pe afară. Iar amintirile, adevăratele amintiri, sunt doar cele legate de Julia, de trecutul său alături de ea, cu toate că aceste imagini se estompau deseori ca în negura unor vremi îndepărtate, aidoma celor petrecute noaptea trecută.

Tania pregătea ceaiul. Luară micul dejun în tăcere, fiecare pierdut în gândurile sale, însă simţindu-se unul lângă celălalt, nedespărţiţi. Deutschmann se întrebă din nou cum de totul putuse deveni posibil şi îşi spuse că poate la ei doi nu avea importanţă decât clipa prezentă. Şi poate că încercaseră să condenseze tot trecutul şi întregul viitor în acea unică noapte şi în zorii cenuşii ai noii zile.

– Mănâncă, Michel, mănâncă, îl îmbie ea cu un zâmbet ce exprima o dragoste infinită şi o dăruire de sine totală.

Serghei Petrovici Denkow împinse uşa şi intră fără să i se fi auzit paşii. Era acoperit cu promoroacă din cap până-n picioare, şi chiar şi pe sprâncene. Închise uşa cu călcâiul şi se opri cu privirea aţintită asupra Taniei şi a lui Deutschmann, fără să spună o vorbă şi cu ochii goliţi de orice expresie. Îşi scoase boneta şi o aruncă pe un scaun, fără să-şi dezlipească ochii de la cei doi, după care zâmbi. Deutschmann tresări. Zâmbetul lui Denkow i se păru încărcat de ameninţări.

– Bună ziua, spuse el pe un ton şovăielnic.

– Bună ziua, îi răspunse Serghei.

Şi privirea îi alunecă de la chipul lui Deutschmann la uniforma acestuia, fără ecuson şi fără epoleţi. De cum sosise trupa cea nouă a nemţilor în Orşa, telegrafiase la Moscova şi i se răspunsese că era vorba despre un batalion disciplinar. Serghei cunoştea batalioanele disciplinare ale armatei sovietice, alcătuite din asasini, hoţi şi tot felul de duşmani ai socialismului. În timp de pace , toată adunătura aia de lichele tăia lemne prin pădurile Siberiei, sau muncea prin mine, iar în timp de război, erau folosiţi la alte munci dacă se dovedeau destul de robuşti pentru a rezista încercărilor ce precedau moartea.

Apoi, Serghei îşi mută privirea asupra Taniei şi văzându-i ochii fierbinţi şi figura palidă, înţelese totul fără să mai fie nevoie să întrebe nimic. Ştia tot ceea ce se întâmplase...

Tania se ridică de pe scaun şi făcu prezentările:

– El este Serghei, un ţăran din Babinici, spuse ea cu o voce uşor răguşită. Iar el este Michel.

Serghei se uită la amândoi preţ de câteva clipe, fără să spună nimic, după care îi adresă Taniei un singur cuvânt, pe un ton dispreţuitor, fără să aibă de unde să ştie că Deutschmann ştia ruseşte:

– Căţea!

Se întoarse pe călcâie şi se îndreptă spre uşă.

Deutschmann sări ca ars, eliberat de paralizia ce-l cuprinsese de la intrarea rusului.

– Ia stai! strigă el, nerecunoscându-şi vocea care nu mai semăna deloc cu vocea acelui Deutschmann din trecut, slab, nehotărât şi dezorientat şi se aşeză între Serghei şi uşă.

Rusul se uită la el cu o privire rece şi-l întrebă:

– De ce?

– Ia spune-mi, de fapt, cine eşti? făcu Deutschmann.

– De ce? repetă Serghei, zâmbind.

– Unde locuieşti?

– În pădure.

– Aha... am înţeles totul, spuse Deutschmann calm.

– Ce ai înţeles?

– Că eşti un...

– Un ce?

Timp de câteva secunde, cei doi se priviră fără să spună nimic, după care Serghei rupse primul tăcerea, afirmând:

– Da. Un partizan.

Deutschmann o auzi pe Tania cum scoase un uşor strigăt în spatele său, dar nu se întoarse, aţintindu-şi în continuare privirea asupra rusului. Oare cum de îndrăznise acesta să recunoască că era partizan, faţă de el, un soldat german? Şi tocmai în mijlocul trupelor germane! Oare ce joc juca rusul? Oare el, Deutschmann, căzuse într-o cursă? Aşteptau cumva afară nişte complici? Nu, asta era imposibil, întrucât se auzeau exploziile provocate de geniştii germani pe apele îngheţate ale Niprului. Se luminase de ziuă, iar oraşul se

trezea la viață. Pe pod se auzea uruitul coloanelor motorizate ce asigurau hrana trupelor. Soldații germani se aflau peste tot și cu toate astea, cel din fața lui nu pregeta să mărturisească că era partizan.

– Sunt ofițer, adăugă Serghei.

Și întrucât Deutschmann tăcea, spuse în continuare într-o germană aproape perfectă:

– Am venit s-o văd pe Tania, logodnica mea. Însă văd că fecioara de ieri s-a transformat într-o târfă. În timp ce eu mă lupt, ea se culcă cu un soldat inamic.

Serghei vorbea fără patimă, pe un ton liniștit, de parcă ar fi povestit cine știe ce fapt banal. Se întoarse spre Tania și-i spuse din nou în rusește:

– Târfă!

Nici mai târziu, retrăind scenele petrecute, Deutschmann nu-și putu explica ce se întâmplase cu el în acele clipe. Până atunci, nu se bătuse niciodată, nici măcar în tinerețe. Cu toate acestea, ridică mâna și-l pălmui pe Serghei cu toată puterea. Acesta nu se dădu înapoi nici măcar cu un pas și nu se mișcă. Rămas locului, numără liniștit palmele încasate:

– Una... două... trei... patru... cinci...

– Și șase! strigă Deutschmann, lovindu-l pentru ultima oară.

– Exact. Șase. Pentru fiecare palmă pe care mi-ai dat-o, voi ucide câte un soldat german.

La vorbele lui, Deutschmann făcu un pas înapoi, invadat din nou de un sentiment de ireal. Tania se întorsese spre perete și-și lipise chipul de el. Corpul i se mișca spasmodic. Plângea. Deutschmann se uită mut la Serghei, care începu să vorbească:

– O urăsc. De acum înainte nu mai este demnă nici măcar să primească un picior. Poartă în ea sânge de dușman... Iar tu... tu o să mă lași să ies de aici. Știu la ce te gândești. Dar n-o s-o faci, n-o să mă dai pe mâna jandarmilor. Și știi de ce? Fiindcă îți este frică!... Ce făceai aici, la o rusoaică, la o

partizană? Tu, care faci parte dintr-un batalion disciplinar, n-aveai ce căuta aici! Iar dacă ai venit aici, înseamnă că ești trădător!

Și luându-și boneta de pe scaun, ieși fără să mai adauge nici un cuvânt și fără să se uite în urma sa.

Deutschmann se apropie de Tania, o îmbrățișă și-și cufundă chipul în părul ei. Trecură câteva minute fără ca nici unul dintre ei să se miște sau să scoată o vorbă. Deutschmann fu primul care rupse tăcerea:

– Trebuie să plec. Dar mă voi întoarce, să fii sigură de asta... Mă voi întoarce...

– Mi-e frică!...

– Știu... Dar nu am cum să te ajut... îmi pare nespus de rău...

– Precis te vei întoarce?

– Precis... să nu te îndoiești de asta...

Deutschmann avea un sentiment de neputință, care îl făcea să se simtă jalnic. Pentru el era evident că nu avea cum s-o ajute, și cu toate astea... De acum înainte, Tania avea să se fie singură și fără apărare, expusă răzbunării compatrioților ei.

– Totul o să se aranjeze, murmură el, știind prea bine că mințea.

Nimic nu s-ar fi putut aranja. Pe Tania o așteptau numai și numai nenorociri. Noaptea trecută deschisese între ei un abis în care nu exista decât disperarea zilelor ce aveau să vină.

Deutschmann plecă.

La început merse încet, apoi din ce în ce mai repede, îndreptându-se spre locul unde îl aștepta sania. La intrarea pe pod, santinelele patrulau dintr-o parte în alta. Un plutonier de jandarmi înjura în gura mare pe un șofer al cărui camion rămăsese în pană drept în mijlocul podului, blocând tot traficul. Deutschmann începu să alerge pe străzile ce prinseseră viață, lăsând în urma sa căsuța cea mică, pe

Tania, pe Serghei şi înaintând spre o nouă zi la batalionul disciplinar 999.

Serghei Petrovici Denkov aşteptă ca Deutschmann să se îndepărteze, îl petrecu cu privirea până îl pierdu din ochi, după care se întoarse din nou la căsuţa de lângă pod.

Tania se afla în mijlocul camerei. Când îl văzu intrând, îşi duse mâinile la gură într-un gest de spaimă şi se dădu înapoi spre vatră, către locul din perete unde se afla ascuns pistolul.

– Dacă îndrăzneşti să te atingi de el, am să te ucid, îi spuse Serghei.

– Ce vrei de la mine?

– Mai întrebi ce vreau de la tine?

– Ce vrei? Pleacă! Hai, du-te!

– Da, o să plec, n-avea grijă... şi n-o să mă mai întorc decât după ce o să-i izgonim pe nemţi. Dar atunci o să mă întorc ca să te ucid. M-am întors să-ţi spun lucrul ăsta. N-o să-mi scapi. Să nu încerci să fugi, că n-are nici un rost. O să te urmărim. Şi după ce o să te ucid, o să-i chem pe toţi şi o să le spun: „Priviţi, asta-i Tania Sosnavskaia... Sau, mai bine zis, a fost Tania Sosnavskaia... Acum este doar cadavrul ei. Pe vremuri, a fost de-a noastră, dar ne-a trădat, culcându-se cu un neamţ. Şi tot aşa se va întâmpla cu toţi cei care ne vor trăda... indiferent cine vor fi ei".

Tania se lipi de perete şi-şi duse la gât mâinile care îi tremurau.

– Du-te! Pleacă! gemu ea. Eşti un demon!

– Nu zău? Ei bine, un demon şi o târfă se potrivesc perfect! Se potrivesc perfect, auzi? Târfă ce eşti!

Se apropie de ea, îi apucă bărbia, îi ridică brutal capul şi o întrebă:

– Uită-te la mine, târfă! Ce ai făcut? Chiar ai dat totul uitării? Ne-ai renegat? Hai, spune!

– Îl iubesc, murmură ea.

– Căţea!

Şi dându-se cu un pas înapoi, Serghei începu s-o bată fără să spună nimic, ţinând dinţii strânşi şi lovind-o unde se nimerea. Tania căzu lângă vatră, dar Serghei se aplecă şi continuă s-o lovească, în timp ce ea îşi acoperise capul cu mâinile, fără să încerce să se apere şi fără să scoată nici un sunet. În cele din urmă, îşi pierdu cunoştinţa.

Serghei se ridică, o întoarse pe spate cu vârful cizmei şi aşteptă până deschise ochii. După ce avu certitudinea că îşi revenise, îi repetă:

– O să mă întorc să te ucid.

Apoi ieşi, închise uşa cu grijă în urma sa şi se îndepărtă, făcând un semn amical geniştilor germani de pe Nipru care îndepărtau sloiurile de gheaţă ajutându-se de nişte prăjini lungi. În curând, se pierdu printre căsuţele în ruină de la marginea oraşului.

Ajuns în dreptul unei case dărăpănate şi pustii, intră în ea, îşi scoase mantaua, o aruncă într-un colţ şi rămase preţ de câteva minute nemişcat, aidoma unei stane de piatră, după care începu să izbească cu pumnii în pereţi, văitându-se:

– Oh, Doamne! Dă-mi puterea să îndur asta! Nu mă lăsa să înnebunesc!... Nu mă lăsa să înnebunesc!...

Pentru prima oară în viaţa sa îl invoca pe Dumnezeu, fără a-şi da însă seama. Suferinţa din sufletul său era cumplită, pârjolitoare, de nesuportat.

În clipa în care Deutschmann urca în sanie, parcă fără a auzi înjurăturile caporalului care îl aşteptase în frig de mai bine de jumătate de ceas, în tranşeele companiei a doua apăruse o formă umană înfofolită şi încotoşmănată de abia i se vedea figura. Imediat, vestea se răspândi cu iuţeala fulgerului. Era locotenentul Bevern, care trimis de Wernher, venise să inspecteze stadiul lucrărilor pe care le executa compania.

Primul soldat cu care dădu ochii Bevern fu Wiedeck. Acesta lăsă jos târnăcopul cu care izbise până atunci fără prea mare folos în solul înghețat, făcu un pas lateral, schiță un salut și se prezentă:

– Soldat Wiedeck de la lucrările de terasament. Nimic de semnalat.

– Ce companie? mârâi Bevern. Așa se prezintă un soldat? Și lucrările astea de terasament, ce-i cu ele? Sunt pentru latrine, sau ce mama naibii?

– La ordinele dumneavoastră, domnule locotenent!

– Asta ce dracu' mai vrea să fie?

– La ordinele dumneavoastră, domnule locotenent!

Bevern își dădu seama că nu mai putea să scoată altceva de la Wiedeck și se resemnă, mârâind:

– Bine Wiedeck, bine, o să ne mai vedem noi, n-avea grijă.

Furios, trecu mai departe prin fața altor soldați care îl salutară la fel de indiferenți ca și Wiedeck, dar care se prezentară cu o voce tunătoare, pentru a-și înștiința camarazii de sosirea lui Bevern.

Soldații companiei a doua care ieșiseră din schimbul de lucru dormeau în adăposturi pe jumătate terminate. Lucraseră toată noaptea și aveau dreptul la odihnă pe durata zilei. Rămăseseră pe poziții de patruzeci și opt de ore, fără a se mai întoarce la unitate, întrucât se primise ordinul de a termina tranșeele cât mai repede posibil. Pe de-o parte, cei care lucrau la tranșee erau favorizați, întrucât trăgătorii de elită ruși se infiltraseră printre liniile germane și trăgeau asupra tot ceea ce mișca în fața lor. Camuflajul pe care îl aveau îi făceau inaccesibili, încât plutonul trimis să-i lichideze, fusese nevoit să se întoarcă fără a face nici o ispravă. Pădurea de lângă oraș era imensă și deasă și constituia un adăpost nu numai pentru trăgători izolați, ci pentru un întreg batalion și la nevoie, și pentru un regiment. Însă trăgătorii ruși reprezentau un pericol nu numai pentru soldații germani din primele

linii, destul de puțin numeroși, ci și pentru cei din batalionul disciplinar. Locotenentul Obermeier și căpitanul Barth propuseseră superiorilor de a înarma un pluton sau chiar o companie din batalionul disciplinar, dar încă nu se primise nici un răspuns. Drept rezultat, în ultimele trei zile, Wernher pierduse cinci oameni, iar Obermeier șase.

Pentru a stabili o securitate relativă, cei doi locotenenți instalară în fața pădurii santinele înarmate cu mitraliere ușoare, cu ordinul de a trage fără nici o somație asupra oricărei mișcări suspecte. Însă santinelele respective fuseseră primele victime. Chiar din ziua în care primiseră posturile în primire, fuseseră găsite fără viață în spatele mitralierelor lor, împușcate în cap, prin căști.

– Ce bandă de ticăloși! continua să mârâie Bevern, după ce vizitase câteva adăposturi. Nemernicii ăștia își închipuie că războiul așa se duce, stând cu burta în sus și odihnindu-te! Niște puturoși!

Cu corpul îndoit, fiind prevenit de pericolul pe care îl reprezentau trăgătorii ruși, deși nu era foarte convins, avansă printr-o tranșee în zigzag pentru a controla pe santinela de la postul cel mai avansat. Străbătu ultima parte a drumului în patru labe, ajunse în cele din urmă în gaura unde se afla santinela, dar nu-i veni să-și creadă ochilor. Soldatul dormea liniștit.

Într-adevăr, nu visa, santinela din fața lui dormea cât se poate de liniștit.

Santinela își ridicase gulerul mantalei încât i se vedea doar partea superioară a căștii, stătea cu mâinile în buzunare și-și ghemuise picioarele sub manta. Respirația sa regulată făcea să vibreze stratul de promoroacă ce se formase în jurul nasului.

O santinelă ce dormea! Pentru Bevern, lucrul acesta reprezenta ceva de neconceput, o culme abominabilă a indolenței, o adevărată crimă. Se aplecă asupra făptașului și simți un sentiment de triumf: ținea între mâinile sale un delincvent

grav. Regreta faptul că nu avea nici un martor, dar oricum, lucrul acesta nu era absolut necesar. Cuvântul său de ofiţer era suficient pentru a condamna pe soldatul respectiv la singura pedeapsă demnă de o asemenea crimă şi anume moartea în faţa unui pluton de execuţie.

Se uită la sacii umpluţi cu pământ aşezaţi în semicerc ce protejau mitraliera, se ridică de la pământ cu grijă şi examină din ochi înălţimea acestora pentru a vedea dacă îi asigurau protecţie. Se gândi că dacă nu scotea capul deasupra lor, nu avea de ce să se teamă. Era atât de absorbit în ceea ce făcea, încât nu remarcă mişcarea făcută de soldat, iar atunci când se răsuci spre el cu intenţia de a-i striga în urechi, se pomeni în faţa figurii cu ochi zeflemitori a lui Schwanecke.

Rănile primite de acesta în lupta sa cu Tartukin fuseseră mai mult dureroase decât grave. După ce dăduse de el, Kronenberg îi făcuse câteva puncte de sutură şi îl ţinuse internat câteva zile la infirmerie, până când îşi făcuse apariţia locotenentul Bevern:

– Individul ăsta nu are nimic grav, îi spuse locotenentul lui Kronenberg. Nu-i vremea şi nici locul pentru chiulangii, aşa că de mâine, Schwanecke să se prezinte la compania sa... S-a înţeles?

Schwanecke turbase de furie, dar vrând-nevrând, se conformase.

– Trezeşte-te! urlă la el Bevern, fără a-şi da seama de ridicolul ordinului dat.

Nici măcar nu ascultă primele cuvinte ale lui Schwanecke, gândindu-se doar că în sfârşit, pusese mâna pe acesta şi că nu mai exista nici o posibilitate de scăpare pentru el. Îl considera deja pe Schwanecke ca şi mort, iar faptul că era vorba tocmai despre acest soldat, îl umplea de încântare.

– De ce să mă trezesc? Mă simt încă foarte slăbit, răspunse Schwanecke.

– Drepţi!

Schwanecke se ridică greoi, se întinse şi căscă.

– Întotdeauna sosiţi când nu trebuie, domnule locotenent. Tocmai...

– Dormeai! Recunoaşte!

– Tocmai asta voiam să spun şi eu. Visam că eram la Hamburg, cu una dintre blondele alea... Doamne, avea nişte coapse, nici nu vă puteţi închipui!... Şi poftim, aţi apărut dumneavoastră!

– Dormeai! Mărturiseşti?

– Bineînţeles! Însă asta nu m-a împiedicat să nu vă aud. Domnule locotenent, n-aţi prea învăţat chestia asta la academia militară. Nu aşa te deplasezi pe front.

Întreaga figură a lui Schwanecke era zâmbitoare, numai ochii îi rămăseseră reci, fără viaţă, ca nişte bile de sticlă.

– Îţi dai seama ce articol din regulament ai încălcat?

– Nu. Care o fi ăla?

– Ai adormit în post în imediata apropiere a inamicului... spuse rar Bevern.

– Aha! Va-să zică asta era!... Bine, şi ce înseamnă asta?

– Înseamnă că te aşteaptă consiliul de război. Care se va reuni chiar aici. Adună-ţi lucrurile şi urmează-mă.

Bevern era cât se poate de calm, fără să acorde vreo atenţie răspunsurilor insolente ale lui Schwanecke, pe care îl considera deja mort.

– Domnule locotenent, nu-mi pot părăsi postul decât atunci când îmi vine schimbul. N-aţi vrea să-mi ţineţi companie până atunci? Am putea... am putea sta la taclale. Ce spuneţi, domnule locotenent? Să stăm aşa, la taclale, ca între bărbaţi... Suntem singuri, absolut singuri şi până-mi vine schimbul, mai e destul timp. Mi se pare o ocazie nimerită să... tăifăsuim ca între bărbaţi.

Bevern simţi cum calmul său imperturbabil îl părăsea. Cuvintele lui Schwanecke pătrunseră încetul cu încetul în conştiinţa sa şi până la urmă le înţelese sensul. Un fior îi străbătu şira spinării. Făcu un pas înapoi, ca pentru a fugi prin tranşee, dar Schwanecke întinse liniştit mâna, îl prinse de

gulerul mantalei, îl trase spre el şi îl întoarse, barându-i trecerea.

Bevern era incapabil să riposteze. Ceea ce se petrecea era prea îngrozitor...chiar de necrezut. Însă privind la chipul lui Schwanecke, înţelese că totul era cât se poate de real. Iar din gura surâzătoare a soldatului ieşiră nişte cuvinte care se impregnară gradat în toate celulele corpului său.

– Vorbeşti de consiliu de război? Ai vrea să fiu împuşcat, nu? Pan... pan... şi gata, s-a terminat cu Schwanecke, nu? Ţi-ar face plăcere chestia asta, ia zi? Schwanecke ciuruit de gloanţe şi Bevern – parcă aşa te cheamă, nu? – fericit ca un peşte în apă!

– Lasă-mă să trec!

– Hei, calm, calm! Doar ţi-am spus că o să tăifăsuim ca de la bărbat la bărbat, jigodie! Avem multe lucruri să ne spunem! Hei, ia mâna de pe pistol, ce naiba vrei să faci cu el! Fii atent, nu mă obliga să te pocnesc... Ia-ţi labele de pe el!

Bevern îşi depărtă cuminte mâna de pe etuiul pistolului şi ripostă:

– Ce vrei de la mine? Ştii ce înseamnă purtarea ta? Să ridici mâna la un superior...

– Gura!

Schwanecke îşi înlătură cristalele de gheaţă de pe sprâncene şi încetă să mai zâmbească. Bevern avu brusc impresia că cel din faţa sa se găsea undeva departe, foarte departe, meditând asupra unei probleme importante. După câteva clipe de tăcere, Schwanecke începu din nou să vorbească, cu figura cât se poate de serioasă:

– Eşti o mare jigodie... şi o să-ţi fac felul. Îţi dai seama ce bucurie o să fie pe ceilalţi băieţi? O zi de sărbătoare pentru tot batalionul! Hm, auzi, consiliu de război... Ascultă, să ştii că nu eu o să fiu ăla care o s-o mierlească... Şi în nici un caz de mâna ta!

– Tu... tu!... strigă Bevern cu o voce subţire, cu trăsăturile contractate şi cu o expresie de groază de nedescris în ochi.

Apoi strigă după ajutor, dar vocea i se pierdu în imensitatea spaţiilor albe, în care ştia că nimeni nu-l poate auzi. Totul era în zadar. Omul acela din faţa lui, însemna moartea şi nimeni nu-l putea scăpa. Mai strigă o dată, dar nu pentru a chema pe ceilalţi soldaţi în ajutor. Concentrase în acel strigă disperat toate gândurile spre mama sa, spre acea femeie pe care crezuse la un moment dat că o disprețuieşte întrucât nu-i împărtăşea concepţiile, spre toate mamele din lume care îşi întind mâinile ocrotitoare spre copiii ce plâng, spre toate mamele către care se îndreaptă ultimul strigăt deznădăjduit al muribunzilor.

– Ajutor!

În timp ce striga, Schwanecke îl lovi.

Bevern se prăbuşi.

Schwanecke acţionă cu rapiditate, de parcă ar fi făcut acele mişcări de sute şi sute de ori.

Fără a-şi dezlipi ochii de la figura locotenentului, trase câteva rafale de mitralieră spre pădure, în zona unde ştia că se ascundeau cel puţin câţiva partizani. Apoi îl lovi violent pe Bevern cu muchia palmei peste carotidă, îl târî de subsuori până în spatele mitralierei, după care îi ridică corpul greu şi inert şi îl împinse pe creasta sacilor de pământ din faţa sa.

Aşteptarea nu fu lungă.

În mai puţin de un minut, dinspre pădure răsună un foc de armă, iar corpul lui Bevern se mişcă uşor, ca scuturat de un fior scurt.

Schwanecke îl trase de pe saci, lăsându-l să se rostogolească la picioarele sale. Figura lui Bevern păstra o expresie de uimire amestecată cu teamă. La rădăcina nasului se afla o gaură rotundă, cu conturul net, iar în spatele căştii încă una, cu marginile zdrenţuite. Glonţul inamic îi traversase capul complet.

„Hm, se vede treaba că războiul poate totuşi să folosească la ceva, se gândi Schwanecke chicotind. Iar tipii ăia din faţă, trag al naibii de bine."

Apoi se ridică în picioare, se lipi de sacii de pământ şi începu să tragă spre pădure până termină toată banda de cartuşe. O înlocui şi continuă să tragă cu frenezie, invadat de un sentiment sălbatic de triumf şi cu ochii aproape ieşiţi din orbite.

După ce termină şi a doua bandă, îşi spuse:

– Gata, ajunge.

Moartea locotenentului Bevern nu provocă o reacţie deosebită printre ofiţerii batalionului. Se procedă la înregistrarea oficială uzuală şi se raportă eşalonului superior.

– Era un tânăr cam dezorientat... Sunt mulţi ca el, îi spuse căpitanul Barth prin telefon lui Obermeier.

Wernher, pentru care problemele cu Bevern fuseseră rezolvate într-un mod cât se poate de simplu, se mărgini să-şi spună:

„ Ce dobitoc!... A murit fără ca măcar să fi făcut vreodată dragoste cu o femeie..."

Numai Krüll rămăsese tăcut şi gânditor. Faptul că dispariţia locotenentului nu provocase nici măcar o lacrimă, ba mai mult, întreg batalionul o considerase drept o uşurare, îi provoca teamă şi un prilej de reflecţii adânci. Ştia că atrăgea ura soldaţilor în aceeaşi măsură ca şi Bevern şi deşi modul său de a se purta se mai îmblânzise în urma experienţei avute în tranşee, nu nutrea nici un fel de încredere faţă de subordonaţii săi... mai ales că pentru el, rolul unui plutonier major într-un batalion disciplinar era întotdeauna de a otrăvi viaţa soldaţilor.

Bevern fu înmormântat în spatele caselor din Babinici, dar pentru Schwanecke, asta nu însemna sfârşitul întâmplării.

Mai întâi îi explică sergentului Hefe, chiar în tranşee, cum se petrecuseră lucrurile.

– Ruşii l-au nimerit pe Bevern, declară el, având grijă ca vocea sa să aibă şi o nuanţă de consternare.

– Unde?

– Lângă mine, la primul post de santinelă.

– Aha... făcu Hefe, privindu-l atent pe Schwanecke. Nici că se putea s-o sfârşească în condiţii mai bune. Şi cine mai era acolo?

– Nimeni. Doar noi doi.

– Aşadar, tu eşti singurul martor?

– Da.

– Şi de ce nu l-ai împiedicat pe idiotul de Bevern să se urce sus, pe saci?

– Să-l împiedic? Păi, eu nu pot da ordine unui superior.

– Dar l-ai avertizat?

– Sigur că da! Ce întrebare!

Cu Obermeier, interogatoriul se dovedi mai greu.

– Cât timp a rămas locotenentul cu tine?

– Păi... vreo cinci minute.

– Şi ce ţi-a spus?

– Când m-a văzut, mi-a spus: „Aha, ia uită-te, tu erai, canalie!"

Obermeier îşi privi mâinile. Personal, nu simţea nici un fel de mâhnire pentru dispariţia lui Bevern, însă moartea acestuia i se părea suspectă, iar datoria sa de ofiţer îl obliga să facă lumină asupra evenimentelor petrecute. Totul pleda pentru un fapt nefericit, aşa că afacerea avea să fie clasată, însă la mijloc se afla Schwanecke, care se aflase singur cu Bevern. O ocazie mai fericită nici că ar fi putut exista. Evident, concluziile ce se puteau trage erau monstruoase... dar Schwanecke nu era un soldat oarecare. Era un criminal de drept comun. Era suficient să i te uiţi în ochi că şi înţelegeai că poate ucide cu sânge rece.

– Şi de fapt, ce s-a întâmplat?

– I-am spus: „Domnule locotenent, fiţi atent, în faţă, în pădure, sunt trăgători de elită siberieni". Dar el ştiţi ce mi-a răspuns? „Ce mă, găină fiartă, ţi-e cumva frică?" Chiar aşa mi-a spus. „Nu, domnule locotenent, i-am spus eu, nu mi-e

frică, dar ăia trag al naibii de bine". „Aiurea!", a făcut el şi a scos capul deasupra sacilor. Şi poc! A căzut grămadă. Un singur glonţ şi s-a curăţat. Totul s-a petrecut extrem de repede. Întotdeauna voia să arate celorlalţi că...

– Gata, ajunge! Du-te şi prezintă-te plutonierului-major Krüll.

Schwanecke scoase un oftat de uşurare şi ieşi, lăsându-l pe Obermeier gânditor. Se prezentă la biroul companiei, salută câteva cunoştinţe de-ale sale şi se duse în încăperea în care se afla Krüll. Credea că toată povestea luase sfârşit. Bevern murise, aşa că ce se mai putea întâmpla? „A murit pe câmpul de onoare, se gândi el. Avea de gând să mă aducă în faţa consiliului de război şi pe urmă să comande chiar el plutonul de execuţie... Pan! Gata cu Schwanecke! A fost un pan! Dar Bevern a mierlit-o! Aşa că adio consiliu de război... L-am prevenit doar că n-o s-o mierlesc de mâna lui. Poate cu alţii s-o fi întâmplat aşa, dar cu mine nu."

Plutonierul-major Krüll ridică ochii când Schwanecke intră fără să bată la uşă. Se ridică de la biroul său, îşi încrucişă braţele, dădu din cap şi spuse:

– Păi sigur că da! Cine altcineva putea să fie! Doar cineva fără educaţie! Criminalul de drept comun aproape perfect...

– Puteţi să tăiaţi cuvântul „aproape", făcu Schwanecke rânjind.

– Atunci, să spun: „Asasinul aproape perfect"?

Schwanecke închise pleoapele pe jumătate, iar figura îi căpătă o expresie duşmănoasă. Pe moment, ura din el îl făcu să uite de prudenţa obişnuită de care dădea dovadă.

– Şi dumneavoastră păreţi la fel, şuieră el printre dinţi.

Krüll făcu un pas înainte, încleştând pumnii:

– La fel? Cum adică la fel? Ce ai vrut să spui cu asta? urlă el.

– Adică, şi dumneavoastră păreţi un asasin, aşa cum părem cu toţii, răspunse Schwanecke, recăpătându-şi stăpânirea de sine.

– Cred că ai vrut să spui altceva. Mă iei drept idiot?

Lui Krüll i se făcu brusc frică de ochii reci din faţa sa, care îl fixau aproape fără să clipească.

– Se poate, făcu Schwanecke cu aplomb.

– Micuţule, te previn, făcu Krüll, dând din cap aşa cum îi era obiceiul de fiecare dată când reflecta adânc, o să ţi se dovedească crima, ascultă-mă pe mine. Şi în ziua în care o să ţi se taie gâtul ăla infect, o să-mi pun uniforma de sărbătoare şi o să mă îmbăt de fericire!

Schwancke nu răspunse, dar înainte de a ieşi din birou, scuipă cu silă în urma sa.

Peste o oră, doctorul Bergen intră în căsuţa în care Obermeier îşi instalase punctul de comandă.

– Infirmeria are material suficient pentru cel puţin şase sau şapte zile, îi spuse el locotenentului. Văd că Deutschmann al tău a reuşit să se descurce. Însă săptămâna viitoare trebuie să mai facă un drum la Orşa. Am auzit că administraţia spitalelor a primit un transport important de medicamente... Se pare că în aer pluteşte ceva...

– Mda, şi eu m-am gândit de ce naiba Ivan stă aşa de liniştit şi asta de o bună bucată de timp... Pământul e îngheţat tun, parcă e de piatră, zăpadă nici vorbă să fie, ce mai, condiţii ideale pentru blindate... Părerea mea este că în curând o să avem parte de distracţii, ce părere ai?

– Termină, Obermeier, nu mai cobi! spuse doctorul Bergen şi dădu pe gât o înghiţitură de coniac din sticla pe care i-o întinsese locotenentul. Însă nu pentru asta am venit, continuă el, ştergându-se la gură. Dacă o să avem parte de distracţii, cum spui tu, o să aflăm în curând. Eu nu prea am experienţa frontului, dar cred că doar dacă nu eşti de lemn nu simţi, cum să zic... liniştea dinaintea furtunii... Mda... uite ce voiam să-ţi spun... Doctorul Hansen a descoperit ceva şi mi-a

spus şi mie despre asta... Este vorba despre Bevern. Poftim, citeşte şi tu...

Îi întinse câteva pagini lui Obermeier şi mai bău o înghiţitură.

– Voi ăştia, doctorii, aveţi un scris ca laba gâştii, făcu după câteva clipe Obermeier, scoţând un oftat.

– Bine, atunci o să-ţi spun eu în câteva cuvinte despre ce este vorba. În afară de gaura aia din cap, corpul lui Bevern a mai prezentat şi o contuzie la bărbie, şi ceea ce este mai important, şi o echimoză pe gât, în zona carotidei. Asta înseamnă că urmele astea existau deja când Bevern a fost împuşcat. Îţi dai seama?

– Nu. Ce vrei să spui?

– Fii atent. Este posibil ca în timpul inspecţiei sale prin tranşee, Bevern să fi alunecat şi să fi căzut. În felul ăsta s-ar putea explica contuzia de la bărbie. Însă echimoza de la gât? Aia nu ar fi putut proveni în nici un caz dintr-o căzătură. În urma cu câţiva ani, am fost medic legist şi îţi spun cât se poate de sigur că o asemenea echimoză nu poate proveni decât în urma unei lovituri aplicate cu un obiect contondent. Cu patul armei, de exemplu, sau...

Şi Bergen făcu o mişcare rapidă în aer cu palma.

– Vrei să spui... cu muchia palmei?

– Mda... tot ce se poate, spuse Bergen, dând din umeri. O lovitură de genul ăsta, dată cu suficientă forţă, poate fi mortală...

– Şi crezi că...

Bergen dădu din cap hotărât, în semn că nu.

– Nu, nu!... E indiscutabil faptul că Bevern a murit fiind împuşcat. Glonţul a intrat prin partea anterioară a capului şi a ieşit prin cea posterioară. Însă lucrul care dă de gândit este că lovitura de la carotidă i-ar fi putut provoca pierderea conştiinţei. Iar lovitura asta a primit-o cu puţin timp înainte de a muri. Nu sunt detectiv... şi probabil că nici tu, numai că tocmai tu eşti comandantul companiei în care s-a întâmplat chestia asta...

– Dacă te-am înţeles bine, spuse Obermeier rar, după ce se gândi câteva clipe, cineva... încă să nu pronunţăm nici un nume... l-a lovit pe Bevern şi apoi i-a tras un glonţ în cap...

– Ba nu, Hansen a stabilit că glonţul nu a fost tras din apropiere. Din punct de vedere medical, chestia asta se poate constata foarte uşor. N-aş vrea să mă hazardez în nici o teorie, însă după părerea mea, ceea ce ai spus, se apropie destul de mult de realitate, cel puţin asta este părerea mea.

– Mda... Va' să zică, lucrurile s-ar fi putut petrece în felul următor: Schwanecke, fiindcă nu poate fi vorba despre nimeni altcineva, l-a lovit pe Bevern, apoi încă o dată, mai puternic, cu muchia palmei, făcându-l să-şi piardă cunoştinţa şi în cele din urmă l-a împuşcat... sau a făcut să fie împuşcat de trăgătorii ruşi... Mda... este o explicaţie destul de plauzibilă...

– E vorba despre Bevern, dar...

– Vrei să spui că... Nu, eu o să-i transmit raportul ăsta căpitanului Barth.

– Bine, cum vrei.

Doctorul Bergen dădu pe gât ultima înghiţitură de coniac din sticlă. Băutura avea un gust rău, însă îl ajuta să suporte lucrurile cele mai cumplite, mult prea cumplite pentru o înţelegere normală.

– Bevern era un neisprăvit... Cu toate astea, o crimă rămâne o crimă, indiferent cine este victima.

– Mda, o să plec chiar acum... mă duc să dau de Schwanecke şi să-l iau din nou la întrebări.

Doctorul Kukill încercase să ia legătura prin telefon cu Julia Deutschmann, dar ultimul bombardament britanic distrusese liniile de comunicaţii. Îmboldit de o neliniştе ne mai încercată până atunci, se duse la Dalhem, îngrozit la gândul

că Julia şi-ar fi putut pune în aplicare planul nebunesc de a încerca pe ea însăşi descoperirea soţului ei.

Vila în care locuia Julia părea pustie. Sună, dar nu-i răspunse nimeni. Aşteptă câteva clipe, apoi deschise poarta şi intră în grădină. Nu se vedea nici o mişcare. Casa părea părăsită. Uşa din spate de la bucătărie, era închisă cu cheia. Oare de ce nu-i spusese Julia că intenţiona să plece? Fiindcă îl ura, ăsta era singurul motiv, îşi spuse el cu amărăciune. Cum putea crede el că Julia l-ar fi putut uita pe Deutschmann şi i-ar fi răspuns avansurilor făcute de el?... Dar oare unde plecase? Kukill ştia doar că părinţii Juliei muriseră... Să i se fi întâmplat ceva lui Deutschmann? Să fi murit acolo, în Rusia?

Gândul acesta, cu care cocheta deseori în ultima vreme, nu-i era deloc neplăcut. Totuşi, simţea şi un oarecare sentiment ciudat de incertitudine, de culpabilitate, pe care nu-l cunoscuse până atunci. De fapt, totul era cât se poate de simplu: o dorea pe Julia, avea de gând să o cucerească şi nici nu se gândea să nu reuşească. Avea să o aibă, iar rezistenţa ei nu făcea decât să-i exacerbeze dorinţa care i se transformase într-o idee fixă. Până atunci, obţinuse tot ceea ce voise. De ce oare cu Julia să se întâmple altfel? Singurul obstacol în planul său îl constituia faptul că Deutschamann trăia. Dacă acesta ar fi murit, Julia ar fi căzut în braţele sale ca un fruct copt, bineînţeles, după o oarecare perioadă rezonabilă de doliu. Cât despre restul, încă nu avea nici o idee precisă.

Cu toate acestea, de câteva săptămâni, lucrurile nu i se mai păreau chiar atât de clare. Continua s-o dorească pe Julia, să tânjească să fie numai a lui, însă într-un mod diferit şi nu mai era atât de sigur că dorea în mod categoric moartea lui Deutschmann. Graniţele dintre gândurile sale se încurcaseră cam în acelaşi timp şi cu sentimentele şi nu mai erau la fel de net limitate... iar acest lucru era ceva cu totul nou pentru el. Oare să fi fost... dragostea? Dacă ar fi fost aşa,

acea dragoste nu avea să-l lase să fie prea dezorientat şi descumpănit...

Înainte de a se întoarce la maşina sa cu care venise, se mai opri o dată şi privi casa Juliei. Simţi o durere în capul pieptului şi aproape că se sufocă. În acele clipe ar fi dat totul, chiar şi întreaga sa carieră şi situaţia sa socială pentru a vedea poarta deschizându-se şi pe Julia înaintând spre el cu braţele deschise. Însă poarta continua să rămână închisă, iar casa pustie şi părăsită. Kukill plecă, propunându-şi să revină a doua zi sau în fiecare zi, până când avea să dea de ea. Era absolut obligatoriu... S-o găsească şi doar nu numai pentru a schimba cu ea câteva cuvinte banale, sau pentru a tăcea alături de ea.

Din sufragerie, Julia îl spiona printre perdelele întredeschise.

În acele clipe, doctorul Kukill care se afla în grădină, nu mai era acelaşi doctor Kukill de altădată pe care îl cunoscuse ea, acel medic legist cu un comportament ca de gheaţă, sigur de sine, specialistul reputat şi favoritul Partidului şi al femeilor. Acesta îi mărturisise odată că nopţile îi deveniseră lungi iar visele arareori plăcute, ceea era demonstrat şi de atitudinea sa prezentă, ce dădea de înţeles acelaşi lucru. Însă Julia nu putea să-i analizeze mai în profunzime comportamentul şi nici măcar nu încerca acest lucru, chiar atunci după ce Kukill se despărţea de ea. În momentul în care se aşeza la biroul lui Ernst, îşi impunea să nu se mai gândească la el. Pentru moment, Kukill nu reprezenta decât un accesoriu. Mai târziu, după ce avea să reuşească, avea să-l folosească la revizuirea procesului... Dar asta mai târziu, şi dacă totul avea să decurgă bine...

Pe birou se aflau o grămadă de hârtii. Le dădu deoparte, luă o foaie albă şi începu să scrie:

„Dragul meu,

Scrisoarea de faţă va fi scurtă şi n-ar fi exclus să fie ultima. Un rămas bun în prea multe cuvinte ar face despărţirea

mult mai grea şi ceea ce ar fi mai rău, ar risca să-mi înlăture şi puţinul curaj pe care-l mai am pentru a face acest lucru. Însă nu, nu am de gând să văd lucrurile în negru. Este adevărat că sunt poate puţin cam surmenată şi într-o asemenea stare, orice lucru necesar pare inutil, iar ceva ce este greu, pare şi mai greu.

Curând, m-am surprins cochetând cu vanitatea. Aproape atinsă de orgoliu, m-am gândit că înfăptuiesc o operă măreaţă. Pentru tine. Mi-am spus că acest lucru nu poate fi înfăptuit decât de o femeie care iubeşte peste poate, aşa că m-am transpus în rolul unei eroine. Vezi, dragul meu, chiar într-o asemenea situaţie, nu pot fi depăşite anumite slăbiciuni înnăscute. Prin urmare, m-am întrebat câţi oameni ar putea fi buni datorită unei simple vanităţi, afirmate de ei înşişi sau de alţii, ori ca urmare a unui comportament general, ori a îndeplinirii unei fapte bune. M-am întrebat chiar până la ce punct vanitatea şi chiar amorul propriu îşi pot aduce aportul într-un act eroic, care din exterior poate părea un abandon total de sine şi negarea celui mai elementar egoism şi al instinctului de conservare... Cam astea au fost ideile care mi-au trecut prin minte... Hm, mi se pare că ţi-am promis că-ţi voi scrie o scrisoare scurtă, însă mai vreau să-ţi spun ceva: indiferent care ar fi perioada în care aş trăi şi oricât de dură ar fi ea, am acumulat nişte idei şi principii care mi-au luminat orizontul. M-am schimbat, dar nu în acel sens banal, în care se afirmă că nu mai eşti aceeaşi. Ceea ce intuiam altădată s-a împlinit astăzi, făcându-mă să devin de acum înainte ceea ce odinioară era pentru mine o carte închisă şi pecetluită cu şapte sigilii. Acest lucru care mi s-a întâmplat îl pot numi, fără putinţa de a greşi, o adevărată evoluţie.

După ce voi termina de scris aceste rânduri, voi începe experienţa. Oh, dragul meu, îţi mărturisesc că-mi este frică! Poate că totuşi această scrisoare nu va fi atât de scurtă cum mi-am propus, întrucât fiecare rând şi fiecare cuvânt constituie pentru mine un fel de răgaz, o amânare.

Fără îndoială că aceste lucruri nu le vei afla niciodată. Sau, cel puţin nu vei şti dacă experienţa mea a eşuat. În acest caz, eu nu voi mai exista pentru a-ţi explica ceea ce s-a întâmplat. Cu toate astea, chiar dacă voi rămâne în viaţă, nu am certitudinea că te vei reîntoarce, întrucât războiul ăsta blestemat durează de prea mult timp şi devorează oamenii ca un monstru mereu flămând... mai ales pe acei oameni condamnaţi să facă parte dintr-un batalion disciplinar. Printre milioanele de victime, noi vom fi doi anonimi al căror destin nu va afecta pe nimeni, întrucât se va dizolva în alte destine cel puţin la fel de nefericite, dacă nu şi mai mult. Nu va supravieţui decât cuvântul „război", acest cuvânt înspăimântător, căruia nimeni nu-i poate aprecia oroarea decât dacă l-a trăit cu adevărat şi care va înghiţi ca un ocean milioane de alte destine...

Experienţa despre care îţi spuneam va începe peste câteva minute, iar peste zece sau douăsprezece ore voi şti dacă noi doi am avut dreptate sau ne-am înşelat în legătură cu *actinita* noastră. Îţi promit că voi fi curajoasă... sau în cel mai rău caz, că voi încerca să fiu curajoasă. Însă, pentru orice eventualitate, lasă-mă să-mi iau adio de la tine. În timp ce-ţi scriu rândurile acestea, zâmbesc pentru a nu plânge şi îmi impun să nu mă gândesc decât la clipele de fericire pe care le-am petrecut, nu şi la cele amare care au urmat.

Şi în acest adio vreau să-ţi mai spun că deşi viaţa mea a fost scurtă, a fost totuşi densă. Vreau să cred că ne vom revedea şi că nopţii prin care păşim în aceste clipe, îi vor urma cu siguranţă zorii. Te sărut în gândul meu ca în acea zi în care mi-ai spus că Dumnezeu a creat lumea pentru ca să exist eu. Atunci ţi-am fost recunoscătoare pentru ceea ce mi-ai spus, aşa că şi acum, la rândul meu, îţi spun acelaşi lucru.

A ta, Julia."

Fără a mai reciti cele scrise, Julia puse scrisoarea alături de celelalte într-un sertar pe care îl închise cu cheia. Apoi

intră în încăperea transformată în laborator şi se apropie de masa pe care se găseau printre altele şi două fiole cu un lichid alburiu. Cu mâinile sigure, fără să-i tremure câtuşi de puţin, extrase conţinutul fiolelor în două seringi.

Era ora 11 şi 17 minute dimineaţa.

Deschise un caiet de însemnări şi comportându-se cât se poate de normal, notă data şi scrise:

„Ora 11 şi 19 minute. Mi-am făcut prima injecţie intramusculară de doi centimetri cubi cu *staphylococcus aurus în musculus vastus lateralis*".

Înainte de a-şi face injecţia, îşi dezinfectase cu alcool o porţiune din pulpă şi zâmbise amar, gândindu-se cât de copleşitoare putea fi puterea obişnuinţei. Îşi dezinfectase locul unde urma să se injecteze cu puroi! Acul seringii îi pătrunse carnea şi acţionat de piston, lichidul alburiu îi pătrunse în corp. Apoi îşi scoase acul cu o mişcare bruscă, continuând să zâmbească.

După ce îşi făcu şi a doua injecţie, notă în caietul de însemnări:

„Ora 11 şi 22 de minute. Mi-am făcut a doua injecţie în *musculus flexor digitorum profundus* şi aştept rezultatele".

Julia potrivi ceasul deşteptător să sune la ora nouă seara, şi se întinse apoi pe canapeaua cea veche, unde Ernst obişnuia să doarmă câteva ceasuri după o noapte albă. Perdelele erau trase, iar în obscuritatea din sufragerie lucrurile căpătaseră un aspect ireal. Telefonul se afla pe o măsuţă alături de ea, iar lângă el, un bilet pe care erau scrise numerele de telefon ale doctorului Wissek de la spital şi de acasă.

Înainte de a-şi începe experienţa, Julia încercase să se gândească la toate, neomiţând nici un detaliu în notele pe care le consemnase şi comportându-se ca cineva care având de gând să termine cu viaţa, intenţiona să-şi lase toate problemele în ordine. Îi scrisese chiar şi doctorului Kukill câteva rânduri:

„Dacă în activitatea de expert pe care aţi desfăşurat-o aţi fi ascultat mai mult de ceea ce vă dicta conştiinţa sau raţiunea şi nu de ideile preconcepute pe care le-aţi numit «necesităţile momentului», n-aţi mai fi fost în situaţia de a citi în prezent aceste rânduri..."

Foarte palidă şi cu ochii închişi, Julia se gândi la Ernst şi la îngrozitoarea iarnă rusească de care auzise vorbindu-se atâta. Oare măcar avea o manta? Primise pachetul pe care i-l trimisese ea, cu mănuşile îmblănite, ciorapii groşi, fularul, prăjitura şi pachetele de ţigări? Umbla oare cu cizme îmblănite?... Tot felul de griji ale unei soţii iubitoare faţă de soţul ei sau ale unei mame pentru copilul său.

În decursul după-amiezii, Julia auzi o maşină oprindu-se în faţa casei. Imediat îşi dădu seama că era vorba de doctorul Kukill. Auzi aproape imediat paşi prin grădină, după care soneria de la intrare... o dată... de două ori... de trei ori... de cinci ori...

Preţ de câteva clipe, luptă împotriva dorinţei arzătoare de a se repezi să deschidă uşa, să-i povestească totul lui Kukill şi să-i ceară ajutorul mai înainte de a nu fi prea târziu.

Dar continuă să stea întinsă pe canapea cu capul întors spre perete şi astupându-şi urechile cu mâinile. Într-un târziu, se auzi pornind motorul maşinii, după care zgomotul se stinse curând.

Liniştea casei pustii, cufundate în semiobscuritate îi provoca o stare de somnolenţă ce se accentua. Când telefonul de la capul ei se porni să sune strident, tresări brusc, dar nu răspunse, fiind convinsă că era doctorul Kukill.

Pe la şapte fără un sfert îşi examină cele două locuri unde se injectase. Pe pulpă i se formase un cerc mic şi roşu în jurul punctului respectiv, dar pe braţ nu se observa încă nici o reacţie. Îşi luă temperatura, constată că zona din jurul injecţiei din pulpă prezenta o sensibilitate mărită la apăsare şi notă în caiet observaţiile făcute.

La ora opt și jumătate, mai înainte ca ceasul deșteptător să fi sunat, se simți invadată de o stare de neliniște crescândă pe care nu și-o putea domina și care îi dădea senzația unei lipse de aer, așa că se hotărî să-l sune pe doctorul Wissek.

Încercă mai întâi la spital și avu norocul să dea imediat de el.

– Salut fetițo, ce mai faci? Cu ce te pot ajuta? auzi ea vocea tonică a lui Franz, dar parcă ca prin vis.

Julia își atinse fruntea cu mâna și observă că îi era umedă și fierbinte.

– Bine, dar tu ce mai faci? reuși ea să articuleze cu greu. Ai mult de lucru?

– Ca de obicei. Nu lipsește mult și o să ajung să mă culc în sala de operații!

– Franzl, vreau să te rog ceva...

– Hai, dă-i drumul, spune! S-a și rezolvat!

– Aș avea nevoie de un pat, în spital la tine.

– Aici? De un pat? Imposibil! Julchen, draga mea... tu pe ce lume trăiești? Deja în adăposturile antiaeriene, pacienții stau claie peste grămadă. Dar ce, ai și tu niște... clienți particulari?

– Nu... Ți-am cerut un pat fiindcă este vorba despre ceva foarte urgent.

– Despre ce este vorba?

– Despre o infecție cu stafilococi aurii. În braț și în pulpă, spuse ea rar, inspirând din greu.

– E grav?

– Destul de grav.

– Înseamnă că se anticipează o amputare. Despre cine-i vorba?

– Despre mine.

La celălalt capăt al firului se făcu liniște, iar în receptorul Juliei se auzi doar o respirație gâfâită. În cele din urmă, Franz Wissek reuși să îngăime:

– Julia... Julia... Ce-ai făcut? Ce ți s-a întâmplat?

– Am reluat experiențele lui Ernst, răspunse ea, făcând un efort de a vorbi rar și distinct, cu toate că încăperea în care se afla începuse să-i joace prin fața ochilor. Singura soluție... adăugă ea, este *actinita* lui Ernst. Mă auzi, Franzl? Vino și ia-mă de aici. Acum stau întinsă pe canapeaua din sufragerie. O să găsești *actinita* și modul de folosire pe măsuța de lângă mine.

Cuvintele îi ieșeau din gură din ce în ce mai greu.

– Franzl, să urmezi întocmai instrucțiunile, altminteri totul o să fie în zadar... M-ai înțeles, Franzl?

– Da, dar...

– Franzl, nu mai sunt în stare să vorbesc... Îți urez noroc și...

Avu de gând să adauge și „la revedere", dar cuvintele nu-i ieșiră imediat din gură, încât le uită instantaneu. Puse cu greu receptorul telefonului în furcă, iar ultimul gând conștient i se îndreptă spre microbii pe care și-i inoculase: „Sute de milioane de microbi... un miliard..."

Se părea că plutonierului major Krüll începuse să-i placă să facă inspecție prin tranșee. Faptul că-i surprindea pe soldații în fața cărora apărea brusc, îi provoca o satisfacție puternică, mult mai puternică decât teama pe care o avea față de artileria rusească. Pe de altă parte, de o bucată de timp frontul devenise extrem de liniștit – lucru pe care soldații cu experiență îl considerau de rău augur – astfel că riscurile ridicate de inspecțiile sale erau scăzute. Însă se putea ca Krüll să fi încercat să dovedească că devenise un adevărat soldat. Într-o seară, în timp ce se întorcea pentru a treia oară din tranșee, se produse un incident. Partizanii din pădure trăseseră ca de obicei asupra schimbului care se întorcea de la lucru, un fapt extrem de banal, căruia nimeni nu i-ar fi acordat nici o atenție, dacă cel rănit n-ar fi fost chiar Krüll.

La infirmeria din Barsdovka, Kronenberg rămase perplex când văzu uşa deschizându-se şi apărând în pragul ei Krüll.

Abia după ce-şi ridică privirea de la un rănit căruia îi schimbase pansamentul observă că plutonierul major înainta cu greu, sprijinindu-se într-un băţ.

– Oh, nu se poate!... exclamă Kronenberg.

– Ce-ai spus, puişor?

– Nu cumva... nu cumva eşti rănit?

– Ba da, chiar aşa. Am un glonţ direct în fund.

– Ce?... Unde?... Ce-ai spus?... făcu Kronenber cu o expresie pe figură de parcă avea parte de cele mai frumoase momente din viaţa sa. În fund?

– Exact. Mai precis, în fesa stângă. M-am aruncat la pământ cu o fracţiune de secundă mai târziu.

– Şi gata, pac?

Krüll se schimonosea de durere, iar figura sa demonstra clar că nu avea chef de glume.

– Kronenberg, fiu de căţea ce eşti, să ştii să nu-mi pasă nici cât negru sub unghie dacă mă iei peste picior. Ia spune, care o să fie patul meu?

– Să ştiţi că aici la infirmerie domnul maior este cel care hotărăşte. Dar ca să aveţi dreptul la un pat, vă spun eu, trebuia ca rana din fund să merite asta, adică să aveţi o gaură ca lumea... Altminteri, e suficient un simplu pansament. Ia să văd!

Îl întoarse pe Krüll cu spatele la el şi-l puse să-şi dea jos pantalonii.

– Nu văd nimic! făcu Kronenberg.

– Sunt un om bine crescut, răspunse Krüll, aşa că mi-am schimbat chiloţii ăia ferfeniţiţi de glonţ.

– Prima oară de un an de zile! se auzi o voce din fundul infirmeriei.

Toţi răniţii izbucniră în râs, iar Kronenberg zâmbi şi el discret.

– Nişte măgari, asta sunteţi cu toţii! exclamă Krüll cu dispreţ.

În acel moment îşi făcu apariţia doctorul Hansen, îmbrăcat într-o bluză albă şi cu un şorţ de cauciuc, pătat de sânge. Krüll, pe a cărui figură palidă se citea suferinţa, se prezentă în faţa lui şi-i raportă cele petrecute. Hansen, căruia i se făcu milă de el, mai ales că răniţii continuau să-şi manifesteze zgomotos antipatia faţă de acesta prin tot felul de glume, îi puse mâna pe umăr şi-i spuse:

– Vino cu mine, am să te examinez. Ţi-a făcut până acum cineva vreo injecţie antitetanos?

– Da, infirmierul auxiliar Deutschmann.

La amintirea scenei petrecute, Krüll îşi încleştă maxilarele.

După atacul partizanilor, Hefe şi Wiedeck îl instalară într-o sanie şi-l transportară la Gorki. Deutschmann îl luă în primire, dar mai întâi începu să numere pansamentele pe care le avea în primire.

– Hm, doar şaptesprezece, făcu el dezolat, după ce le termină de numărat. Domnule plutonier major, vă mai amintiţi că atunci când i-am pus soldatului Siemsburg patru pansamente, m-aţi acuzat că fac risipă? Aşa că dumneavoastră o să vă pun doar două, mi se par suficiente...

– Deutschmann, termină cu glumele proaste, gemu Krüll.

Rana îl ardea cumplit, iar piciorul stâng nici nu şi-l mai simţea. Avea impresia că va muri încet, sfârşindu-se fără ca nimănui să nu-i pese.

– Mai întâi am să vă fac o injecţie!

Deutschmann îi dădu pantalonii jos şi trase brusc de chiloţii lipiţi de rană. Krüll gemu de durere. Dintr-o privire, Deutschmann constată că rana era superficială şi că glonţul de calibru mic abia dacă intrase în carne.

– Oho!... se minună el. Glonţul v-a dislocat o jumătate din fesă, care de fapt nici nu mai există! continuă el să se minuneze pe un ton de falsă compătimire.

– Mai taci naibii, Deutschmann şi fă-mi o dată injecţia aia!

– Imediat, domnule plutonier major, imediat!

Deutschmann cotrobăi printre instrumentele sale, alese o seringă cu acul bont, pe care avea intenţia să-l schimbe, o umplu cu ser şi dădu o palmă paternă peste fundul lui Krüll.

– Gata, gata, puţină răbdare! Nenea doctorul o să facă o injecţie mititică şi totul o să fie bine!

Şi înfipse acul mult mai încet decât se obişnuia, după care începu să introducă serul cu aceiaşi încetineală.

– Au!... Au!... urlă Krüll.

După ce scoase acul, Deutschmann nu putu rezista tentaţiei de a nu continua teatrul pe care începuse să-l joace.

– E gata? întrebă Krüll.

– Ah, nu, nici vorbă! Rana mai trebuie curăţată şi apoi pansată.

– Bine şi asta nu se poate face aici, la infirmerie?

– Ba da, din când în când se mai face şi aici. După cum ştiţi, am multă experienţă în chestii de astea.

– Bine, atunci dă-i drumul, ce mai stai! O să mă adormi?

– Ei, asta-i bună, să vă adorm! Doar nu sunteţi copil, ce naiba!

– Şi pe urmă?

– Pe urmă, o să vedem ce-o să mai spună şi domnul locotenent.

– Şi când o să fiu dus la Barsdovka?

– După mine, nu cred că o să fie nevoie să fiţi internat. Acolo sunt duşi doar cei grav răniţi. Chiar şi dumneavoastră aţi spus asta.

– Bine, dar spuneai că rana este imensă! Dacă se cangrenează?

– Fiţi liniştit, totul o să fie bine. N-o să vă rămână decât o cicatrice, e adevărat, cam mare, dar dumneavoastră nu sunteţi o dansatoare dintr-alea, în pielea goală, aşa că cicatricea asta n-o să aibă nici o importanţă.

Pansarea rănii se dovedi la fel de dureroasă ca şi injecţia, aşa încât Krüll, în timp ce rezista strângând din dinţi, îşi jura în sinea sa că avea să se răzbune pe Deutschmann cu prima ocazie. La lăsarea serii, plecă la Barsdovka, dar când ieşi din infirmerie, dădu cu ochii de toată compania care se strânsese să-l vadă. Şania o luă din loc, petrecută de glasurile soldaţilor ce intonau vechiul cântec: „Trebuie să plec, trebuie să plec la oraş..." Lui Krüll îi venea să plângă de ciudă că se simţea atât de singur şi atât de detestat de acei oameni care îi doreau cu siguranţă moartea...

Pe la 11 noaptea, doctorul Kukill apăru din nou în faţa casei familiei Deutschmann din Dahlem. În tot timpul zilei încercase în zadar să ia legătura cu Julia prin telefon. În minte nu avea decât cuvintele ei, cărora nu le acordase prea mare atenţie la început, dar care îi reveniseră în memorie, făcându-l să intre în panică:

– Nu voi spune nimănui despre experienţa mea decât după ce o voi începe, afirmase Julia... Nici chiar tu nu mă poţi împiedica. Voi demonstra tuturor că lui Ernst i s-a făcut o mare nedreptate.

De această dată, Kukill nu se mai mulţumi să facă înconjurul casei pentru a descoperi vreun semn al prezenţei Juliei. Se duse de la bun început la uşa din spate, bătu de câteva ori şi văzând că tot nu i se răspunse, sparse geamul şi intră.

În bucătărie nu era nimeni, dar pe reşou se afla o oală cu ciorbă de fasole.

– Julia!... strigă el. Julia!... Unde eşti?... De ce te ascunzi de mine?

Neauzind nici un semn de viaţă, trase concluzia că în casă nu se afla nimeni şi că striga degeaba. Ieşi din bucătărie, străbătu coridorul, deschise uşa sufrageriei şi rămase pironit locului. Toate luminile erau aprinse. Pe o canapea dintr-un colţ se afla o pătură în dezordine, iar pe măsuţa de lângă canapea pe care era telefonul, se vedea un plic.

Se apropie încet, ca atras de un magnet, luă plicul şi văzu că îi era adresat lui. Lângă telefon se mai găsea un bilet pe

care erau notate numele doctorului Wissek şi două numere de telefon. Rupse plicul şi începu să citească:

„Dacă în calitatea de expert pe care aţi avut-o aţi fi ascultat mai bine de ceea ce vă dicta conştiinţa sau raţiunea şi nu de ideile preconcepute pe care le-aţi numit «necesităţile momentului», n-aţi mai fi fost pus în situaţia de a citi în prezent aceste rânduri.

Voi efectua experienţa asupra mea însămi. Când veţi avea scrisoarea de faţă în mână, eu nu voi mai aparţine acestei lumi. ...sau voi dovedi că soţul meu a fost condamnat pe nedrept.

Să nu mă consideraţi o eroină. Îmi este groaznic de frică, însă este unicul mod de a-l reabilita pe Ernst şi de a continua opera în care credea şi în care şi eu cred!"

Kukill reciti scrisoarea cuvânt cu cuvânt. Chiar dacă Julia nu-l acuza direct şi se exprima cu calm şi sobrietate, simţea totuşi tot mai profund că este vinovat... Oare unde se afla ea în acele clipe?

Se gândi că biletul de lângă telefon putea fi răspunsul la întrebarea sa. Probabil că Julia îi telefonase doctorului Wissek, iar acesta o internase în spital.

Puse mâna pe telefon, dar dură mult până să obţină legătura cu spitalul. În timp ce aştepta, bătea nerăbdător darabana cu degetele pe măsuţă, încleştându-şi şi descleştându-şi maxilarele.

Într-un sfârşit, se auzi o voce bărbătească:

– Sunt doctorul Wissek...

– Spuneţi-mi vă rog, Julia... ăă... doamna Deutschmann este cumva internată la dumneavoastră?

– Cine sunteţi?

– Mă numesc Kukill... doctor Kukill. Julia este internată la dumneavoastră?

– Da. De ce mă întrebaţi?

– Dumnezeule!... Ce are?

– Se pare că ceva grav... o infecţie generalizată.

– Şi spuneţi că este grav?...

– Foarte grav.

Lui Wissek i se păru că la celălalt capăt al firului se auzi un hohot de plâns, dar imediat se gândi că se înşelase. Era imposibil. Doar îl cunoştea pe doctorul Kukill, oare cine nu-l cunoştea? Aşa că nu şi-l imagina plângând, ar fi fost absurd. Şi totuşi...

– O să vin şi eu imediat, îl auzi pe Kukill, după care legătura se întrerupse.

Wissek rămase gânditor câteva clipe, după care închise şi el.

Într-o rezervă mică a spitalului, Julia lupta cu moartea.

Medicii, înmărmuriţi şi neputincioşi, stăteau în jurul patului ei, privindu-l tăcuţi pe profesorul Burger pe care Wissek îl scosese din pat, cum îi făcea Juliei cea de-a treia injecţie cu actinita descoperită de Deutschmann. De această dată, Burger îi făcu injecţia drept în vena braţului, pentru a încerca să obţină o accelerare a efectului.

Julia se afla în comă. Pielea albă ca hârtia îi era acoperită de broboane de sudoare, palmele îi erau umede, iar nările îi erau chinuite de un rictus intermitent.

– Mă întreb dacă toată chestia asta are vreun sens, spuse profesorul Burger, scoţând acul seringii din braţul Juliei. În faţa unei asemenea infecţii, toate mijloacele convenţionale sunt neputincioase. Iar în *actinita* asta nu am nici o încredere. De mult am mai încetat să cred în Moş Crăciun...

Wisssek dădu abătut din cap în semn că avea dreptate, după care îl anunţă:

– Tocmai am vorbit la telefon cu doctorul Kukill. A spus că vine şi el acum.

– Pentru ce? întrebă Burger surprins.

– Nu ştiu, dar părea foarte emoţionat.

– Aha!... Înţeleg... Mda, voi nu ştiţi povestea?

– Ba da, cum să nu. O porcărie mai mare nici că se putea, răspunse Wisssek cu duritate.

Profesorul nu făcu nici un comentariu. Îi ridică pleoapele Juliei şi constată că pupilele îi erau ca de sticlă.

– I s-a administrat cardiazol? întrebă el.

– Bineînţeles, răspunse Wissek.

– Mda... mda... Wissek, dacă tot eşti aici, rămâi lângă ea şi dă-mi de ştire la cea mai mică problemă.

Wissek dădu afirmativ din cap, întrucât îşi simţea gâtul prea uscat pentru a mai putea vorbi.

– Ştii... adăugă Burger, n-am nici un chef să dau ochii cu Kukill.

Şi plecă urmat şi de ceilalţi medici, fără a mai adăuga nici un cuvânt.

Wissek îşi trase un scaun lângă patul Juliei şi se prăbuşi în el, frânt de oboseală. Cu un gest mecanic, apucă mâna Juliei şi îi luă pulsul.

Când intră Kukill, Wissek încă îi mai ţinea mâna Juliei într-a sa.

Însă bărbatul care intrase în rezervă, cu părul răvăşit, cu cravata în dezordine şi cu figura scăldată de sudoare, nu mai era acelaşi Kukill pe care el, Wissek îl cunoscuse la câteva recepţii şi în cele din urmă în timpul procesului lui Ernst. Părea îmbătrânit cu câţiva ani buni, iar acea siguranţă de sine zeflemitoare ce-i era atât de caracteristică, îi dispăruse cu desăvârşire. Fără să-i acorde vreo privire lui Wissek, Kukill îngenunche lângă patul Juliei, se uită îndelung la ea şi apoi întrebă cu o voce patetică:

– Oare de ce a făcut-o?

Lui Wissek i se păru că nu lui îi fusese adresată întrebarea, aşa că spuse pe un ton sarcastic:

– Bună seara, dragă confrate.

– Poftim? făcu Kukill tresărind şi uitându-se la el, de parcă atunci l-ar fi văzut pentru prima oară.

Apoi îşi întoarse din nou privirea spre Julia şi-l întrebă cu febrilitate în gras:

– Ce cantitate de actinită i-aţi administrat?

– De trei ori câte cinci centimetri cubi,

– Cât?... Doamne Sfinte! E o doză uriaşă!

– Hm, dar credeţi că i se mai poate întâmpla ceva?

– Şi n-aţi mai încercat nimic altceva? De exemplu sulfamidă?

– Am încercat tot ceea ce omeneşte se putea încerca.

Kukill îi luă pulsul Juliei, îi ridică pleoapele exact cum procedase şi profesorul Burger, apoi se ridică greoi, sprijinindu-se de marginea patului.

– Ce părere ai? îl întrebă el pe Wissesk, fără a-şi dezlipi privirea de Julia.

Însă nu se aştepta la nici un răspuns încurajator, întrucât ştia şi el că Julia era pierdută. Se întoarse şi ieşi încet din încăpere, dând impresia că depunea eforturi deosebite la fiecare pas făcut.

Wisssek îl petrecu cu privirea, fără a mai simţi nici un fel de ranchiună pentru el.

La Barsdovka, agitaţia era în toi.

Nu numai pentru faptul că plutonierul major Krüll acaparase atenţia celor din infirmerie cu rana sa şi că avea de fiecare dată discuţii aprinse cu infirmierul Kronenberg când acesta îi schimba pansamentul, ci şi pentru faptul că Schwanecke fusese transferat acolo.

Nici al doilea şi nici al treilea interogatoriu pe care i le luase locotenentul Obermeier nu dăduse alte rezultate decât primul. Schwanecke nega categoric să fi avut vreo legătură cu moartea lui Bevern, iar faptul că se apăra cu ardoare aproape că îl convinsese pe Obermeier de inocenţa sa şi că bănuielile ce planau asupra lui erau nefondate.

– Sigur că da, domnule locotenent, spuse Schwanecke, m-am gândit şi eu... Mă înţelegeţi, nu?... Având un superi-

or ca Bevern, oricărui soldat i-ar fi putut trece prin minte idei de-astea... Însă de la a te gândi şi până la a o face, e cale lungă!... chiar şi dumneavoastră aţi spus, domnule locotenent, că mai mult ca sigur, povestea asta a fost pregătită al naibii de bine. Dar când, Sfinte Dumnezeule, să fi avut eu timpul ăsta? Mai întâi, am fost la infirmerie, după care am fost de santinelă... De unde să fi ştiut eu că vine tocmai Bevern în inspecţie şi tocmai la postul meu? Credeţi-mă, zău aşa, totul s-a întâmplat exact cum v-am povestit. „Domnule locotenent, i-am spus eu, acolo în faţă, sunt trăgători de elită, aveţi grijă!!" Iar el m-a luat peste picior: „Ce mă, îţi tremură fundul de frică, găină fiartă ce eşti!" Apoi s-a ridicat, s-a uitat peste parapet şi imediat a căzut împuşcat. Aşa s-au întâmplat lucrurile, domnule locotenent, exact aşa cum vi le-am povestit eu.

Obermeier îi trimise printr-un curier căpitanului Barth procesele verbale ale interogatoriilor, cât şi raportul doctorului Hansen, după care avu cu acesta o scurtă discuţie telefonică.

– Mda, toate astea sunt numai ipoteze, spuse căpitanul. Nu poţi dovedi nimic împotriva lui... Nimeni n-a văzut nimic...

– Ce ordonaţi? Să-l arestez?

– Nu. De ce să-l arestezi?

– Păi, s-ar putea să...

– Să ce? Să fugă, asta voiai să spui? Unde să fugă? La partizani? Doar ştii că ăştia nu fac prizonieri. Şi în nici un caz nu o să poată trece de primele noastre linii. Ia-l în altă parte, uite de exemplu, la statul tău major. Şi fă în aşa fel încât să nu bănuiască faptul că încă îl mai suspectăm. Cam atât... Ba nu, aş vrea să te mai întreb totuşi ceva... De ce te agiţi atât cu moartea lui Bevern ăla? Parcă nu-l prea aveai la inimă,

– Domnule căpitan, este vorba despre o chestiune de principiu.

– Dragul meu, într-o bună zi o să fii victima principiilor tale. Ascultă-mă pe mine, cunosc o mulţime de cazuri de astea...

Schwanecke rămase la Barsdovka, la statul major al locotenentului Obermeier, însă ce-i care îl cunoşteau mai bine remarcaseră faptul că într-o oarecare măsură, se schimbase. Părea mai rezervat ca de obicei, începu să răspundă prin înjurături întrebărilor mai indiscrete, nu se mai odihnea şi se învârtea prin Barsdovka asemenea unui leu în cuşcă, rătăcind prin nămeţi, pe străzile din Babinici, Gorki sau Orşa.

Îl căuta pe Tartukin.

Moartea lui Bevern nu-l mai preocupa. Pentru el, povestea asta luase sfârşit. Pentru el, dar nu şi pentru alţii. Între Orşa şi Posen, între Posen şi Frankfurt pe Oder se tot făcea schimb de acte oficiale, de rapoarte şi telefoane şi se continua să se vorbească despre el şi locotenentul Bevern. Nu exista nici o dovadă împotriva sa, dar i se cunoşteau antecedentele. Cu alte cuvinte, era considerat suspect. Iar în acele vremuri, a fi suspect putea însemna chiar moartea, fără a face neapărat parte dintr-un batalion disciplinar.

Într-o zi, doctorul Bergen îl trimise din nou pe Deutschmann la Orşa:

– Te duci la depozitul sanitar, îi spuse el, înmânându-i o listă lungă. Dacă ai putea face rost măcar de un sfert din ce am scris eu aici şi tot ne-am putea considera fericiţi.

Cu cât sania se apropia mai mult de Orşa, cu atât creştea neliniştea lui Deutschmann. Ştia că avea tot timpul la dispoziţie să se vadă cu Tania. Avea s-o găsească dormind, la fel ca data trecută, avea să îngenuncheze lângă patul ei, să-i ia capul între mâini şi să uite din nou întreg trecutul şi prezentul. Nu avea să se mai simtă acel infirmier auxiliar din compania a doua a batalionului disciplinar, însărcinat cu evidenţa pansamentelor, a morfinei, cardiazolului şi a serului

antitetanos. Deşi ar fi continuat să fie un simplu număr, totuşi avea să se simtă un om fericit, fără remuşcări, fără procese de conştiinţă şi fără ca măcar să se gândească la trădarea faţă de o altă femeie. O altă femeie, atât de departe de viaţa lui actuală şi atât de inaccesibilă, încât îi apărea aidoma unei imagini pe care odinioară o adorase, dar care dispăruse în negura vremurilor.

Sania se opri la intrarea pe podul de peste Nipru, iar jandarmii din poliţia militară începură să-i verifice lui şi şoferului saniei biletele de permisie şi ordinele de misiune. Cât timp dură controlul actelor, Deutschmann fixă din priviri căsuţa de pe malul râului, unde totul părea neschimbat.

Întâmplarea făcuse ca la depozitul sanitar să lipsească farmacistul şef, iar adjunctul acestuia, un caporal prietenos şi vorbăreţ îi dădu lui Deutschmann nu numai tot ce fusese menţionat pe listă, ci şi câte ceva în plus.

Dar nici satisfacţia că-şi dusese la bun sfârşit misiunea, nici că doctorul Bergen avea să fie mulţumit şi nici furnicarul de soldaţi germani ce mişuna pe străzile oraşului nu-l impresionau pe Deutschmann. Toate gândurile sale erau îndreptate numai spre căsuţa de pe malul Niprului.

Noaptea era ca de smoală. Deutschmann căută pe bâjbâite zăvorul uşii şi o întredeschise doar cât îi era necesar să se strecoare înăuntru. Cum pătrunse în întunericul cald dinăuntru, avu senzaţia că intrase într-o altă lume care îi aparţinea în întregime, o lume fără Krüll, fără Schwanecke, fără doctorul Bergen şi fără război... o lume a viselor şi a uitării.

– Asta se va sfârşi, o simt, îi spuse Tania în zori.
– Ce anume?
– Fericirea...
– Trebuie să crezi în ea. Numai aşa vei reuşi s-o păstrezi.
– E greu să crezi tot timpul.
– Tania, altminteri nu o vei păstra...

– Michel, o să mor. Iar moartea va pune capăt fericirii mele.
– Taniuşka, e război...
– Dar n-am putea învinge războiul prin dragoste?
– Doar prin dragostea noastră? Mă tem că...
– Că ce?

Şi Tania îşi ridică niţel capul pentru a-l vedea mai bine. Ochii lui Deutschmann fixau tavanul, iar figura îi părea străină, ca de piatră.

– Michel, nu trebuie să pleci! izbucni ea, de parcă l-ar fi implorat. Nu trebuie!
– Hm... sunt obligat s-o fac.
– Când?
– Nu ştiu... numai Dumnezeu poate şti...
– Crezi în Dumnezeu?
– Da. Dar tu?
– Nu ştiu... făcu ea pe un ton ezitant. Am crescut printre comsomolişti, înţelegi? Am fost învăţată că nu există Dumnezeu, ci doar Lenin, Stalin, Partidul şi socialismul. Mama mea... da, îmi amintesc perfect, vorbea deseori despre Dumnezeu. Buna şi săraca mea măicuţă... a murit când eram mică.
– Şi tatăl tău?
– Nu ştiu ce s-a întâmplat cu el... a fost dus undeva, departe şi n-am mai auzit vorbindu-se despre el. Aşa că am fost crescută într-o organizaţie de comsomol.

Tania îşi îndreptă privirea spre fereastra ale cărei tocuri crăpate erau umplute cu ziare. Zorii se ridicau, prevestind ora ultimului sărut şi a înspăimântătorului cuvânt „adio".

– La ce te gândeşti? o întrebă Deutschmann, trăgându-i cu duioşie capul spre el.
– De ce nu rămâi împreună cu mine?
– Fiindcă este imposibil.

Deja pe malul Niprului începuseră să uruie motoarele camioanelor de aprovizionare ce treceau podul. În diminea-

ța înghețată, vocile geniștilor care începuseră să spargă gheața de pe Nipru răzbăteau firave de ici-colo.

– Mai rămâi! Doar o oră, nu mai mult! Atâta doar, o oră!

– Taniuşka, zău că nu pot! Trebuie să plec, sunt aşteptat!

– N-am să te mai văd niciodată, strigă ea deznădăjduită şi sărind din pat, începu să meargă fără rost prin încăpere. O simt! Ştiu că n-am să te mai văd! Ai venit, ai stat aici lângă mine, iar acum ai să pleci şi eu n-am să te mai văd!... Te iubesc... Nu trebuie să pleci, nu trebuie!...

Deutschmann luă sticla cu vin de Crimeea pe care o scosese noaptea trecută dintr-o ascunzătoare şi bău o înghiţitură bună.

– Dacă pleci, am să te ucid, spuse ea blând.

Deutschmann tăcu, fără să spună nimic.

– Michel, rămâi cu mine, adăugă ea pe acelaşi ton.

– Tania, fii înţelegătoare. Amândoi trebuie să fim înţelegători...

– Întreaga lume a înnebunit, totul din jurul nostru se prăbuşeşte şi se destramă, iar tu-mi spui să fiu înţelegătoare!... Hai neamţule, cară-te!... Ba nu rămâi!... Rămâi, Michel!... Mai târziu, ai să poţi trăi printre ai noştri. Şi până atunci, am să te ascund, iar după ce o să plece şi ultimul soldat neamţ, o să te prezint tuturor şi o să le spun: „Acesta este Michel pe care îl iubesc!“... Rămâi!

– Şi atunci, ai tăi o să ne pună pe amândoi la zid şi o să ne împuşte, nu?

– Michel!

Deutschmann o privi şi îngheţă. În mâna Taniei se afla un pistol rusesc, cu ţeava îndreptată spre el.

– Tania, termină cu prostiile, îi spuse el cu o voce surdă, din care răzbătea şi mânia.

– Dacă încerci să pleci,'am să te ucid!

În ochii ei se citea hotărârea de a face ceea ce spusese. Deutschmann se aplecă, prefăcându-se că-şi ia cizmele şi se aruncă brusc asupra ei, o lipi de perete şi-i răsuci mâna cu pistolul la spate. Tania scoase un strigăt de durere, iar pistolul îi scăpă din mână. Deutschmann îi trase un şut trimiţându-l în dreptul uşii şi încercă să se apere de loviturile Taniei.

– Câine! strigă ea lovindu-l cu pumnii şi picioarele unde nimerea. Te urăsc!... Te urăsc!... Vreau să te ucid!...Să te ucid!...

Şi dintr-o dată, se prăbuşi la picioarele lui, hohotind de plâns.

– Lasă-mă, făcu ea.

Se ridică singură şi se aruncă pe pat. Deutschmann se uita la ea descumpănit, neştiind ce să facă. Orice consolare ar fi fost deşartă. După câteva clipe se apropie de ea, o mângâie tandru pe umeri, apoi se îndreptă spre uşă. Ajuns în dreptul ei se aplecă, culese pistolul de jos, se întoarse şi-l puse pe masă.

– Tania!

Tania tăcea. Corpul îi tremura, dar încetase să mai plângă.

– Tania...

– Du-te... făcu ea cu o voce sfârşită.

– Tania... vreau să ştii că... te iubesc. Datorită ţie am descoperit o lume nouă... n-am să te uit niciodată.

– Pleacă!...

– Da, am să plec. Dar ascunde pistolul ăsta. Dacă o să ţi-l găsească, or să te împuşte.

Ieşi şi trase uşa după el, care se închise asemenea unei cortine peste o piesă care nu poate fi jucată decât o singură dată şi a cărei apariţie la rampa vieţii îi este interzisă pe vecie.

În căsuţa ei, Tania aflată la capătul puterilor, îşi înfundase capul în perna care încă mai păstra urma capului lui Deutschmann şi gemea.

– Michel!... Oh, Michel!... Te iubesc!... Te iubesc... Şi pe toţi ceilalţi îi urăsc... pe toţi... pe toţi...

Partea a V-a

Berlin.

Fulgi mari cădeau din cerul plumburiu, topindu-se pe dalele terasei. Doctorul Kukill privea la grădina mohorâtă înecată în cenuşiul zorilor. Figura sa de pasăre de pradă era palidă, descompusă dar calmă, însă ochii larg deschişi nu înregistrau imaginea grădinii, ci păreau că se concentrează asupra unui lucru invizibil. Într-un sfârşit trase perdeaua grea, se întoarse, se îndreptă spre birou, se aşeză şi începu să scrie:

„Foarte onorat confrate doctore Deutschmann,

În clipa în care veţi primi aceste rânduri, va fi într-adevăr prea târziu. Soţia dumneavoastră Julia, dând dovadă de o dragoste în faţa căreia nu mă pot decât înclina cu respect, o dragoste de neînţeles pentru cineva ca mine şi care mă tem că-mi va rămâne mereu inaccesibilă, a repetat asupra ei însăşi încercarea pentru care aţi fost condamnat sub acuzaţia de tentativă de automutilare. Julia intenţiona să demonstreze că aveţi dreptate şi că eşecul înregistrat se datora doar ineficienţei serului descoperit. După toate aparenţele, Julia şi-a injectat o doză mult prea mare de stafilococi aurii. Profesorul Burger, doctorul Wissek şi eu însumi estimăm că nu mai poate fi salvată.

În decursul depoziţiei pe care am dat-o în faţa tribunalului, m-am situat pe o poziţie conformă cu posibilităţile actuale ale medicinii, fără să îndrăznesc să mă aventurez în domeniul speculaţiilor, întrucât ceea ce aţi încercat dumneavoastră şi ceea ce a repetat Julia, în ciuda sfaturilor şi a opoziţiei mele, mi se părea atât de fantastic şi de necrezut, încât raţiunea refuza să admită. Cu toate astea, îmi dau seama că am greşit. Datele sosite din Anglia confirmă faptul că savanţii au reuşit să pună la punct metoda pe care aţi iniţiat-o. Însă pentru moment, acest lucru nu are nici o importanţă. Sunt conştient de efectul cumplit pe care vi-l va produce această veste în legătură cu Julia, cu atât mai mult cu cât nu puteţi face nimic pentru ea. Credeţi-mă, sunt cu totul alături de dumneavoastră, fiindcă ştiu ce veţi pierde prin dispariţia ei, mai ales că şi eu, sunt nevoit s-o mărturisesc, am învăţat s-o apreciez şi s-o venerez.

Acum, ea sacrificându-şi viaţa în numele marii iubiri ce v-a purtat-o, mie nu-mi rămâne altceva de făcut decât să depun toate eforturile pentru a vă scăpa de acel batalion disciplinar. Ştiu că singura consolare pe care o veţi mai avea va fi doar munca, aşa că vă voi ajuta din toate puterile mele. În câteva zile veţi mai primi veşti de la mine. Am toată convingerea că întoarcerea dumneavoastră la Berlin se apropie curând.

Îmi mărturisesc greşeala şi aş fi cel mai fericit om din lume dacă acest lucru i-ar putea salva viaţa Juliei.

Al dumneavoastră veşnic îndatorat, doctor A. Kukill."

Băgă hârtia într-un plic, scrise adresa, lipi plicul şi rămase nemişcat o bună bucată de timp.

A doua zi de dimineaţă, se duse în Bendlerstrasse unde se afla sediul Înaltului Comandament al Armatei. Prin cunoştinţele sale sus puse reuşi să primească asigurarea că scrisoarea avea să plece chiar în acea dimineaţă la Orşa, într-un plic de serviciu.

Pe la prânz, Kukill telefonă la spitalul unde se afla internată Julia. Ca o stană de piatră şi cu figura văduvită parcă de orice picătură de sânge, ceru să vorbească cu profesorul Burger.

– Cum se simte Julia? întrebă el cu o voce albă, după ce acesta sosi la telefon.

– Cine-i la telefon, doctorul Kukill?

– Da, eu... Cum se simte Julia Deutschmann? Nu cumva a...

– Încă e în viață. Dacă așteptați puțin, am să vi-l dau pe doctorul Wissek, care a stat lângă ea toată noaptea.

Peste câteva minute care i se părură nesfârșite, în receptor se auzi vocea obosită a lui Wissek.

– Cum se simte Julia? întrebă din nou Kukill.

– Nițel mai bine. Pulsul i-a mai crescut, iar respirația este mai ușoară. Acum îi dăm oxigen... Dar tot se află în stare de comă...

– Respirația este mai ușoară?

Kukill simți o slăbiciune bruscă în picioare și fu nevoit să se sprijine de marginea mesei.

– Ați spus mai ușoară? repetă el. Va' să zică, s-a produs o ameliorare a stării ei?

Ultimele cuvinte aproape că le strigase.

– Încă nu se poate afirma nimic cu precizie, însă se pare că actinita aceea a început să-și facă efectul. I-am mai injectat încă cinci centimetri cubi...

– Tot atât de mult?

– Trebuie să încercăm...

– Da, da, sigur că da, trebuie încercat totul... Așteptați-mă și pe mine, sosesc într-o clipă. Doamne Sfinte! Poate că...

Închise telefonul și-și cuprinse fața în mâini.

– Poate că... murmură el. Julia... dacă e adevărat... Am să te... numai să fie adevărat!...

Își puse paltonul, dar brusc își aminti de scrisoarea trimisă lui Deutschmann. Se opri cu mâna pe clanță, se gândi câteva clipe, ezită, apoi se repezi spre telefon și-l sună pe ofițerul de la Înaltul Comandament al Armatei care răspundea de corespondență și căruia îi dăduse cu câteva ore mai devreme scrisoarea. În timp ce-l aștepta pe acesta la telefon, figura își recăpătase expresia obișnuită de energie, iar paloarea îi dispăruse complet. Cum auzi vocea ofițerului, îi

ceru imediat să anuleze expedierea scrisorii și să o păstreze până va veni el s-o ia.

Însă era prea târziu... Scrisoarea plecase de o jumătate de oră cu avionul care asigura cursa regulată cu Orșa.

La Barsdovka, printre soldații companiei a doua se răspândise știrea că locotenentul Obermeier fusese convocat de către căpitanul Barth la Babinici.

– Se pregătește ceva nasol, observă Wiedeck. Furierul a primit băutură, chiar el mi-a spus. Iar atunci când se dă de băut la oameni, nu miroase a bine.

– Mda, asta-i valabil pentru o unitate normală, făcu Bartlitz care fărâmița o bucată de pâine și o mânca cu marmeladă, având aerul că gustă o mâncare deosebit de apetisantă. Și ce, crezi că o să ne dea și nouă?

– Și de ce nu? interveni Deutschmann. Uneori se mai produc și minuni.

– Nu există minuni, făcu Wiedeck hotărât. Dacă o să ni se dea de băut, asta o să se întâmple numai după ce o să primim un ordin... v-ați prins ce vreau să spun. Un asemenea ordin, încât doar dacă ești pilit îl poți îndeplini. Un bilet pentru infern! E adevărat sau nu? Ce spuneți?

– Mda, se poate, făcu Bartlitz cu gura plină. Totuși, ăsta nu prea este un mod de a te lupta...

– De ce, fiindcă ție nu-ți place să bei? îl întrebă Deutschmann.

– Nu, nu asta am vrut să spun... e vorba despre modul de a te lupta, modul în care am fost învățați.

– Că am fost învățați sau nu, e cam același lucru! exclamă Wiedeck. Părerea mea este că războiul nu se poate duce așa cum... așa cum ni s-a spus nouă. De fapt, ne batem gura de pomană. Un singur lucru e clar, și anume că ceva pute.

Nimeni nu știa nimic precis, așa că erau obligați să aștepte întoarcerea lui Obermeier, mai ales că acesta avea să aducă și corespondența care nu mai fusese împărțită de că-

teva luni bune. Iar scrisorile însemnau cu mult mai mult decât băutura.

Sania se hurduca prin noapte. Locotenentul Obermeier moţăia lângă şofer, un caporal în vârstă.

Brusc, zgomotul motorului scăzu iar sania îşi încetini mersul. Obermeier tresări şi se trezi instantaneu. Zăpada de pe drum fusese înlăturată din ajun de un detaşament, iar nămeţii îngrămădiţi în jurul stâlpilor de telegraf făceau ca aceştia să pară nişte degete îndreptate spre cer. Iar la câţiva zeci de metri, la marginea drumului, se vedea un cal.

Un cal mic şi maroniu, acoperit cu un strat de promoroacă şi cu ochii ce păreau ca de gheaţă. Calul nu se mişca, părând împietrit.

Locotenentul Serghei Petrovici Denkov stătea în spatele unui morman de zăpadă din dreptul calului, cu degetul pe trăgaciul mitralierei şi cu ochii ţintă la sania ale cărei contururi deveneau din ce în ce mai clare.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Obermeier.

– Cred că e un cal pe drum, domnule locotenent.

– Un cal? Ce cal? Am impresia că visezi cu ochii deschişi!

Dar imediat Obermeier văzu şi el calul.

– Ori a murit, ori e la capătul puterilor, spuse caporalul în timp ce sania continua să se apropie încet. Ne oprim?

Caporalul era ţăran din Westfalia, iar ţăranii nu lasă niciodată caii în voia soartei. Aşa că fără a mai aştepta răspunsul locotenentului, caporalul frână.

Serghei ridică încet ţeava armei. „Doar doi, îşi spuse el. Însă astăzi doi, mâine alţii doi şi tot aşa până n-o mai exista picior de neamţ în Rusia..."

Îşi lipi obrazul îngheţat de patul armei şi ochi.

– Bine, hai să vedem ce-i cu el, acceptă Obermeier.

Caporalul coborî primul şi se apropie de cal, urmat de Obermeier. În acel moment, calul făcu un salt, de parcă se

speriase de mirosul celor doi străini. Luat pe nepregătite, Serghei apăsă fără să vrea pe trăgaci.

– La pământ! urlă Obermeier, aruncându-se în zăpadă lângă sanie.

Caporalul ezită o fracţiune de secundă, ceea ce se dovedi a-i fi fatal. Al doilea glonţ îl nimeri exact în frunte. Ridică mâinile, preţ de o clipă noaptea i se păru roşie, apoi se prăbuşi în zăpadă, picioarele şi mâinile îi zvâcniră scurt, după care rămase nemişcat.

Calul o luă la galop cu gâtul întins, dispărând rapid în noapte.

Serghei se târî până la cel mai apropiat stâlp de telegraf, se ascunse în spatele lui, după care scoase prudent capul. Imediat o împuşcătură sfâşie liniştea, iar zăpada de lângă el zbură spulberată. Îşi schimbă poziţia şi privi din nou pe după stâlp, dar de această dată nu se mai întâmplă nimic. Privi atent în toate părţile, dar nereuşind să-l zărească pe Obermeier care se ascunsese în spatele saniei, se puse pe aşteptat.

„Până la urmă tot o să iasă el, se gândi Serghei. Doar e neamţ şi toţi nemţii ţin neapărat să devină eroi. Hm, asta-i şi cauza pentru care nu apucă să trăiască mult..."

Numai că Obermeier nu ţinea câtuşi de puţin să devină erou. Era un simplu om în uniformă, capabil să aibă tot atâta răbdare cât şi rusul din faţa sa, pentru a-l ucide.

O oră se scurse fără ca nici unul dintre ei să facă vreo mişcare. Când întunericul nopţii începu să mai pălească, anunţând ivirea zorilor, Serghei îşi dădu seama că neamţul avea să-i scape. Nu-şi mai putea permite să-l aştepte. În curând, aveau să se arate patrulele sau coloanele de aprovizionare, iar dacă ar fi fost descoperit, asta ar fi însemnat pentru el moartea. Pe de altă parte, avea să se lumineze în curând de ziuă, iar asta l-ar fi împiedicat să fugă, încât încă înainte de a ajunge în pădure, neamţul putea trage nestingherit.

Înghețat și clănțănind din dinți, începu să se târască prin zăpadă în direcția pădurii. Când consideră că se află suficient de departe, se ridică și o luă la goană.

Obermeier îl văzu, dar nu trase. Distanța era mult prea mare pentru a-l putea nimeri, dar chiar dacă ar fi fost mai mică, tot n-ar fi putut trage, într-atât era de înghețat și paralizat de frig. Se ridică cu greu, mai privi o dată în direcția rusului și apoi începu să alerge cu disperare în jurul saniei. După ce sângele începu să-i mai circule prin extremitățile membrelor, luă corpul caporalului și-l târî în sanie. Înainte de a porni motorul, se uită de jur-împrejur la peisajul peste care se ridica încet o nouă zi de iarnă. Pământul era nesățios, aidoma unui burete uriaș. „Întreaga omenire ar putea fi înghițită aici, se gândi Obermeier, și tot nu s-ar observa nimic."

Începuse din nou să ningă. Sania își reluă drumul spre Barsdovka.

Doctorul Bergen îl aștepta afară în frig împreună cu plutonierul major Krüll. Cei doi erau îngrijorați și tocmai se sfătuiau dacă să trimită sau nu o patrulă de recunoaștere spre Babinici. La vederea saniei, se apropiară precipitați și îl ajutară pe Obermeier să coboare, care aproape țeapăn, abia dacă se mai putea mișca.

– E mort? întrebă Bergen, făcând semn din cap spre corpul caporalului din sanie.

Întrebarea era inutilă, întrucât ajungea o simplă privire pentru a constata că acesta era fără viață.

– Cine-i? făcu Krüll cu o voce ce tremura nu numai din cauza frigului.

– Caporalul Lohmann. Chemați niște oameni să-l ia de aici, îi ordonă Obermeier.

– Vino să-ți dau să bei ceva, îl invită Berger pe locotenent, o să-ți facă bine.

Știrea morții lui Lohmann produse o oarecare agitație, dar fu rapid dată uitării, întrucât se confirmase faptul că

Obermeier adusese corespondența. Vestea cea bună se răspândi cu iuțeala fulgerului. Taciturnul de Wiedeck deveni brusc la fel de agitat ca și un copil în ajunul Crăciunului. Umbla de colo-colo fără rost, întreba la tot pasul cât este ceasul și pentru prima oară în ultimele luni, începu să vorbească din nou despre soția sa.

– Precis că mi-a scris Erna. De fapt, vreau să știu doar ce face ăla mic. Of, nu se mai sfârșește oare ziua asta blestemată?

Fostul colonel Bartlitz, care fusese înlocuit la bucătărie de un soldat rănit ușor, stătea în colțul unui adăpost pe jumătate terminat, bând apă caldă și îndulcită și visând. Oare ce îi scrisese Brigitte? Cu toate că era fiica unui general care își pierduse viața în timpul primului război mondial, rămăsese la fel de curajoasă ca și în ziua în care fusese mutat în batalionul disciplinar 999, întrucât refuzase să îndeplinească ordinul prostesc al unui superior. Într-o zi, înainte de proces, Brigitte îi spusese foarte calmă:

– Dragul meu, capul sus! Gândește-te la Napoleon!... Povestea asta n-o să dureze mult, simt eu că așa va fi!

Din fericire, plutonierul de pază care era de față nu știa cine fusese Napoleon.

Amintindu-și scena respectivă, Bartlitz zâmbi. Cu siguranță că Brigitte îi scrisese... și nu numai o scrisoare. Iar dacă nu avea să primească nimic, însemna că precis se întâmplase ceva. Și așa cum făcuse de atâtea ori în decursul lunilor trecute, începu să se roage în gând: „Doamne Dumnezeule, fă să fie sănătoasă, fă să nu moară în vreun bombardament, fă s-o găsesc la întoarcerea mea, fă să am scrisoare de la ea..."

Continuă să stea ghemuit în colțul adăpostului, cu cana în mână, bând apă îndulcită și rugându-se.

La infirmerie, plutonierul major Krüll văzuse deja scrisorile sosite și luase câteva din cele adresate lui Schwanecke, Deutschmann, Kronenberg și alți câțiva dintre cei pe care

nu-i avea la inimă. Scrisoarea lui Deutschmann îl înfuriase în mod special, datorită faptului că pe plic stătea scris: „D-lui doctor Ernst Deutschmann". Aşa că luă un creion roşu, şterse primele două cuvinte şi scrise în locul lor: „Soldatului". Apoi se duse la locotenentul Obermeier şi-i raportă cele întâmplate.

– Mai există şi o scrisoare pentru Schwanecke, spuse el. Ce ordonaţi, domnule locotenent, să i-o dau fără să i-o controlez?

– Dă-mi-o mie. O să i-o dau chiar eu.

– Şi cea a soldatului Deutschmann?

– Ce mai întrebi? N-ai văzut că era vorba de un plic de serviciu urgent? Termină cu prostiile! Hai, du-te şi dă-le la toţi scrisorile!

Krüll se îndepărtă bombănind furios. „Hm, peste tot numai preferaţi... De ce naibii să fi primit un soldat de clasa a doua un plic de serviciu? Locotenentul Obermeier face mereu caz de soldatul ăsta fiindcă este doctor!... Rahat!... Doctor!... Şi ce mama mă-sii înseamnă să fii doctor aici?"

– Poftim, doctore! făcu Krüll ironic, când îl întâlni pe Deutschmann la infirmerie. O scrisorică de acasă!... Un plic de serviciu pentru domnul doctor!... Ia-l!

Şi i-l aruncă la picioare.

Deutschmann se aplecă, luă plicul şi-l băgă în buzunar fără să spună nimic.

Krüll îl urmări cu privirea dezamăgit. „Intelectualii ăştia nu au deloc sânge în vene. Măcar Schwanecke mi-ar fi trântit imediat una, să-l pup în fund sau orice altceva. Dar Deutschmann ăsta parcă e o mortăciune. Deh, e distins, ce mai!"

Deutschmann se retrase într-o cămăruţă de lângă infirmerie, cântărind în mâini scrisoarea. La început, crezuse că era de la Julia şi instantaneu fusese cuprins de un sentiment de ruşine, chiar aproape de teamă. Însă văzând că expeditorul scrisorii era doctorul Kukill, simţi o dezamăgire profundă. Oare de ce nu-i scrisese Julia? Poate... într-un bombardament? Şi Kukill ăla, ce naiba avea să-i spună? Oare... în legătură cu Julia? Nu, imposibil!

Încet, cu mişcări ezitante, rupse plicul, despături foaia de hârtie şi începu să citească.

Încă de la primele rânduri, rămase stană de piatră, iar după ce termină de citit, figura îi arăta ca a unui mort. Făcu un efort cumplit şi reîncepu să recitească scrisoarea, frază cu frază, cuvânt cu cuvânt. O puse apoi pe genunchi, o împături la loc cu grijă, o băgă în plic şi plicul în buzunar. Rămase nemişcat o bună bucată de timp, manifestând o stare de calm anormal, ca cineva care descoperise brusc un adevăr înspăimântător, mai cumplit decât orice alt lucru pe lume, ca cineva care recunoscuse într-un moment de sinceritate că toată viaţa nu făcuse altceva decât să trădeze, să trădeze în schimbul unei aventuri fără viitor, şi având din acel moment revelaţia că faţă de el însuşi nu mai valora nici măcar doi bani. Se simţea chiar şi mai îngrozitor, constatând că cineva consimţise să facă pentru nedemnul de el sacrificiul suprem. Iar pentru a-şi accentua tortura, îşi repeta neîncetat că Julia făcea acest lucru în timp ce el o trăda.

În aceiaşi dimineaţă, locotenentul Obermeier îl chemă la el pe Schwanwcke. Acesta se prezentă şi luă poziţia regulamentară de drepţi, cu mâna lipită de cusătura pantalonului, cu abdomenul supt şi cu pieptul bombat.

– Schwanecke, am o scrisoare pentru tine.

Pe figura acestuia apăru o expresie de uimire.

– O scrisoare, domnule locotenent? Până acum, n-am primit nici o scrisoare.

– Cu toate astea, uite, ai primit o scrisoare.

– Atunci, precis că e ceva nasol!

– De ce te gândeşti neapărat la ceva rău?

– Păi, dacă am primit o scrisoare... aşa cred eu, nu-mi poate aduce decât nişte veşti nasoale...

– Te aşteptai la veşti proaste?

– Nu... adică... mama mea locuieşte la Hamburg... înţelegeţi, domnule locotenent? Cu bombardamentele astea de zi cu zi... Numai că ea nu mi-a scris niciodată, aşa că scrisoarea nu poate fi de la ea. Poate că mi-a scris cineva în legătură cu ea... la urma urmelor, e mama mea, nu?

După expresia figurii lui Obermeier, îşi dădu seama că acesta nu înţelesese ceea ce intenţionase să spună, încât zâmbi amar şi adăugă:

– Da, văd că m-aţi înţeles, domnule locotenent! Hm, maică-mea mi-a spus: „Nu mai eşti fiul meu! Eşti o canalie, eşti un criminal!" Cam aşa se întâmplă la noi, domnule locotenent. Creşti ca un şobolan... şi eşti alungat tot ca un şobolan. Asta e, domnule locotenent!

– Deh, cu toate astea, chiar mama ta ţi-a scris, să ştii, făcu Obermeier, cu gâtul cam uscat.

– Maică-mea?

Şi Schwanecke întinse mâna spre locotenent, pentru a primi scrisoarea, dar şi-o retrase imediat, lipindu-şi-o din nou de pantaloni.

– Maică-mea? repetă el, de parcă nu-i venea să creadă.

Obermeier se găsi în acele clipe confruntat cu o scenă pe care ar fi refuzat să creadă că s-ar fi putut întâmpla în realitate, dacă nu se petrecea chiar sub ochii săi. Trăsăturile dure ale lui Schwanecke se înmuiară, zâmbetul său căpătă o nuanţă mai blândă, iar ochii îi încetară să mai semene cu două bile de sticlă, fiind inundaţi de o bucurie copilărească.

– E adevărat, domnule locotenent? Nu faceţi mişto de mine? Oh, scuzaţi-mă, dar ştiţi... eu...

Şi îşi trecu mâna peste figură, ca pentru a izgoni ceva ce-l deranja.

– Da, e adevărat. Poftim scrisoarea.

Obermeier luă de pe biroul său un plic albastru simplu, pe care adresa destinatarului era scrisă cu litere stângace şi i-o întinse lui Schwanecke, care înainte de a o lua, îşi şterse palma de pantaloni.

– Hai, du-te şi citeşte-o în linişte, îl îndemnă Obermeier.

Schwanecke se duse în infirmerie şi se aşeză în patul său. Kronenberg şi Krüll care îl văzură intrând cu scrisoarea în mână, se apropiară de el.

– De la ce gagicuţă ai primit scrisoarea? îl întrebă Kronenberg.

– De la gagicuţa de maică-sa, răspunse în locul acestuia Krüll.

Schwanecke se ridică greoi din pat, şi mârâi spre el:

– Cară-te!

– Hei, ia ascultă!... Încă n-ai învăţat cum trebuie să te adresezi unui superior?

– Ba da, cum să nu...

Krüll îl privi în ochi, înţelese că în acele clipe nu era de glumit cu el şi se îndepărtă fără să mai spună nimic.

– E valabil şi pentru tine să te cari! îi spuse Schwanecke lui Kronenberg.

După ce rămase singur, începu să rupă plicul cu degetul, încet şi cât se poate de precaut.

Era prima scrisoare pe care o primea de la mama sa în ultimii cinci ani. Mama sa nu reacţionase în nici un fel nici atunci când fusese arestat şi nici când fusese luat de SS-işti din închisoare pentru a fi transferat la Buchenwald. Iar atunci când muncea de se spetea prin carierele de piatră din Turingia, cărând blocuri de piatră de câte un chintal, sau spărgându-le cu târnăcopul, părea că uitase complet de el. Şi la fel, nici nu dăduse vreun semn de viaţă de cât timp fusese trimis în Rusia în blestematul ăsta de batalion al oamenilor pierduţi, din care făcea parte.

Dar chiar dacă îşi blestema mama că-l adusese pe lume, scrisoarea primită îl făcu să uite totul:

„Dragul meu Karl,

În urmă cu două săptămâni, a fost un bombardament groaznic: totul a fost făcut una cu pământul şi casa, şi mobilele. Când a căzut bomba, sora ta Irene se afla în casă. N-a murit pe loc, dar a suferit mult şi i s-au auzit gemetele o grămadă de timp. După ce a fost scoasă de sub dărâmături, era

deja moartă. A fost ceva cumplit... oare ce am făcut să meritām una ca asta?... Nu pot primi o casă nouă, oricât ar fi de mizerabilă, fiindcă în situaţia mea mai sunt o mulţime de oameni. Lumea dormea şi în gară, până să fie bombardată şi asta. Mi s-a mai spus că fiul meu este un duşman al poporului şi un criminal şi că n-o să obţin nimic, aşa că ce să fac? Blestem ziua în care te-am adus pe lume şi numai eu ştiu în ce chinuri! Acum dorm într-o baracă de scânduri, îmi este frig, nu am cărbuni şi avioanele bombardează mereu. Oare când se va termina viaţa asta nenorocită? Şi totul numai din cauza ta! N-am putut să fac rost de sicriu Irenei, fiindcă se numea Schwanecke, iar dacă rostesc numele ăsta, parcă-l spun pe dracu'. Dar acum nu-mi mai pasă de nimic. Din moment ce mi-am pierdut fiica, viaţa mea nu mai are nici un rost şi cred că-mi voi găsi odihna doar în mormânt.

Mama ta, Herta Schwanecke."

Schwanecke citi încet, foarte încet, iar după ce termină, o luă de la început, de parcă ar fi vrut s-o înveţe pe dinafară. În timp ce o citea, îşi mişca uşor buzele, ca şi cum ar fi citit o carte de rugăciuni. Şi cu cât citea mai mult, cu atât îi pălea figura. Iar după ce ridică în cele din urmă privirea de pe scrisoare, ochii îi străluceau într-un mod ciudat.

– Ce naiba o avea? îl întrebă încet Kronenberg pe Krüll.

– Hei, ia spune-ne şi nouă, ce-ţi povesteşte mă-ta? strigă Krüll din celălalt capăt al infirmeriei.

Dar Schwanecke nu-l auzea. Prima scrisoare de cinci ani... Şi ce aflase din ea? Că îi fusese distrusă casa... că numele de Schwanecke era blestemat, mai rău decât râia... că mama sa prefera să moară...

– Jigodiile! izbucni el, sărind din pat, cu capul dat pe spate şi cu gura deschisă, de parcă nu i-ar fi ajuns aerul. Jigodiile!

Făcu scrisoarea cocoloş, o aruncă jos, o călcă în picioare şi începu să urle:

– Mamă!... Mamă!... Toţi sunt nişte jigodii! Toţi!

Şi se porni să izbească patul cu pumnii şi cu picioarele, având o figură descompusă şi ochii ieşiţi din orbite.

Krüll şi Kronenberg se năpustiră spre el.

– Căraţi-vă!... Lăsaţi-mă în pace!... Am să vă ucid!... Am să vă ucid pe toţi!

Cei doi schimbară o privire rapidă. Era evident că Schwanecke avea o criză de furie, aşa că se aruncară asupra lui, dar abia după ce încă alţi trei soldaţi le săriră în ajutor, reuşiră să-l lege pe Schwanecke de patul său, pe jumătate distrus.

Imediat ce fură anunţaţi, doctorii Bergen şi Hansen, însoţiţi de locotenentul Obermeier porniră în goană spre infirmerie. Când intrară, Kronenberg tocmai îşi pipăia ochiul drept care începuse să i se umfle.

– Doarme, îi anunţă el pe cei trei sosiţi. A suferit un şoc nervos. Probabil că s-a dezvăţat să mai citească, iar chestia asta l-a marcat acum, când a primit o scrisoare de la mă-sa. Ha, ha!

– Kronenberg, gura! Termină cu bancurile proaste! se răsti Obermeier la el.

Şi se apropie de patul lui Schwanecke, uitându-se la figura acestuia care era plină de vânătăi.

– O să-l duc la Gorki, spuse el. Krüll, o să vii şi tu cu mine.

– Domnule locotenent, dar... rana mea... încercă acesta să protesteze.

– Hai, nu mai încerca să mă aiureşti, ţi s-a vindecat fundul ăla ciuruit. Şi în afară de asta, nu de fundul tău am nevoie, ci de mâinile tale. Iar pe astea le văd că n-au nimic. Că doar nu cu fundul l-ai pocnit pe Schwanecke, aşa-i?

– Aşa este, domnule locotenent.

– Bine, atunci, ne vedem la unu noaptea, în faţa clădirii statului major.

– Am înţeles, domnule locotenent.

– Şi partizanii? interveni doctorul Bergen.

– Nu-ţi face probleme din cauza lor, doctore. Trebuie neapărat să plecăm.

Krüll se strecură până la patul său. „Fir-ar a naibii de treabă! îşi spuse el. Iar pe front, iar bombardamente şi partizani! Ce rahat!"

În timp ce doctorul Bergen îi făcea o injecţie cu morfină lui Schwanecke, Obermeier îl întrebă:

– O să se liniştească?

– Categoric. Până la noapte o să doarmă ca un bebeluş. Sper să-i fi trecut criza.

– De fapt, ce anume s-a întâmplat? se interesă Obermeier, adresându-i-se lui Kronenberg.

– Păi, scrisoarea...

– Unde-i scrisoarea?

Infirmierul căută scrisoarea din ochi, ridică de jos cocoloşul de hârtie, îl netezi şi apoi înmână hârtia lui Obermeier, care o băgă în buzunar.

– Oare ce i-o fi scris maică-sa de l-au apucat dracii în halul ăsta? întrebă Kronenberg, cu o expresie de nedumerire.

– Hm, cine poate şti? Există scrisori care n-ar trebui expediate, remarcă doctorul Hansen.

La ora unu noaptea, Krüll şi Schwanecke se aflau în faţa barăcii statului major. Schwanecke stătea sprijinit de zid şi privea fix în faţa sa. După ce injecţia cu morfină îşi făcuse efectul, se trezise şi văzându-se legat de pat, izbucnise într-un hohot de râs:

– Mă, idioţilor, da' ce credeţi voi, că am de gând să mă car? Unde dracu' credeţi că o pot şterge în ţara asta de rahat?

Kronenberg care stătea lângă pat cu o seringă în mână, pregătit pentru orice eventualitate, îi răspunse:

– Nu se ştie niciodată... Te-ai dat în spectacol, aşa că ne putem aştepta la orice de la tine. Într-o bună zi, SS-iştii tot or să pună laba pe tine, aşa că dacă te cari la ruşi, tot mai ai o şansă de scăpare.

Krüll îi trase un ghiont lui Kronenberg pentru a-l face să tacă, după care îl avertiză pe Schwanecke:

– Dacă cumva încerci să te cari la ruşi, ăia o să-ţi smulgă coastele una câte una, ascultă-mă pe mine.

Doctorul Bergen hotărâse externarea lui Krüll, luându-i acestuia şi ultima speranţă de a mai putea rămâne în infirmerie, aşa că plutonierul major se resemnase şi-şi propusese să redevină erou. Nici nu trecu bine un sfert de oră de când luase hotărârea respectivă, că soldaţii şi avură parte de manifestările lui obişnuite. Observând că un rănit uşor care trecea prin infirmerie nu-l salutase regulamentar, îl întoarse din drum şi-l puse să repete de câteva zeci de ori salutul.

– O să vă învăţ eu minte! se porni el să urle la toţi bolnavii. Staţi aici la căldurică, javre de chiulangii ce sunteţi, şi noi afară, crăpăm de frig! O să fac în aşa fel ca pe viitor eu să mă ocup de voi!

– Tu eşti javră, nu noi! se auzi o voce din spatele lui.

Krüll se întoarse brusc.

– Care a deschis gura?

Răniţii de pe saltele de paie rânjeau fără să se ferească, în timp ce din semiobscuritatea din fundul încăperii se auzi o voce duioasă:

– Nimeni, domnule plutonier major, nimeni! A fost vântul!

Kronenberg pufni şi el în râs. Krüll îi aruncă o privire ucigaşe, strânse pumnii şi strigă la toţi:

– Bine! O să ne vedem noi în curând, în alte împrejurări, n-aveţi grijă!

Kronenberg îl aprobă energic:

– Să sperăm! Asta aşteptăm cu toţii!

– Adică? Ce-ai vrut să spui? făcu Krüll încruntându-se.

– Păi... nimic altceva decât ceea ce aţi spus dumneavoastră, domnule plutonier major, pe cuvântul meu.

În noaptea friguroasă, Krüll stătea în faţa barăcii tăcut şi gânditor. Frontul se apropia, iar gândul îl ducea la partizanii prin zona cărora aveau să treacă, la tranşee şi la bombar-

damente. Viitorul i se părea încărcat de amenințări, pericolele pluteau la tot pasul, așa încât avea din ce în ce mai mult sentimentul că se apropia o catastrofă iminentă.

De fapt, Krüll nu putea spune clar pe ce-și baza presentimentele sumbre, ca de altfel nici ceilalți care le încercau, aidoma lui. Sprijinit de scândurile înghețate ale barăcii, nici nu-l mai preocupa prezența lui Schwanecke care stătea lângă el și cu siguranță că dacă în acele clipe ar fi trecut prin fața sa un soldat care l-ar fi salutat neregulamentar, ar fi rămas indiferent.

Într-un sfârșit, își făcu apariția și locotenentul Obermeier, care își legase un fular în jurul capului, petrecându-și-l pe sub bărbie, ceea ce îl făcea să semene cu cineva pe care îl dureau dinții.

– Plutonier, totul este gata?

– Da, domnule locotenent.

– O să-l luăm și pe Deutschmann cu noi. Trebuie să vină dintr-o clipă într-alta.

– Da' ce naiba mai caută și ăsta cu noi? întrebă Schwanecke pe un ton lipsit de respect.

– Doctorul Hansen are de trimis niște medicamente prin el, răspunse Obermeier, care nu remarcase sau se făcuse că nu remarcă intervenția lui Schwanecke.

Apoi îl privi fix pe acesta, care îi susținu privirea cu indiferență.

– Schwanecke...

– Da, domnule locotenent, știu, nu-i nevoie să repetați. Dacă cumva încerc să fug, o să trageți fără milă. Mi s-a mai spus de sute de ori, că mi s-a împuiat capul cu lozinca asta.

– Bine, atunci să nu uiți. Poimâine o să fii transferat la Orșa.

– De ce?

– Știi foarte bine de ce.

– Mă rog, dacă așa trebuie...

O sanie trasă de doi cai se opri în fața barăcii. Pe capră se afla un soldat încotoșmănat de parcă ar fi fost un explorator la Polul Nord. Văzându-l pe Obermeier, soldatul își duse neglijent mâna la căciula pe care cu siguranță că o luase de la vreun țăran rus. În acel moment, ieși și Deutschmann din infirmerie și se apropie de sanie încet, ca un somnambul, adus de spate și cu ochii goi.

Văzându-l, Obermeier se întrebă pentru a doua oară în decursul aceleiași zile ce-l putuse transforma pe acesta într-un asemenea mod. Deutschmann nu fusese niciodată nici prea vorbăreț și nici prea comunicativ, însă aparent se adaptase modului de viață al unității din care făcea parte, răspândind în jurul său un fel de calm, aidoma unei persoane capabile să se adapteze împrejurărilor. Însă începând din acea dimineață, de când primise scrisoarea, se schimbase radical. Se părea că viața i se scursese din corp, se mișca de parcă ar fi fost un cadavru viu, sub acțiunea unor forțe exterioare, vorbea ca un automat și răspundea întrebărilor ce i se puneau într-un mod absent.

Krüll urcă primul în sanie, îl trase pe Schwanecke lângă el, dându-i de înțeles că avea de gând să-i supravegheze fiecare mișcare, fără însă să arunce nici măcar vreo privire spre Deutschmann.

Ușa barăcii se deschise brusc și doctorul Berger alergă spre sanie, strigându-i din mers lui Obermeier:

– Locotenente, mi-a telefonat chiar acum Wernher, și mi-a spus că rușii au străpuns frontul pe o distanță de treizeci de kilometri în sectorul Vitebsk... După cum crede el, este foarte posibil ca următoarea lovitură să fie dată chiar aici...

Se opri la un pas în fața locotenentului, își trase sufletul și adăugă:

– S-ar putea să nu ne mai vedem, așa că țineam neapărat să-ți spun ceva... Știi, ești unul dintre puținii oameni de treabă de aici... și eu... eu....

Se întoarse brusc şi porni în fugă înapoi spre baracă. Obermeier se uită lung după el, dădu gânditor din cap, după care se urcă în sanie lângă Krüll:

– Hai, daţi-i drumul!

Krüll îl privi îngrozit:

– Ruşii au străpuns frontul?

– Mda, aşa s-ar părea...

– Şi acum... e rândul nostru?

– Mda, probabil...

Krüll înghiţi în sec:

– Şi... domnule locotenent, ce-o să facem dacă ne atacă? De fapt, nici nu suntem înarmaţi! Avem doar trei mitraliere şi patru pistoale mitralieră! Ce, ăsta-i armament?

– Deh, Krüll, ce să zic, aici ai dreptate...

– Domnule locotenent, daţi-vă mai la o parte, că pe-aici a început să pută! făcu Schwanecke rânjind batjocoritor. Plutonierul major Krüll face pe el de frică!

Dar Krüll nu-i acordă nici o atenţie, continuând să-l privească cu ochii mari pe Obermeier.

– Ruşii o să tragă în noi ca la ţintă! Ce naiba, nu se poate să fim lăsaţi aşa, de izbelişte, să ne măcelărească!

– Hm, şi de ce nu? răspunse Obermeier amar. De ce crezi că ne aflăm aici?

Când sania ajunse în faţa punctului de comandă al companiei din Gorki, se crăpa de ziuă. Jens Kentrop care preluase comanda companiei în absenţa lui Obermeier, ieşi alergând şi-i dădu acestuia raportul, informându-l să sergenţii Peter Hefe şi Hans Bortke se aflau în tranşee împreună cu echipele de lucru şi că noaptea trecută fuseseră atacaţi de o patrulă rusească care reuşise să se infiltreze în spatele liniilor germane. Întrucât armamentul lor se rezumase doar la trei puşti şi două pistoale, înregistraseră pierderi grele, şapte morţi şi doisprezece răniţi. Abia după ce le sosiseră în ajutor întăriri înarmate cu pistoale mitralieră, ruşii se retraseseră, lăsând în urma lor doi morţi.

Auzind raportul lui Kentrop, Krüll simţi că i se taie picioarele. Se întâmplase exact lucrul de care se temea cel mai mult.

Obermeier îl ascultă pe Kentrop fără să facă nici un comentariu, îi mulţumi cu o mişcare scurtă a capului, după care intră în clădirea punctului de comandă cu umerii lăsaţi şi privind în jos.

Kentrop se apropie de Krüll şi-i spuse confidenţial:

– Treaba e nasoală... după mine, ăsta-i doar începutul. În zona companiei întâi s-au purtat lupte toată noaptea.

În tot acest timp, deşi Deutschmann auzea tot ceea ce se vorbea în jurul său, mintea sa nu înregistra nici un cuvânt. Intră în cămăruţa unde îşi avea patul şi se întinse în el cu aceeaşi privire absentă care nu-l mai părăsea de când citise scrisoarea doctorului Kukill. Cât timp durase drumul dintre Barsdovka şi Gorki, nu pronunţase nici măcar un singur cuvânt.

Aşadar, Julia murise, după cum citise printre rânduri. Doctorul Kukill o văzuse murind, iar ea se sacrificase pentru el, ca să-i dovedească nevinovăţia. Avusese încredere în el şi în munca lui şi cu toate astea, *actinita* nu reuşise s-o salveze. Iar faptul că doctorul Kukill credea de acum înainte în posibilităţile *actinitei*, că-şi regreta greşeala şi că lupta să-l reabiliteze, nu mai avea nici cea mai mică importanţă. Toate astea nu constituiau altceva decât nişte fapte mărunte, legate de moartea Juliei, în timp ce el şi Tania...

Stătea întins în pat, privind fix tavanul şi având sentimentul că era singurul răspunzător de moartea Juliei. De acum înainte, nimeni nu l-ar mai fi putut absolvi de această vină, căruia avea să-i rămână prizonier până la moarte. Scoase scrisoarea din buzunarul de la piept, o rupse în zeci de bucăţi şi le aruncă pe pământul bătătorit din încăpere, după care se ridică din pat şi le împrăştie cu vârful cizmei.

Mai avea o singură speranţă, oricât de nebunească ar fi părut, şi anume ca Julia să nu fi murit. Kukill menţionase faptul că era foarte bolnavă, dar nu se exprimase explicit că

şi murise. Poate că... poate că avea să scape... aşa cum reuşise şi el să scape cu viaţă până în prezent.

Îşi şterse sudoarea de pe faţă, gândindu-se că era o prostie să spere aşa ceva. Nu, Julia murise, asta era clar...

Îşi scoase mantaua, o întinse pe pat şi se uită în jurul său cu o privire rătăcită. Trebuia să facă ceva... Nu, nu era singurul răspunzător de moartea Juliei... De ce oare se afla în acea colibă mizeră? De ce? De ce avusese o aventură cu Tania? De fapt, aventura cu Tania constituise o modalitate de a o uita pe Julia. Nimic din cele întâmplate nu s-ar fi petrecut dacă nu ar fi existat cel care îi scrisese. Fără acel Kukill, s-ar fi aflat în continuare la Berlin, lucrând împreună cu Julia sa frumoasă şi sănătoasă, cu minunata sa soţie care îi era mai mult decât atât, şi prietenă şi colaboratoare...

Brusc, se hotărî. Întinse mâna sub pat, luă de acolo o foaie de hârtie dintre cele câteva pe care şi le ascunsese şi începu să scrie:

„Doctore Kukill,

Am primit rândurile tale. Mai mult ca sigur că o să te lase indiferent faptul că am fost scârbit de lamentările tale, dar cu toate astea am să ţi-o spun. Ţi-o spun în primul rând pentru că citind printre rânduri, mi s-a părut că ai un sentiment de vinovăţie. Dar asta nu este suficient. Din câte te cunosc, ştiu că nu-ţi stă în obicei să ai remuşcări de pe urma nenorocirilor pe care le-ai provocat. Iar dacă aş avea ocazia – şi mă rog Celui de Sus s-o am vreodată te-aş pălmui strigându-ţi până când ai înţelege: «Tu eşti vinovat! Tu eşti vinovat! Vinovat pentru că mă aflu aici! Vinovat de moartea Juliei!... Tu eşti cel care i-a cauzat moartea!»“

Creionul îi căzu din mână, iar ochii îi rămaseră pironiţi minute în şir asupra pământului din faţa sa, goliţi de orice expresie.

„Ar trebui, aş vrea să plâng, se gândi el, dar nu pot. Ah, dacă ar fi fost aici!... Dacă ar fi fost aici, în faţa mea!“

Era atât de pierdut în gândurile sale, încât nu auzi nici uşa deschizându-se şi nici pe Schwanecke intrând.

– Ce naiba-i cu tine? îl întrebă acesta aşezându-se pe pat, alături de el şi privindu-l atent.

– Nimic. De ce ai venit?

– Căutam şi eu o companie, doctore, înţelegi? Să stau cu cineva, înainte să mi se taie capul...

Deutschmann pătrunse cu greu sensul cuvintelor acestuia.

– Să ţi se taie... ce ? întrebă el, vorbind rar.

– Să-mi taie capul, doctore, capul! Unu, doi, trei şi hop! Securea cade şi Schwanecke nu mai există!

– Ai înnebunit!

– Ha, ha, nu eu am înnebunit, ci ăilalţi! Îi aud deja cum îşi ascut securea, ascultă-mă pe mine! Mai întâi, m-au băgat în batalionul ăsta de rahat, ca să-mi răscumpăr faptele căsăpindu-i pe ruşi. Şi pe urmă, a urmat povestea cu cretinul ăla...

– Bevern?

– Da, chiar el.

– Dar nu l-ai omorât tu! Nu au nici o probă împotriva ta!

– Hm, cine ştie, poate că totuşi eu l-am dilit... făcu Schwanecke rânjind cu gura până la urechi.

Deutschmann tresări şi se uită înspăimântat la Schwanecke, care îi susţinu privirea.

– Înseamnă că... deci, totuşi tu l-ai?...

– Nu, nu eu. Uite cum stau lucrurile. Atunci când ăştia pun labele pe mine, să fii convins că nu-mi mai dau drumul aşa de uşor. E suficientă o simplă bănuială, iar bănuiala asta se poate obţine cât ai zice peşte. Fii atent. Primul spune: „Schwanecke se afla singur cu Bevern în tranşee“. Al doilea adaugă: „Da, e posibil ca Schwanecke să-l fi ucis“. Al treilea afirmă: „Schwanecke l-a ucis“. Şi al patrulea adaugă: „Nimeni altcineva n-ar fi putut-o face, e clar ca lumina zilei, nimeni altcineva decât Schwanecke!“ Aşa că scârbele naibii se apucă să consulte ca... ca... cum dracu' îi zice?

– Cazierul judiciar.

– Așa, cazierul judiciar. Și ăsta al meu e încărcat la fix, ascultă-mă pe mine. Deci, toată lumea e convinsă că eu am făcut-o. Hm, păcat că n-am făcut-o cu adevărat, mare păcat...

– Cum poți vorbi în felul ăsta?

– Eh!... Deci, cum îți spuneam, javrele pun laba pe mine. Nici vorbă de reabilitare! Un dușman al poporului! Securea! Hârșt!... Securea cade. Poporul german poate respira ușurat. Schwanecke nu mai există. Te-ai prins?

– E groaznic...

– Groaznic? Hm... Nu e groaznic, cât timp atâția o mierlesc zi de zi... Și aș vrea să-ți spun ceva, ceva ce n-am spus încă nimănui. S-ar putea ca javrele astea să aibă într-adevăr dreptate. Vreau să zic... înțelegi... vreau să zic că într-adevăr, am fost un ticălos. Nu m-a oprit nimic! Cum vedeam o gagică... hop pe ea! Cum îmi plăcea ceva, hop... dădeam cu jula! Așa că nu-i de mirare că s-a săturat lumea de mine. Numai că, înțelegi... m-am mai gândit și eu și... mă rog, niciodată nu poți fi sigur de ceva, dar... te-am cunoscut pe tine, pe Wiedeck, pe Bartlitz... toți niște tipi a-ntâia. Așa că... cred că ar fi trebuit să mi se mai dea o șansă... dar acum, nu mai este nimic de făcut... nimic...

Își cufundă fața în mâini și începu să plângă.

Deutschmann se aștepta la orice, numai la asta nu. Rămase stupefiat, dar după câteva clipe, neputând suporta spectacolul la care era martor, întinse mâna și-l atinse pe Schwanecke pe umăr.

– Poate că lucrurile încă se mai pot aranja, îi spuse el cu blândețe. Cine știe, poate că totuși...

Schwanecke ridică brusc capul. Ochii îi erau roșii și aveau o expresie rătăcită.

– Nu, nici poveste, nu mai există nici o scăpare. Trebuie să mă ajut de unul singur, asta e clar!

– Cum adică? Nu înțeleg! Ce vrei să spui?

– Ce vreau să spun? Ce întrebare! Să mă car, asta vreau să spun!

– Să te cari? Adică să... dezertezi?

– Bineînțeles.

– Ai înnebunit! Dacă o să fii prins, Obermeier o să te pună la zid cu mâna lui, iar noi ceilalți o să fim nevoiți să tragem în tine!

– N-o să mă prindă! Dacă-mi bag asta în cap, nimeni n-o să mă prindă!

– Și ce, ai de gând să treci de liniile noastre? De linia întâi a noastră?

– Doctore, uiți că sunt vulpe bătrână. Cunosc toate șmecheriile care pot exista pe lumea asta. Și mai vreau să-ți spun ceva... Ține-te bine! – Și Schwanecke se ridică în picioare și-l privi pe Deutschmann drept în ochi – Ai fost întotdeauna un tip de treabă. Ești medic, ce naiba mai arzi gazu' pe-aici? Jigodiile astea și-au bătut joc de tine cum au vrut. Dacă vrei, te iau cu mine. Pe cuvântul meu!

Deutschmann dădu hotărât din cap în semn că nu.

– Doctore, nu fii fricos. Dacă vii cu mine, o să reușești, asta ți-o garantez eu. O să iei un steag de Cruce Roșie, o să-ți pui o brasardă, o să-mi dai și mie una și o să se creadă că suntem în căutarea răniților. Și când o să le fie lumea mai dragă, hop!... ne-am și cărat!

– Imposibil!

– Cum adică, imposibil?

– Fiindcă ar fi o infamie. Vreau să spun cu chestia asta, cu steagul de Cruce Roșie... nu, imposibil...

– Doamne Sfinte, ești chiar nemaipomenit! Aș vrea și eu să știu ce anume se petrece în căpățâna ta! Nu-ți este clar ca lumina zilei că războiul ăsta este o porcărie? Un rahat uriaș? Uite, să-ți mai spun ceva. Steagul ăsta de Cruce Roșie există pentru ca oamenii să fie salvați, nu? Ei bine, atunci o să ne salveze și pe noi! Unde vezi tu infamia în chestia asta? Pe de altă parte... dacă o să te încăpățânezi să rămâi, cu siguranță că o s-o mierlești la următorul atac al rușilor. Cu ce ai de gând să-ți aperi pielea? O să tragă în noi ca la țintele de

la bâlci. Şi ascultă-mă pe mine, atacul ăsta plutește în aer. O simt. Şi tu-mi vorbeşti de infamii, de Cruce Roşie şi de alte bazaconii de-astea. Dacă rămâi locului, s-a zis cu tine. Dacă vii cu mine, o să-ţi salvezi pielea... Este exact ceea ce face şi Crucea Roşie, ce naiba!

– Şi... ceilalţi?

– Care ceilalţi?

– Păi... camarazii noştri, prietenii noştri...

– Ce-i cu ei?

– Ce se va întâmpla cu ei?

– O să-ţi spun eu ce o să se întâmple cu ei. O să spună: „Doamne Sfinte! Uite în sfârşit doi pe care i-a luminat Cel de Sus! Să sperăm că or să reuşească până la capăt. O să le ţinem pumnii!" Uite aşa or să spună! Ce dracu' bătrâne, vino-ţi în fire! Cască bine ochii, nu vezi ce se întâmplă în jurul tău? O să ne măcelărească pe toţi! Peste puţin timp o s-o mierleşti ca toţi ăilalţi care au dat în primire. Tot nu înţelegi? Dincolo, măcar mai avem o şansă. Da, sunt de acord, şi eu ştiu că n-o să ne fie bine când o să cădem în labele ruşilor, dar cel puţin mai avem o şansă de scăpare. O şansă din două, pe când aici avem doar una dintr-o sută! Aici, suntem ultimii oameni, fiindcă facem parte dintr-un batalion disciplinar, pe când dincolo, poate că or să spună despre noi că am fost nişte martiri, fiindcă am luptat împotriva lui Hitler. „Trăiască Deutschmann, trăiască Schwanecke! Ce vreţi să mâncaţi, ce vreţi să beţi?"... Hai, trezeşte-te şi vino cu mine!

– Nu!

– Cu steagul de Cruce Roşie şi cu brasardele o să trecem la fix!

– Şi cum o să trecem de minele alea blestemate?

– Nu ţi-am spus că cunosc toate şmecheriile? Simt o mină de la o poştă! Şi te mai pretinzi intelectual! Zău că nu mă prind de ce te încăpăţânezi să refuzi! Mă rog, în fond e treaba ta, dar eu trebuie neapărat să mă car. Eu nu pot să-mi găsesc o ascunzătoare ca a ta, de infirmier auxiliar, sau vreo

altă şmecherie de genul ăsta. Mie o să-mi ia gâtul, asta e clar. Dacă mai aştept mult, s-a zis cu mine!

– Nu, nu vreau să intru într-o chestie ca asta...

Schwanecke se ridică din pat, se duse în dreptul ferestrei şi privi afară. Krüll îşi ridicase gulerul mantalei şi înjura de mama focului pe un profesor debil, pe jumătate mort de foame, căruia nu i se mai puteau încredinţa decât nişte munci neînsemnate. După ce dăduse zăpada, acesta se aşezase să-şi mai tragă sufletul, dar Krüll îl surprinsese sprijinit de lopată. Uitând pe moment de presentimentele care îl torturau, Krüll se porni să urle la el:

– Moluscă academică ce eşti! Ştii să te grozăveşti cu cretinii tăi de filozofi, ştii să te dai mare cu tot felul de bacalaureate şi alte tâmpenii de astea, dar să dai zăpada, nu eşti în stare! Ia, domnule profesor, ia să-mi faci dumneata frumuşel de trei ori înconjurul curţii în pas alergător!

Profesorul începu să alerge ţinându-şi lopata ca pe o lance, dar după primii paşi făcuţi începu să gâfâie. Ochii aproape că-i ieşiră din orbite şi-şi duse mâna stângă în dreptul inimii, schimonosindu-şi faţa de durere.

– Mai repede!... Mai repede!... urla Krüll la el. Vreau să-ţi văd picioarele prin aer!... Capul sus!... Mai vioi, cârpă filozofică ce eşti!... Gândeşte-te la Socrate, era doar unul de-ai tăi! Gândeşte-te la Kant şi ia-l de exemplu, că doar dormea în aer liber! Ce, te poţi plânge că-ţi lipseşte aerul liber? Hai, încă un tur!... Mişcă!... Mişcă, n-auzi?... Hei, ce dracu' faci?

Profesorul se împletici, lăsă să-i scape lopata, bătu aerul cu mâinile, se prăbuşi cu faţa în zăpadă şi rămase nemişcat.

Krüll se uită stupefiat la el, după care începu să strige:

– Deutschmann! Deutschmann! Vino repede, unde mama naibii eşti?

Schwanecke se îndepărtă de lângă fereastră şi rânji:

– Hai, du-te! Prietenii tăi l-au dat gata pe profesor. În curând, o să-ţi vină şi ţie rândul! Nu uita!

Şi ieşi, urmat imediat de Deutschmann.

Krüll care stătea lângă corpul profesorului, ridică ochii văzându-l pe Deutschmann sosind cu trusa medicală şi-l întrebă cam nervos:

– E nevoie să-i faci vreo injecţie?

– Nu ştiu, să văd, răspunse acesta.

Îngenunche, întoarse pe spate corpul profesorului, îi ridică pleoapele şi constată că ochii acestuia erau fără viaţă.

– A... mierlit-o? întrebă Krüll.

– Nu încă. Are o insuficienţă cardiacă.

– Vorbeşte naibii pe înţeles! strigă Krüll izbind cu cizma în profesor. Ce dracu' are prăpăditul ăsta?

– Pojar, ce să aibă! strigă Deutschmann la rândul său, exasperat la culme.

Şi căutând din priviri în jurul său vreun ajutor, dădu cu ochii de Schwanecke, care sprijinit de peretele colibei, urmărea scena cu un aer indiferent.

– Vino şi ajută-mă! îi strigă Deutschmann acestuia, în timp ce-l ridica pe profesor de subsuori.

– Lasă-mă pe mine, făcu Schwanecke.

Şi după ce-l luă în braţe pe profesor, îl cără în coliba din care tocmai ieşise şi-l puse cu grijă pe o saltea de paie. Deutschmann îi descheie vestonul şi începu să-i maseze corpul costeliv în regiunea inimii. După câteva clipe, profesorul începu să dea semne că revine la viaţă.

– Aer... aer... horcăi el, după care îşi pierdu din nou conştiinţa.

– Apă! îi strigă Deutschmann lui Schwanecke.

Acesta se repezi într-un colţ al cămăruţei, aduse o gamelă cu apă, i-o dădu lui Deutschmann şi începu şi el să-i facă profesorului masaj pe inimă, după cum văzuse că procedase Deutschmann.

– Dă-i nişte medicamente pentru inimă! urlă Schwanecke.

– Nu am! În trusa asta nenorocită nu există decât sympathol.

– Dă-i-l pe ăsta, ce-o fi, numai dă-i ceva!

– Nu foloseşte la nimic, degeaba i-l dau.

– Dă-i-l, n-auzi ce-ţi spun? Poate că totuşi o să-l ajute! Trebuie să-l salvăm, ce naiba! E un tip de treabă, nu ca scârba aia de Krüll!

Deutschmann luă un flacon din trusă, turnă câteva picături într-o linguriţă, şi după ce Schwanecke descleştă maxilarele contractate ale profesorului, îi turnă acestuia în gură conţinutul linguriţei. Apoi, amândoi reluară masajul pe inimă, lucrând cu schimbul.

– Vrei să mă duc să caut ceva de băut? întrebă Schwanecke.

– Nu, n-ar avea nici un rost.

– Trebuie să-l salvăm!... Trebuie!... Ah, blestematul ăsta de Krüll! Dacă într-o zi o să pun mâna pe el...

– Uite, îşi revine! exclamă Deutschmann.

Profesorul începuse să respire mai regulat şi să geamă stins.

– Hai, spune, tot nu vrei să vii cu mine? îl întrebă din nou Schwanecke.

Deutschmann tăcu.

– Ai de gând să ajungi ca ăsta? Gata, gata s-o mierleşti? Chiar dacă acum a scăpat, tot o s-o dea în primire... şi asta cel mai târziu când or să atace ruşii!

– Mai taci!

– Bine, bine, cum vrei. Din partea mea, n-ai decât să crăpi! La urma urmelor, puţin îmi pasă!

Cei doi continuară să maseze inima profesorului, până când acesta îşi reveni complet, după care îl înveliră cu o pătură, rămânând lângă el, fiecare cufundat în gândurile sale.

„Oare Schwanecke ăsta o avea dreptate? se gândea Deutschmann. O fi adevărat ceea ce spune? Şi chiar, pe mine ce naiba mă mai ţine aici? De ce Dumnezeu nu-i accept propunerea? Acolo cel puţin mai am o şansă să supravieţuiesc..."

Nici unul din cei doi nu-l observară pe locotenentul Obermeier, decât în momentul în care acesta se apropie de pat.

– Krüll? întrebă locotenentul, arătând semnificativ cu capul spre profesor.

Deutschmann încuviinţă:

– Da... Trebuia să se întâmple şi una ca asta.

– Mda...

Cu figura palidă şi cu dinţii strânşi, Obermeier se întoarse şi ieşi fără să mai adauge nimic.

În noaptea care urmă, Krüll inspectă trupele umblând prin sat din casă în casă, din adăpost în adăpost, până când se întoarse epuizat. Locotenentul Obermeier îl mustruluise cumplit din cauza profesorului, dar lui nici nu-i păsa de cele întâmplate. În decursul carierei sale de soldat bătrân, învăţase să nu acorde nici o atenţie dojenilor superiorilor. Numai că Obermeier îi ordonase să se întoarcă în tranşee şi să supravegheze desfăşurarea lucrărilor.

– Plutoniere, am impresia că ai devenit un fel de specialist în lucrări de genistică, nu? îl întrebase Obermeier.

– La ordinele dumneavoastră, domnule locotenent, îi răspunsese Krüll, pocnind din călcâie.

Cuvintele stupide de „La ordinele dumneavoastră" îl sâcâiau la fel de mult ca şi stările de spirit prin care trecea, de la furia turbată şi până la tăcerea încărcată de teamă.

În acea seară, la Orşa, căpitanul Barth primi un ordin de la divizie.

Lucrul pe care Wiedeck îl bănuise când furierul îi spusese că la câteva unităţi se distribuise băutură şi acelaşi lucru de care Krüll şi atâţia alţii se temeau instinctiv, deveni realitate în urma unui ordin scris care conţinea doar câteva rânduri şi a unei convorbiri telefonice.

Barth citi ordinul de două ori, rămase câteva clipe pe gânduri, după care puse mâna pe telefon şi luă legătura cu

un căpitan de la statul major al diviziei, cu care se afla în relaţii bune.

– Alo, Barth, tu eşti? făcu acesta pe un ton amical. Tocmai mă gândeam la tine... Şi ca să fiu sincer, trebuie să-ţi mărturisesc că aşteptam să mă suni.

– Înseamnă că ştii ceea ce vreau să-ţi spun, nu?

– Sigur că da.

– Ce naiba înseamnă porcăria asta? De ce noi, de ce tocmai noi am fost aleşi?

– Pe mine mă întrebi? La drept vorbind, aşa este, nu-i normal ca o unitate ca a voastră să fie însărcinată cu o asemenea misiune, dar ce să-i faci, generalul o fi crezut că este o ocazie potrivită pentru a face o excepţie de la regulă. Aşa că este inutil să-ţi mai faci iluzii. Ştim cu toţii că este vorba despre ceva extrem de periculos, dar ce vrei, spune şi tu, avem de ales? Ruşii atacă dinspre Vitebsk şi doar în sectorul nostru e linişte şi pace. Şi culmea, pământul e îngheţat tun, aşa că ruşii au nişte condiţii nemaipomenite să atace cu blindatele. Cu toate astea, nici nu mişcă, deşi ştiu foarte bine că dacă ar ataca în sectorul nostru, n-ar întâmpina practic nici o rezistenţă... Se pare că pun la cale o chestie nasoală de tot. Am încercat să facem nişte recunoaşteri aeriene, dar din păcate plafonul de nori a fost prea jos şi am pierdut două avioane. Singura întrebare care se pune este ce mama naibii s-o întâmpla în spatele liniilor ruseşti. Iar ca să avem un răspuns, nu există decât o singură soluţie şi anume ca cea de-a doua companie a ta, care este amplasată cel mai bine dintre toate unităţile, să se infiltreze în grupuri mici în spatele liniilor ruseşti.

– Asta se numeşte misiune de sacrificiu. Mă îndoiesc că s-ar mai întoarce cineva din ea, spuse Barth rar.

– Dacă se întoarce un singur soldat, atunci soldatul ăla o să ne fie mai de folos decât un regiment întreg... Mda... Barth, şi eu ţineam să vorbesc cu tine. Amândoi cunoaştem faptul că printre oamenii tăi există destul de mulţi care sunt

gata să dezerteze la prima ocazie ivită. Asta a şi fost cauza pentru care la început, s-a ezitat să se încredinţeze batalionului tău misiunea de faţă. Dar generalul a hotărât să semneze un ordin pe unitate prin care supravieţuitorii misiunii vor fi transferaţi imediat în vechile lor unităţi, cu gradele pe care le-au avut înainte să fie încorporaţi în batalionul disciplinar. După părerea mea, ăsta este un stimulent destul de puternic.

– Hm, e părerea ta, dar eu nu cred că se va întâmpla aşa.

– Da, da, îmi dau seama ce vrei să spui. Adică, din clipa în care se vor găsi de cealaltă parte a frontului, anumiţi indivizi se vor gândi că pentru ei, războiul a luat sfârşit. Dar noi doi şi... toate vulpile bătrâne de pe front, cunosc că lucrul ăsta nu este chiar atât de simplu. Ruşii nu sunt nici pe departe gazde primitoare, cel puţin pentru noi germanii. Se pot întâmpla o grămadă de lucruri pentru cine cade prizonier la ei. În schimb, oamenii tăi ştiu că dacă se vor întoarce din misiunea asta, vor beneficia de transferul în vechile unităţi din care au provenit.

– Dacă se vor întoarce...

– Barth, fii înţelegător... nu putem face altfel. Nu ne putem dispensa nici măcar de un singur soldat din celelalte trupe. Ruşii atacă, iar efectivele noastre sunt şi aşa scăzute. Ce mai, avem nevoie de fiecare om.

– Aşa că aţi hotărât să-mi sacrificaţi batalionul în misiunea asta. Ştii ce se va întâmpla? Buum! Şi gata cu batalionul 999! O să fie volatilizat!

– Barth, zău aşa... ce rost are toată discuţia asta? Ceea ce spui este adevărat, o ştiu şi eu, însă pe de altă parte... cei ce vor scăpa vor avea ocazia de reabilitare. Dacă misiunea asta de recunoaştere o să reuşească, mulţi dintre ei îşi vor regăsi vechiul statut. Oricum, trebuie să recunoşti că înseamnă ceva! Şi la urma urmelor e război, iar războiul ăsta n-a fost declanşat nici de tine, nici de mine.

– Mda, asta e categoric!

– În cazul ăsta... nu-mi rămâne decât să-ţi urez noroc. Ai primit instrucţiuni clare în ceea ce priveşte momentul declanşării operaţiunii. Aşteptăm informaţiile de care avem atâta nevoie. Încă o dată noroc, atât ţie, cât şi oamenilor din compania a doua!

– Bine, atunci să-i dăm drumul, spuse Barth cu o voce resemnată, după ce închise telefonul.

Într-o noapte, Serghei Denkov se strecură până la casa Taniei, intră, dar nu găsi pe nimeni.

Întrebă pe toţi ţăranii din împrejurimi, o căută împreună cu Tartukin şi cu partizanii, dar Tania parcă intrase în pământ. Serghei însă nu renunţă. Era evident faptul că nu putuse fugi departe, iar cu timpul, el cu oamenii săi aveau să-i dea de urmă.

Furios şi în acelaşi timp disperat, se întoarse în pădure, în acea „patrie a lupilor" cum o denumeau partizanii, devenind el însuşi un lup însetat de răzbunare, un lup sângeros şi fără milă.

Nu departe de Barsdovka se găsea o adunătură de colibe cu acoperişurile de paie, pe jumătate dărâmate, locuite de bătrâni care nu aveau de gând să le părăsească, preferând să moară decât să plece de acolo. Într-una din colibe locuia Marfa, o bătrână care trecuse de şaptezeci de ani şi a cărei singură hrană o constituia laptele unei capre. Marfa stătea aproape toată ziua la ochiul de geam al colibei, uitându-se cum treceau trupele germane sau coloanele de aprovizionare. Noaptea, în colibă intrau fel de fel de mogâldeţe să se încălzească pentru câteva clipe, după care dispăreau din nou în beznă, la fel cum apăruseră. Erau partizanii deghizaţi în ţărani, care se infiltrau printre liniile germane.

Într-una din acele nopţi îngheţate şi liniştite, în coliba Marfei îşi făcu apariţia Tania.

– Taniuşka! făcu bătrâna. Nu te-am mai văzut de mult timp!

– Ce mai faci, Marfa?

– Bine, fetiţo, bine... Dar tu, ce cauţi pe aici?

– Aş vrea să rămân la tine.

Bătrâna încuviinţă din cap şi tăcu. În timp ce Tania îşi instala un culcuş de paie în podul colibei, Marfa îşi reluă locul în faţa vetrei, cu privirea pierdută în flăcările jucăuşe.

Tania era aproape fericită. Printr-un gemuleţ al podului se vedea Barsdovka... Barsdovka unde se afla Michel, acel străin care îi devenise mai drag decât orice altă fiinţă din lume, Michel căruia îi aparţinea şi pe care avea să-l urmeze oriunde. Poate că avea să-l mai vadă... şi să-i mai vorbească. Se gândi că dacă avea să se ivească o astfel de ocazie, avea să-i spună că lumea era goală fără el, că îl aşteptase şi că se hotărâse să fie împreună cu el. Şi avea să-i mai spună că se hotărâse să renunţe la tot ceea ce-i fusese mai drag până atunci, pentru a rămâne alături de el...

Sosirea căpitanului Barth la Barsdovka surprinsese pe toată lumea, mai puţin pe Obermeier, care fusese avertizat, din Babinici, de către Wernher.

Fără a-i acorda vreo atenţie lui Krüll, care îl salutase cu o figură crispată, Barth intră imediat la locotenentul Obermeier. Pe măsuţa ţărănească din încăperea acestuia, erau împrăştiate hărţile cu lucrările efectuate de compania a doua, în care tranşeele erau reprezentate de linii verzi, roşii şi galbene.

Cei doi ofiţeri se salutară şi îşi strânseră mâinile.

– Obermeier, dă la o parte toate hărţile astea. N-o să mai fie nevoie de ele, cel puţin pe moment.

– Vreţi să spuneţi că...

– Exact. Începând chiar din după-amiaza asta. Aseară am vorbit la telefon cu generalul, care mi-a explicat încă o

dată toată operaţiunea. Se pare că acolo, la divizie, misiunii noastre i se dă o importanţă foarte mare.

– Şi e definitivă hotărârea ca noi s-o îndeplinim?

– Definitivă. O adevărată onoare, nu?

– Hm, ştiu şi eu...

Barth scoase din porthartul său o hartă a împrejurimilor oraşului Gorki, o despături şi o întinse pe măsuţă.

– Poftim... Aici sunt liniile ruseşti... şi se pare că aici, în spatele lor, se adună importante forţe de blindate. În zona Vitebsk s-a declanşat o ofensivă puternică, în timp ce în rest, e linişte şi pace. Generalul are convingerea că se pregăteşte o ofensivă de mari proporţii. Recunoaşterea aeriană nu a dat nici un rezultat, din cauza timpului rău. Plafonul de nori continuă să rămână foarte jos şi în afară de asta, după cum ştii şi tu, ruşii sunt maeştri în arta camuflajului.

– Mda...

– Şi atunci, singura posibilitate de a afla ce se pregăteşte, constă în a face o recunoaştere terestră în stil mare. Situaţia este critică. Primele noastre linii sunt destul de fragile, iar toate trupele existente sunt în alertă pentru a întâmpina un eventual atac. Rezervele sunt insuficiente şi Dumnezeu ştie ce s-o întâmpla când or dispărea şi astea. Într-un cuvânt, nu ne putem dispensa nici măcar de un singur soldat din trupele regulate pentru misiunea asta de recunoaştere. Aşa a apărut ideea ca noi să fim cei folosiţi...

– O idee minunată! făcu Obermeier.

– Nu-i aşa? Deci, am primit ordinul ca în cursul acestei nopţi, să trecem de primele noastre linii şi să ne strecurăm în spatele poziţiilor ruseşti, prin pădurea de lângă Gorki, unde se presupune că există trupe masate şi unităţi de artilerie. Compania ta are sarcina de a descoperi amplasamentul şi anvergura acestor forţe. Asta-i tot!

– Mda, floare la ureche! Credeţi că din misiunea asta se va întoarce măcar un singur om? Unul singur?

– Vrei să spui... sau te temi că oamenii tăi se vor preda cu toţii?

– Chiar dacă nu o fac, este o misiune sinucigaşă. Ruşii ne vor lichida pe rând, unul câte unul...

– E important ca măcar unul singur să se întoarcă, ţi-am mai spus. Poţi comunica oamenilor tăi că generalul a hotărât ca cei ce se vor întoarce din misiune îşi vor primi vechiul grad avut şi vor fi transferaţi înapoi în unităţile lor. Pentru ei, episodul ăsta cu batalionul disciplinar va lua sfârşit. Să ştii că şi eu sunt conştient, la fel ca tine, de ceea ce reprezintă în fond misiunea asta. Ruşii nu sunt nici proşti şi nici orbi. Însă ai câţiva oameni foarte buni, nişte vulpi bătrâne, care nu se vor lăsa prinşi şi care pot face faţă oricărei situaţii. Aşa este, cu asta sunt perfect de acord, vom pierde o mare parte din oameni, iar alţii se vor preda. Mai ales cei care nu au experienţa frontului şi care sunt prea slabi pentru a trece de încercarea asta. N-avem ce face, asta e. Însă un singur lucru contează şi anume ca să se întoarcă câţiva, care să ne dea informaţiile de care avem nevoie.

– Hm... Parcă aş fi un cioban care îşi mână turma drept spre o fabrică de mezeluri!

– Obermeier, ce naiba! Cum de poţi să-ţi compari oamenii cu nişte oi? Zău dacă te înţeleg. Doar ne aşteptam la asemenea misiuni, nu?

Barth se aplecă deasupra hărţii şi începu să urmărească din ochi liniile colorate în roşu.

– Obermeier, uite care-i planul. Compania ta va fi împărţită în zece grupe, care vor acţiona complet independent una de alta. Fiecare va fi înarmată în mod obişnuit. Aşa că vei primi zece mitraliere uşoare de calibrul 42, zece pistoale mitralieră şi grenade. Există cel puţin zece oameni care ştiu să tragă cu mitraliera?

Obermeier dădu din cap în semn că da.

– Bine. Va' să zică, totul e în regulă. Şi cum se întoarce cineva cu vreo informaţie care merită atenţie, să-mi telefonezi imediat la Barsdovka.

– Domnule căpitan, de telefonat o să vă telefoneze sergentul Wegner, nu eu, spuse Obermeier pe un ton sec.

– Wegner? Nu-l ştiu pe ăsta. Şi de ce Wegner şi nu tu?

– Pentru că eu o să plec împreună cu oamenii mei.

Barth îşi aruncă creionul pe hartă şi-l privi fix pe Obermeier:

– Ce te-a apucat? Termină cu prostiile! Ai să rămâi aici!

– Domnule căpitan, vreau să vă rog să nu-mi daţi ordinul ăsta, de a rămâne aici. Luaţi-o ca pe o favoare pe care mi-o puteţi face.

Barth continuă să-l privească fix.

– Ce naiba se ascunde în spatele chestiei ăsteia? Iar ai luat-o razna cu sentimentalismele tale? Ce, ţii neapărat să fii erou? Ia spune-mi, nu cumva Wegner ăsta căruia vrei să-i iei locul... e tată de familie, nu?

– Da, domnule căpitan.

– Şi câţi copii are?

– Cinci... dar credeţi-mă, ăsta nu e singurul motiv... cum nici faptul că aş vrea să fiu erou. Pur şi simplu vreau să fiu împreună cu oamenii mei, cu compania mea. Mi se pare că este un lucru cât se poate de normal, nu?

– Dragul meu... într-un fel, îţi dau dreptate... Fir-ar să fie de treabă! Dar înţelege că am nevoie de tine! Imaginează-ţi ce s-ar întâmpla ca în locul tău să fie un neisprăvit, aşa cum a fost Bevern. În împrejurările actuale, ar fi o adevărată catastrofă.

– O să vă descurcaţi câtva timp şi fără mine, domnule căpitan, sunt sigur de asta! De altminteri, nu am nici un chef să... nu mă mai întorc, sau să-mi rămână pielea pe acolo. Dimpotrivă, o să mă întorc, de asta puteţi fi cât se poate de sigur. Şi eu sunt o vulpe bătrână a frontului.

Barth îşi muşca uşor buza inferioară, stând pe gânduri, după care ridică privirea spre Obermeier şi şi-o lăsă imediat în jos:

– Bine, făcu el încet... Îmi pare rău... Noi doi ne-am înţeles întotdeauna bine... hm...

Zâmbi, după care îl privi în ochi şi adăugă:

– Hai să nu ne lăsăm pradă sentimentalismelor. Fii liniştit, n-am să-ţi dau ordinul să rămâi! Poţi pleca cu oamenii tăi, dacă aşa vrei tu!

În acele clipe, doctorul Kukill încerca de la Berlin să ia legătura telefonică cu Orşa, ajutat de un grüppenführer SS pe care-l vindecase după ce acesta fusese grav rănit pe front.

– Mai încearcă, îi spuse grüppenführerul caporalului de serviciu de la centrala telefonică.

Kukill fuma ţigară de la ţigară şi umbla nervos prin încăpere, negăsindu-şi locul.

– Doctore, fii liniştit, până la urmă o să obţinem legătura. Numai că trebuie timp, ca pentru orice lucru. Gândiţi-vă numai prin câte centrale trebuie să treacă apelul nostru. Însă o să reuşim, nu mai fiţi îngrijorat.

– Sper să nu fie prea târziu, murmură Kukill.

Şi se aşează îngândurat alături de caporalul care apăsa neîncetat butoanele centralei, concentrat la mesajele primite prin căşti.

– De patru ore tot încercăm, făcu Kukill şi tot degeaba...

– Da' grăbit mai eşti doctore, remarcă SS-istul. Parcă pe vremuri nu erai aşa.

– Orşa! A răspuns Orşa! exclamă caporalul.

– Dă-mi receptorul! se repezi Kukill spre el.

– Staţi puţin... aveţi răbdare... acum ni se face legătura cu Babinici... sau Barsdovka... ceva de genul ăsta, n-am înţeles prea bine, îi răspunse caporalul.

– Doamne Sfinte!... Răbdare şi iar răbdare... tot timpul numai asta mi-ai spus!

– Vedeţi, doctore, că până la urmă am obţinut legătura, aşa cum v-am spus eu? Ce mai, suntem organizaţi, asta e clar!

– Vorbesc patru sau cinci pe fir! făcu nervos caporalul.

Kukill simţea că explodează. Atât caporalul cât şi SS-istul îl călcau pe nervi, iar cele patru ore cât aşteptase să obţină legătura îl făceau să nu-şi mai controleze nervii.

– Alo!... Alo!... Orşa?... Divizia?... Alo!... Mă auziţi?... Alo!... O comunicaţie prioritară de la Berlin!... Dă-mi Babinici sau Barsdovka... Îl vreau pe căpitanul Barth!...

Kukill îşi şterse sudoarea de pe frunte, iar grüppenführerul îşi mai aprinse încă o ţigară.

– Batalionul 999?... Căpitanul Barth?... Alo?... Sunteţi căpitanul Barth?... Sunteţi Barsdovka?... Căpitanul Barth?...

Caporalul îi făcu un semn lui Kukill, care se repezi şi înşfăcă a doua pereche de căşti.

– Cine este la aparat?... Căpitanul Barth?... Comandantul batalionului?... Aici Berlin... Aici Berlin... Alo!... Căpitanul Barth!...

La Barsdovka, Barth îşi lipise căştile de urechi încercând să deslueşască cât mai bine cuvintele care se amestecau pe fir.

– Alo, Berlin?... făcu el. Cine dracu' se ţine de glume tâmpite?... Cine eşti mă, idiotule?... Alo!... Sunt căpitanul Barth!...

– Alo!... Căpitane Barth!... Sunt doctorul Kukill, de la Berlin!... Chemaţi-l la telefon pe doctorul Deutschmann!... Aţi înţeles ce am spus?... Pe doctorul Deutschmann!... Doctorul Deutschmann, din compania a doua!...

– Deutschmann? repetă Barth, privindu-l nedumerit pe Obermeier. Au înnebunit cu toţii! Poftim, de la Berlin ni se cere să se vorbească cu doctorul Deutschmann. Cu Deutschmann al nostru.

Îşi lipi din nou căştile de urechi şi strigă în microfon:

– Am înţeles!... O să-l chem imediat pe soldatul Deutschmann!... Aşteptaţi puţin!...

Afară, soldaţii începuseră să strige:

– Deutschmann la comandant! Deutschmann la comandant! Imediat!

Strigătele ajunseră până la infirmeria în care Deutschmann pansa un rănit.

– Deutschmann, imediat la comandant! îi strigă cineva din pragul uşii.

– Am auzit. O să mă duc peste câteva minute, după ce termin de pansat.

– Tâmpitule, te caută la telefon de la Berlin!

– De la Ber...

Deutschmann sări ca ars:

– Mă întorc imediat! Uite, ţine bandajele şi aşteaptă-mă, strigă el unui soldat care îl ajuta.

Se năpusti afară, îngăimând:

– Berlin... Julia... Dumnezeule!...

Şi începu să alerge prin zăpadă, de parcă viaţa sa ar fi depins de timpul în care ajungea la comandant.

– Ia uitaţi-vă la el! exclamă Krüll. Vedeţi cât de repede poate să alerge?

Deutschmann ajunse gâfâind la punctul de comandă al companiei unde Barth continua să stea cu căştile la urechi.

– Domnule căpitan!... articulă Deutschmann cu greu, în timp ce totul parcă i se învârtea în faţa ochilor.

– Alo!... strigă Barth în microfon, făcându-i semn să aştepte. Alo!... Berlin!... A sosit soldatul Deutschmann!... Cum adică, nu e Berlinul acolo?... Ce?... Care centru de comandă?... Idiotule, dă-mi numaidecât Berlinul!...

Şi aşteptă, ridicând privirea spre tavan, în timp ce Deutschmann, tremurând tot, se sprijini de masă. Peste câteva minute, Barth îi întinse căştile:

– Hai, vorbeşte!

– Alo!... sunt Deutschmann... Sunt soldatul Deutschmann, făcu el cu o voce albă.

– Aici este centrala telefonică a diviziei, se auzi o voce de bărbat. Legătura cu Berlinul s-a întrerupt şi nu o mai pot

obţine. Din câte am înţeles eu, la telefon era un doctor, Kilil sau Kumbil, cam aşa ceva.

– Kukil...

– Da, Kukill! Vorbea ceva despre o femeie... parcă Julia şi despre un ser. A mai pomenit ceva despre moarte, n-am prea înţeles bine, fiindcă se auzea foarte prost. Poţi înţelege ceva din toate astea, camarade?

– Nu se mai poate obţine legătura?

– Nu, îmi pare rău. Nu mai e nimic de făcut. Dar ceea ce ţi-am spus, are totuşi vreun înţeles pentru tine?

– Da... da... am înţeles ceva...

Lăsă căştile jos şi spuse ca pentru el:

– Da... am înţeles... Julia a murit...

Căpitanul Barth schimbă o privire cu Obermeier şi ridică din umeri. Din discuţia purtată înţelesese că soldatul din faţa lui, a cărui figură era albă ca hârtia, aflase despre moartea unei femeie, pe nume Julia, iar dacă memoria nu-l înşela, în dosarul lui Deutschmann se specifica faptul că aceasta era căsătorit cu o oarecare Julia.

Lovitura primită de acesta era evident, dureroasă, dar nu se mai putea face nimic. Din experienţa sa, Barth ştia că în asemenea situaţii, cel mai indicat lucru era ca cel în cauză să aibă o ocupaţie precisă. Iar soldaţii din compania a doua aveau să fie ocupaţi până peste cap.

Barth îşi consultă ceasul de la mână şi-i spuse lui Obermeier:

– Locotenente, trebuie să fiţi pe poziţiile de plecare într-o oră. Soldat Deutschmann, ai vreo întrebare să-mi pui?

– Nu, domnule căpitan...

– Îmi pare rău... sincer îmi pare rău... Dacă am înţeles bine... vreau să-ţi prezint condoleanţele mele...

– Vă mulţumesc, domnule căpitan...

Deutschmann salută şi ieşi. Făcu câţiva paşi şi rămase în stradă pironit locului, cu capul descoperit şi cu mantaua descheiată. Schwanecke care auzise că Deutschmann fusese

chemat la comandant, se apropie în goană de el şi în timp ce-i încheia mantaua, îl întrebă curios:

– Hei, ce-i cu tine, arăţi de parcă ai fi un cadavru ambulant! Ia spune, ce ţi s-a întâmplat? Cine ţi-a telefonat de la Berlin?

Dar Deutschmann rămase mut, incapabil să deschidă gura.

– Iar veşti nasoale? Ascultă-mă, camarade, hai s-o ştergem de-aici! spuse Schwanecke coborând vocea şi privind prudent în jurul său. În noaptea asta, te-ai prins? O să fie şi mai uşor... Şi n-o să mai avem nevoie de drapelul de Cruce Roşie... Pur şi simplu o să rămânem de partea cealaltă... Este exact ceea ce ne trebuia! Vii cu mine?

Dar Deutschmann continua să rămână inert. Schwanecke îl luă de umeri şi începu să-l zgâlţâie:

– Hei, deschide gura, ce ţi s-a întâmplat? Hei, mă auzi?... Ai surzit?... Omule, ce ţi s-a întâmplat?

– Julia a murit, murmură Deutschmann.

– Cine?... Ah!... Păi, în cazul ăsta, trebuie s-o întinzi de aici. Nu te mai reţine nimic. Eşti pregătit? Stai, lasă-mă să te ajut. Aşa, bătrâne, hai...

Deutschmann se lăsă târât de Schwanecke, de parcă nu ar mai avut nici un pic de voinţă, în timp ce acesta mergea vioi, exprimându-şi prin tot felul de înjurături compasiunea pentru camaradul său care înainta clătinându-se alături de el.

La lăsarea serii, compania a doua ajunse în dreptul primelor linii germane. Încă nu se întunecase, dar noaptea începuse să-şi întindă vălul cenuşiu deasupra imensei câmpii albe, străjuite la orizont de pădurea fără margini.

Plutonierul major Krüll mergea ca un automat, fără ca mintea să-i fie preocupată de ceva anume. Nimeni nu mai putea schimba nimic, aşa că mărşăluia posac în faţa oamenilor, aidoma unei vite în drum spre abator.

În decursul după-amiezii, Tania văzuse soldaţii germani îmbrăcaţi în costumele albe de camuflaj ieşind din Barsdovka şi dispărând rapid în direcţia pădurii de lângă Gorki. Însă inima nu-i spuse că Deutschmann se afla printre ei...

Acesta ieşi printre ultimii din sat, cărând pe umeri două raniţe grele, burduşite cu pansamente. În urma sa mergea Wiedeck, care ducea mitraliera de calibrul 42.

– Exact ca pe vremuri, spuse dintr-o dată Wiedeck. Cu bubuitoarea mea, puţin îmi pasă de rahatul ăsta de misiune. Dacă vrei să ştii, mai mult îmi convine să mă plimb cu asta în mâini, chiar dacă mişună ruşi prin preajmă, decât să sap la blestematele alea de tranşee, care mi-au rupt spatele, nu alta!

– Mai vorbim noi peste câteva ore, bombăni Schwanecke care mergea în faţa lui cu pistolul mitralieră pe umăr şi cu o salbă de grenade atârnate de centură.

Wiedeck nu-l auzi şi continuă să vorbească cu Deutschmann:

– Ernst, dacă reuşim să scăpăm teferi, s-a terminat cu batalionul ăsta infect. Aşa că misiunea asta a picat la fix... Mie-mi convine de minune.

– Cui crezi că nu-i convine? făcu Schwanecke, ironic.

– Mda, te înţeleg, deschise gura şi Deutschmann, pentru a da impresia că participă la conversaţie.

Avea impresia că înainta ca printr-o ceaţă care transforma lucrurile din preajma sa într-un decor ireal şi îndepărtat. Se forţă să nu se mai gândească la Julia şi să-l asculte pe Wiedeck şi să-i înţeleagă vorbele. Într-adevăr, Wiedeck avea dreptate. Un batalion disciplinar era compus din oameni care încălcaseră legea. Cel puţin aşa vedea lucrurile Wiedeck. Şi la urma urmelor, ce putea fi mai rău pentru un ţăran cinstit decât să fie confundat cu astfel de oameni? Ar fi fost cumplit ca vreodată să li se spună copiilor lui că tatăl lor a fost un răufăcător. Cum şi-ar mai fi putut educa el copiii, dacă tocmai el... Şi în batalionul ăsta blestemat, cine ştia care soldat este

criminal şi care nu? Bineînţeles, existau şi astfel de oameni, cum era Schwanecke, cu toate că ăsta era un tip dat naibii, pe care te puteai bizui oricând. Şi unor asemenea oameni, li se oferea aceeaşi şansă. Hm, lumea înnebunise de-a binelea!

– Dacă o să reuşim... continua să viseze Wiedeck, o să ne întoarcem la unităţile noastre şi...

– Chiar crezi una ca asta? întrebă Schwanecke.

– De ce nu? Ce, crezi cumva că Obermeier a mințit?

– Nu, nici vorbă. El cu siguranţă că nu a mințit. Dar ce poate face el de unul singur, împotriva tuturor celorlalţi?

– Nu. N-ar fi spus asta dacă nu ar fi fost într-adevăr aşa, făcu Wiedeck ferm convins.

Dacă un ofiţer ca Obermeier ar fi mințit, atunci... atunci însemna că nu se mai putea avea încredere în absolut nimeni. Wiedeck avea convingerea că totul avea să se desfăşoare cu bine, că aveau să se întoarcă şi că aveau să fie transferaţi înapoi la unităţile lor şi să fie liberi. Liberi!... Avea să primească şi o permisie... şi să se ducă acasă, cu pieptul încărcat de decoraţii. Îşi amintea perfect cuvintele locotenentului Obermeier, cu puţin timp înainte de plecare, când ieşise din biroul său echipat ca toţi soldaţii, cu pistolul mitralieră atârnat de gât şi cu grenadele la centură:

– Băieţi, noi ne numim batalionul de reabilitare 999. Şi într-adevăr, a sosit clipa reabilitării noastre, iar asta printr-o acţiune ieşită din comun. Avem de îndeplinit o misiune de recunoaştere în spatele liniilor ruseşti. Sunt cât se poate de conştient de faptul că este o misiune extrem de periculoasă. Comandanţii de grupe vă vor da în amănunţime toate instrucţiunile necesare. Eu vreau să vă spun un singur lucru: toţi cei care se vor întoarce din misiune, vor fi transferaţi înapoi la unităţile din care au provenit, cu gradul şi decoraţiile pe care le-au avut. Şi se va termina cu batalionul de reabilitare sau disciplinar, cum îi spunem cu toţii. Ştiu că nu ne vom întoarce cu toţii, nu-mi fac nici o iluzie în privinţa asta. Dar de noi depinde ca pierderile să fie mici sau mari. Doar de noi.

Părerea mea este că noi ne înţelegem. Am convingerea că sunt unul de-al vostru, aşa că voi lua comanda unităţii. Datoria mea este să vă însoţesc, dar să fiţi siguri că şi eu mă voi întoarce. Sper ca mâine să ne revedem cu toţii, ca acum... Bun... Păi..., eu zic să golim câteva sticle pentru reuşita misiunii şi pentru... a ne lua la revedere unii de la alţii!

– Un tip şi jumătate! făcu Wiedeck

– Despre cine vorbeşti?

– Despre Obermeier.

– De nu te-ai înşela, mormăi Schwanecke, dar adăugă imediat: Da, aşa este. E un tip de gaşcă.

Da, Obermeier era un tip de gaşcă, se gândea Schwanecke. Ce păcat că ceilalţi nu-i semănau... Iar dacă el nu se înţelesese întotdeauna perfect cu locotenentul, asta se petrecuse doar din vina sa şi nu a lui Obermeier. Şi brusc, aşa cum i se mai întâmplase deseori în ultima vreme, se gândi că el era un răufăcător, iar oameni ca Obermeier îl considerau ca pe un fel de duşman. „Ah, fir-ar să fie, îşi spuse el, ce mişto ar fi fost dacă aş fi putut să fiu şi eu de aceeaşi parte cu locotenentul, cu Wiedeck, cu Deutschmann... Hm... ce să-i faci, acum e prea târziu!“

Compania a doua înainta prin pădure. Se lăsase întunericul, iar soldaţii păreau nişte fantome.

În frunte mergea Obermeier, avându-l alături pe sergentul Hefe. Plutonierul major Krüll mergea împreună cu grupa a doua, după care urma sergentul Kentrop şi un şir lung de oameni: fostul colonel Bartlitz, fostul comandant al unui batalion, un profesor de muzică, un avocat, un hoţ de buzunare, un profesor de liceu, un arhitect, un proxenet, un homosexual, un tâmplar, un consilier juridic, un spărgător, un medic...

În faţa lor, în direcţia primelor linii, noaptea devenise sumbră şi friguroasă. O rachetă luminoasă destrămă pentru

câteva clipe întunericul, iar lătratul unei mitraliere sfâşie tăcerea profundă.

Din pod, Tania văzu cum ultimii soldaţi ai coloanei se topiră în bezna nopţii. Privi îndelung în urma lor, apoi îşi întoarse privirea spre Barsdovka şi murmură, surâzând amar:

– Noapte bună, Michel... noapte bună...

Ajuns în dreptul primelor linii germane, Obermeier schimbă câteva cuvinte cu un sublocotenent de infanterie. Cei doi îşi potriviră ceasurile, după care priviră tăcuţi spre poziţiile ruseşti.

– Nu vă temeţi că este posibil ca jumătate din oamenii dumneavoastră să dezerteze? întrebă brusc sublocotenentul.

– De ce să dezerteze? răspunse Obermeier.

– Păi... se spune că sunt nişte criminali... nişte comunişti.

– Nu mai crede tot ceea ce ţi se spune, făcu Obermeier pe un ton care îi tăie cheful sublocotenentului de a mai continua discuţia.

– Încă douăzeci de secunde... făcu el, cu ochii aţintiţi asupra cadranului fosforescent al ceasului. Zece... cinci... Înainte!

Primii oameni începură să escaladeze în linişte parapetul tranşeei. Prima grupă... o pauză... a doua... altă pauză... a treia... a patra... a cincia... a şasea.

– Baftă! îi spuse Obermeier sergentului Kentrop care trecea prin faţa sa.

– Să fie! făcu acesta, descoperindu-şi dinţii albi într-un zâmbet, după care dispăru în noapte, urmat de oamenii săi.

A şaptea grupă... a opta... a noua. Veni şi rândul lui Obermeier.

– Înainte! îşi comandă el însuşi, aruncând o privire scurtă spre soldaţii din urma sa. În curând o să dăm de belele.

Se căţără pe parapet şi imediat bezna îl înghiţi.

– Hm, de ar reuşi! făcu sublocotenentul de infanterie spre un sergent de lângă el. În orice caz, n-aş vrea să fiu în pielea lor.

În acelaşi moment în care cei din compania a doua înaintau prin *ţara nimănui,* artileria germană deschise un foc de acoperire, iar regimentul învecinat declanşă un atac de diversiune, pentru a atrage atenţia ruşilor în alt sector al frontului. Şi într-adevăr, partizanii din pădurea Gorki, comandaţi de Serghei Denkov, se repliară imediat în cealaltă extremitate a pădurii, pentru a respinge atacul german.

Obermeier şi grupa sa, Krüll, sergentul Hefe şi cei zece oameni ai săi, înotau prin nămeţi. Cu toate că frigul era pătrunzător, transpiraseră abundent, dar continuau să înainteze fără să se oprească, înjurând la tot pasul. Din când în când, comandanţii de grupe se mai opreau verificând direcţia de mers cu busolele. Orice rătăcire era echivalentă cu o condamnare la moarte. Trecuseră deja de poziţiile ruseşti, aşa că din clipă în clipă puteau nimeri peste unităţile de rezervă sau peste cele din spatele frontului.

Orele se scurgeau. Efortul depus era epuizant, iar oamenii abia se mai ţineau pe picioare, când deodată, ajunseră la liziera pădurii.

Obermeier îşi consultă ceasul, care indica ora unu şi douăsprezece minute. Dincolo de liziera pădurii se întindea o câmpie cu tufe rătăcite ici-colo şi câţiva copaci izolaţi, iar în depărtare, se zăreau contururile vagi ale unui sat. Între pădure şi sat, întreaga câmpie părea plină de nişte mogâldeţe sumbre, acoperite cu crengi.

– Isuse Cristoase! exclamă în şoaptă Schwanecke. Tancurile! O armată de tancuri! Astea precis sunt model T-34... Când s-or pune în mişcare...

– ... nici n-o să avem timp să strângem din fund, îl completă Wiedeck.

– Şi toate pansamentele tale n-o să mai fie bune la nimic, reluă Schwanecke, adresându-i-se lui Deutschmann.

– Gura! şuieră spre ei Hefe, vădit nervos.

– Hei, hei, ia mai termină şi nu mai fă pe răul! îi răspunse Schwanecke. Problema este ce facem acum. Am văzut ce era de văzut, nu?

– Cam aşa ceva, îl aprobă Wiedeck.

– Atunci, să ne cărăm naibii, ce mai aşteptăm!

Schwanecke se gândi că sosise momentul pentru a-şi pune planul în aplicare. La întoarcerea prin pădure, avea să rămână mai la urmă, după care avea să dispară şi să găsească o ocazie pentru a se preda ruşilor. Lucrul nu era foarte simplu, întrucât ruşii obişnuiau să nu se complice prea mult cu un prizonier izolat, o rafală de mitralieră evitând orice fel de probleme. Pe de altă parte, miza pe mândria ruşilor de a face prizonieri şi de a-i duce cât mai departe în spatele frontului, întrucât nici germanii nu erau ageamii la tir. Atât pentru ruşi, cât şi pentru germani, o distanţă cât mai mare faţă de poziţiile inamicului nu putea însemna decât siguranţă. Dar Schwanecke nu era presat de timp. Fire prevăzătoare, îşi burdusise ranița înainte de plecare cu provizii, aşa că avea tot timpul să aştepte până avea să se ivească cea mai bună ocazie de a se preda.

În timp ce-şi făcea tot felul de raţionamente, trei rachete verzi ţâşniră brusc spre cer, răspândind în jurul lor o lumină ce dădea o culoare cadaverică figurilor soldaţilor.

Instantaneu, monştrii de oţel începură să trepideze ca un muşuroi de furnici răscolit. Întreg văzduhul se umplu de un uruit cumplit. Şenilele începură să se mişte, iar camuflajele din crengi căzură. Aproape cincizeci de tancuri defilară pe la liziera pădurii, prin faţa ochilor îngroziţi ai soldaţilor germani, care se înfundaseră cât mai mult în zăpadă.

– Mamă Doamne, am încurcat-o! exclamă Schwanecke, fără să se mai îngrijească să vorbească în şoaptă.

– Ce vrei să spui? îl întrebă Deutschmann.

– Nu vezi? Traversează pădurea ca să ne atace poziţiile! Am nimerit cum nu se putea mai bine, drept la începutul unei ofensive!

– Şi acum, ce facem? Ce facem? întrebă Hefe, tremurând din tot corpul.

– Şi infanteria o să apară imediat, continuă Schwanecke, fără să-l bage în seamă.

– Cum adică? De unde ştii?

– Întotdeauna după tancuri urmează infanteriştii. Dacă dau de noi aici...

– ... Domnul să ne aibă în paza Lui! încheie Wiedeck.

– Hai, comandante, dă un ordin! făcu Schwanecke spre Hefe.

Acesta privea înlemnit tancurile ruseşti a căror defilare parcă nu se mai sfârşea, incapabil să ia vreo decizie. În campania din Franţa, avusese parte să vadă doar câteva tancuri, scoase rapid din luptă. Dar aici, în Rusia, totul era absolut diferit!

– S-o ştergem! propuse Wiedeck.

Hefe îşi dezlipi cu greu privirea de tancuri, se ridică şi începu să alerge. Ceilalţi porniră în fugă după el. Trebuia să traverseze din nou pădurea, pe acelaşi drum pe unde veniseră, lucru care la prima vedere nu părea imposibil, întrucât lăsaseră urme. Dar ceea ce nu ştiau, era că tancurile se desfăşuraseră într-un dispozitiv larg, aşa că erau obligaţi să se strecoare printre ele şi abia apoi să traverseze poziţiile ruseşti. Cu toate astea, alergau fără să aibă nici cea mică idee despre situaţia în care se aflau, ca de altfel nici celelalte grupe ale companiei a doua.

Grupa lui Hefe reuşi să ajungă la liziera pădurii din faţa liniilor germane înainte de apariţia zorilor, cam în acelaşi timp cu cea mai mare parte a celorlalte grupe. Gâfâind, la capătul puterilor, soldaţii se aruncară în zăpadă, privind înmărmuriţi la ceea ce era de altfel de prevăzut. Blindatele ru-

seşti se aflau dispuse în evantai între liziera pădurii şi primele linii ruseşti.

Locotenentul Obermeier înainta împreună cu Bartlitz prin nămeţi, când brusc, spaţiul din faţa lor fu inundat de fasciculele unor proiectoare. Câteva umbre se aruncară la pământ, dar nu suficient de iute.

– Sunt ai noştri, spuse Bartlitz. Precis...

– Doamne Sfinte! gemu Obermeier. De ce naiba or sta locului?

– Fiindcă nu ştiu cum să se comporte pe frontul rusesc, îi răspunse Bartlitz sec. De unde să ştie ce să facă? Nu i-a învăţat nimeni!

Din pădure îşi făcură apariţia alte umbre care înaintau rapid, desfăşurate în lanţ de trăgători. Pe cap aveau căciuli, iar încărcătoarele pistoalelor mitralieră din mâinile lor erau rotunde.

– Ruşii... făcu încet Bartlitz.

O mitralieră germană începu să clănţăne. Câteva umbre reuşiră să se arunce la pământ, însă restul se prăbuşiră fără viaţă.

– Idioţii!... exclamă îngrozit Obermeier. O să fie reperaţi!

Un tanc îşi roti ameninţător turela spre germani. Lătratul sacadat al unei mitraliere ruseşti se amestecă peste cel al mitralierei germane, reducând-o imediat la tăcere. Câţiva soldaţi germani se ridicară în lumina proiectoarelor, cu mâinile în aer. Însă mitraliera rusească continua să tragă cu furie, acompaniată de altele care intraseră de curând în acţiune. Soldaţii germani se prăbuşiră unii peste alţii.

– Dumnezeule! Dumnezeule! gemu Obermeier.

– Acum ştim ce ne aşteaptă, făcu Bartlitz. Trebuie neapărat să încercăm să înaintăm. Infanteria ruşilor o să vină dintr-o clipă în alta. Dacă o să fim prinşi... aţi văzut domnule locotenent, nu?

În acelaşi timp, la câţiva zeci de metri de locul unde se aflau Obermeier şi Bartlitz, Wiedeck îi spunea disperat lui Hefe:

– Trebuie neapărat să trecem! Înţelegi, neapărat!... În curând o să se crape de ziuă. Unde naiba or fi ceilalţi?

– De unde să ştiu?

– Nici Deutschmann, nici Schwanecke, nici Malders...

– Or fi rămas în urmă, de unde să ştiu eu...

De fapt, lui Hefe nici nu-i păsa de ceilalţi. Nu se gândea decât cum să scape din blestemata de pădure în care se afla şi să ajungă înapoi la poziţiile germane.

– S-o iau eu primul la fugă? îl întrebă Wiedeck.

– Da, dă-i drumul! Încearcă!

Înainte de a începe să alerge, Wiedeck observă cum în stânga sa, în direcţia oraşului Gorki, apăruse un lung şir de trăgători ruşi. În acelaşi moment, tancurile porniră din nou. Infanteriştii ieşiră din tranşee şi urlând sălbatic, se năpustiră spre poziţiile germane. Imediat, se declanşă un adevărat infern. Artileria deschise focul. Tunurile antitanc începură să bubuie, şi limbi lungi de foc despicară bezna nopţii. Două... patru... şapte tancuri explodară ca nişte torţe gigantice, dar restul continuau să înainteze, cu motoarele uruind înspăimântător şi scuipând moarte prin ţevile tunurilor.

Mai în interiorul pădurii, într-un loc de unde se putea vedea câmpia, Deutschmann şi Schwanecke îşi găsiseră un adăpost provizoriu în spatele unui trunchi gros de copac căzut la pământ.

– Atâta timp cât nu-i avem musafiri pe infanterişti, n-avem de ce să ne temem, spuse Schwanecke. Tancurile n-au ce să ne facă.

– Au ajuns deja la poziţiile noastre, murmură Deutschmann.

– Sigur că da, tu ce credeai? Că ai noştri o să le poată ţine piept? La un asemenea atac de blindate?

– Şi noi ce-o să facem?

– Calm şi răbdare! Lasă-l pe nenea Schwanecke să acţioneze! Pentru noi doi, războiul s-a terminat. Am senzaţia că asistăm la ultima reprezentaţie de genul ăsta.

Plutonierul Krüll stătea ghemuit împreună cu sergentul Kentrop într-o groapă, tremurând de frică şi încercând să se facă cât mai mic. Era sfârşitul! Nu avea cum să mai scape!

– Hai, vino-ţi în fire, încercă Kentrop să-l încurajeze.

– S-a terminat... s-a terminat...

– N-auzi, vino-ţi în fire, ce naiba! Să aşteptăm liniştiţi...

– S-a terminat... s-a terminat...

Wiedeck porni primul să alerge înapoi spre poziţiile germane. Proiectoarele îşi deplasaseră fasciculele mai în faţă, iar întunericul nopţii redevenise de nepătruns, deşi zorii erau aproape. Alerga cu disperare, gândindu-se la Erna, la copii, spunându-şi că nu trebuie să se oprească, chiar dacă inima ameninţa să-i spargă pieptul...

Hefe îl urmări cu privirea, după care se ridică şi el de la pământ şi începu să alerge.

– Rămâi locului, domnule Bartlitz, îi spuse acestuia Obermeier. Plec eu primul.

– Domnule locotenent, lăsaţi-mă pe mine primul!

– Nu, nici vorbă... Şi... îmi pare rău...

– De ce vă pare rău?

– Fiindcă suntem aici... fiindcă sunteţi în batalionul ăsta disciplinar... domnule colonel...

– N-are rost să vorbim despre asta. Nu mai sunt colonel şi cred că nici nu mai vreau să fiu.

– V-am apreciat... şi...

Bartlitz zâmbi amar:

– Dacă toţi ofiţerii ar fi fost cum sunteţi dumneavoastră, nu s-ar fi întâmplat toate astea. Dar, parcă mi-aţi spus: „domnule colonel", nu?

– Sigur că da!

– Atunci, îţi dau ordinul de a mă lăsa pe mine să plec primul. Aşa se obişnuia în trecut, cel mai mare în grad să fie

în fruntea armatei. La revedere, dragul meu... Şi să pleci şi tu doar când crezi să o să fie momentul potrivit... Şi nu uita! Măcar unul dintre noi trebuie să se întoarcă! Orice s-ar întâmpla, măcar unul să se întoarcă!

Puse mâna pe umărul lui Obermeier, se ridică şi porni în fugă, cu corpul aplecat, şi bălăbănindu-şi mâinile, fiind ferm convins că ar fi fost inutil să încerce să scape destinului care îi era scris.

Obermeier mai aşteptă câteva minute. Tancurile trecuseră de prima linie germană, iar partizanii şi infanteriştii ruşi lichidau în urma lor pe cei rămaşi în viaţă. Nu se făcea nici un prizonier. Însă nici nu prea găseau pe cine să facă prizonieri, întrucât germanii erau avertizaţi de ceea ce li s-ar fi putut întâmpla dacă ar fi căzut în mâinile ruşilor.

Obermeier porni în goană prin zăpadă, trecând prin faţa cadavrelor care nu cu mult timp în urmă fuseseră oamenii săi şi prin faţa rămăşiţelor încă în flăcări ale tancurilor. Niciodată în viaţa sa nu mai alergase atât de iute. Era conştient că şansele de a ajunge la poziţiile sale erau minime, dar trebuia să profite de întuneric şi de confuzia generală. În zori, totul avea să fie prea târziu. Şi măcar unul dintre cei plecaţi trebuia să se întoarcă, măcar unul...

Brusc, văzu cu coada ochiului cum o umbră se îndrepta spre el. Un tanc. Un proiector se aprinse, prinzându-l în lumina lui. Obermeier rămase pentru o fracţiune de secundă ca o stană de piatră, cu braţele întinse în faţa sa, ca pentru a plonja în apă, după care se aruncă, într-o parte, dispăru din pata de lumină a proiectorului şi începu să alerge în zigzag. În spatele său, o mitralieră se porni să latre cu furie.

„O gaură, se gândea el în timp ce inima ameninţa să-i plesnească şi sudoarea îi curgea pe faţă. Trebuie să găsesc o gaură... o pâlnie de obuz... ceva în care să mă pot ascunde... o tranşee..."

Wiedeck văzu şi el tancul din ariergarda ruşilor. Se aruncă într-o pâlnie de obuz şi se ghemui. În gaura în care

intrase se simțea în siguranță. În orice caz, echipajul tancului nu avea cum să-l observe. Deja se afla în zona dintre liniile rusești și cele germane, așa că până să fie salvat nu mai avea mult.

Dintr-o dată, simți cum ceva greu se prăbușește peste el și niște brațe îi încolăcesc umerii.

– Hei, cară-te naibii de-aici! strigă el.

– Eu sunt, Bartlitz, se auzi vocea din spatele său. Dă-te mai încolo să încap și eu... Tu ești, Wiedeck? Hai, că e loc suficient pentru amândoi!

– De nu ne-ar observa!

Aproape imediat, un al treilea corp căzu peste ei, de parcă ar fi fost proiectat de o catapultă. Wiedeck încercă să ridice capul să vadă cine era, dar mâinile noului sosit îl împiedicară.

– Ține-ți capul aplecat! se auzi o voce șuierând.

– Dumneavoastră sunteți, domnule locotenent?

– Da, eu. Taci!

– Uite cum se întâlnesc oamenii! filozofă Bartlitz.

– Liniște!

Ghemuiți unul peste altul, cei trei stăteau cu urechea ciulită. În apropierea lor se auzea uruitul unui motor de tanc și zgomotul făcut de șenile. Fasciculul proiectorului scormoni noaptea și în cele din urmă se opri pe spatele lui Obermeier, care ieșea în afara gropii.

– Ne-au descoperit, spuse locotenentul abia auzit.

– Până aici ne-a fost! făcu Wiedeck.

– Nu chiar! îi răspunse Obermeier. Nu trage... înseamnă că vrea să ne strivească. Îl lăsăm să se apropie și pe urmă...

Dar nu-și termină fraza, întrucât ceilalți îl înțeleseseră.

Uruitul șenilelor se apropie tot mai mult.

– Acum! urlă Obermeier.

Cei trei săriră din groapă și se răspândiră care încotro. Tancul trecu pe deasupra gropii, se opri și pivotă pe loc.

Turela se deschise, apăru capul cuiva și imediat o mitralieră începu să clănțăne.

Bartlitz fu atins primul. Încetă brusc să mai alerge și se prăbuși la pământ.

Apoi veni rândul lui Wiedeck. Căzu cu fața în jos, brațele și picioarele se mai zvârcoliră în câteva mișcări spasmodice, după care rămase nemișcat.

Nu mai exista nici o ascunzătoare. Obermeier continua să alerge rugându-se. În jurul său, gloanțele mitralierei spulberau zăpada. Brusc, mitraliera tăcu, și se auzi o bubuitură puternică. Suflul unei explozii îl aruncă într-o parte. Reuși cu greu să se ridice și continuă să alerge. Rușii renunțaseră la mitralieră și se distrau, trăgând cu tunul asupra sa. Era o țintă vie ideală.

Al doilea obuz îl atinse în plin.

Partea a VI-a

Berlin.

Împotriva tuturor aşteptărilor, *actinita* doctorului Deutschmann îşi făcu efectul. Julia începu să se restabilească. Inima îi funcţiona mai bine, iar întreaga ei stare se ameliora vizibil. Profesorul Burger şi doctorul Wissek urmăreau stupefiaţi, fără să le vină să creadă evoluţia în bine a Juliei, făurindu-şi deja planuri de viitor în legătură cu *actinita.* După părerea lor, o asemenea descoperire constituia o adevărată binecuvântare.

Doctorul Kukill stătea neclintit la căpătâiul Juliei. Când aceasta deschise ochii şi îşi căpătă pentru prima oară cunoştinţa preţ de câteva secunde, prima figură pe care o văzu fu cea a doctorului Kukill, o figură cu trăsăturile trase, din care se degaja o expresie de îngrijorare fără margini. Datorită relaţiilor sale, Kukill reuşise să obţină din Elveţia un produs nou anglo-american numit „antibiotic", pentru a continua tratamentul Juliei. Întrucât actinita se terminase şi nu se mai găsise prin laboratorul lui Deutschmann nici o picătură, era neapărat necesar ca acesta să fie chemat de urgenţă la Berlin pentru a-şi relua cercetările şi pentru a fabrica acea substanţă miraculoasă. Julia nu ar fu putut face singură acest lucru decât după mult timp, după ce şi-ar fi revenit complet, fiindcă chiar după ce fusese smulsă din ghearele morţii, avea să stea ţintuită la pat multe săptămâni şi luni.

Se deschideau posibilităţi nebănuite, însă pentru a trece la producţia masivă a actinitei, era necesar să treacă un an,

dacă nu chiar doi. Cu toate acestea se înfăptuise un pas uriaş în tratarea bolilor infecţioase, iar soldaţii aveau să fie primii beneficiari. Războiul predomina în toate gândurile, aşa că pentru medici, era cât se poate de normal să se preocupe în primul rând de răniţi.

Când Julia se trezi şi văzu aplecat deasupra ei chipul doctorului Kukill, ochii ei, la început goi şi absenţi, îl recunoscură cu greutate. Buzele i se mişcară, dar din gură nu-i ieşi nici un sunet inteligibil. Kukill se aplecă şi mai mult şi reuşi să distingă câteva cuvinte:

– Ce... ce s-a... întâmplat?... Unde... mă... aflu?...

– Ai fost foarte bolnavă, îi răspunse el. Dar acum ai scăpat. Te simţi mult mai bine.

– Ce... s-a întâmplat... cu...

– Julia, gata, nu mai vorbi. Odihneşte-te! Încearcă să dormi!

Se părea că Juliei îi revenea memoria. Încercă să se ridice în capul oaselor, dar în loc de aceasta, corpul slăbit îi fu parcurs de un fior prelung.

– Experienţa... a... a...

– Da, a reuşit. Odihneşte-te, te implor!

– Şi pe... Ernst...

– Da. Am să-l aduc înapoi. Îţi promit. Deja... deja am întreprins unele măsuri necesare. Să nu ai nici o grijă. Şi dacă îmi promiţi că o să dormi – Kukill îşi înghiţi cu greu saliva înainte de a continua – o să-ţi spun ceva... ceva care o să-ţi facă mare plăcere...

– Ce... ce...

– Am reuşit să vorbesc cu soţul tău, minţi Kukill. Nu, nu cum crezi tu, încă se mai află în Rusia. Însă i-am telefonat. Mi-a spus că totul e în regulă cu el şi că... evident, se bucură că se va întoarce...

– Ştie... ştie că...

– Nu, nu am vrut să-i dau motive de îngrijorare. O să afle după ce totul va fi în ordine.

– Te rog...

Julia închise pleoapele, iar cuvintele pe care le rosti în continuare se pierdură într-un murmur de neînțeles. Dar aproape imediat redeschise ochii și vorbi foarte clar, în timp ce figura îi era scăldată de un zâmbet fericit:

– Te rog... Mai telefonează-i... și spune-i... că sunt foarte fericită... foarte fericită... așa să-i spui...

– Sigur că da, făcu Kukill cu un efort. Bineînțeles, am să-i telefonez și am să-i spun că ești foarte fericită.

Însă Julia nu-l mai auzea. Adormise.

Kukill apelă din nou la ofițerul SS pe care îl cunoștea și merse însoțit de acesta la centrul de telecomunicații al armatei. De această dată, obținu legătura cu Orșa într-o oră și jumătate, însă legătura cu Babinici sau Barsdovka nu se mai putea lua. Rușii străpunseseră frontul, statul major al diviziei fusese nevoit să se replieze, și ei din Berlin cereau să vorbească cu un oarecare Deutschmann, aflat într-un sătuc care cu siguranță că se găsea în mâinile dușmanului! Batalionul disciplinar 999? Ce se întâmplase cu el? Păi, batalionul ăsta nu mai exista. Fusese lichidat. Se terminase cu el. Chiar merita atâta atenție, când aceeași soartă o avuseseră alte și alte batalioane? Pentru moment, la Orșa aveau griji mult mai importante. Da, lichidat, chiar așa! Lichidat! Nu mai rămăsese nimeni din el! Absolut nimeni!

– Va' să zică, lichidat, repetă Kukill încet, ca pentru el, după care închise.

Lichidat, însemna că oamenii fuseseră uciși sau luați prizonieri, deși a fi luat prizonier de ruși era echivalent cu a fi ucis. Ce să facă? Un singur lucru era evident: nu trebuia să-i spună nimic Juliei , atâta timp cât aceasta nu avea să se afle în afară de orice pericol. Iar pe urmă, avea să vadă el. Nu mai avea nimic ce să-și reproșeze. Făcuse tot ceea ce-i stătuse în puteri. Pregătise întoarcerea lui Deutschmann la Berlin, în mod cinstit și corect. Iar dacă Deutschmann murise, atunci în nici un caz responsabilitatea pentru asta nu-i

mai aparținea lui, lui Kukill. Și cu siguranță că Julia avea să treacă și peste încercarea asta. Nu, nu imediat. Avea să țină doliu un an, poate chiar doi... dar timpul închide încetul cu încetul orice rană. El avea să aștepte. Avea să-i dovedească că este un prieten devotat, atent și avea s-o aducă treptat la viață. Iar atunci... Julia avea să recunoască, asta mai mult ca sigur, că se înșelase în privința sa, și...

– Hai să mergem, îi spuse el grüppenführerului care îl aștepta.

– Ce s-a întâmplat? îl întrebă acesta curios.

Kukill dădu din umeri.

– Lichidat, îi răspunse el scurt.

Nu avu nevoie să dea mai multe lămuriri, întrucât ofițerul SS înțelese imediat.

Tancurile rusești se învârteau prin Barsdovka.

După ce acestea străpunseseră pozițiile germane, partizanii din pădure intrară și ei în sat, având-i în frunte pe Serghei Denkov și Tartukin.

Doctorul Bergen și infirmierul Kronenberg scăpară cu o parte din răniți, îmbarcați în ultimele camioane. În timp ce treceau printre pozițiile artileriei germane, rămaseră oarecum derutați și se mai liniștiră văzând atitudinea cam nepăsătoare a artileriștilor. În bogata lor experiență de război avuseseră parte de multe momente în care panica începuse să se deslănțuie, așa cum se întâmplase și atunci. O străpungere a rușilor? Mda, destul de neplăcut... și ce-i cu asta? Deja primele rezerve soseau din spatele frontului pentru a trece la contraatac. Doctorul Bergen stătea cu răniții la marginea drumului, pentru a face loc unor camioane cu trupe de asalt, ai căror soldați aveau figurile calme și impasibile. Îmbrăcați în costume de camuflaj, având pe cap căști albe, își țineau armele între genunchi, părând în același timp și liniștiți, dar și de temut. Bergen se întrebă cu oarecare rușine dacă fuga sa fusese într-adevăr justificată.

Dar într-adevăr fusese.

Trupele regulate ruseşti nu trecură de Barsdovka, dar partizanii se împrăştiară peste tot, aducând ca de obicei moartea şi distrugerea.

Doctorul Hansen rămăsese pe loc cu răniţii netransportabili din batalionul său, la care se mai adăugară şi alţii din câteva unităţi de infanterie care se retrăseseră de pe poziţiile lor. Umpluseră pe jumătate hambarul transformat în infirmerie şi priveau cu ochii îngroziţi la uşa prin care puteau năvăli ruşii în orice clipă. Hansen se plimba printre paturi şi saltelele de paie, încurajându-i şi liniştindu-i, semănând calm şi încredere doar prin simpla sa prezenţă.

Afară, deasupra intrării, stătea atârnat un steag de Cruce Roşie, avertizând asupra destinaţiei hambarului.

După ce uruitul motoarelor tancurilor se mai stinse, iar împuşcăturile deveniră răzleţe, de afară răzbătură voci, strigăte, şi apoi hohote prelungi de râs.

Doctorul Hansen făcu un semn din cap oamenilor săi şi se îndreptă spre uşă.

Cum o deschise, primul partizan cu care dădu ochii, fu Tartukin. Acesta ridică ţeava pistolului mitralieră şi trase o rafală în steagul de Cruce Roşie, aflat deasupra capului lui Hansen. Apoi rânji scurt, dar imediat rânjetul i se stinse de pe figură. Înăuntru, în hambar, se aflau soldaţi germani, iar printre, era posibil să fie şi EL, duşmanul său de moarte. Rănit? Şi ce dacă!... Şi dacă nu avea să dea de el, cel puţin avea să-şi potolească ura cu blestemaţii de nemţi din faţa sa. Răniţi? Şi ce dacă!... Înainte să fie răniţi, trăseseră asupra fraţilor lui, îi omorâseră fraţii... Aşa că avea să-i lichideze pe toţi!

Cu corpul uşor aplecat şi cu degetul pe trăgaci, făcu câţiva paşi spre individul mărunţel, îmbrăcat într-un halat alb, care îi bara accesul în hambar.

– *Idi*! Mişcă! făcu Tartukin, ajungând în dreptul lui Hansen.

– Tu eşti... făcu mirat Hansen, recunoscând în Tartukin pe cel ce se dădea ţăran în Barsdovka şi îi ajuta pe germani pentru o farfurie de mâncare.

Dar Tartukin nu-l lăsă să termine şi-l întrerupse nerăbdător:

– Mişcă-te de aici!

– Nu, făcu Hansen hotărât.

– Nu?

Şi un rânjet răutăcios apăru pe figura lui Tartukin. Îşi ridică arma şi lipi ţeava de pieptul lui Hansen.

– Nu? repetă el, dispărându-i rânjetul.

Cu toate că Hansen îşi dădu seama că Tartukin nu glumea căutşi de puţin şi că avea să tragă dacă nu se dădea la o parte din calea lui, rămase locului, fără să se mişte. Îi era frică, îngrozitor de frică, însă nu lăsa să se vadă acest lucru. Cu figura dură, uşor dispreţuitoare, îl înfrunta pe Tartukin, care începuse din nou să rânjească.

– Stai! se auzi un strigăt.

Tartukin se întoarse brusc, uitându-se furios în direcţia din care se auzise strigătul.

Serghei Denkov se apropia încet, cu pistolul mitralieră sub braţ.

– Ce dracu' aveai de gând să faci? îl întrebă el în ruseşte pe Tartukin.

Mongolul ridică din umeri.

– Hai, spune! Ce aveai de gând să faci? repetă Denkov, cu duritate în glas.

– Nu vrea să mă lase să intru, spuse în cele din urmă Tartukin.

– Şi aveai de gând să-l împuşti, nu?

– E doar un neamţ!

– Nu-l recunoşti? Spune, nu-l recunoşti? întrebă Denkov privindu-l fix pe Tartukin, care îşi întoarse privirea de la el.

– Ba da.

– Şi?

– E doar un neamț!

– Iar tu ești un nemernic! Nu ești mai bun ca nemții! Ce ți-a făcut? A făcut vreun rău vreunuia dintre ai noștri? Nu. Ba dimpotrivă, i-a îngrijit pe țăranii noștri când au fost bolnavi. Dacă-mi amintesc bine, te-a pansat chiar și pe tine. Și tu, tu aveai de gând să-l împușți? Dispari din ochii mei! Porcule! Cară-te de aici!

Tartukin se îndepărtă, ținând dinții strânși.

– Mulțumesc, spuse scurt Hansen.

– E-n regulă, făcu Denkov, încă spumegând de furie. Hai, dă-te la o parte!

– Ce ai de gând să faci?

– Dă-te la o parte, ți-am spus!

– Dacă nu ai fi venit la timp... spuse Hansen în timp ce-i făcea loc lui Denkov să treacă, dar își lăsă fraza neterminată.

Denkov se pregătea să intre în hambar, dar se opri în prag, se întoarse spre Hansen și îl privi lung:

– Dacă n-aș fi venit la timp, toți cei de acolo – și arătă spre răniți – ar fi fost morți. Știu prea bine lucrul ăsta. De multe ori, nimeni nu intervine să-l împiedice. Deh... și la voi se întâmplă chestii de-astea, ca și la noi, nu? Hai cu mine!

Toți răniții fură făcuți prizonieri, în frunte cu doctorul Hansen.

Războiul își făcu simțită prezența și în dreptul colibei Marfei. Tancurile se scurseră prin fața ei într-o interminabilă și sinistră coloană. De la fereastra ei, Tania le urmărea cu privirea.

„Mi l-au luat pe Michel, se gândea ea, cu sufletul sfâșiat de durere, mi-au distrus fericirea... le urăsc... le urăsc!..."

Însă nici măcar ea însăși nu știa pe cine ura. Pe germani? Pe ruși? Războiul? Destinul ei?... Sau poate slăbiciunea pe care o avusese pentru acel soldat străin?

Nici măcar nu se întoarse când ușa se deschise brusc, lăsând să pătrundă un curent de aer înghețat. Știa cu certitudine cine intrase. Pe moment, nutri speranța nebunească să

se fi înșelat, dar imediat, vocea lui Serghei Denkov îi dădu de înțeles că nu avea cum să scape destinului ce-i fusese scris.

– Tu ești? întrebă Serghei.

Tania continuă să tacă, cu fruntea lipită de fereastră.

– Întoarce-te!

– De ce? Doar ai venit să mă ucizi! Hai, fă-o!

– Ce faci aici, la nemți?

Vocea lui Denkov tremura. Se apropie precipitat de Tania, o luă de umăr și o întoarse brutal cu fața la el.

– De când Marfa este nemțoaică? îl întrebă ea ironic.

Denkov tăcu, privind-o dur.

– Hai, ucide-mă... și nu mai pune atâtea întrebări!

– Ai alergat după el, nu? Te-ai culcat cu el, în timp ce noi... Hai, spune, de ce ai făcut asta? De ce?

Și începu s-o zgâlțâie brutal.

– Fiindcă îl iubesc, răspunse ea calmă, închizând ochii. Nu înțelegi că-l iubesc?

Denkov ezită. De afară se auzeau strigătele partizanilor care încă mai căutau soldați germani, avizi de masacre și de sânge. Aproape că-i ura. El era ofițer și nu aparținea speciei din care aceia făceau parte. Era evident că germanii trebuiau urâți și izgoniți... dar asta nu excludea sentimentele de umanitarism. Cei vinovați trebuiau pedepsiți și nici o pedeapsă nu putea fi prea dură, dar nu cu riscul dezonoarei... Vinovații?... Și Tania făcea parte dintre cei vinovați!

Ușa se deschise brusc, cât pe ce să fie smulsă din țâțâni și în prag apăru silueta gigantică a lui Mișa Serkonovici Starobin. Acesta se repezi înăuntru, având pe figură întipărită o expresie de fericire:

– Tovarășe locotenent, spuse el cu o voce tunătoare, nemții au fost lichidați! I-am izgonit!... Acum, putem ieși din pădure!

În acea clipă dădu cu ochii de Tania și rămase mut de uimire:

– Tu?... reuși el să articuleze.

Un fior prelung scutură corpul Taniei. Era pregătită să moară, însă în spatele acelui: „Tu!", se afla mai mult decât moartea.

– Ce-o să facem cu ea, tovarăşe locotenent? întrebă Starobin, ştergându-şi faţa de sudoare.

– Ce-am putea face?

– Ne-a trădat! urlă Starobin, însă ochii nu-i exprimau indignarea pe care se prefăcea că o are.

– Da... da...

– Dă-mi-o mie!

Tania se retrase încet până în dreptul peretelui colibei. Niciodată nu văzuse ceva mai oribil decât acei ochi care nu se mai dezlipeau de ea.

– Nu... murmură ea. Serghei, ucide-mă, dar nu... asta nu!...

– Mi-o dai? insistă Starobin. Ce mai aştepţi? E clar, ne-a trădat!

– Da, e clar, făcu Denkov.

Se întoarse brusc şi ieşi din colibă.

În acel moment se declanşă contraatacul german.

Deşi lipsit de anvergură, contraatacul german se derulă cu energia pe care numai frica şi spiritul de conservare o pot inspira. Câteva unităţi de rezervă adunate în grabă, dotate cu tunuri de asalt şi anticar, înaintară spre Barsdovka. Ameninţarea pe care o prezenta spargerea frontului provocată de ruşi era foarte gravă. Dacă aceştia ar fi reuşit să lărgească breşa şi să constituie un cap de pod pentru a înainta spre vest, efective importante germane ar fi riscat să fie încercuite, iar întreg frontul ar fi fost în pericol. Aşa încât la contraatac participă chiar şi Luftwaffe, cu bombardiere în picaj şi cu avioane de vânătoare, pentru a veni în sprijinul infanteriei.

Ruşii se retraseră. Din unitatea de tancuri care spărsese frontul, unele reuşiră să se întoarcă, dispărând în spatele pădurii de unde declanşaseră ofensiva, în timp ce altele rămaseră distruse pe câmpul de luptă. În Barsdovka se dădură lupte grele, uneori chiar din casă în casă. Partizanii lui Denkov erau fanatici, dar lipsiţi de antrenament, aşa încât suferiră pierderi grele. Puţinii supravieţuitori se retraseră în grabă în pădurea de lângă Gorki.

Dintre aceşti supravieţuitori făcea parte şi Starobin împreună cu grupa sa. În retragerea lor în pădure, o luară şi pe Tania cu ei.

Germanii îşi reluară poziţiile iniţiale. La căderea nopţii, totul se afla ca mai înainte de ofensiva ruşilor. Doar tancurile incendiate şi piesele disparate de artilerie, din care parcă guri flămânde muşcaseră oţelul, cât şi cadavrele răspândite pe câmpie şi prin sat, mai aminteau de bătălia sălbatică ce avusese loc.

Norocul fusese de partea lui Krüll.

La începutul contraatacului german, se găsea într-o groapă de obuz, între fostele linii germane. Până atunci, se târâse metru cu metru, prudent şi răbdător... pur şi simplu întrucât îi era frică să ridice capul, frică să fugă ca ceilalţi, frică care până la urmă îi salvă viaţa.

Când tancurile şi infanteria rusă începură să se retragă pe lângă el, se prefăcu mort. Din când în când auzea voci precipitate, paşi grăbiţi, strigăte, dar rămânea în continuare nemişcat, ca o stană de piatră. Nu mişcă nici când măcar un monstru de oţel trecu prin dreptul lui cu un uruit asurzitor, gata să-l atingă. Era paralizat de o frică de nedescris, care aproape că-l împiedica să şi respire.

De altminteri, întrucât costumul său de camuflaj era pătat de sânge, părea în realitate mort. Numai că sângele nu era al său, ci al sergentului Kentrop, căruia un obuz german îi smulsese aproape jumătate de piept. Cu un ultim efort, Kentrop reuşise să se târască până în dreptul unei pâlnii de obuz, acolo unde îl găsi Krüll. Kentrop încă mai trăia, dar Krüll îl împinse deoparte, se vârî în groapă şi rămase o bună bucată de timp sub corpul care sângera.

Abia după ce ultimii ruşi se retraseră şi nu se mai auzi nimic mult timp, Krüll îndrăzni să ridice capul.

Câmpia părea pustie. Asfinţitul deja îşi punea amprenta asupra cerului şi zăpezii. Aşteptă să se lase întunericul şi abia atunci începu să înainteze spre ai săi. Picioarele care cu câteva ore mai înainte îl dureau cumplit, deveniseră insensibile. Nu-i mai era frică, dar tot nu se ridică să alerge spre tranşeele germane, care se vedeau la câţiva zeci de metri în faţa sa. Continua să se târască, pas cu pas, metru cu metru. După ce ajunse şi fu întâmpinat de câţiva soldaţi dintr-o unitate de asalt, încercă să se ridice în picioare, dar nu reuşi şi se prăbuşi.

– Ce naiba am? Ce mi s-o fi întâmplat? întrebă el, privind stupefiat în jur.

– N-ai nimic, camarade. Ai ajuns din nou printre ai tăi, îi răspunse un soldat, oferindu-i o sticlă cu coniac.

Băutura îi arse gâtul. Încercă din nou să se ridice pe propriile picioare, dar tot nu reuşi. Picioarele nu-i mai suportau greutatea corpului.

Stătuse timp de douăzeci şi patru de ore în frigul cumplit, iar picioarele îi degeraseră încât unul dintre ele avea să-i fie amputat.

Deutschmann şi Schwanecke reuşiră să scape cu viaţă.

În timp ce tancurile ruseşti urmate de valurile de infanterişti se îndreptau înspre Barsdovka, pătrunseră adânc în pădure şi se ascunseră într-o crăpătură a terenului, de unde scoaseră cât putură zăpada.

– Gata! făcu Schwanecke satisfăcut. Am reuşit. Acum , n-avem decât să aşteptăm.

– Cât timp să aşteptăm? întrebă Deutschmann.

– Până la Crăciun! răspunse Schwanecke, dând din umeri. De unde vrei să ştiu? Până când o să se liniştească totul. N-ai văzut, ruşii au străpuns frontul... sunt în stare s-o ţină aşa până la Berlin!

– Termină cu prostiile!

– Da' ce crezi?... Hai, poate că nu până la Berlin, că nici ai noştri nu sunt de mămăligă, dar oricum... Ruşii sunt şmecheri, m-am prins eu. Sunt soldaţi buni, dar aici – şi se ciocăni cu degetul în cap – aici nu prea au mare lucru. Se reped ca oile şi cad ca muştele... în timp ce un general deştept poate câştiga o bătălie cu încercuiri şi tot felul de alte şmecherii. Te-ai prins?

– Nu ştiu, eu nu sunt general, făcu Deutschmann dezinteresat de subiectul discuţiei.

Dorea din tot sufletul pace, calm, linişte, iar vorbăreţul de Schwanecke nu mai contenea vorbind.

– Mda, aşa este... n-ai să fii niciodată general, îl aprobă Schwanecke. Poţi fi medic, profesor, sau ceva de genul ăsta... dar niciodată general.

– Puţin îmi pasă...

Deutschmann se căută în buzunar, scoase o ţigară şi dădu să şi-o aprindă, când, o lovitură puternică făcu să-i scape şi ţigara şi chibritul din mână. Ridică surprins ochii şi întâlni privirea ameninţătoare a lui Schwanecke.

– Ai înnebunit?... Vrei să fumezi... aici?

– Ascultă...

– Ba tu să asculţi! Uite, vezi, asta este una din şmecheriile pentru care niciodată n-o să fii general, cu toate că există o grămadă de generali tâmpiţi. Dacă o să fumezi aici, ce crezi că s-ar putea întâmpla?

– Bine, gata, făcu Deutschmann, înţelegând că Schwanecke avea dreptate. Acum, ce-o să facem? Ce ai de gând?

– Stai puţin... Când ruşii ăştia şi cu partizanii lor blestemaţi or să fie departe, poate că pe-aici n-or să mai rămână decât unii din aprovizionare, mai cumsecade. Şi cum ne prindem că situaţia ne este favorabilă, hop!... sărim şi noi cu mâinile în aer, să ne predăm. Ce, crezi că ăştia care or să rămână n-or să se fudulească să facă doi prizonieri? Auzi, tu ştii *Internaţionala* ?

– Nu. De ce?

– Eu o ştiu, dar nu pe toată. Dar ajunge cât o ştiu. Te-ai prins? O să mergem cu mâinile în aer şi o să cântăm *Inter-*

naţionala. Asta o să-i calmeze pe băieţi... şi n-or să mai tragă. Mi se pare clar, nu?

Schwanecke zâmbea cu toată gura, încât Deutschmann nu se putu împiedica să nu zâmbească şi el.

Cu toate acestea, spre după-amiază, situaţia se schimbă cu o sută optzeci de grade. Canonada se auzea tot mai puternică şi se părea că frontul se apropie. Nu trecu mult timp şi văzduhul se umplu din nou de uruitul tancurilor, iar obuzele germane începură să cadă asupra vechilor poziţii ruseşti.

– Doamne Sfinte! se minună Schwanecke. M-am prostit eu sau ai noştri au lansat un contraatac?

– Se pare că aşa şi este, făcu Deutschmann.

Schwanecke ieşi din ascunziş şi se târî câţiva zeci de metri pentru a se lămuri asupra situaţiei. După ce văzu primii infanterişti ruşi care se retrăgeau, se întoarse şi-i spuse nervos lui Deutschmann:

– Nu mai ţine să rămânem aici! Trebuie să ne cărăm în pădure, cât mai departe! Dacă ăştia or să dea de noi, după papara pe care au încasat-o, n-or să mai aibă chef să ne facă prizonieri! Hm, cine ar fi crezut una ca asta?...

În pădurea cufundată în zăpadă, era linişte. Din când în când se mai mişca câte o creangă, lăsând să-i cadă povara albă. Zgomotul bătăliei se auzea de foarte departe, ca dintr-o altă lume. Cei doi înaintau croindu-şi cu greu drum prin nămeţi, stând cu urechea ciulită. Noaptea începuse să se lase, iar frigul, devenit tot mai pătrunzător, le îngheţa până şi respiraţia.

– Stai! făcu brusc Schwanecke, oprindu-se locului şi rămânând ca o stană de piatră.

– Ce este?

– Nişte cabane... şopti Schwanecke, lăsându-se în genunchi.

Deutschmann făcu la fel şi privi atent. În faţa lor, la câţiva zeci de metri, se afla un luminiş din care răsăreau abia văzute, contururile vagi ale câtorva cabane.

– Or fi locuite?

– De unde naiba să ştiu!... Trebuie să vedem...

– Bine, atunci hai să mergem! spuse hotărât Deutschmann.

Schwanecke îl privi surprins, dar nu spuse nimic.

Cei doi înaintară târându-se până la marginea luminişului, de unde se puteau zări clar patru cabane. Nu se vedea nici un semn de viaţă. Domnea o linişte de moarte, în care de abia dacă se distingea zgomotul făcut de respiraţia lor.

– Poate că o să găsim ceva de haleală, şopti Schwanecke.

– Păi, parcă spuneai că ai raniţa plină cu provizii, remarcă Deutschmann.

– Da, dar niciodată nu strică ceva în plus.

– Auzi, mă gândeam că poate...

– Hai, spune, ce?

– Poate că dacă nu e nimeni în ele... am putea dormi şi noi...

– Hm... nu ştiu ce să spun...

– De ce nu? Dacă o să rămânem în noaptea asta afară, o să degerăm, ascultă-mă pe mine, fără doar şi poate!

– Mda, aşa este, ai dreptate!

– Atunci, hai!

Starea de inerţie care îl cuprinsese pe Deutschmann din ajun, asemănătoare unei letargii, începuse să se risipească. Îşi impusese să nu se mai gândească la moartea Juliei şi încetul cu încetul reuşise. Trebuia să trăiască, să trăiască pentru a-şi îndeplini misiunea. Moartea Juliei îi obliga într-un mod imperios. Soţia sa nu mai putea fi readusă la viaţă, însă era absolut necesar ca sacrificiul ei să aibă un sens. Trebuia neapărat, indiferent cum, nu avea importanţă prin ce mijloace, să-şi reia cercetările întrerupte. Iar pentru asta, o captivitate la ruşi ar fi reprezentat evident, o perioadă de încercări dure... şi periculoase, dar oricum, i-ar fi oferit mult mai multe şanse decât o reîntoarcere la ai săi, printre poziţiile germane. Iar gândul că atâţia camarazi de-ai săi muriseră, îl făcu să fie scuturat de un fior.

Înainta prudent, având grijă să nu atingă crengile încărcate cu zăpadă, trăgând după el trusa medicală. În urma

sa, Schwanecke se târa cu ochii în toate părțile, cu degetul pe trăgaciul mitralierei.

Cabanele erau goale.

Deschiseră ușa primei, iar Schwanecke se opri în prag, aidoma unei fiare care adulmeca.

– Cineva a fost aici, nu cu mult timp în urmă... Acum câteva ore, spuse el, bănuitor.

– De unde știi?

– Simt... Un lucru ca ăsta se simte...

Întunericul se lăsa din ce în ce. În cabana în care intraseră, nu găsiră nimic de mâncare. În a doua, jăraticul încă mai scânteia sub cenușa din foc, dar nu găsiră nimic altceva decât niște saci goi.

Dădură colțul celei de-a treia cabane, cea mai mare dintre toate, și o găsiră pe Tania. Schwanecke, care mergea înainte, mereu cu simțurile la pândă, se opri brusc în pragul cabanei:

– Stai!... Aici doarme cineva!... îi șopti el lui Deutschmann, ridicându-și țeava pistolului mitralieră.

Deutschmann înaintă până ajunse în dreptul lui și văzu imediat o ființă culcată pe burtă, drept în fața ușii.

– Ia vezi, doctore... făcu Schwanecke.

Amândoi se repeziră spre corpul ce părea fără viață.

– Doctore... e o femeie!... exclamă Scwanecke.

Gâtul alb al femeii era încolăcit aidoma unui fular de pletele lungi și negre. Brațele îi erau întinse de-a lungul corpului, cu palmele îndreptate în sus, ca și cum ar fi intenționat să prindă ceva în ultimele secunde ale vieții. Pe spatele hainei îmblănite se vedeau patru găuri rotunde... urmele a patru gloanțe.

Schwanecke își reveni primul. Se aplecă asupra cadavrului femeii, o luă de umeri și o întoarse cu fața în sus, cu grijă, de parcă s-ar fi temut să nu-i facă vreun rău.

Deutschmann începu să se clatine pe picioare. Se apropie, își luă inima în dinți și o privi. Trăsăturile Taniei erau destinse și figura ei avea o expresie aproape surâzătoare. Părul ca de abanos îi reliefa și mai mult paloarea feței. Iar

buzele ușor întredeschise, încă păreau că mai pronunță acel nume pe care îl rostise pentru ultima oară: „Michael..."

– Tania... Taniuşka... gemu Deutschmann.

– Ce?... făcu uimit Schwanecke. O cunoști?

Deutschmann dădu din cap în semn că da, fără să spună nimic.

– Nu cumva?... începu Schwanecke, dar nu îndrăzni să-și termine cuvintele.

– Ba da...

– Păi... păi...

Deutschmann rămase ca de piatră, apoi se dădu înapoi câțiva pași, de parcă ar fi cedat unei presiuni irezistibile. Figura îi era ca de ceară, iar ochii larg deschiși, exprimau o groază de nedescris. Gura i se deschise spasmodic, dar nu-i ieși nici un cuvânt. Privea fix, ca hipnotizat, biletul prins de pieptul Taniei cu un cui ruginit.

– Ah, ce ticăloși!... făcu Schwanecke, fără să priceapă mare lucru.

Se aplecă, smulse biletul pe care era scris în rușește: „Târfă germană" și neînțelegând, îl întrebă pe Deutschmann:

– Ia spune, tu știi rușește, ce scrie aici?

Însă Deutschmann continua să privească mut cadavrul Taniei.

– Hei, doctore!... Ce naiba ai?

Deutschmann se scutură, de parcă ar fi vrut să alunge o himeră. Își simțea picioarele ca de plumb și la fiecare mișcare îl dureau cumplit. Tot corpul îl durea... însă nu trebuia să leșine, trebuia să...

– Hai! reuși el să articuleze.

Timbrul vocii sale îl făcu pe Schwanecke să se înfioare, dar înțelegând imediat, își propti pistolul mitralieră de perete. Amândoi ridicară corpul Taniei care încă nu apucase să devină țeapăn și îl transportară afară din cabană.

Cu ajutorul unei lopeți ruginite, o îngropară în pământul argilos, fiindu-le necesare aproape trei ore pentru a săpa o groapă suficient de mare și de adâncă. Iar în tot acest timp, nu schimbară între ei nici o vorbă.

Partea VII-a

Berlin.

Cum se dădu alarma aeriană, bolnavii fuseseră transportați în adăpost. Doctorul Kukill o privea pe Julia, stând alături de targa pe care aceasta era așezată.

– I-ai spus? îl întrebă ea, ținându-ți ochii închiși.

– Nu. Nu încă... Am încercat, dar nu am reușit să obțin legătura. E departe, foarte departe...

Cineva gemu. Aerul din încăperea adăpostului se umpluse de mirosul medicamentelor, al dezinfectantelor și al corpurilor bolnavilor. Infirmierii circulau fără zgomot printre brancardele și tărgile puse unele lângă altele. Bolnavii mai puțin grav se strângeau pe lângă ziduri, făcând loc celor mai gravi. De fiecare dată când cădea o bombă prin apropiere, zidurile groase se cutremurau amenințător. Aproape toată lumea se ruga.

– Și o să mai încerci? făcu Julia, deschizând ochii.

– Bineînțeles. Însă te rog, nu mai vorbi atâta. Încearcă să dormi.

– Mă simt deja mult mai bine, îi răspunse ea, privindu-l drept în ochi. Mult, mult mai bine. Iar atunci când se va întoarce, o să mă vindec definitiv. Domnule Kukill, o să se întoarcă curând?

– Sigur că da, foarte curând.

Deutschmann și Schwanecke stăteau în cabana cea mai apropiată de marginea luminișului. Nu aprinseseră focul,

de teamă să nu-și trădeze prezența. Era frig, dar mult mai cald decât afară. Sau, cel puțin așa își imaginau ei.

Schwanecke își lustruia cu o cârpă mitraliera, cu toate că întunericul îl împiedica să vadă ce face. Pipăia oțelul armei cu degetele și din când în când mai arunca o privire în direcția în care se afla Deutschmann.

– Ar trebui să dormim nițel, făcu el. De cât timp suntem aici?

– Asta-i a doua noapte, îi răspunse într-un târziu Deutschmann, cu o voce albă, parcă fără viață.

– Ție nu-ți este somn?

– Nu. Dacă vrei, culcă-te. O să stau eu de pază.

După câteva clipe, timp în care Schwanecke apucase să moțăie, Deutschmann deschise gura și rosti rar:

– O să continui de unul singur, eu o să mă întorc...

– Ce?... făcu Schwanecke, tresărind.

– Mă întorc...

– Din cauza...

– Da, din cauza asta...

– Mda, te înțeleg, camarade...

– Bine, acum dormi.

– O să dorm. Camarade, o să te conduc.

– Unde?

– Nemernicii! mormăi Schwanecke adormit. Te înțeleg... O să te însoțesc până acolo de unde n-o să mai fie nevoie să alergi.

– Nu-i nevoie.

– N-o să... n-o să reușești... Nici n-o să ajungi până la marginea pădurii... O să te însoțesc... Acum... taci... tacă-ți...

Cei doi își petrecură noaptea și cea de-a doua zi în cabană. În decursul după-amiezii, Schwanecke încă mai continua să doarmă, epuizat de oboseală. După ce se trezi, se așeză în dreptul ferestrei, cu mitraliera pe genunchi, și începu să mănânce semințe de floarea soarelui pe care le găsiseră într-un sac în cabană. Din când în când, își mai arunca privirile asupra lui Deutschmann care dormea, palid la față ca

un cadavru, învelit cu doi saci. La un moment dat se ridică, se apropie de el şi-i trase unul dintre saci până în dreptul bărbiei, după care dădu din cap şi-şi reluă locul în dreptul ferestrei. Făcuse mişcările neîndemânatic, cu stinghereală, însă mâinile sale mari şi puternice avuseseră gingăşia acelora unui părinte faţă de fiul său.

– E un nefericit, murmură el după ce se aşeză şi începu din nou să mănânce seminţe, un doctor nefericit, dar un tip de gaşcă...

Puţin înainte de căderea nopţii, Deutschmann şi Schwanecke îşi reluară drumul.

Prima linie a ruşilor era destul de fragilă. Frigul devenise pătrunzător, şi în afară de câteva santinele răzleţite, toţi soldaţii se retrăseseră în adăposturi. Pe o asemenea temperatură scăzută, nimeni nu se aştepta la vreun atac din partea germanilor. De altminteri, germanii nu mai atacaseră de mult timp. Ripostau într-adevăr foarte puternic, dar nimic în plus. Efectivele lor se diminuaseră dramatic, iar din acea armată care declanşase o ofensivă fulgerătoare împotriva ruşilor, nu mai rămăsese decât o imagine palidă.

Într-o gaură de obuz, Deutschmann şi Schwanecke se strângeau unul lângă altul, pentru a se mai încălzi.

– Vezi tancul ăla? şopti Schwanecke.

– Care, ăla cu tunul retezat?

– Da. Se află exact între liniile noastre şi ale ruşilor. O să te conduc până acolo, după care o să te descurci de unul singur.

– Bine.

– Hai! Târâş... Dă-i drumul!...

Şi începură să înainteze cu grijă în direcţia tranşeelor ruseşti şi a tancului distrus. Siluetele lor abia dacă puteau fi observate de la câţiva metri.

Zăpada era bătătorită, iar văzduhul liniştit şi friguros. Cu toate astea, figura lui Deutschmann era scăldată de sudoare, iar cămaşa i se lipise de piele.

Tranşeea ruşilor se afla în faţa lor.

Priviră atent în toate părţile şi descoperiră în apropierea lor o porţiune al cărui parapet fusese nivelat de tancuri. Se îndreptară într-acolo şi continuară să avanseze centimetru cu centimetru. La nici douăzeci de metri de ei, se distingea o formă nedesluşită, ale cărei contururi erau estompate de întuneric. Era o santinelă de-a ruşilor. Din când în când, din direcţia ei răzbătea câte o luminiţă roşiatică.

„Fumează puiul de căţea, fumează... se gândi Schwanecke... Nu-i pasă de nimic... m-aş putea târî până la el şi l-aş putea dili... nici măcar nu şi-ar dea seama..."

În spatele său, Deutschmann se târa neglijent, făcând zgomot.

„Doamne, se aude de la un kilometru!" îşi spuse Schwanecke îngrozit.

Dar santinela nu remarcă nimic şi peste puţin timp, dispăru cu totul.

„Mda, pe aici ar trebui să mă întorc, e cel mai bun drum, se convinse Schwanecke...nu mai avem mult..."

Până la tanc mai aveau de parcurs vreo cincizeci de metri. Încă cincizeci de metri.

Schwanecke se opri pentru a-l aştepta pe Deutschmann, apoi îşi apropie gura de urechea acestuia:

– S-ar putea să fie nişte mine pe aici. Te-ai prins?... Fii atent, şi mergi exact după mine. Să nu o feştelim tocmai acum...

Deutschmann dădu din cap în semn că înţelesese şi-şi trase sufletul. Gâfâia.

– Bine, hai!

Continuară să se târască. Schwanecke pipăia terenul din faţa sa. Deocamdată nu simţea nici o mină. Însă asta nu însemna că peste un metru nu avea să întâlnească una. Poate chiar pe ridicătura de zăpadă ce se afla la nici un braţ de el. Ridicătura aia trebuia ocolită, iar el trebuia să se târască prin adâncitura din jurul ei şi în acelaşi timp să încerce să memo-

reze fiecare detaliu. Poate că la întoarcere nu va mai avea atâta timp la dispoziție pentru a depista minele... Acolo!

Se opri din nou pentru a-l aștepta pe Deutschmann.

– Stai!... Uite, aici este o mină!... îi șopti el.

Și puse mâna pe o mică ridicătură de zăpadă, atât de asemănătoare cu multe altele.

– O simt, înțelegi?... Și acolo, la dreapta... mai este încă una. Ai grijă. Trebuie să trecem printre ele. Hai, înainte!

Mai aveau douăzeci și cinci de metri.

Din întuneric, apărură rețelele de sârmă ghimpată.

– Fii atent să nu le atingi! șopti Schwanecke, continuând să înainteze.

Însă Deutschmann nu-l auzi. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Privea în fața sa și nu vedea decât tălpile cizmelor lui Schwanecke, pe care un fel de ceață i le ascundea din când în când, dar pe care le revedea după ce închidea ochii și îi ținea închiși câteva secunde.

„După ce o să ajung lângă tanc, o să mă opresc să mă odihnesc, își spuse el. Oare câți metri mai avem până la el?"

Deși silueta tancului se mărea din ce în ce, i se părea că mii și mii de kilometri îl despart de el, mii și mii de ore, o întreagă eternitate.

Fața i se lovi de firul înghețat de sârmă ghimpată. Instinctiv, își retrase brusc capul. Nu văzuse sârma ghimpată și imediat deveni conștient de faptul că de câtva timp, nu mai vedea nimic și înainta ca prin ceață.

„Trebuie să-mi revin, își spuse el hotărât, ținându-și dinții strânși... trebuie să-mi revin..."

Schwanecke se strecura prin rețeaua de sârmă ghimpată, iar Deutschmann se căznea să-l urmeze întocmai. De mai multe ori Schwanecke atinsese o sârmă sau un țăruș, dar de fiecare dată se întorsese și zâmbise, arătându-și dinții albi ce-i străluceau în întuneric.

Tancul se găsea foarte aproape, la cel mult zece sau cincisprezece metri.

Brusc, Deutschmann simți cum piciorul i se prinde în ceva și trase instinctiv să și-l elibereze. Imediat se auzi zgomotul câtorva cutii goale de conserve, care în liniștea nopții, răsunară aidoma unei rafale de armă automată. Schwanecke se întoarse înspăimântat:

– Tâmpitule!... Ușor, ce faci?...

Dar Deutschmann nu-l auzi. Continua să-și tragă disperat piciorul din sârma ce-i prinsese pantalonul și după câteva clipe reuși. Apoi, continuă să înainteze.

În acel moment, frontul păru că se trezește dintr-un somn adânc.

O mitralieră începu să clănțăne dinspre pozițiile rușilor. Tranșeele se animară. Se auziră strigăte. O mortieră intră în acțiune. Rachetele luminoase străpunseră cerul, răspândindu-și paloarea de jur împrejur. În liniile germane, soldații își reluară pozițiile de tragere.

Iar în infernul care se dezlănțuise, cei doi încercau să se afunde cât mai mult în zăpadă, să intre în pământ.

– Stai liniștit!... îi strigă Schwanecke lui Deutschmann. N-am fost văzuți, nu-ți face griji!... Stai liniștit!...

Mitralierele germane începură să tragă cu trasoare. Trei sau patru mine explodară. Alte câteva rachete luminoase urcară spre cer. Apoi, din ce în ce, totul începu să se potolească.

– Calm, calm... repeta Schwanecke. O să se termine...

Tancul avea să le ofere un adăpost sigur. Esențial era însă să ajungă până la el.

Și dintr-o dată, totul reîncepu cu și mai multă violență. Artileria începu să tune din depărtări. Era posibil ca rușii să fi văzut ceva, întrucât tirul lor se concentra din ce în ce mai mult asupra zonei în care se aflau cei doi și care riscau să fie nimeriți dintr-o clipă într-alta.

Schwanecke își dădu primul seama de pericol, întoarse capul și urlă disperat spre Deutschmann:

– Sus!... Spre tanc!... Fugi!...

Şi de parcă ar fi fost proiectat de o catapultă, străbătu în câteva salturi distanţa care îl mai despărţea de tanc, şi se aruncă gâfâind în zăpada de sub colosul de oţel, simţindu-se într-o siguranţă relativă. Nici măcar obuzele mortierelor sau ale artileriei nu i-ar mai fi putut face vreun rău.

Abia atunci întoarse capul şi privi în urma sa.

Deutschmann se ridicase de la pământ şi începuse să alerge cu corpul aplecat. În jurul său explodau mine iar gloanţele trasoare creau o adevărată perdea. Până la tanc mai avea de parcurs câţiva metri. Dintr-o dată, Schwanecke văzu cât se poate de clar traiectoria unui proiectil cu fosfor, care despică întunericul şi întâlni capul lui Deutschmann. Acesta se opri în plin elan, fiind proiectat spre spate şi în sus, de parcă ar fi primit un pumn uriaş în plină figură. Şi simultan, o mină explodă în apropierea sa, făcându-l să dispară într-un nor de zăpadă şi pământ, care ajunse până în dreptul tancului, împroşcându-l pe Schwanecke din cap până-n picioare.

Acesta îşi şterse faţa şi urlă disperat:

– Ernst!... Hei, doctore!... Doctore!...

Dar nu obţinu nici un răspuns.

Schwanecke ieşi de sub şenila tancului unde se adăpostise, şi făcu câţiva metri în patru labe, fără să-i pese de infernul dezlănţuit.

Dinspre Deutschmann se auzeau doar nişte gemete, după care nişte tânguiri cumplite, înfiorătoare:

– Capul... Karl!... Karl!... Karl!...

– Da!... Da!... sunt aici!... am venit!...! strigă acesta.

După ce ajunse în dreptul lui Deutschmann, se opri îngrozit. Jumătatea superioară a capului acestuia nu mai exista. Deutschmann nu mai avea nici nas, nici ochi şi nici sprâncene, în locul acestora aflându-se o masă însângerată de carne şi de oase sparte, iar mai jos, o gaură înspăimântătoare, din care ieşeau nişte şuierături şi sunete de neînţeles.

Schwanecke aruncă o privire deznădăjduită în jurul său, însă după câteva clipe îşi reveni, îl apucă de subsuori şi începu să-l târască spre tanc. Deutschmann urla de durere, iar

strigătele sale se împlântau ca nişte cuţite în sufletul lui Schwanecke. Abia după ce ajunse în dreptul tancului, descoperi şi cealaltă rană de la picior a doctorului.

Piciorul stâng al lui Deutschmann părea întors pe dos şi în orice caz, mult mai lung decât cel drept. Pantalonul fusese sfâşiat deasupra genunchiului şi era plin de sânge.

– O să am grijă de tine, doctore, o să am grijă!... Nu-ţi fă griji!... O să am grijă!... gâfâi Schwanecke.

– Piciorul... ce-i cu... piciorul...

– Ţi l-ai scrântit, doctore, asta e!... Stai aşa!...

– Piciorul... eu... eu...

Schwanecke îşi desfăcu centura şi o legă strâns deasupra genunchiului stâng al lui Deutschmann. Apoi îi sfâşie cracul stâng al pantalonilor şi preţ de câteva clipe ţinu ochii închişi, îngrozit de ceea ce văzuse. Piciorul lui Deutschmann nu se mai ţinea decât în câteva ligamente. Schwanecke se gândi imediat că prin acea rană se putea scurge tot sângele.

– Doctore, o să am grijă de tine, spuse el din nou. Nu-i aşa de grav... O să am grijă, nu-ţi fă probleme!...

– Da... nu... tu trebuie... trebuie... să te întorci...

– Gura!...

Pachetul de pansamente! Unde naiba or fi pansamentele alea nenorocite?

– Te doare, doctore?

– Da... ochii...

Trăgătorii ruşi îşi concentraseră focul asupra tancului, dar pe Schwanecke nu-l mai preocupa problema asta.

– Eh, ochii, făcu el pe un ton încurajator. E doar din cauza suflului exploziei. Suflul, te-ai prins? Doar ştii şi tu ce-i ăla un suflu de explozie. O nimica toată!

În timp ce vorbea, scoase din buzunar un briceag, îl deschise şi cu privirea aţintită asupra piciorului lui Deutschmann, îi spuse:

– Acum, o să-ţi fac o faşă la picior. Nu-ţi fă griji, termin imediat. Şi pe urmă, mergem la ai noştri.

– Ochii mei... ochii mei... gemu Deutschmann.

Cu două mişcări rapide, Schwanecke tăie cele câteva ligamente care încă mai menţineau piciorul. Deutschmann urlă de durere.

– Gata, camarade, gata!... Asta a fost tot!... Doar o bucăţică de carne!... Trebuia s-o tai, înţelegi, camarade?... trebuia neapărat s-o tai, zău aşa... Asta a fost tot!...

– Da... da... ochii...

Schwanecke bandajă ciotul piciorului cum se pricepu mai bine, apoi scoase din buzunar propriul său pansament individual şi începu să-i panseze faţa lui Deutschmann, care aproape că nu mai sângera. Ochii nu mai existau, iar osul nazal fusese distrus. Cu toate astea, printr-o adevărată minune, se părea că creierul nu fusese atins deloc. Deşi rănile feţei erau înfiorătoare, se părea că totuşi nu erau profunde.

După ce termină, Schwanecke se ridică în picioare şi începu să răcnească în direcţia liniilor germane:

– Nu mai trageţi!... Nu mai trageţi!... Cretinilor!... Nu mai trageţi!... Adunătură de tâmpiţi, nu mai trageţi!....

Şi continuă să răcnească, până când germanii încetară tirul, iar atunci urlă din nou:

– Hei, acoperiţi-mă!... Aţi înţeles?... Acoperiţi-mă!...

Germanii reîncepură să tragă, dar orientându-şi tirul spre poziţiile ruseşti.

Schwanecke îl luă pe Deutschmann în cârcă, se aplecă, îi luă piciorul pe care i-l tăiase, îl puse sub braţ, după care porni în fugă spre liniile germane.

Când mai avea de parcurs câţiva zeci de metri până la tranşee, luminat în plin de rachetele care continuau să străpungă întunericul nopţii, avu senzaţia că se întâmplase ceva. Trecură câteva secunde până să realizeze faptul că focul încetase.

Domnea o linişte profundă, întreruptă doar de detunăturile pistoalelor lansatoare de rachete.

„E-n regulă, îşi spuse el, e-n regulă."

Continuă să înainteze la pas, fără să mai alerge. Umbra sa era proiectată de lumina rachetelor pe albul zăpezii. Nici

măcar nu mai dădea atenţie posibilelor mine. Destinul îi era deja scris. Ştia că se îndreaptă spre moarte şi deşi era convins că Deutschmann avea să moară, continua să înainteze. Poate că deja murise, ca piciorul ăla pe care îl căra sub braţ. Însă îi promisese că-l duce înapoi şi asta avea să şi facă, să-l ducă înapoi, viu sau mort, mergând el însuşi spre propria-i moarte.

Cum trecu de parapetul tranşeei, fu întâmpinat de un sublocotenent tânăr. Doi infirmieri cu o targă deja îl aşteptau. Schwanecke îl puse pe Deutschmann încet, cu grijă, pe targă, după care se îndreptă de spate.

– Trăieşte? îl întrebă sublocotenentul.

Schwanecke dădu din umeri, fără să răspundă.

– Şi cu ăsta ce aveai de gând să faci? întrebă din nou sublocotenentul, arătând spre piciorul pe care Schwanecke continua să-l ţină sub braţ.

– Ah, da, uitasem!... Aşa este!... făcu Schwanecke, punând piciorul pe targă. Păi, l-am adus pe doctor... înţelegeţi... aşa cum i-am promis... adică întreg...

– Trăieşte!... exclamă un infirmier.

– Hai, grăbiţi-vă! le ordonă sublocotenentul. De fapt, de unde veniţi voi? i se adresă din nou lui Schwanecke.

– De dincolo. Am fost... batalionul disciplinar 999... v-aţi prins? Am făcu o plimbărică pe la ruşi.

– Da, da... înţeleg.

Sublocotenentul aflase de tragedia celei de-a doua companii a batalionului disciplinar. Până să apară cei doi, de dincolo se întorsese doar un plutonier major, cu picioarele degerate. Şi cu cei doi, însemna un total de trei oameni... Într-adevăr, o poveste tristă...

– Hai cu mine, o să te conduc să bei şi să mănânci ceva, după care să te odihneşti. O meriţi din plin.

Deutschmann fu transportat imediat la Babinici. Medicul unităţii de rezervă care era cartiruită în oraş îi făcu o injecţie antitetanos şi încă una împotriva cangrenei, după care

dădu neîncrezător din cap la întrebarea mută, din ochi, a unui infirmier.

– Ochii şi piciorul... spuse el încet... Nu prea cred... dar, nu se ştie niciodată. Dă-mi un flacon cu morfină.

După ce Deutschmann îşi recăpătă cunoştinţa, medicul-maior de la punctul de prim-ajutor îi spuse:

– O să fii transportat la spitalul din Orşa, dragă confrate. Acolo, o să fii îngrijit aşa cum trebuie.

Deutschmann îşi duse mâna la ochi şi dădu de pansament.

– Ce s-a întâmplat cu ochii mei... şi cu piciorul?... Nu mai ştiu...

– Ce anume?

– Nu-mi mai amintesc...

– Piciorul nu mai există, îi spuse maiorul cu blândeţe. Cât despre ochi, nu-i chiar atât de grav. Se pare că nervul nu a fost atins, şi asta-i esenţial.

– Altădată... şi eu... minţeam aşa... de multe ori, murmură Deutschmann. Ce... s-a întâmplat cu Schwanecke?

– Cine-i ăsta?

– Cel care m-a...

– Aha, da!... Păi, din câte ştiu eu, totul e în regulă cu el.

– Nu a fost...

– Ce să fie?

– Unde este... acum?

– Cred că în altă companie din batalionul tău, aşa mi se pare.

– Da... eu...

Dar tăcu. Ce-ar mai fi putut spune? Schwanecke îl adusese înapoi, dar de fapt, nu făcuse altceva decât să se dea pe mâna celor care aveau să-l condamne la moarte. Oare câte persoane ucisese el, Deutschmann, fără să tragă nici un foc de armă?... Julia... Tania... Schwanecke...

Începu să se roage. Îl imploră pe Dumnezeu să-i curme viaţa, apoi îl blestemă că-l lăsase în viaţă... iar acest blestem îl rosti tot ca pe o rugăciune.

Schwanecke fu încorporat în compania locotenentului Wernher, care suferise şi ea pierderi grele, dar fără să fie totuşi distrusă ca cea a locotenentului Obermeier.

Wernher aflase despre drama care se petrecuse între liniile germanilor şi ale ruşilor şi ceruse unui sublocotenent ca Schwanecke să i se prezinte escortat.

– Cum? întrebă sublocotenentul. Dar ce, individul ăsta mai are ceva pe conştiinţă?

– Mai are, sigur că da, că doar de asta a fost trimis într-un batalion disciplinar.

– Hm, totuşi s-a comportat admirabil...

– Asta aşa este.

– Mde, cum doriţi!... O să vi-l trimit sub escortă.

De la fereastra biroului său, Wernher îl văzu pe Schwanecke cum se apropia escortat de un sergent de infanterie.

Aşadar, se gândi el, din cea de-a doua companie, nu mai rămăseseră decât trei persoane: un orb, un asasin şi un laş, care după cum se spunea, se bucura făţiş că-şi pierduse un picior, întrucât avea să fie trimis acasă. Ce însemna pierderea unui picior?... Statul avea să-i dea o pensie bunicică şi la urma urmelor, nu este neapărat indispensabil să ai două picioare pentru a fi plutonier major. În armată era nevoie de plutonieri majori, cu un picior sau cu amândouă, iar meseria nu era chiar atât de neluat în seamă, cu singura condiţie de a se desfăşura cât mai departe de front.

– Intră! strigă Wernher, după ce auzi ciocănindu-se la uşa biroului.

Schwanecke deschise uşa şi înaintă încet. Dând ochii cu Wernher, zâmbi asemenea unei persoane care se întâlneşte cu o veche cunoştinţă, dar nu salută. Se opri în mijlocul încăperii, continuând să zâmbească.

Wernher îi făcu semn sergentului să iasă, evitând să-l privească pe Schwanecke, al cărui veston era plin de pete maronii şi pe a cărui figură încă se mai distingeau câteva dâre de sânge închegat.

– Am... am aflat, începu Wernher, că te-ai comportat ca un adevărat soldat german... l-ai salvat pe Deutschmann...

Schwanecke continua să surâdă.

– Îmi pare sincer rău... dar am primit ordinul de a te aresta, dacă cumva apari și de a te duce la Orșa. Ai ceva de spus?

Schwanecke se mulțumi să dea din umeri și să-și încline ușor capul, fără a înceta să surâdă. Wernher făcu câțiva pași prin încăpere, se opri brusc și-l privi lung.

– De ce te-ai întors? îl întrebă în cele din urmă. Știi că...

– Sigur că știu!

– Atunci, de ce te-ai întors?

– Muream de dor să vă revăd, domnule locotenent!

Wernher se prefăcu că nu bagă în seamă sarcasmul cuvintelor lui Schwanecke.

– Tu... Deutschmann și Krüll, sunteți singurii supraviețuitori, murmură locotenentul. Toți ceilalți... Obermeier...

– Krüll? făcu surprins Schwanecke. A...

Și zâmbetul îi dispăru.

– Da. Acum se află la spitalul din Orșa.

– Jigodiile au întotdeauna baftă...

– Schwanecke, fii atent, vorbești despre un plutonier major!

– Și ce-i cu asta? Unde scrie că un plutonier major nu poate să fie o jigodie?

Wernher nu răspunse. Ce ar fi putut răspunde? Oare mai avea vreun sens? Și de altminteri, nu avea dreptate? „Oricum, ar trebui să-l dau afară, se gândi el, e prea obraznic." dar n-o făcu. Știa că procedurile obișnuite nu aveau nici un efect asupra lui Schwanecke.

– De fapt, de ce anume ești acuzat? îl întrebă el. E cumva din cauza poveștii ăleia... cu locotenentul Bevern?

Schwanecke ridică din umeri.

– Sau vreo poveste cu... criminalii de drept comun?

Schwanecke continuă să tacă.

– Și ce-o să se întâmple cu tine.

Schwanecke își duse palma în dreptul gâtului și făcu un gest semnificativ, arătând că acesta avea să-i fie tăiat, după care zâmbi din nou.

Wernher rămase descumpănit. Individului din fața lui efectiv nu-i păsa de amenințarea care plutea asupra sa. Își adusese înapoi camaradul, pe Deutschmann, cu toate că ar fi putut să dezerteze și să le spună rușilor că este un martir și că a fost încorporat într-un batalion disciplinar întrucât era comunist. Cu toate astea se întorsese. Hm, o chestie absolut fără nici un sens!

– Mda, o să dau ordin ca în noaptea asta să fii băgat la carceră, făcu locotenentul. Mâine o să fii transferat la Orșa. Acolo...

După care dădu din umeri, de parcă ar fi vrut să spună: „Ce pot face? Nimic... Îmi pare rău, dar asta e, sunt obligat să ascult de ordinele superiorilor mei..."

– Și dacă mă car? întrebă Schwanecke, jumătate în glumă, jumătate în serios.

– Să te cari? Ce vrei să spui?

– Vreau să spun... să mă car, să mă uşchesc, s-o roiesc. Știți, domnule locotenent, sunt renumit pentru asta! Mi se spune regele evadărilor! Nici un zid nu este prea gros pentru mine, nici o gratie nu-mi stă în față! De fapt, s-a scris și în ziare despre asta!

– Zău? Chiar așa?

– Dacă vă spun!... Aș fi putut câștiga bani frumoși la un circ. Știți, ca tipii ăia care după ce sunt legați, se dezleagă în doi timpi și trei mișcări... Am văzut o chestie ca asta... Și o pot face la fix, pe cuvântul meu!... Hop!... Și am dispărut!... Gata cu Schwanecke!... Nu mai este!... A dispărut criminalul!...

Și pronunță ultimul cuvânt cu o satisfacție vădită.

– Nu te-aș sfătui, spuse Wernher, îndreptându-se spre ușă pentru a chema santinela. Imediat o să se tragă asupra ta, așa că să nu faci vreo prostie!

– Nimeni n-o să mă nimerească, îi răspunse Schwanecke surâzător. O mică şmecherie, şi gata!... Hop!... După care, nimic. Aşa cum s-a întâmplat cu spiritul unchiului meu, pe care l-a chemat mătuşa mea. Şmecheria asta se numeşte spiritism... Şi a venit. Vorbeam de spiritul unchiului meu. „Bună ziua", a spus şi a dispărut, cu toate că am încercat să-l prind. Deh, un membru al familiei Schwanecke, ce să-i faci... Şi eu o să fac acelaşi lucru, pe cuvântul meu!...

Wernher îl lăsă să vorbească fără să-l întrerupă, gândindu-se că teama îl făcea să vorbească aşa, acea teamă pe care încerca s-o ascundă. Însă a doua zi dimineaţă, locotenentul avea să-şi amintească ceea ce spusese Schwanecke, cuvânt cu cuvânt.

După ce în birou intrară doi soldaţi, Wernher îi spuse:

– Gata, acum du-te. Dar mai întâi să-ţi aranjezi ţinuta.

– Am înţeles, domnule locotenent, făcu Schwanecke, aruncând peste umăr o privire complice locotenentului, de parcă între ei ar fi existat un secret numai de ei doi ştiut.

În decursul nopţii care urmă întoarcerii lui Schwanecke, se întâmplară două lucruri pe care nici locotenentul Wernher şi nici subofiţerul de serviciu nu reuşiră să şi le explice, două lucruri despre care se vorbi mult timp şi care îmbogăţindu-se cu tot felul de adăugiri, contribuiră la făurirea legendei ţesute în jurul lui Schwanecke.

Soldatul Karl Schwanecke dispăruse din încăperea în care fusese închis. Cu el dispăruse şi pistolul mitralieră al unui plutonier, împreună cu trei încărcătoare şi cu un cuţit de la bucătărie.

Baraca în care fusese închis Schwanecke era păzită de două santinele, dar la ora două noaptea, când acestea urmau să fie schimbate, fuseseră găsite fără cunoştinţă, în încăperea în care ar fi trebuit să se afle Schwanecke, dezarmate şi fără muniţie.

– Poate că năzdrăvanul ăsta are de gând să declanşeze o ofensivă, cu atâta armament furat, glumeau soldaţii făcându-şi cu ochiul, în timp ce comentau evenimentele inexplicabile produse.

Nici măcar unul dintre ei nu se gândea că Schwanecke avea să dispară şi că nu aveau să-l mai revadă niciodată.

Ancheta relevă faptul că Schwanecke desfăcuse două scânduri din peretele barăcii în care fusese închis, anihilase santinelele, le dezarmase, le târâse în baracă, după care luase şi arma plutonierului care dormea şi dispăruse.

– Fir-ar să fie, da' chiar n-ai auzit nimic? exclamă Wernher, adresându-se plutonierului care continua să fie consternat.

– Nu, domnule locotenent, pe cuvântul meu!

– Dar dormeai chiar lângă baracă! Ţi-a luat arma şi a dispărut... Unde s-o fi putut duce?

Era evident că pentru Schwanecke, nu avea nici un rost să se îndrepte spre Orşa, unde ar fi putut fi descoperit rapid, aşa că nu rămăsese decât o singură variantă. Să fi trecut la partizani.

Wernher îi telefonă imediat căpitanului Barth şi-i raportă cele întâmplate.

– Hm, al naibii tip!

Lui Wernher i se păru că discerne în cuvintele căpitanului o nuanţă admirativă şi avu certitudinea că acesta zâmbea la celălalt capăt al firului. Da, şi el avea aceeaşi părerea, ceea ce făcuse Schwanecke nu avea termen de comparaţie.

– Şi ia spune-mi Wernher, ce ai de gând să faci acum?

– Păi... aveţi vreun ordin să-mi daţi în privinţa asta?

– Nu. Să faci doar un raport.

– Şi să nu încerc să dau de el?

– Păi, ar avea vreun sens? Eu cred că nu.

– Nici eu, domnule căpitan. Cu siguranţă că acum e în pădure, la partizani... Cum să dăm de el? Doar n-o să ne băgăm singuri în gura lupului!... Pariez pe orice că acolo se ascunde!...

– Asta cred şi eu. Hm, al naibii tip!

Într-adevăr, Schwanecke ajunsese în pădurea de lângă Gorki, acolo unde se afla dușmanul său de moarte, Tartukin.

Mișa Serkonovici Starobin stătea fumând în fața unei gropi, privind-o pe Ana Petrovna Nikitevna cum pregătea ceva de mâncare.

Locotenentul Serghei Denkov trecuse cu o oră în urmă pe la ei și-i spusese:

– Tovarășe Starobin, o să atacăm peste trei zile. De data asta, o să-i alungăm pe nemți ca pe niște câini turbați. În spatele pădurii, este o întreagă armată de blindate... Două sute de tancuri, trei sute de katiușe și artilerie cum încă n-am mai văzut!

Cuvintele lui Denkov sunau ca o muzică plăcută pentru urechile lui Starobin. Uitase deja de povestea cu Tania, al cărui nume nu mai era pronunțat de nimeni, însă toți știau că același sfârșit aveau să-l aibă toți cei care trădau. După ce nemții aveau să fie alungați, el Starobin avea să se căsătorească cu Ana, o femeie nu foarte frumoasă, însă oricum, în care se putea avea toată încrederea...

Era atât de absorbit în gândurile sale, încât nu văzu și nici nu-l auzi pe individul care se târa spre el, privindu-l țintă.

Era Schwanecke.

Acesta dăduse deja de câteva din găurile prin care locuiau partizanii, dar nici una nu i se păruse atât de favorabilă ca cea în fața căreia se găsea, întrucât era foarte îndepărtată de celelalte.

Schwanecke intrase în pădure să se ascundă, gândindu-se că rușii aveau să străpungă curând frontul german, iar partizanii aveau să părăsească pădurea. Iar el avea să aștepte sosirea trupelor din spatele frontului. Era bine înarmat, și avea muniții suficiente. Iar dacă avea să-și facă și o gaură în care să se ascundă, ca și partizanii, nu-l mai amenința nici un pericol.

Însă începuse să fie chinuit de foame. De trei zile nu mâncase nimic și era conștient că din cauza frigului, nu mai putea rezista mult timp fără mâncare. În drumul său, întâlnise

luminișul cu gaura în fața căreia se afla. Și de ce n-ar încerca?...

Mișa Starobin trase un fum din pipă, făcu un gest mulțumit, după care pentru el, totul luă sfârșit. Căzu cu fața în zăpadă, încercă să scoată un strigăt, dar avu senzația că-i fusese retezat corpul de la jumătate. Horcăi de câteva ori, după care își dădu sufletul.

Schwanecke se așeză călare pe el, smulse cuțitul pe care i-l înfipsese în spate și începu să-l cotrobăie prin buzunare. O pungă cu tutun, o cutie cu ceai verde, dar nimic de mâncare. Brusc, Schwanecke rămase nemișcat. Din groapa de lângă el se auzi o voce de femeie care începuse să fredoneze un cântec. Așadar, nu terminase. Mai avea de ucis o femeie... însă cu siguranță că în adăpostul din groapă avea să găsească ceva de mâncare.

În acel moment, în luminiș își făcu apariția Tartukin.

Zgomotul unei crengi rupte îl făcu pe Schwanecke să se întoarcă brusc.

Tartukin!

Cei doi se priviră în tăcere.

– Aha!... Va' să zică, tu erai!...

Schwanecke rânji.

– Știam că am să te reîntâlnesc și că o să te ucid, făcu Tartukin. Știam...

– Mă, vorbărețule!... Hai, încearcă dacă-ți dă mâna!

De data asta, Schwanecke nu mai avea nici un chef să se lupte cu cuțitul. Tartukin era prea periculos. Însă înainte de a se arunca asupra lui Starobin, își lăsase pistolul mitralieră la câțiva metri de el, iar pistolul și-l băgase adânc sub centură, încât nu mai avea timp să și-l scoată. Așa că era obligat să se lupte cu cuțitul și să fie atent și la femeia din groapă.

În mâna lui Tartukin apăru ca prin farmec un pumnal cu lama lungă.

– Mi-am jurat... mi-am jurat... reluă acesta.

– Hai, hai! îl provocă Schwanecke. Dacă tot ți-ai jurat, ai curaj, dă-i drumul!

– O să te ucid...

– Maimuță galbenă ce ești, eu o să te dilesc! Te-ai prins?

Tartukin înaintă câțiva pași. Din groapă, vocea femeii continua să cânte. Cei doi se mișcară încet, în cerc, ca două feline ce se pândesc în așteptarea momentului propice pentru a declanșa atacul. Schwanecke își aminti că văzuse un western, în care un alb și un indian se înfruntau la fel ca ei doi, cu cuțitele în mâini... Zâmbi. Evident, învinsese albul, dar de data asta avea să fie tot la fel?

Se gândi că totul era o prostie uriașă, fără sens: filmul, Tartukin, pădurea, cadavrul de la câțiva metri, vocea femeii care ieșea din pământ, el însuși. Da, totul era stupid, aproape ireal. Ce căuta el în toate astea? Într-adevăr, era ceva de râs!

Cei doi se năpustiră simultan unul asupra celuilalt, se ciocniră în aer și se loviră în același timp cu cuțitele. Apoi căzură la pământ și se rostogoliră gâfâind și horcăind.

Tartukin muri primul.

Schwanecke se ridică pe brațele ce-i tremurau și privi la corpul dușmanului său scuturat de convulsii. Gura lui Tartukin larg deschisă căuta cu disperare aerul, ochii i se dădură peste cap și în cele din urmă, scoase un ultim suspin și rămase nemișcat.

Ce prostie fără seamăn! Oare de ce îl ucisese?

Durerea pe care o simțea nu era de nesuportat, în schimb corpul îi fusese invadat de o stare de sfârșeală necunoscută. Brațele îi cedară și se prăbuși pe burtă, însă gemând și strângând din dinți, reuși să se întoarcă pe spate. În nici un caz nu trebuia să moară pe burtă, ci pe spate, ca un bărbat, cu mâinile încrucișate pe piept, așa cum murise unchiul său, ucis de o piatră care îl nimerise în cap în cursul unei încăierări. Hm, și asta tot o tâmpenie fusese, o chestie ridicolă!

Auzi o ușă deschizându-se și pași apropiindu-se. Era ușa de la casa lor, din Hamburg, și pașii mamei sale, care se întorcea acasă. Cu siguranță că era beată. Și dacă venea cu

un bărbat, trebuia să se scoale din pat și să treacă în bucătărie. Numai că se simțea obosit, cumplit de obosit...

Ba nu, nu era mama sa, era o altă femeie... o necunoscută, o femeie pe care n-o mai văzuse până atunci. Oare de ce se apleca asupra sa, având întipărită pe figură o expresie de ură și furie? Ce tâmpenie! Ba da, era mama sa... Dar de ce striga la el? Figura dispăru, însă strigătele continuau să se audă, după care figura reapăru. Apăru și o mână cu un cuțit... Ce avea de gând să facă cu cuțitul ăla? Ce tâmpenie!

Ana Petrovna urla ca o fiară rănită de moarte, lovind orbește cu cuțitul pe acel străin care îl ucisese pe Mișa al ei și pe Tartukin, pe acel străin ai cărui ochi o priveau batjocoritor, pe acel străin care continua să rânjească zeflemitor.

Continuă să-l lovească în față cu puteri sporite, dar nici chiar după ce străinul murise iar figura sa devenise o masă însângerată, tot nu reușise să facă să-i dispară acel rânjet zeflemitor.

Un tren sanitar românesc îl transportă pe Deutschmann la Berlin, traversând Polonia. Cât timp dură călătoria, auzea numele gărilor prin care treceau pronunțate de ceilalți răniți, sau de infirmierii de Cruce Roșie.

– Ți-e sete? îl întrebă cineva de lângă el. Vrei niște ceai?

Deutschmann dădu din cap în semn că da, fără să vorbească.

„Sunt orb, se gândi el și șchiop... La ce bun să mai trăiesc?“

– Mâine o să ajungem la Berlin. Ești fericit?

De ce ar fi fost fericit? Cu toate astea, făcu un semn din cap că da, era fericit că avea să ajungă la Berlin.

„Ce-o să fac după ce-o să ies din spital? O să mi se dea o pensie nenorocită. O să fiu plimbat într-un cărucior, fără să văd nici ziua, nici noaptea... Dacă Julia ar fi trăit, i-aș fi putut dicta... cât de cât, aș fi putut continua să lucrez! Hm, ce prostie! Cum i-aș fi putut impune să-și petreacă viața alături de un infirm?... Dar ce rost are să mă gândesc la toate

astea? Julia a murit. Tania a murit, şi după toate probabilităţile şi Schwanecke... Obermeier, Bartlitz, Wiedeck... Eu de ce supravieţuiesc?"

Berlin.

Deutschmann se afla într-un spital. De cât timp? De patru săptămâni, spuneau infirmierii. Dar precis că se afla de mult mai mult timp: de patru ani... sau de patru ori zece ani... Pentru el, timpul devenise un fel de curent nesfârşit în mijlocul căruia exista, un fel de curent pe care aproape că-l putea prinde în mâinile sale. Şi avea să rămână mereu în mijlocul acestui curent, a cărui scurgere indiferentă îl înnebunea.

După cum spusese infirmierul, era joi. Şi? Ce dacă era joi? Joi, vineri, sâmbătă... toate zilele erau la fel! Auzi pendula care bătea ora trei după-amiază. În jurul său era zi, dar pentru el, totul nu era decât o noapte nesfârşită. Ora trei după-amiaza sau trei noaptea, era acelaşi lucru. Avea să rămână mai departe cufundat în tenebre, cu gândurile şi amintirile sale... Ah!... măcar dacă amintirile astea s-ar fi evaporat, dispărând cu totul!

Un scârţâit uşor îi dădu de ştire că uşa se deschisese. Cine ar putea fi? Infirmiera Erna, sau doctorul Bolz... sau poate bunul prieten Wissek, care venise să-l vadă încă din prima zi în care fusese internat la spital.

Ciuli urechea. Nu se auzi nici un zgomot de instrumente medicale sau de veselă, aşa cum era cazul când venea Erna, sau nici acele cuvinte tonifiante: „Salut! Ce mai face bolnavul nostru?" pe care le rostea invariabil acea supraveghetoare cu nume ciudat, Hyazintha.

– Cine-i acolo? întrebă el. Cine-i?

În pragul uşii se aflau doctorul Wissek, doctorul Kukill şi... Julia. Ultimii doi priviră înmărmuriţi la acel corp întins pe pat, cu un pansament uriaş în jurul capului, cu buzele palide, şi cu mâinile de o culoare cadaverică, ce începuseră să pipăie pătura.

Kukill lăsă capul în pământ. „Orb... un infirm... un infirm orb, Dumnezeule! se gândi el. Însă ea l-a găsit, nu are importanţă în ce stare."

Se întoarse şi se îndepărtă încet, târându-şi paşii, cu umerii lăsaţi. Nu mai avea ce căuta acolo. Toate speranţele i se năruiseră definitiv. Văzuse privirea Juliei aţintită asupra acelui corp întins pe pat şi simţi cât se poate de evident că prezenţa sa devenise inutilă.

– Cine-i acolo? întrebă din nou Deutschmann, de această dată cu o voce ce-i tremura de teamă.

– Eu sunt... eu sunt... făcu Julia, apropiindu-se şovăitor. Eu sunt Ernst... Julia...

Doctorul Wissek ieşi şi el, la fel de discret ca şi Kukill. Închise încet uşa şi rămase de cealaltă parte a ei, până în momentul în care auzi paşii Juliei repezindu-se spre patul soţului ei.

Zâmbi.

Oare ce viaţă îi aştepta pe cei doi? Încercarea prin care trecuseră nu fusese oare peste puterile lor? Aveau să fie suficient de puternici pentru a suporta şi a învinge grozăviile prezentului, oră de oră, minut de minut? Şi la fel, grozăviile trecutului?... Viitorul avea să le impună sacrificii imense, mai ales în ceea ce o privea pe Julia! Şi cu toate astea...

Deutschmann şi Julia trăiau. Iar viaţa nu era cumva cel mai important lucru de pe pământ? Dragostea nu putea oare învinge toate obstacolele, chiar şi pe cele care în aparenţă par de netrecut?

Ba da. Cu condiţia ca dragostea să fie destul de mare şi destul de puternică pentru a fi gata să dea totul, să dea mereu şi să considere ca pe o binefacere cel mai mic şi neînsemnat lucru care se obţine în schimb. Da, numai cu condiţia asta.

Dar înainte de a ieşi din încăperea în care se afla Deutschmann, Wissek văzuse că ochii Juliei erau animaţi de o astfel de dragoste.

Într-o zi sumbră de iarnă, căpitanul Barth apăru lângă patul lui Krüll, la spitalul din Orșa. În mână ținea o cutie mică de carton, în care se aflau două decorații: Crucea de Fier clasa întâi și a doua și un brevet pe care se afla scris numele plutonierului major. În spatele căpitanului se afla un sublocotenent, proaspăt ieșit de pe băncile școlii militare, noul adjunct al căpitanului Barth, care, vizibil intimidat, privea cu respect la Krüll. Acesta își pusese cea mai bună tunică pe care o avea și stătea cât putea de drept în patul său.

Scena era urmărită cu interes de ceilalți bolnavi, care din paturile lor, își întindeau figurile palide și suferinde să vadă mai bine ceea ce avea să se petreacă.

– Ești ultimul supraviețuitor din cea de-a doua companie, spuse căpitanul, pe un ton parcă încărcat cu reproș.

Însă Krüll nu luă în seamă tonul lui Barth. Privirea sa rămăsese atrasă ca de un magnet de cutia de carton. Dintr-o dată, în fața ochilor i se puse un voal trandafiriu, iar vocea căpitanului o percepea de parcă ar fi venit de undeva, de foarte departe.

Crucea de Fier!

– Crucea de Fier clasa întâi se atribuie companiei a doua pentru eroismul de care a dat dovadă în îndeplinirea misiunii încredințate, continuă căpitanul. Fiind ultimul supraviețuitor, îți înmânez ție această decorație. Ia spune-mi, cum ai făcut?

Krüll tresări.

– Cum... ce să fac, domnule căpitan? se bâlbâi el.

– Cum ai făcut de ai reușit să te întorci?

– Păi... am avut baftă, domnule căpitan, răspunse Krüll. Mi-am... – și se opri, încercând să găsească un cuvânt potrivit – ... mi-am făcut datoria. După ce am îndeplinit misiunea, m-am întors, asta a fost tot... N-a fost ușor, domnule căpitan, rușii au fost cât pe ce să...

Dar Barth îl întrerupse cu un gest plictisit. Krüll îi provoca greață. Se uită la decorație și apoi la vestonul plutonierului, pe care nu era prinsă decât insigna de instructor sportiv.

– Bine, făcu el în cele din urmă. Îți confer Crucea de Fier clasa întâi și clasa a doua pentru... bravura de care ai dat dovadă în fața dușmanului și pentru faptul că ești singurul supraviețuitor din compania a doua...

Și în timp ce se aplecă spre el să i le prindă de veston, adăugă cu o nuanță nedisimulată de ironie în glas:

– Krüll, iată-te erou!

Apoi se îndreptă brusc și fără să acorde vreo atenție răniților care urmăreau scena în tăcere, îi spuse sublocotenentului care îl însoțea:

– Să iei neapărat legătura cu Posen și să le ceri celor de-acolo să-mi trimită oameni pentru a forma din nou o companie a doua. Cu siguranță că nu duc ei lipsă de oameni pentru un batalion disciplinar...

SFÂRȘIT